

ISSN 0137-2734

SPRAWOZDANIE BIBLIOTEKI NARODOWEJ
ZA ROK 2011

SPRAWOZDANIE BIBLIOTEKI NARODOWEJ
ZA ROK 2011

spis treści

NOWA STRATEGIA OPRACOWANIA I UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ <i>dr Tomasz Makowski</i>	8
KALENDARIUM 2011	12
GROMADZENIE ZBIORÓW	22
EGZEMPLARZ OBOWIĄZKOWY	26
ZAKUPY, WYMIANA I DARY	28
NAJCENNIJSZE NABYTKI POZYSKANE DO ZBIORÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ W 2011 R.	30
OPRACOWANIE ZBIORÓW, BIBLIOGRAFIA NARODOWA, FUNKCJE CENTRALNE	46
OPRACOWANIE ZBIORÓW	46
Zintegrowany system biblioteczny BN	46
Kartoteki wzorcowe	50
Retrokonwersja	50
Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej (JHP BN)	51
Uniwersalna klasyfikacja dziesiętna (UKD)	52
BIBLIOGRAFIA NARODOWA	53
Przewodnik Bibliograficzny	54
Bibliografia Zawartości Czasopism	55
Bibliografie wydawnictw ciągłych	56
Polonica Zagraniczne. Bibliografia	56
Bibliografia Dokumentów Elektronicznych	57
Bibliografia Dokumentów Dźwiękowych	57
Bibliografia Dokumentów Kartograficznych	57
Bibliografia polska 1901–1939	57
BIBLIOLOGICZNE BIBLIOGRAFIE SPECJALNE	57
Bibliografia Bibliografii Polskich	57
Polska Bibliografia Bibliologiczna	58
Wykaz Polskich Bibliografii Niepublikowanych	58
Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej	58

FUNKCJE CENTRALNE	58
ISBN, ISMN, ISSN	58
Statystyka	59
Prace normalizacyjne	59
Katalogi Centralne	60
Bazy EWIDENCJA i BIBLIOS	61
Doskonalenie zawodowe i szkolenia bibliotekarzy	61
UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW	66
NOWOCZESNE TECHNOLOGIE PROCESÓW BIBLIOTECZNYCH	76
ZINTEGROWANY SYSTEM BIBLIOTECZNY MILLENNIUM	76
UDOSTĘPNIANIE BAZ DANYCH BIBLIOTEKI NARODOWEJ I PROGRAMU MAK	78
ROZWÓJ I WYKORZYSTANIE SYSTEMU MAK	79
SPRZĘT I OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE. SIEĆ LOKALNA I DOSTĘP DO INTERNETU	80
OCHRONA I KONSERWACJA ZBIORÓW	84
PROFILAKTYKA – KONSERWACJA ZACHOWAWCZA	85
KONSERWACJA TRADYCYJNA	87
KONSERWACJA MASOWA. ODKWASZANIE	95
WYTWARZANIE DOKUMENTÓW ZASTĘPCZYCH	97
BEZPIECZEŃSTWO ZBIORÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ	99
BIBLIOTEKI CYFROWE	102
CYFROWA BIBLIOTEKA NARODOWA POLONA	102
CENTRUM KOMPETENCJI W ZAKRESIE DIGITALIZACJI MATERIAŁÓW BIBLIOTECZNYCH	105
WOLNE LEKTURY	105
ACADEMICA – CYFROWA BIBLIOTEKA PUBLIKACJI NAUKOWYCH	106
REPOZYTORIUM DOKUMENTÓW ELEKTRONICZNYCH	107
PROJEKT SYNAT/PASSIM	107
POLSKA BIBLIOTEKA INTERNETOWA	108
EUROPEANA	108
EUROPEANA TRAVEL	109
EUROPEAN NEWSPAPERS ON-LINE	110
SPOTKANIA EKSPERTÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ NA TEMAT DIGITALIZACJI	110
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA	114
RADA NAUKOWA BIBLIOTEKI NARODOWEJ	116
KONFERENCJE NAUKOWE, SEMINARIA I WARSZTATY	118
REFERATY PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ	122
PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ	132
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	146
28 KONGRES MIĘDZYNARODOWEGO STOWARZYSZENIA BIBLIOFILÓW	147
KONFERENCJA EUROPEAN CULTURAL COMMONS	148
UDZIAŁ BN W ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH	148

MIĘDZYNARODOWE KONFERENCJE, SPOTKANIA I WARSZTATY Z UDZIAŁEM PRACOWNIKÓW BN	150
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA W RAMACH UMÓW DWUSTRONNYCH	151
PRACE NA RZECZ POLSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POZA GRANICAMI POLSKI	154
Inwentaryzacja Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” w Maisons-Laffitte	154
Inwentaryzacja Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	154
Współpraca z instytucjami polonijnymi	156
WYDARZENIA	160
PAKT DLA KULTURY	160
RĘKOPISY KRZYSZTOFA KOMEDY W BN.	
POCZĄTKI ARCHIWUM JAZZU POLSKIEGO	163
ŚWIĘTO BIBLIOTEKI NARODOWEJ	164
UDZIAŁ BN W WARSZAWIE SINGERA	164
WYSTAWY TRADYCYJNE	165
<i>Przebudzenie – Konserwacja zabytkowych XVII/XVIII/XIX-wiecznych map, planów i rysunków ze zbiorów klasztoru sióstr wizytek w Warszawie</i>	165
<i>Chorwacja na starych i nowych mapach</i>	166
<i>Coś, które nadchodzi. Architektura XXI wieku</i>	166
<i>Polacy w Portugalii w latach 1940–1945</i>	167
WYSTAWY WIRTUALNE	168
<i>Travelling Through History</i>	168
<i>Jan Piotr Norblin. Ryciny</i>	168
SPOTKANIA Z PISARZAMI, PROMOCJE KSIĄŻEK, DEBATY I NAGRODY LITERACKIE	171
DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA	176
WYBRANE PUBLIKACJE BN WYDANE W 2011 R.	177
WYDAWNICTWA BN W KSIĘGARNIACH I NA TARGACH KSIĄŻKI	182
ZADANIA ZLECONE PRZEZ MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO	186
KRAJOWA RADA BIBLIOTECZNA (KRB)	188
RADA DO SPRAW NARODOWEGO ZASOBU BIBLIOTECZNEGO	188
PROGRAM „ZAKUP NOWOŚCI CZYTELNICZYCH DLA BIBLIOTEK”	189
STRUKTURA ORGANIZACYJNA	192
SCHEMAT ORGANIZACYJNY (STAN NA 31 GRUDNIA 2011 R.)	192

Zbiory Narodowej Książnicy wzbogaciły się w 2011 r. m.in. o spuściznę po Krzysztofie Komedzie oraz archiwum rodzinne Czesława Miłosza...

Porównanie odwiedzin czytelników BN, cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* i witryny BN w ostatnich latach.

Zbiory cBN *Polona* powiększyły się w 2011 r. o siedem nowych kolekcji tematycznych i liczą obecnie łącznie 38 317 obiektów

22

30

67

68

88

102

Zbiory Biblioteki Narodowej, która gromadzi i wieczyście archiwizuje dorobek piśmienniczy Rzeczypospolitej Polskiej, wyniosły na koniec 2011 r. 9 263 967 w/j.

Biblioteka Narodowa uruchomiła w 2011 r. trzy blogi usprawniające komunikację z bibliotekarzami: Fabryka Języka, Porządek Rzeczy oraz BABIN 2.0

Przykłady efektów prac konserwatorów z Biblioteki Narodowej zaprezentowano w 2011 r. na wystawie „Przebudzenie – konserwacja zabytkowych XVII/XVIII/ XIX-wiecznych map, planów i rysunków ze zbiorów klasztoru sióstr wizytek w Warszawie”

Biblioteka Narodowa była w 2011 r. organizatorem prestiżowego spotkania członków Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilów.

W 2011 r. Biblioteka Narodowa podpisała umowy o współpracy z Biblioteką Państwową w Berlinie i Biblioteką Narodową Francji.

Wraz z przekazaniem do zbiorów BN w 2011 r. spuścizny po Krzysztofie Komedzie, w BN powołano do życia Archiwum Jazzu Polskiego.

114

147

148

151

160

163

W ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej Biblioteka Narodowa we współpracy z Biurem Europeana zorganizowała międzynarodową debatę ekspercką European Cultural Commons.

Biblioteka Narodowa zaprezentowała w 2011 r. badania nad stanem czytelnictwa w Polsce prowadzone przez BN i TNS OBOP.

BN włączyła się w maju 2011 r. w Kongres Obywateli Kultury, którego efektem był m.in. Pakt dla Kultury podpisany przez Prezesa Rady Ministrów i przekazany do zbiorów BN.

Nowa strategia opracowania i udostępniania zbiorów Biblioteki Narodowej

dr Tomasz Makowski

Rok 2011 przejdzie do historii jako ten, w którym Polska po raz pierwszy sprawowała prezydencję w Unii Europejskiej. Chcąc podkreślić wagę tego wydarzenia, Biblioteka Narodowa podjęła się organizacji dwóch prestiżowych wydarzeń o zasięgu międzynarodowym: kongresu Association internationale de bibliophilie (AIB) – Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilów, zrzeszającego wybitnych znawców i miłośników książek dawnych od Stanów Zjednoczonych po Japonię, oraz międzynarodowej debaty eksperckiej European Cultural Commons nad strategią powszechnego dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego Europy, zorganizowanej we współpracy z Europejską Bibliotekę Cyfrową *Europeana*.

Wyrazem szczególnej roli, jaką pełni polska Narodowa Książnica w Europie było podpisanie dwóch umów o współpracy: z Biblioteką Państwową w Berlinie (Staatsbibliothek zu Berlin – Preussischer Kulturbesitz) i Bibliothèque nationale de France. W ramach realizacji drugiej z umów już w 2011 roku na stronach internetowych obu bibliotek narodowych udostępniono w języku polskim i francuskim wystawę wirtualną poświęconą Janowi Piotrowi Norblinowi, wybitnemu francuskiemu rytownikowi i grafikowi, działającemu w Polsce w końcu XVIII wieku. Atrakcyjnie opracowana prezentacja pokazuje ryciny artysty znajdujące się w zbiorach BNF, opracowane przez specjalistkę z BN.

Miniony rok był dla Biblioteki Narodowej okresem intensywnych przygotowań do wprowadzenia poważnych zmian w opracowaniu zbiorów: tworzenia nowej drogi książki, prac nad zasadami organizacyjnymi i polityką personalną, przede wszystkim nad działaniami zmierzającymi do uruchomienia systemu awansowania poprzez konkursy na stanowiska bibliotekarskie oraz specjalistyczne szkolenia. Dzięki tym zmianom opracowanie formalne i rzeczowe egzemplarzy obowiązkowych publikacji wpływających do BN od 1 stycznia 2012 r. trwa nie dłużej niż 24 godziny. Nowymi zasadami nie objęto jeszcze dokumentów dźwiękowych i audiowizualnych

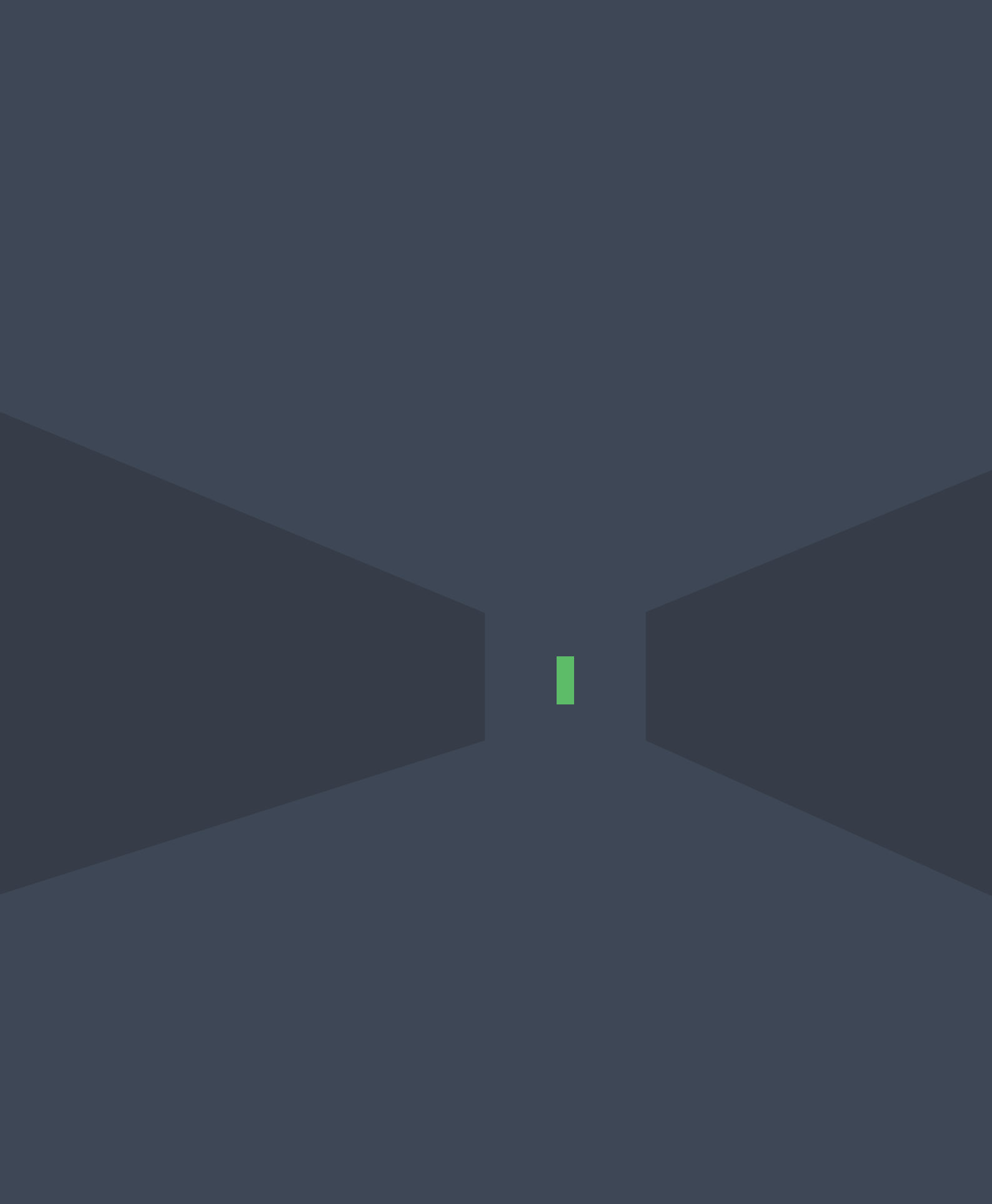

oraz czasopism, których specyfika wymaga dalszych prac. Ich zakończenie planujemy w 2012 i 2013 r. Usprawniliśmy również komunikację z bibliotekarzami w Polsce poprzez uruchomienie trzech blogów: dwóch specjalistycznych (*Porządek rzeczy* i *Fabryka języka*) oraz przenosząc do świata wirtualnego zasłużoną *Bibliografię analityczną bibliotekoznawstwa i informacji naukowej*. Dzięki tym działaniom informacje potrzebne do tworzenia profesjonalnego warsztatu bibliotekarskiego dostępne są niemal natychmiast, eliminując dotychczasowe, co najmniej kilkumiesięczne opóźnienia. Obowiązek zgromadzenia piśmiennictwa polskiego wypełniliśmy w 2011 r. nie tylko w zakresie materiałów drukowanych, ale także rękopisów. W Roku Czesława Miłosza, dzięki specjalnej dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zakupiliśmy obszerne archiwum rodziny Poety, z najstarszymi dokumentami sięgającymi XVI wieku. Podjęliśmy także ważną decyzję o utworzeniu w BN Archiwum Jazzu Polskiego gromadzącego spuściznę fenomenowi kulturowemu na skalę światową, jakim był polski jazz. Jako pierwsza do Archiwum trafiła spuścizna Krzysztofa Komedy, przekazana w darze przez Tomasza Lacha i Irenę Orłowską, spadkobierców Kompozytora.

Był to również rok przygotowań do modernizacji budynków, w tym także przestrzeni czytelniczej, na co Biblioteka uzyskała środki przyznane m.in. w konkursie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz od Telekomunikacji Polskiej SA. Realizacja działań modernizacyjnych obejmie lata 2012–2013. Efektywne uzyskiwanie środków, dzięki znakomitemu opracowaniu wniosków, to zasługa przede wszystkim Grażyny Spiechowicz-Kristensen, zastępcy dyrektora ds. administracyjno-technicznych i jej współpracowników, za co bardzo dziękuję.

Z końcem grudnia zakończyła pracę na stanowisku zastępcy dyrektora ds. gromadzenia i opracowywania zbiorów Elżbieta Stefańczyk. Od 1 stycznia 2012 r. pozostaje Ona w BN na stanowisku pełnomocnika dyrektora ds. współpracy z bibliotekami publicznymi. Wyrażam podziękowanie za Jej wieloletnią pracę na różnych stanowiskach w BN, szczególnie w ostatnich latach, kiedy pełniła funkcję mojej zastępczyni.

KALENDARIUM

2011

STYCZEŃ

- 1 Do domeny publicznej przechodzą dzieła m.in. Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Józefa Pankiewicza, Izaaka Babla, Michała Bułhakowa. Fakt ten ogłoszono 30 grudnia 2010 r. podczas Dnia Domeny Publicznej, zorganizowanego w BN przez Koalicję Otwartej Edukacji.
- 13 W BN odbyło się VIII Konwersatorium prof. Marcina Drzewieckiego *Użytkownicy – czytelnicy specjalni bibliotek*, zorganizowane w ramach cyklu *Biblioteki w systemie edukacji i kultury* przez Instytut Książki i Czytelnictwa BN oraz Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej.
- 26 Uroczystość wręczenia nagród „Magazynu Literackiego KSIĄŻKI” i ogłoszenie laureatów nagród Książki Roku 2010 i Wydawcy Roku 2010.

LUTY

- 16 Konferencja prasowa „Stan czytelnictwa w Polsce. Najnowsze wyniki”, podczas której przedstawiono wnioski z badań nad czytelnictwem w Polsce w 2010 r., prowadzonych przez Bibliotekę Narodową i TNS OBOP.
- 16 Salon Księgarzy pt. „Życie w antykwariacie” z udziałem Marii i Andrzeja Ochalskich, właścicieli Domu Aukcyjnego OKNA SZTUKI w Warszawie.
- 23 Dzień Biblioteki Narodowej zorganizowany z okazji 83. rocznicy ustanowienia BN przez Prezydenta RP w 1928 r. W obchodach wzięli udział: Juliusz Braun, radca generalny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, parlamentarzyści, przedstawiciele instytucji kultury, pracownicy BN. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski przedstawił dokonania Książnicy Narodowej w 2010 r. oraz plany na rok 2011. Zasłużonym pracownikom BN wręczono odznaczenia państwowe i resortowe. Uroczystość zakończył kolejny Salon Bibliotekarzy, którego gościem była Wanda Klenczon, kierownik Instytutu Bibliograficznego.

MARZEC

- 15 Dr Marcin Roszkowski z Instytutu Bibliograficznego BN został członkiem European RDA Interest Group (EURIG), w skład której wchodzi przedstawiciele europejskich bibliotek narodowych. Zadaniem EURIG jest analiza założeń i procesu wdrażania *Resource Description and Access*, nowego standardu opisu zastępującego angloamerykańskie przepisy katalogowania AACR2 oraz współpraca z Joint Steering Committee for Development of RDA.
- 28 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski został powołany do Komitetu Stałego Sekcji Bibliotek Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (The International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) na kadencję obejmującą lata 2011–2015.

KWIECIEŃ

- 18 Sesja naukowa *Bibliografia poloników zagranicznych: 270 lat tradycji, teraźniejszość i przyszłość* organizowana przez Instytut Bibliograficzny BN.
- 18 W Pałacu Rzeczypospolitej odbyło się otwarcie wystawy *Przebudzenie*, prezentującej zbiory warszawskiego Klasztoru Sióstr Wizytek po konserwacji w Bibliotece Narodowej.
- 28 W BN odbyło się IX Konwersatorium prof. Marcina Drzewieckiego *Książka i czytelnictwo w Polsce na początku nowej dekady*, zorganizowane w ramach cyklu *Biblioteki w systemie edukacji i kultury* przez Instytut Książki i Czytelnictwa BN oraz Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej.

MAJ

- 4 Otwarcie wirtualnej wystawy *Travelling Through History*, zorganizowanej przez Bibliotekę Europejską (TEL), na której zaprezentowano ponad 500 obiektów z 13 europejskich bibliotek, w tym BN, zdigitalizowanych w ramach zakończonego w kwietniu 2011 r. projektu *Europeana Travel*.
- 8 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i Jan Kasprzyk z Sekretariatu Naukowego byli gośćmi corocznej Gali Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce. Podczas wizyty w Nowym Jorku dyrektor BN uczestniczył także w spotkaniu ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego z dyrekcją New York Public Library i odwiedził Polish Institute of Arts and Sciences of America.
- 11 Dzięki dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego BN pozyskała archiwum rodzinne Czesława Miłosza; z okazji Roku Miłosza znacząca część materiałów z archiwum została udostępniona w cyfrowej Bibliotece Narodowej *Polona*.
- 12 15 Udział Biblioteki Narodowej w II Warszawskich Targach Książki.
- 13 W ramach Kongresu Obywateli Kultury, zorganizowanego w Warszawie przez ruch społeczny Obywatele Kultury, odbyła się debata *Czytam więc jestem. Kultura otwartego społeczeństwa informacyjnego*, w której wziął udział dyrektor BN dr Tomasz Makowski.
- 17 Spotkanie poświęcone twórczości Czesława Miłosza zorganizowane przez Koło Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy BN oraz Oddział Warszawski Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

- 18 Uroczyste przekazanie do zbiorów Biblioteki Narodowej oryginalnego egzemplarza Paktu dla Kultury podpisanego przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska oraz uczestników Kongresu Obywateli Kultury. Na mocy dokumentu środki przeznaczone na zadania związane z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego najdalej do 2015 roku nie będą niższe niż 1% wszystkich wydatków z budżetu państwa.
- 18 Obchody jubileuszu 60-lecia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smołki w Opolu z udziałem Ewy Potrzebnickiej, zastępcy dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów, Elżbiety Stefańczyk, zastępcy dyrektora BN ds. gromadzenia i opracowania zbiorów oraz Grażyny Spiechowicz-Kristensen, zastępcy dyrektora BN ds. administracyjno-technicznych.
- 20 Pokaz cennych obiektów ze Skarbcza BN (m.in. *Kodeksu supraskiego* i autografów Fryderyka Chopina) zorganizowany dla uczestników odbywającej się w Warszawie Międzynarodowej Konferencji UNESCO „Pamięć Świata”.
- 23 ... 24 Ogólnopolska konferencja naukowa „Praktyki lekturowe – praktyki społeczne”, organizowana przez Instytut Książki i Czytelnictwa BN oraz Instytut Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego.
- 25 Salon Księgarzy z udziałem Grzegorza Gaudena, dyrektora Instytutu Książki.
- 25 Obchody 60-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie z udziałem Ewy Potrzebnickiej, zastępcy dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów.
- 26 Obchody dziesięciolecia akcji społecznej „Cała Polska czyta dzieciom”, zorganizowanej przez Fundację ABCXXI, z udziałem dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego.

CZERWIEC

- 1 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w inauguracji X Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom oraz I Międzynarodowego Tygodnia Czytania Dzieciom w Cieszynie.
- 2 ... 3 Konferencja Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych w Zielonej Górze, z udziałem dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego oraz zastępcy dyrektora BN ds. gromadzenia i opracowania zbiorów Elżbiety Stefańczyk.
- 3 Ukazała się wersja książkowa i elektroniczna „Sprawozdania Biblioteki Narodowej za rok 2010” w opracowaniu Jana Józefa Kasprzyka.
- 3 Pod patronatem honorowym Biblioteki Narodowej odbyła się w Olsztynie II Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Bajka w przestrzeni naukowej i edukacyjnej – bajka a mit”, zorganizowana przez Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie „Bajka”.
- 7 BN uruchomiła prowadzony w formie bloga serwis informacyjny *Fabryka Języka* poświęcony Językowi Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej.

- 8 ... 10 XIII Ogólnopolskie Warsztaty Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej (JHP BN) i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej (UKD) zorganizowane przez Instytut Bibliograficzny, Zakład Opracowania Rzeczowego oraz Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej.
- 9 Start nowego cyklu audycji poświęconych literaturze, książkom i czytelnictwu pt. *Oprawcy książek*, realizowanego przez radio TOK FM we współpracy z Biblioteką Narodową.
- 14 Grażyna Jaroszewicz z Instytutu Bibliograficznego BN została członkiem Komitetu Stałego (Standing Committee) Sekcji Bibliografii Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (The International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) na kadencję 2011–2015.
- 21 W ramach obchodów 20-lecia *Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy* między Polską a Niemcami, w obecności ministrów kultury Polski i Niemiec podpisano umowę o współpracy między BN a Biblioteką Państwową w Berlinie (Staatsbibliothek zu Berlin – Preussischer Kulturbesitz).
- 30 ... 1 Z udziałem Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego odbyło się spotkanie szkoleniowe kierowników działów instrukcyjno-metodycznych wojewódzkich bibliotek publicznych, zorganizowane przez Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej w ramach realizacji umowy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

LIPIEC

- 1 Sejm RP przyjął nowelizację *Ustawy o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw*, uwzględniając poprawki postulowane przez Krajową Radę Biblioteczną i BN.
- 6 Uroczyste przekazanie przez spadkobierców do zbiorów BN spuścizny po Krzysztofie Komedzie, dającej początek tworzonemu w BN Archiwum Jazzu Polskiego.
- 18 ... 19 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, zastępca dyrektora BN ds. rozwoju Katarzyna Ślaska i kierownik Sekretariatu Organizacyjnego Mikołaj Baliszewski spotkali się z dyrektorem Bibliothèque nationale de France Bruno Racinem w celu omówienia współpracy między instytucjami. Dyrektor BN wziął udział w uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej w siedzibie Instytutu Literackiego w Maison-Laffitte.
- 25 BN uruchomiła prowadzony w formie bloga serwis BABIN 2.0, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych.

SIERPIEŃ

- 12 ... 19 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, zastępca dyrektora ds. rozwoju Katarzyna Ślaska, kierownik Zakładu Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej Magdalena Rud i Grażyna Jaroszewicz z Instytutu Bibliograficznego wzięli udział w konferencji Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (The International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) w San Juan w Puerto Rico. Dyrektor BN wzięł również udział w Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CDNL).
- 31 ... 3 Konferencja „Biblioteka XXI wieku, nowoczesna architektura, funkcjonalne wyposażenie, pomysły aranżacje” oraz VII Forum Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Poznaniu z udziałem zastępcy dyrektora BN ds. gromadzenia i opracowania zbiorów, przewodniczącej SBP Elżbiety Stefańczyk i zastępcy dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów, przewodniczącej Komisji Ochrony i Konserwacji Zbiorów SBP Ewy Potrzebnickiej.

WRZESIEŃ

- 2 ... 3 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski uczestniczył w VII Forum Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Poznaniu.
- 3 ... 4 Podczas festiwalu kultury żydowskiej „Warszawa Singera” odbyły się pod patronatem Biblioteki Narodowej dwa koncerty międzynarodowego zespołu *The Ger Mandolin Orchestra*, prezentującego utwory z repertuaru żydowskiej orkiestry mandolinowej działającej przed II wojną światową w Górze Kalwarii, odtwarzane według zapisów nutowych znalezionych w zbiorach BN.
- 4 ... 5 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski złożył wizytę w Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych w Rzymie.
- 8 ... 11 Na zaproszenie Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego z wizytą w Polsce gościła sekretarz generalna Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (The International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) Jennefer Nicholson, która wzięła udział w Europejskim Kongresie Kultury we Wrocławiu.
- 11 Podczas Europejskiego Kongresu Kultury we Wrocławiu Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich Elżbieta Stefańczyk oraz Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz podpisali list intencyjny w celu zgłoszenia kandydatury Wrocławia do konkursu na organizację Światowego Kongresu Bibliotekarstwa i Informacji Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (The International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA).
- 12 BN uruchomiła blog tematyczny *Porządek Rzeczy*, prowadzony przez zespół Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego, poświęcony m.in. sytuacjom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii, interesującym publikacjom, normom, standardom bibliograficznym oraz informacjom na temat prowadzonych w Polsce i na świecie prac badawczych i wdrożeniowych w zakresie bibliografii.
- 12 W Sali Darczyńców odbyła się debata z udziałem muzyków, krytyków i działaczy jazzowych na temat powstania w BN Archiwum Jazzu Polskiego.

- 12 ... 14 Zastępca dyrektora BN ds. rozwoju Katarzyna Ślaska oraz kierownik Zakładu cBN *Polona* Agnieszka Leszyńska wzięły udział w konferencji poświęconej projektowi *Europeana v.2.0* w Cupramontana we Włoszech.
- 13 W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się promocja książki Bogusława Chraboty *Mistyka pustyni*.
- 14 ... 17 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w obradach Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie w Rapperswilu.
- 15 ... 16 Zastępca dyrektora BN ds. gromadzenia i opracowania zbiorów Elżbieta Stefańczyk wzięła udział w VI Forum Młodych Bibliotekarzy w Poznaniu.
- 19 ... 23 W BN odbył się Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilów (Association internationale de bibliophilie – AIB), mający status spotkania eksperckiego organizowanego przez Bibliotekę Narodową w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. W Kongresie uczestniczyła m.in. podsekretarz stanu w MKiDN dr Monika Smoleń. Podczas pobytu w Polsce uczestnicy zwiedzili najcenniejsze kolekcje książek w bibliotekach Krakowa, Tyńca, Jasnej Góry, Torunia, Gdańska, Pelplina i Warszawy.
- 19 ... 20 Zastępca dyrektora BN ds. rozwoju Katarzyna Ślaska wzięła udział w Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich w Opolu.
- 20 ... 22 Zastępca dyrektora BN ds. gromadzenia i opracowania zbiorów Elżbieta Stefańczyk uczestniczyła w seminarium *Edukacja informacyjna bibliotekarzy w zakresie działań na rzecz integracji społecznej* w Zakopanem.
- 25 ... 27 Zastępca dyrektora BN ds. rozwoju Katarzyna Ślaska, reprezentująca Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego uczestniczyła w Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (Conference of European National Librarians – CENL) w Kopenhadze.
- 29 Salon Księgarzy z udziałem prof. Edwarda Towpika i Mieczysława Bielenia poświęcony 90-leciu Towarzystwa Bibliofilów Polskich.

PAŹDZIERNIK

- 7 W Paryżu dyrektor BN dr Tomasz Makowski oraz dyrektor Bibliothèque nationale de France Bruno Racine podpisali umowę o partnerstwie obu instytucji. Podczas pobytu w stolicy Francji dyrektor BN przewodniczył posiedzeniu Rady Bibliotecznej Biblioteki Polskiej.
- 7 Wernisaż wystawy *Chorwacja na starych i nowych mapach* z udziałem m.in. ambasadora Republiki Chorwacji Ivana del Vechio.
- 12 W BN odbyła się międzynarodowa debata ekspercka nad strategią powszechnego dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego Europy (European Cultural Commons), zorganizowana przez Europejską Bibliotekę Cyfrową *Europeana* oraz BN w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.
- 12 ... 14 Zastępca dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebnicka wzięła udział w Międzynarodowej Konferencji *Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – wyzwania XXI wieku*, która odbyła się w Krakowie.

- 13 ... 14 W BN odbyły się warsztaty poświęcone tematyce digitalizacji i bibliotek cyfrowych z udziałem przedstawicieli bibliotek narodowych państw Grupy Wyszehradzkiej (Czechy, Polska, Słowacja, Węgry) oraz gości z Austrii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Estonii, Gruzji oraz Słowenii.
- 17 Wizyta w BN dyrektora Biblioteki Narodowej Chin Zhou Hepinga oraz przedstawicieli chińskiego Ministerstwa Kultury.
- 18 Uruchomienie internetowej wystawy *Norblin – ryciny*, prezentującej grafiki wybitnego francuskiego rytownika i grafika, działającego w Polsce w końcu XVIII w. Jana Piotra Norblina. Wystawa została przygotowana wspólnie przez BN i Bibliothèque nationale de France pod patronatem Piotra Żuchowskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- 27 W BN odbyło się X Konwersatorium prof. Marcina Drzewieckiego *Biblioteki publiczne w życiu społecznym*, zorganizowane w ramach cyklu *Biblioteki w systemie edukacji i kultury* przez Instytut Książki i Czytelnictwa BN oraz Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej.

LISTOPAD

- 3 ... 6 BN wzięła udział w 15 Targach Książki w Krakowie.
- 9 W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się dyskusja *Dlaczego Tyrmand? Dziś?* poświęcona twórczości Leopolda Tyrmanda, zorganizowana przez BN i Wydawnictwo MG.
- 10 Inauguracyjne posiedzenie Rady Naukowej Biblioteki Narodowej kadencji 2011–2017. Przewodniczącym Rady został dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej prof. Zdzisław Pietrzyk, a wiceprzewodniczącą prof. Zofia Zielińska z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego.
- 10 W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego prof. Andrzejowi Friszke za książkę *Anatomia buntu*.
- 14 W BN odbyło się seminarium *Standardy bibliograficzne 2011*, poświęcone standaryzacji opisu bibliograficznego, terminologii bibliograficznej i nowym standardom katalogowania. Organizatorami byli: Instytut Bibliograficzny BN oraz Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej.
- 15 W BN odbyło się szkolenie pt. *Nowelizacja ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej – praktyczne zmiany w rachunkowości oraz aspekty prawne zmian dla bibliotek oraz innych instytucji kultury*, zorganizowane przez głównego księgowego BN Beatę Szczygiel i adresowane do państwowych i samorządowych instytucji kultury, w tym bibliotek, muzeów, galerii, domów i ośrodków kultury, teatrów, filharmonii.
- 16 ... 17 Zastępca dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebicka uczestniczyła w obchodach jubileuszu 60-lecia Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego.
- 22 Otwarcie wystawy *Coś, które nadchodzi. Architektura XXI wieku*, przygotowanej w gmachu głównym BN przez Fundację BęcZmiana.
- 24 ... 27 Udział BN w XX Targach Książki Historycznej w Warszawie.

GRUDZIEŃ

- 1 Promocja nowego wydania książkowego i audiobooka baśni *Dziadek do orzechów* i *Król Myszy* ETA Hoffmanna, przygotowanego przez wydawnictwo Media Rodzina w Sali Darczyńców BN.
- 2 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w posiedzeniu Zarządu Biblioteki Europejskiej (The European Library Management Comitee) w Paryżu.
- 3 ... 4 Podczas wizyty w Rzymie dyrektor BN dr Tomasz Makowski i kierownik Sekretariatu Organizacyjnego Mikołaj Baliszewski odbyli spotkania z władzami Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych, Fundacji Rzymskiej Margrabiny J. Z. Umiastowskiej, Kolegium Polskiego na Awentynie i Biblioteki Uniwersyteckiej Urbaniana w celu omówienia dalszej współpracy tych instytucji z BN.
- 4 ... 5 Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i kierownik Sekretariatu Organizacyjnego Mikołaj Baliszewski odwiedził Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Neapolu i spotkali się z wdową po pisarzu Lidią Herling-Croce oraz jego córką Martą Herling.
- 7 W holu głównym BN odbył się wernisaż wystawy *Polacy w Portugalii w latach 1940–1945* przygotowanej przez Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, z udziałem m.in. ambasadora Portugalii w Polsce José Duarte Sequeira e Serpa, korpusu dyplomatycznego i przedstawicieli MSZ.
- 8 Promocja drugiego tomu książki Michała Jagiełły *Razem czy osobno? Przewodnik po lekturach* w Sali Darczyńców BN.
- 12 ... 16 Zastępca dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebnicka i Monika Bobkiewicz z Zakładu Czasopism złożyły wizytę w Bibliotece Polskiej im. Ignacego Domeyki w Buenos Aires w celu opracowania ekspertyzy konserwatorskiej zbiorów oraz możliwości współpracy z BN.
- 30 Dzięki mecenatowi Telekomunikacji Polskiej SA do zbiorów BN zostały zakupione m.in.: inkunabuł A. M. S. Boethiusa z 1498 r., stary druk z 1621 r. zawierający dwa listy sułtana tureckiego Osmana do króla Polski Zygmunta III oraz odpowiedź króla, a także rzadka mapa Europy Środkowej z XIX w. oraz archiwum Marka Skwarnickiego.

GROMADZENIE ZBIORÓW

Gromadzenie i wieczyste archiwizowanie dorobku piśmienniczego Rzeczypospolitej Polskiej jest nadrzędnym zadaniem Biblioteki Narodowej. Gromadzenie obejmuje publikacje krajowe: książki i czasopisma, dokumenty życia społecznego, dokumenty ikonograficzne, kartograficzne, muzyczne, dźwiękowe, audiowizualne i elektroniczne, a także rękopisy. Włączane do zbiorów i archiwizowane są również publikacje polskie lub dotyczące Polski, publikowane poza jej granicami, piśmiennictwo innych narodów powstające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przechowywane niegdyś w historycznych polskich księgozbiorach, a także najważniejsze współczesne publikacje zagraniczne z zakresu humanistyki.

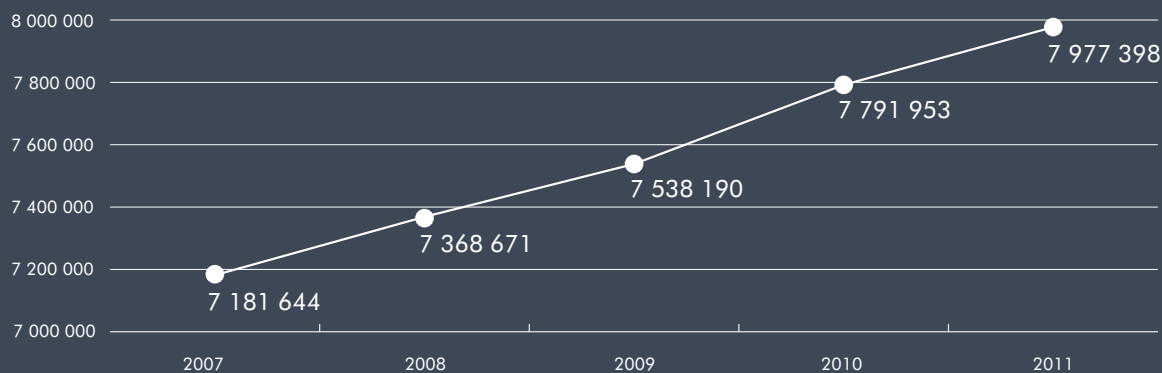
Według danych z 31 grudnia 2011 r. zbiory Biblioteki Narodowej, w tym zbiory główne (tj. wydawnictwa zwarte od 1801 r., wydawnictwa ciągle od 1801 r., dokumenty życia społecznego, dokumenty elektroniczne) oraz zbiory specjalne (rękopisy, stare druki, druki muzyczne, dokumenty dźwiękowe i audiowizualne, zbiory ikonograficzne, kartograficzne i mikroformy) liczyły 7 977 398 wol./j., a wraz z dubletami, których było 1 286 569 wol./j., łącznie 9 263 967 wol./j.

Zbiory Biblioteki Narodowej liczyły na koniec 2011 r. wraz z dubletami 9 263 967 wol./j.

Zbiory zgromadzone w 2011 r., objęte rejestracją wstępną, pochodziły z:

- » wpływu egzemplarza obowiązkowego – 171 814 wol./j. (w 2010 r. – 155 580 wol./j.)
  - » zakupów – 2232 wol./j. (w 2010 r. – 1924 wol./j.)
  - » wymiany – 4737 wol./j. (w 2010 r. – 6811 wol./j.)
  - » darów – 8354 wol./j. (w 2010 r. – 7891 wol./j.)
- łącznie 187 137 wol./j (w 2010 r. – 172 206 wol./j.)

TEMPO GROMADZENIA ZBIORÓW W BIBLIOTECE NARODOWEJ W LATACH 2007–2011 W WOL./J. (bez dubletów)

WPŁYW MATERIAŁÓW BIBLIOTECZNYCH OBJĘTYCH REJESTRACJĄ WSTĘPNĄ W 2011 R.

Rodzaj wydawnictw	Jedn.	Źródło nabycia				Razem
		Egzemplarz obowiązkowy	Zakup	Wymiana	Dary	
Wydawnictwa zwarte	wol.	66 688	836	2 764	2 841	73 129
Wydawnictwa ciągłe *	tyt./j.	9 283	434	2 764	2 176	13 338
Dokumenty Życia Społecznego	j.	66 823	160	468	747	68 198
Zbiory Specjalne	j.	5 302	358	11	706	6 377
Dokumenty dźwiękowe i audiowizualne **	j.	16 746	381	37	1 857	19 021
Dokumenty elektroniczne ***	j.	6 972	63	12	27	7 074
Razem	wol./j	171 814	2 232	4 737	8 354	187 137

* Wpływ egzemplarza obowiązkowego wydawnictw ciągłych w 17 721 rocznikach, w 195 278 jednostkach.

** W tej liczbie znajdują się dokumenty dźwiękowe i audiowizualne wpływające bezpośrednio do Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych.

*** W tej liczbie znajdują się dokumenty elektroniczne wpływające bezpośrednio do Zakładu Dokumentów Elektronicznych.

**SZCZEGÓŁOWY STAN ILOŚCIOWY ZBIORÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ
(Stan na dzień 31 grudnia 2011 r.)***

lp.	rodzaj dokumentów	jednostka	zbiory	dublety
1.	ZBIORY GŁÓWNE	wol./j.	6 490 762	1 258 765
1.1.	Wydawnictwa zwarte od 1801 r., w tym:	wol.	2 749 882	461 131
1.1.1.	– objęte katalogiem alfabetycznym głównym	wol.	2 671 101	
1.1.2.	– ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich	wol.	514 051 ¹	
1.1.3.	– druki nowsze wilanowskie	wol.	21 112	
1.1.4.	– księgozbiór szkoleniowy ZDK	wol.	6 264	
1.2.	Wydawnictwa ciągłe od 1801 r., w tym:	wol.	1 004 863	797 634
1.2.1.	– objęte katalogiem alfabetycznym czasopism	wol.	897 619	
1.2.2.	– bibliologiczne	wol.	107 244	
1.3.	Dokumenty życia społecznego	j.	2 392 727	
1.4.	Zbiory specjalne księgoznawcze	j.	304 926	
1.5.	Dokumenty elektroniczne	j.	38 364 ²	
2.	ZBIORY SPECJALNE	wol./j.	1 486 636	27 804
2.1.	Rękopisy	j.	27 578 ³	
2.2.	Stare druki	wol.	162 146 ⁴	
2.3.	Druki muzyczne	j.	123 730	
2.4.	Dokumenty dźwiękowe i audiowizualne	j.	175 332	
2.5.	Ikonografia	j.	492 763	3 728
2.6.	Kartografia	j.	127 700	22 248
2.7.	Mikroformy	j.	274 062 ⁵	1 828
2.8.	Zbiór negatywów ikonograficznych	j.	103 325 ⁶	
	RAZEM	wol./j.	7 977 398	1 286 569
	Zbiory i dublety ogółem	wol./j.	9 263 967	

* Stan zbiorów BN nie obejmuje zbiorów Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich.

¹ Książki ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich przed przekatalogowaniem i zinventaryzowaniem na wydzielonych ciągach sygnatur.

² W tym 236 j. CD ROM przechowywanych w Zakładzie Dokumentacji Księgoznawczej.

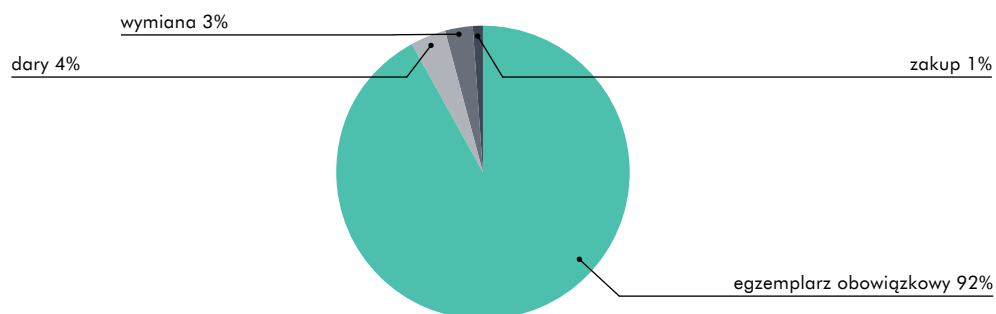
³ W tym 7195 j. rękopisów muzycznych.

⁴ W tym 401 wol. starych druków muzycznych.

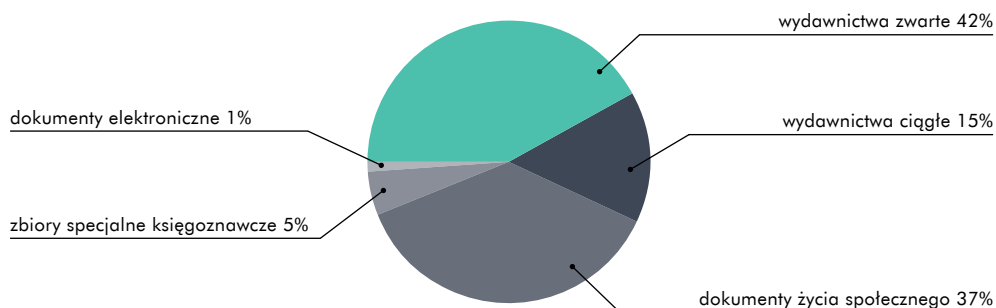
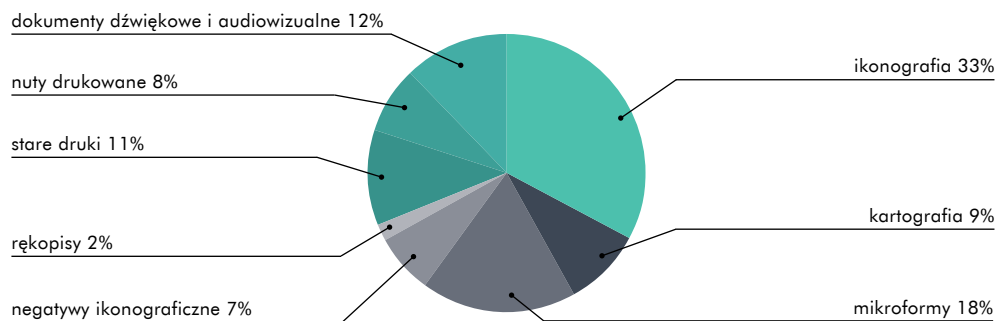
⁵ W tym 83 j. mikrofilmów przechowywanych w Zakładzie Dokumentacji Księgoznawczej.

⁶ Przechowywany w Zakładzie Zbiorów Mikrofilmowych.

WPLYW MATERIAŁÓW BIBLIOTECZNYCH WEDŁUG SPOSOBU NABYCIA W 2011 R.

Magazyny główne BN zajmują powierzchnię ok. 13 000 m². Zbiory rozmieszczone są na 10 kondygnacjach w 11-kondygnacyjnym budynku magazynowym. Przy stale rosnącej liczbie nowo wpływających zbiorów powierzchnia magazynowa kurczy się w niepokojąco szybkim tempie. Aby zapewnić im miejsce, pracownicy Oddziału Magazynów Bibliotecznych regularnie przemieszczają zbiory, wykorzystując każdą wolną powierzchnię.

STAN PROCENTOWY ZBIORÓW GŁÓWNYCH BIBLIOTEKI NARODOWEJ W 2011 R. (w wol./j. bez dubletów)**STAN PROCENTOWY ZBIORÓW SPECJALNYCH BIBLIOTEKI NARODOWEJ W 2011 R. (w wol./j. bez dubletów)**

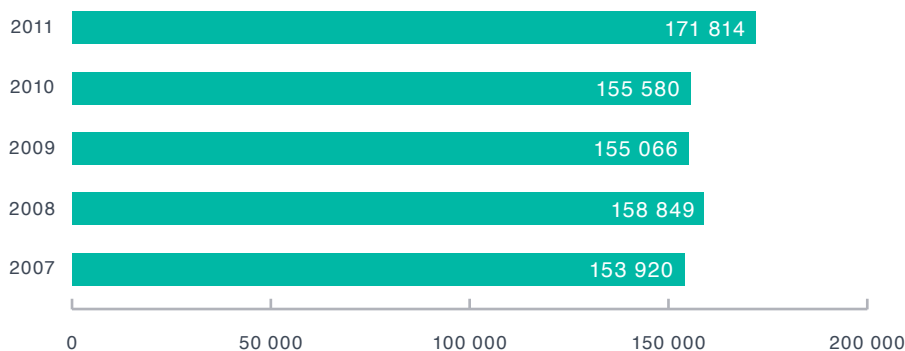
Egzemplarz obowiązkowy

Już w 1780 r. Biblioteka Rzeczypospolitej, zwana Biblioteką Załuskich, prekursorka Biblioteki Narodowej uzyskała prawo do otrzymywania bezpłatnych egzemplarzy wszystkich książek publikowanych na terytorium polskim. Po odzyskaniu niepodległości BN korzystała z przywileju bezpłatnego otrzymywania publikacji przeznaczonych do rozpowszechniania, wydawanych na ówczesnym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na mocy Ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych z 7 listopada 1996 r. oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania, a także zmieniającego je Rozporządzenia z 24 maja 1999 r., Biblioteczce Narodowej przekazywane są po dwa egzemplarze wszystkich publikacji wydawanych w Polsce: książek, czasopism, gazet, druków muzycznych, atlasów, map, globusów oraz druków ulotnych dokumentujących życie społeczne, jak również dokumentów dźwiękowych, audiowizualnych i elektronicznych. Stanowi to uregulowaną prawnie podstawę tworzenia przez Narodową Książnicę kompletnego archiwum piśmiennictwa polskiego, co służy, podobnie jak w innych krajach, zachowaniu dziedzictwa kulturowego, opracowywaniu bibliografii narodowej i sporządzaniu statystyki wydawniczej.

W 2011 r. zarejestrowano 171 814 wol./j., przekazanych Bibliotece Narodowej przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego o łącznej wartości szacowanej na kwotę 6 210 444,00 zł. (w 2010 r. – 6 091 186,00 zł).

W 2011 r. w stosunku do całości wpływu materiałów bibliotecznych egzemplarz obowiązkowy stanowił 91,65 % (w 2010 r. – 90,34 %, w 2009 r. – 86,83 %). Znacznie wzrósł w stosunku do lat ubiegłych napływ egzemplarza obowiązkowego dokumentów życia społecznego (w 2011 r. – 66 823 j., w 2010 r. – 52 433 j.) oraz dokumentów dźwiękowych i audiowizualnych (w 2011 r. – 16 746 j., w 2010 r. – 15 077 j.)

WPLYW EGZEMPLARZA OBOWIAZKOWEGO W LATACH 2007–2011 (w j./wol./tyt.)

WPLYW EGZEMPLARZA OBOWIAZKOWEGO WEDŁUG TYPÓW DOKUMENTÓW W LATACH 2007–2011 (w j./wol./tyt.)

Rok	Druki zwarte	Druki ciągłe	Dokumenty życia społecznego	Dokumenty elektroniczne	Dokumenty dźwiękowe i audiowizualne	Zbiory specjalne
2007	51 349	8 779	67 804	3 114	18 547	4 327
2008	57 660	10 976	62 330	5 428	18 095	4 360
2009	57 053	10 150	61 807	6 815	15 476	3 765
2010	58 504	10 596	52 433	14 394	15 077	4 576
2011	66 688	9 283	66 823	6 972	16 746	5 302

Zakupy, wymiana i dary

Mimo względnej stabilności wpływu egzemplarza obowiązkowego książek i czasopism, ocenia się, że blisko 10% publikacji nie trafia do Biblioteki Narodowej. Pozostałą część Biblioteka musi uzupełniać poprzez zakupy bądź wymianę z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi.

Zakup zabytkowych dzieł narodowego piśmiennictwa pojawiających się na rynku antykwarycznym, a także wykup kolekcji prywatnych, uzupełnia zasób Narodowej Książnicy zdekompletowany w ogromnym stopniu w wyniku działań II wojny światowej. W 2011 r. zakupiono 2232 wol./j. (w 2010 r. – 1924 wol./j.) za łączną kwotę 3 442 933,08 zł (w 2010 r. – 3 168 391,03 zł).

Obiekty do zbiorów zakupiono głównie dzięki dotacji celowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przeznaczonej m.in. na kolejną ratę wykupienia zbiorów depozytowych rodu Tarnowskich z Dzikowa oraz na zakup archiwum rodzinnego Miłoszów, zawierającego najstarsze dokumenty rodzinne (od XVI w.) dotyczące przodków Czesława Miłosza, ich korespondencję z XIX i XX w., materiały dotyczące ojca Aleksandra, listy poety do rodziny, a także niezwykle bogaty zbiór fotografii rodzinnych.

Dzięki mecenatowi Telekomunikacji Polskiej SA zbiory Narodowej Książnicy zostały uzupełnione o niezwykle cenne archiwum Marka Skwarnickiego, zawierające rękopisy dzienników i kronikę rodzinną, rękopisy i maszynopisy jego utworów prozatorskich, poetyckich i publicystycznych, a także liczącą blisko trzy tysiące listów korespondencję, inkunabuł A. M. S. Boethiusa z 1498 r., książkę z 1621 r. zawierającą dwa listy sułtana tureckiego Osmana do króla Polski Zygmunta III oraz odpowiedź króla, a także rzadko notowaną w zbiorach mapę Europy Środkowej z XIX w.

Dzięki wymianie z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi uzupełniono zbiory o 4737 wol./j. (w 2010 r. – 6811 wol./j.) o wartości szacowanej na 437 459,00 zł.

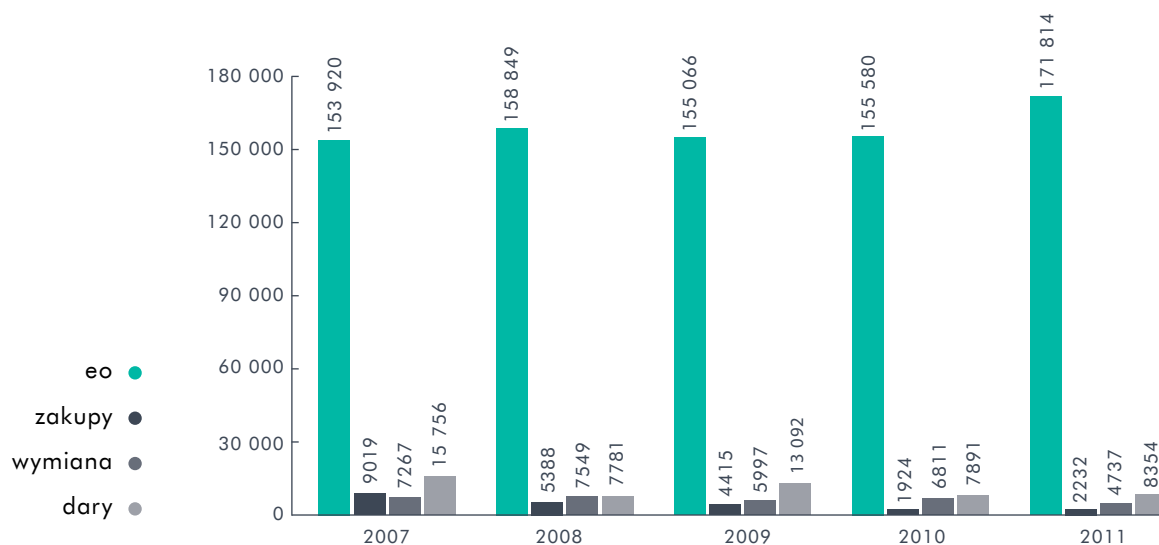
Zbiory powiększyły się też dzięki hojności darczyńców. Dary osób prywatnych i instytucji wzbogaciły zbiory BN o łącznie 8354 wol./j. (w 2010 r. – 7891 wol./j.), szacowanych na kwotę 838 220,00 zł, z czego największą grupę stanowiły wydawnictwa zwarte (2841 wol.). W 2011 r. znacznie zwiększył się dzięki darom zasób dokumentów dźwiękowych, których przekazano do zbiorów BN 1857 j. (w 2010 r. – 413 j.), o łącznej wartości 63 364,00 zł.

W 2011 r. do zbiorów BN trafiła także kolekcja 1189 płyt gramofonowych przekazana przez ks. Wiesława Kądziałę, wieloletniego wykładowcę Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Warszawskiej, muzyka i kompozytora.

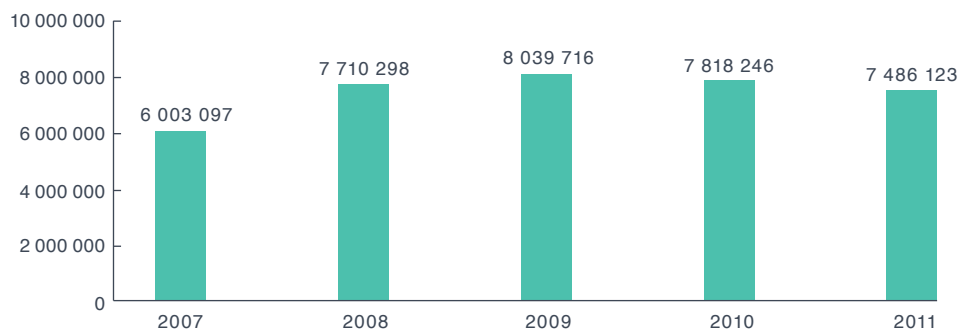
Od dziesięciu lat Biblioteka Narodowa wycenia wartość szacunkową materiałów bibliotecznych wpływających jako egzemplarz obowiązkowy, dary oraz pozyskiwanych z wymiany. W 2011 r. ogólna ich wartość wyniosła 7 486 123 zł (w 2010 r. – 7 818 246 zł), w tym egzemplarz obowiązkowy druków zwartych, ciągłych, dokumentów dźwiękowych i audiowizualnych – 6 210 444,00 zł, dary – 838 220,00 zł, wymiana – 437 459,00 zł.

Na szczególną uwagę zasługuje dar Ireny Orłowskiej i Tomasza Lacha – spadkobierców Krzysztofa Komedy Trzczińskiego, którzy przekazali do zbiorów BN archiwum kompozytora i muzyka jazzowego zawierające kilkaset dokumentów: rękopisy muzyczne, notatki, korespondencję, fotografie i dokumenty osobiste, a wśród nich partytury muzyki filmowej i teatralnej oraz rękopisy z nieznanymi aranżacjami standardów jazzowych, a także nigdy niewykorzystane przez artystę autorskie kompozycje.

WPLYW MATERIAŁÓW BIBLIOTECZNYCH WEDŁUG SPOSOBU NABYCIA W LATACH 2007–2011

SZACUNKOWA WARTOŚĆ EGZEMPLARZA OBOWIĄZKOWEGO, DARÓW I WYMIANY W LATACH 2007–2011 W ZŁ

Najcenniejsze nabytki pozyskane do zbiorów Biblioteki Narodowej w 2011 r.

RĘKOPISY

ZAKUPY

- » Archiwum rodzinne Miłoszów zawierające najstarsze dokumenty rodzinne (od XVI w.) dotyczące przodków Czesława Miłosza, ich korespondencja z XIX i XX w., materiały związane z ojcem Aleksandrem, listy poety do rodziny, a także niezwykle bogaty zbiór fotografii rodzinnych oraz fotografii autorstwa jego brata Andrzeja, dokumentujących liczne podróże autora *Rodzinnej Europy*
- » *Wiersze i ćwiczenia*, tzw. „czarny zeszyt” Czesława Miłosza, przygotowany przez poetę w 1964 roku, zawierający autografy 35 utworów poetyckich oraz autografy przekładów 28 wierszy innych poetów
- » Archiwum Marka Skwarnickiego, zawierające m.in. rękopisy dzienników i kronikę rodzinną, rękopisy i maszynopisy jego utworów prozatorskich, poetyckich i publicystycznych, a także liczącą blisko trzy tysiące listów korespondencję m.in. z Janem Pawłem II, kardynałem Stefanem Wyszyńskim, Jerzym Giedroyciem, Zbigniewem Herbertem, Stefanem Kisielewskim, Jerzym Turowiczem i Janem Nowakiem-Jeziorańskim
- » Listy Witolda Gombrowicza do Jorge di Paoli Levina
- » Dokumenty Konfederacji Barskiej
- » Zeszyt z młodzieńczymi wierszami Leona Kruczkowskiego
- » Listy Zofii Nałkowskiej
- » Archiwum prof. Jadwigi Czachowskiej

DARY

- » Dzienniki Zdzisława Feliksa Grabskiego (dar Macieja Grabskiego)
- » Dokumenty rodzinne (XVII–XX w.) rodziny Wojtkiewiczów (dar Kazimierza Wojtkiewicza)

STARE DRUKI

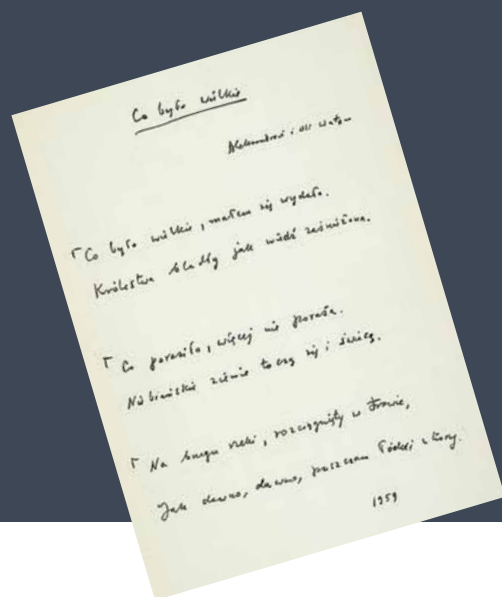

ZAKUPY

- » Janusz Abraham Gehema *Eroberte Gicht, durch die chinesische Waffnen der Moxa*. Hamburg 1683 oraz Janusz Abraham Gehema *Zwanzigsonderbahre chirurgische Observationes. Nach den besten Principiis eingerichtet*. Franckfurt am Meyn 1690. Dwie prace Janusza Abrahama Gehemy (ur. ok. 1662) – wybitnego lekarza, nadwornego medyka króla Jana III Sobieskiego, autora licznych rozpraw z zakresu medycyny i organizacji służby zdrowia w wojsku; zakupiony egzemplarz pochodzi ze zbiorów Biblioteki Załuskich
- » *True copies of the insolent cruell barbarous and blasphemous letter lately written by the Great Turke, for denouncing of warre against King of Poland...* Londyn, [post 11] VI 1621; Druk nienotowany w polskich zbiorach. Dzieło zawiera tłumaczone na język angielski dwa listy: sułtana tureckiego Osmana do króla Polski Zygmunta III Wazy oraz odpowiedź króla
- » Anicius Manlius Severinus Boethius, *De consolatione philosophiae. etc.* Lyon: Ioannes de Vingle pro Stephano Gueynard, 20 IV 1498. Nienotowany dotąd w Polsce inkunabuł reprezentuje jeden z najlepszych warsztatów francuskich XV w.

Autograf wiersza Czesława Miłozsa *Co było wielkie* z 1959 r. (archiwum rodzinne poety pozyskane w 2011 r. do zbiorów BN)

Czesław Miłosz. Fotografia z archiwum rodzinnego Poety

MUZYKALIA

ZAKUPY

- » Rzadkie druki muzyczne z pierwszej połowy XIX wieku oraz pięć autografów muzycznych polskich kompozytorów: Andrzeja Cwojdzńskiego i Zdzisława Popielskiego

DARY

- » Archiwum Krzysztofa Komedy zawierające kilkaset dokumentów: rękopisy muzyczne, notatki, korespondencja, fotografie i dokumenty osobiste wybitnego muzyka jazzowego Krzysztofa Komedy Trzczińskiego
- » *Homage to Paderewski. Piano solo*, Nowy Jork 1942; zbiór utworów różnych kompozytorów napisanych w hołdzie zmarłemu w Nowym Jorku w 1941 r. Ignacemu Janowi Paderewskiemu (dar Josepha Hertera)
- » Zygmunt Stojowski *Prayer for Poland. A Cantata for mixedvoices with soprano and baritone*, Nowy Jork 1915 (dar Josepha Hertera)

KARTOGRAFIA

ZAKUPY

- » Claes Janszoon Visscher, mapa Polski i Śląska z 1630 r. (*Haec Tabula nova Poloniae et Silesiae, Sigismundo Tertio dei Gratia Regi Poloniae, Magno Duci Lithuaniae, Russiae, Borussiae, Masiviae, Samogetarum, Livoniae, nec non Suecorum, Gotthorum Haeriditario Regi D.D.D.*). Miedzioryt współcześnie podkolorowany: 46,5×53 cm, skala ok. 1:1 400 000.

Mapa wydana w 1630 r. przez Claesa Janszoon Visschera (złatinizowana forma nazwiska: Nicolaus Joannes Piscator, 1587–1652), znanego amsterdamskiego wydawcę, jako pierwsze wydanie, kilkakrotnie później zmieniane i wydawane w podobnej ornamentyce aż do roku 1657. Jest to wybitne dzieło zarówno ze względu na zaprezentowany wysoki poziom sztuki kartograficznej i znaczący zakres informacji geograficznych z obszaru Polski i Śląska, jak i niezwykle piękną i bogatą oprawę artystyczną

Archiwum Krzysztofa Komedy zostało przekazane Bibliotece Narodowej jako dar spadkobierców – Ireny Orłowskiej i Tomasza Lacha. Wśród kilkuset dokumentów znajdują się partytury muzyki do filmów: „Jutro premiera”, „Walter P-38”, „Zbrodniarz i panna”, „Smarkula”, „Prawo i pięść”, „Bariera”, „Nieustraszeni pogromcy wampirów”, „Riot”, „Dziecko Rosemary”, a także rękopisy pojedynczych utworów Komedy: „Crazy Girl” z filmu „Nóż w wodzie”, „Svantetic”, „Night-time Daytime Requiem” oraz muzykę do spektakli teatralnych – „Niebezpieczny wiek” i „Śniadanie u Tiffany’ego”. W archiwum znajdują się też rękopisy zawierające nieznane aranżacje standardów jazzowych oraz nigdy niewykorzystane przez artystę autorskie kompozycje.

Krzysztof Komeda

Krzysztof Komeda z siostrą Ireną (ok. 1935)

Krzysztof Komeda z rodzicami – Zenobią Trzcinską i Mieczysławem Trzcinskim
oraz siostrą Ireną (lata 40. XX w.)

Świadectwo ukończenia Miejskiej Szkoły Umuzyczniającej
w Ostrowie Wielkopolskim

MIEJSKA SZKOŁA UMUZYKNIAJĄCA
W OSTROWIE WLKD.
TYP. UMUZYKNIAJĄCA

Nr. 24

ŚWIADECTWO

Janisław Szypuł
(Nazwisko i imię)

urodzony 27 kwietnia 1944
(Data i miejsce urodzenia)

uczęszczał do Szkoły Umuzyczniającej w roku szkolnym 1948/49 i otrzymał
oceny następujące:

Przedmiot	Wykładowca	Ocena
Lekcja słuchania muzyki . . .		
Kształcenie słuchu . . .		
Nauka o muzyce . . .		
Chór . . .		
Zespoły instrumentalne . . .		
Zespoły wokalne . . .		

Ponadto na egzaminie z nauki gry na instrumencie (lub śpiewu solowego).
(wykładowca Szymonowski) uzyskał ocenę dobrą w zakresie roku III i IV
Szkoły Niższej, Średniej, Umuzyczniającej (niepotrzebne skreślić)

Opuścił lekcji 3 w tym nieusprawiedliwionych

SKALA OCEN: bardzo dobry (5) - dobry (4) - dostateczny (3) - niedostateczny (2)

OSTRÓW, dnia 20 czerwca 1949

[Podpis]
Wykładowca przedmiotu głównego

[Podpis]
Dyrektor Szkoły

Wydawca 1956 - 32 330-330-640-3-4467

WS 65 65a

AKADEMIA MEDYCZNA
w Poznaniu

L. 1950.

DYPLOM

Obywatel Trzeciński
Krzysztof

urodzony dnia 27 m-ca kwietnia r. 1931
w Poznaniu

po odbyciu studiów na Wydziale Lekarskim w latach
od 1950 do 1955 i złożeniu przepisanych egzami-
nów otrzymał - tytuł **lekarza**, stanowiący dowód
ukończenia szkoły wyższej i uprawniający do ubie-
gania się o stopień kandydata nauk oraz o prawo
wykonywania zawodu w myśl przepisów prawnych
obowiązujących w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Poznań, dnia 10 lutego 1956 r.
nazwa miejscowości i data

/-/ Prof. dr Z. Stolzmann /-/ Prof. dr A. Horst

Pieczęć okrągłą z Godłem
DZIEKAN m. p. REKTOR
Akademia Medyczna w Poznaniu

[Podpis]
Wyszkolony podopieczny

C.W.D. Wwa, Biema 60 zam. Nr. 2252/Wa
Druk. Tech., Bytom zam. 755 - 17.5.57 - 3070+7960 luv. p.p. b.dzr. II. III 60g R.24

Dyplom ukończenia
studiów medycznych

Krzysztof Komeda przy fortepianie
(fot. Marek Karewicz)

Krzysztof Komeda z zespołem
w Filharmonii Narodowej,
początek lat 60. XX w.
(fot. Marek Karewicz)

Motyw muzyczny do filmu *Nóż w wodzie*, 1961

CRAZY GIRL
(motyw z filmu "Nóż w wodzie") KRZYSZTOF KOMAŁA

MEDIUM WALTZ

The musical score is written on five systems of grand staves. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, slurs, and dynamic markings. The score is titled "CRAZY GIRL" and is identified as a "MEDIUM WALTZ". It is noted as being from the film "Nóż w wodzie" and is attributed to Krzysztof Komala. The paper shows signs of age, including some staining on the right side.

Krzysztof Komeda na nartach, ok. 1968

Krzysztof Komeda w czasie nagrywania muzyki do filmu *Rosmary's baby*.
Obok kompozytora – Roman Polański, Los Angeles, 1968 (fot. Marek Niziński)

14-DV
J-416-37
12.375 Pa. ouck
7 Face

10444 (1-03-3)

C. KOMEDA
arr. R. POLANSKI

END TITLE
(ROSEMARY'S BABY)

100
MODE SYNTHESIZER (CLUSTERS)

HP. PIA. (Reverb & Trem.)

CELESTE

VOCAL (Solo voice lullaby)
FL. (Solo)

CLUSTERS

APL 9, 1968

VD 14-V-444-101

A handwritten musical score on aged paper, tilted at an angle. The score is for the end title of the film 'Rosmary's baby'. It features several staves of music with various annotations. The top staff is labeled 'MODE SYNTHESIZER (CLUSTERS)'. The second staff is labeled 'HP. PIA. (Reverb & Trem.)'. The third staff is labeled 'CELESTE'. The fourth staff is labeled 'VOCAL (Solo voice lullaby)'. The fifth staff is labeled 'FL. (Solo)'. The sixth staff is labeled 'CLUSTERS'. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. There are also some handwritten numbers and symbols scattered throughout the score.

Motyw muzyczny do filmu
Rosmary's baby

Krzysztof Komeda (fot. Marek Karewicz)

Zofia Komedowa-Trzcińska (fot. Marek Karewicz)

Krzysztof Komeda z żoną Zofią Komedową-Trzcińską,
Zakopane, 1959 (fot. Wojciech Plewiński)

Krzysztof Komeda

OPRACOWANIE ZBIORÓW BIBLIOGRAFIA NARODOWA FUNKCJE CENTRALNE

Opracowanie zbiorów

ZINTEGROWANY SYSTEM BIBLIOTECZNY BN

Dokumenty biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej, przede wszystkim książki i czasopisma, ale także dokumenty życia społecznego, dokumenty elektroniczne, muzyczne, kartograficzne oraz dźwiękowe i audiowizualne są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym INNOPAC/MILLENNIUM. Tradycyjny katalog kartkowy obejmuje tylko opisy książek i czasopism wydanych w latach 1801–1999 (opisy te stopniowo są przenoszone do katalogu komputerowego w ramach retrokonwersji). W tworzeniu bazy danych w systemie INNOPAC/MILLENNIUM, dostępnym zarówno w siedzibie BN, jak i poprzez Internet, biorą udział bibliotekarze z wielu komórek organizacyjnych BN, gromadzący i opracowujący zbiory różnych typów dokumentów (książki i czasopisma, dokumenty życia społecznego, dokumenty kartograficzne, dokumenty ikonograficzne, dokumenty dźwiękowe, dokumenty audiowizualne, dokumenty muzyczne, dokumenty elektroniczne, mikroformy, stare druki), przygotowujący bieżącą bibliografię narodową książek, czasopism, dokumentów elektronicznych, druków muzycznych, dokumentów kartograficznych i dokumentów dźwiękowych. Poza wspólnym systemem INNOPAC/MILLENNIUM pozostają jedynie rękopisy (są one rejestrowane w systemie MAK).

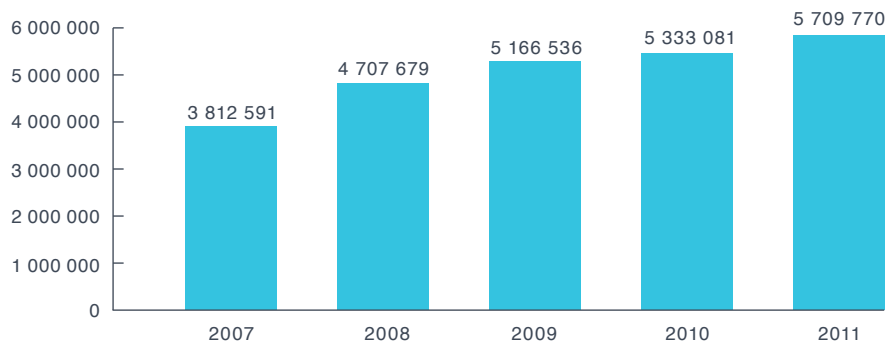
STAN BAZY INNOPAC/MILLENIUM NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011

Rodzaj rekordu	Stan na 31.12.2010	Usunięto w 2011 (melioracja)	Przybyło w 2011	Stan na 31.12.2011
Bibliograficzne	1 501 852	- 1 268	122 079	1 622 663
Wzorcowe:				
- formalne	625 386	-1 476	51167	675 077
- przedmiotowe	531 290	- 23 612	29 312	536 990
razem	1 156 676	- 25 088	80 479	1 212 067
Egzemplarza	2 581 342	- 2 086	198 703	2 777 959
Zasobu czasopism (w tym z kartą wpływu)	84 669	- 1 453	7 869	91 085 (10 608)
razem	84 669	- 1 453	7 869	91 085
Zamówień	6 740	- 3 535	695	3 900
Dostawców	226	-	-	226
Rachunków	1 576	-	292	1 868
Razem	5 333 081	- 33 430	410 117	5 709 770

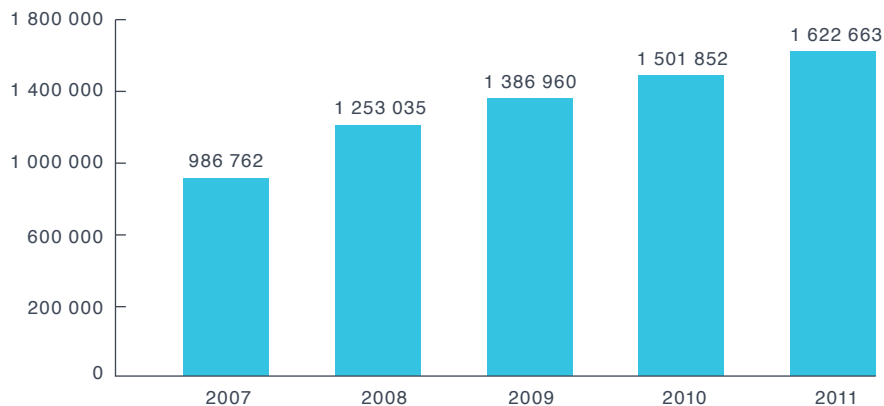
W 2011 r. baza danych INNOPAC/MILLENNIUM powiększyła się o 410 117 rekordów (w 2010 r. o 398 354) różnych typów i według danych na dzień 31 grudnia 2011 r. liczyła 5 709 770 rekordów (w 2010 r. – 5 333 081), w tym:

- rekordów bibliograficznych – 1 622 663
- egzemplarza – 2 777 959
- zasobu czasopism (w tym z kartą wpływu) – 91 085
- wzorcowych – 1 212 067
- zamówień – 3900
- dostawców – 226
- rachunków – 1868

LICZBA REKORDÓW OGÓŁEM W BAZIE INNOPAC/MILLENNIUM W LATACH 2001–2011

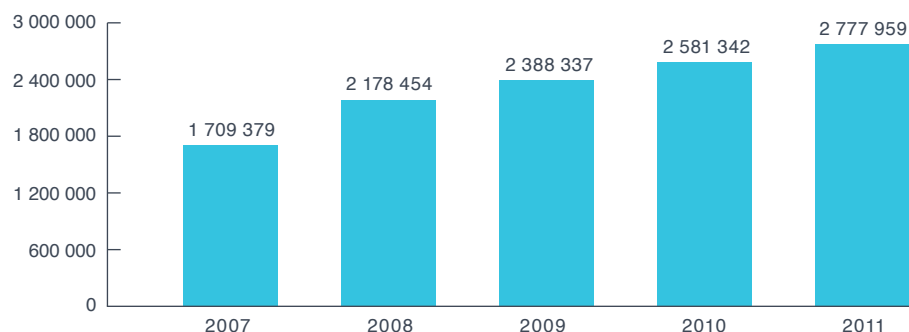

LICZBA REKORDÓW BIBLIOGRAFICZNYCH WSZYSTKICH TYPÓW DOKUMENTÓW I EGZEMPLARZA KSIĄŻEK W BAZIE INNOPAC/MILLENNIUM W LATACH 2007–2011

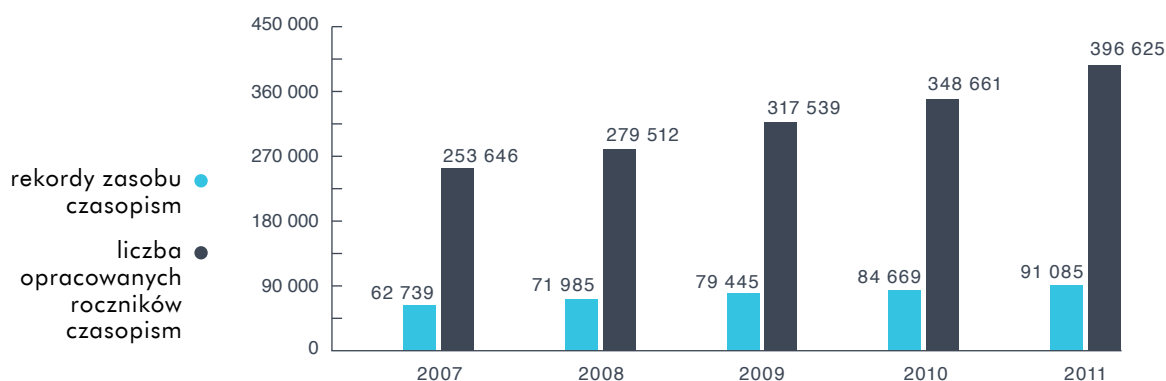

LICZBA REKORDÓW EGZEMPLARZA KSIĄŻEK W LATACH 2007–2011

LICZBA REKORDÓW ZASOBU CZASOPISM I OPRACOWANYCH ROCZNIKÓW CZASOPISM W BAZIE INNOPAC/MILLENNIUM W LATACH 2007–2011

W celu jednoznacznej identyfikacji (w trakcie całego procesu opracowywania) danego egzemplarza, wpływające do BN książki oznacza się etykietami z kodami kreskowymi, które są wczytywane (za pośrednictwem czytnika elektronicznego) do rekordu egzemplarza danej książki w bazie INNOPAC/MILLENNIUM.

W bazie danych w systemie INNOPAC/MILLENNIUM w końcu 2011 r. znajdowały się opisy książek:

- » wszystkich nowych nabytków od 1994 r.
- » ogłoszonych w „Przewodniku Bibliograficznym” w latach 1946–2011
- » księgozbioru Biblioteki Ordynacji Krasieńskich (hasła od A do S)
- » wszystkich cymeliów konspiracyjnych oraz dokumentów szczególnie chronionych.

Ponadto baza zawierała rekordy dawniejszych nabytków BN (w zakresie druków zwartych krajowych i zagranicznych), wprowadzanych w ramach retrokonwersji zbiorów BN, dokumentów życia społecznego, tytułów czasopism, a także rekordy tworzone w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, w zbiorach specjalnych oraz inne opisy w trakcie opracowania.

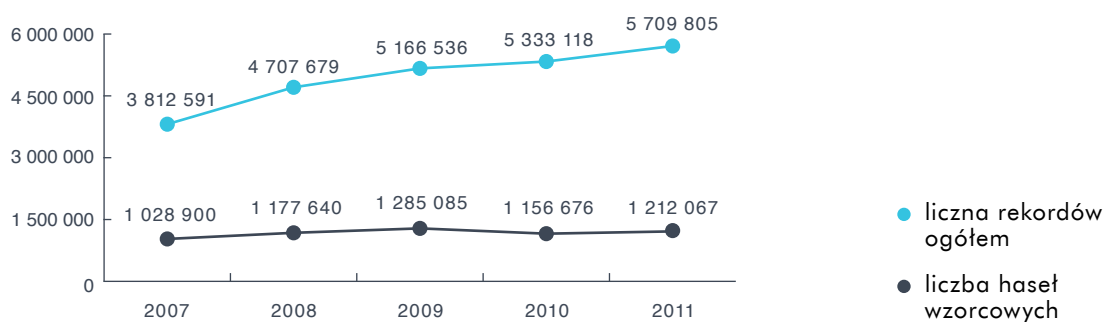
KARTOTEKI WZORCOWE

Na koniec 2011 r. liczba haseł wzorcowych w bazie danych, prowadzonej w systemie INNOPAC/MILLENNIUM, wynosiła 1 212 067 (w 2010 r. – 1 156 676), w tym:

- » rekordów haseł formalnych 675 077 (w 2010 r. – 625 386),
- » haseł przedmiotowych 536 990 (w 2010 r. – 531 290).

Przyrost bazy haseł wzorcowych w 2011 r. wyniósł 80 479 rekordów (w 2010 r. – 78 151), usunięciu poddano 25 088 rekordów (w 2010 r. – 206 560).

TEMPO WZROSTU LICZBY REKORDÓW OGÓŁEM I HASEŁ WZORCOWYCH W BAZIE INNOPAC/MILLENNIUM W LATACH 2007–2011

RETROKONWERSJA

Uznając procesy retrokonwersji za jedno z ważniejszych dla Biblioteki Narodowej, w 2006 r. zaktualizowano program przyjęty dwa lata wcześniej oraz przeprowadzono stosowne zmiany organizacyjne. Utworzony wówczas osobny Zakład Retrokonwersji ma za zadanie odpowiednie przygotowanie i wprowadzenie do bazy danych opisów bibliograficznych książek, tworzonych na podstawie materiałów drukowanych, w tym bibliografii narodowej, kart katalogowych katalogu alfabetycznego BN oraz z autopsji. W pracach nad retrokonwersją uczestniczy także Zakład Książki BN. W latach 2006–2007 prace nad retrokonwersją bibliografii narodowej i katalogu alfabetycznego BN w znacznej części sfinansowano ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przekazanych Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego na działalność wspomagającą badania naukowe w jednostkach resortu kultury. Rok później retrokonwersja została sfinansowana ze znacznych środków dotacyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co spowodowało znaczący wzrost liczby opisów bibliograficznych. W 2009 r. retrokonwersja odbywała się wyłącznie w ramach środków własnych Biblioteki Narodowej.

W ostatnich dwóch latach na retrokonwersję i rozbudowę cyfrowych zasobów informacyjnych Biblioteka Narodowa poza środkami własnymi pozyskała fundusze z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach projektu SYNAT/PASSIM („System Nauki i Techniki SYNAT – utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy”), realizowanego przez sieć 15 jednostek naukowych, których liderem jest Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego.

W 2011 r. utworzono 53 250 (w 2010 r. – 52 824) rekordy bibliograficzne (w tym w Zakładzie Retrokonwersji – 27 183, a w Zakładzie Książki – 26 067). Zakład Retrokonwersji wykonał także korektę 72 845 (w 2010 r. – 46 826) rekordów bibliograficznych, utworzył 11 963 rekordów wzorcowych, dokonał korekty 5800 rekordów wzorcowych oraz stworzył 35 713 rekordów egzemplarza. Zakład Książki wykonał korektę 29 299 rekordów bibliograficznych, tworzył 8558 rekordów wzorcowych oraz 35 201 rekordów egzemplarza. Ponadto Zakład Zbiorów Muzycznych prowadził retrokonwersję druków muzycznych, tworząc 4244 rekordy bibliograficzne.

W 2009 r. Zakład Retrokonwersji zakończył wprowadzanie opisów bibliograficznych do bazy INNOPAC/MILLENNIUM na podstawie zeszytów „Przewodnika Bibliograficznego”, którego cała zawartość znalazła się tym samym w bazie. Głównym zadaniem jest od 2010 r. stopniowa korekta wprowadzonych i zakrytych rekordów. W 2011 r. dokonano korekty za lata 1958–1954. Do korekty realizowanej w następnych latach pozostało 21 000 rekordów z lat 1953–1951, 1949 i zawartych w „Przewodniku Bibliograficznym” – uzupełniającym za lata 1944–1947.

JĘZYK HASEŁ PRZEDMIOTOWYCH BIBLIOTEKI NARODOWEJ (JHP BN)

W 2011 r. Pracownia Języka Haseł Przedmiotowych Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad rozwojem słownictwa i metodyki JHP BN. W ramach prac nad kartoteką wzorcową JHP BN opracowano, zwalidowano i wprowadzono do Słownika JHP BN 1676 haseł (w 2010 r. – 1938 haseł). Bieżącą kontrolą objęto 6440 haseł osobowych, korporatywnych, tytułowych i geograficznych (w 2010 r. – 7617) tworzonych w różnych zakładach BN oraz 15 185 haseł przedmiotowych rozwiniętych (w 2010 r. – 22 804). Dokonano także kontroli 4938 rekordów wzorcowych założonych w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy (w 2010 r. – 5742). Monitorowano też proces udostępniania danych użytkownikom zewnętrznym (pliki aktualizacyjne udostępniane w cyklu tygodniowym na serwerze FTP BN, skąd są pobierane do katalogu bibliotek, a także do katalogu NUKAT), aktualizowano kartotekę wzorcową udostępnianą w witrynie BN (baza MAK).

W związku z podjęciem decyzji o wprowadzeniu w 2010 r. do JHP BN terminów typu forma/gatunek/rodzaj dokumentu i likwidacji określników formalnych, kontynuowano we współpracy z Bibliotekarzem Systemowym melioracje rekordów wzorcowych i powiązanych z nimi opisów bibliograficznych wynikające ze zmian w słownictwie i metodyce opracowania. W ramach tych prac usunięto 23 893 rekordów wzorcowych (w 2010 r. – 205 809) oraz zmodyfikowano 51 077 rekordów wzorcowych (w 2010 r. – 105 203) i blisko 153 000 rekordów bibliograficznych (w 2010 r. – około 1 miliona).

W czerwcu 2011 r. uruchomiono specjalny serwis informacyjny prowadzony w formie bloga pn. *Fabryka języka*. Blog redagowany przez Bartłomieja Włodarczyka i Kacpra Trzaskę z Instytutu Bibliograficznego BN zawiera aktualności, propozycje i artykuły problemowe z zakresu języków informacyjno-wyszukiwawczych. Według danych na dzień 31 grudnia 2011 r. blog miał 10 516 odwiedzin, 28 606 odsłon i 19 455 unikalnych wyświetleń.

Ponadto zorganizowano sześć dwudniowych spotkań Zespołu do spraw Rozwoju JHP BN, prowadzono konsultacje dla redakcji „Przewodnika Bibliograficznego” i dla pracowników BN oraz innych bibliotek, zwłaszcza publicznych i pedagogicznych. Kontynuowano także prace nad poradnikiem metodycznym opracowania w JHP BN. Wersję roboczą, liczącą ponad 650

stron poradnika, przekazano we wrześniu 2011 r. do konsultacji. Poradnik ukaże się w 2012 r. na stronie BN jako kolejna pozycja w serii „Prace Instytutu Bibliograficznego”.

W dniach 8–10 czerwca po raz trzynasty zorganizowano w BN Ogólnopolskie Warsztaty Języka Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej (JHP BN) i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej (UKD). W Warsztatach uczestniczyło ponad 270 osób, reprezentujących biblioteki wszystkich typów. Program zajęć opracował Instytut Bibliograficzny we współpracy z Zakładem Opracowania Rzeczowego, a organizatorem spotkania był Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej. Podczas Warsztatów przedstawiono 19 referatów poświęconych metodyce opracowania dokumentów w JHP BN i UKD oraz rozwojowi kartotek wzorcowych i efektywności wyszukiwania informacji w katalogach bibliotek. Omówiono stan prac nad słownictwem JHP BN, związanych z kontynuacją wprowadzanych od 2010 r. zmian. W kontekście zmian wyrażających się przede wszystkim uproszczeniem gramatyki języka, przedstawiono między innymi propozycje dotyczące ograniczeń stosowania określników chronologicznych po różnych typach hasel oraz zaproponowano zmiany form nazw geograficznych dla nazw miejscowości. Opisano też problemy stosowania określników chronologicznych po hasłach z dziedziny „Filozofia” oraz trudności w tworzeniu i stosowaniu hasel dla obiektów architektonicznych w miejscowościach.

UNIWERSALNA KLASYFIKACJA DZIESIĘTNA (UKD)

Pracownia UKD Instytutu Bibliograficznego zakończyła prace nad kartoteką wzorcową UKD, która została opublikowana w witrynie BN w grudniu 2011 r. W ramach prac nad kartoteką wzorcową UKD w systemie MAK wprowadzono 3300 rekordów wzorcowych oraz poddano weryfikacji rekordy wzorcowe pod kątem przygotowania hasel indeksowych. Tworzono także indeks przedmiotowy dla symboli UKD oraz przeprowadzono analizę i meliorację symboli UKD w blisko 10 000 opisów w bazie „Przewodnika Bibliograficznego”. Ponadto wprowadzano noty stosowania i przykłady wyodrębnionych w toku prowadzonych prac korektorskich oraz przygotowano kartotekę do prezentacji w Internecie.

Ponadto przygotowano i ogłoszono na stronie internetowej BN kolejne numery „Biuletynu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej”: nr 19 (Zapis pionowy UKD w „Przewodniku Bibliograficznym”), nr 20 (Hasła indeksowe w kartotece UKD), nr 21 (Dział 004.42 Programy komputerowe), nr 22 (Dział 004 Informatyka i technika komputerowa), nr 23 (hasła indeksowe w kartotece UKD – dział 7 Sztuka).

W pracowni UKD Instytutu Bibliograficznego także przeprowadzono weryfikację symboli UKD w zapisie pionowym związaną z publikacją „Przewodnika Bibliograficznego”. Dokonano też weryfikacji schematów klasyfikacji dla Bibliografii Dokumentów Elektronicznych, Bibliografii Dokumentów Kartograficznych i Bibliografii Wydawnictw Ciągłych. Schematy uzupełniono o odpowiednie poddziały formy. Kontynuowane były także prace nad UDC Summary, rozpoczęte w 2010 r. Przygotowano polskie odpowiedniki słowne dla przygotowanego przez Konsorcjum UKD wyciągu, zawierającego obecnie ok. 3000 symboli. W 2011 r. wykonano tłumaczenie not stosowania dla poddziałów wspólnych oraz działów o Dział ogólny, 1 Filozofia, 2 Religia, 3 Nauki społeczne, 5 Nauki przyrodnicze. Kontynuowano także współpracę w ramach UDC Advisory Board oraz UDC development request. Ponadto przygotowano schemat UKD dla baz danych prezentowanych w ramach projektu PASSIM/SYNAT.

Bibliografia narodowa

Do statutowych obowiązków Biblioteki Narodowej – narodowej centrali bibliograficznej – należy opracowywanie i wydawanie bieżącej i retrospektywnej bibliografii narodowej. Składają się na nią:

- » Przewodnik Bibliograficzny,
- » Bibliografia Zawartości Czasopism
- » Bibliografie wydawnictw ciągłych
- » Polonica Zagraniczne. Bibliografia
- » Bibliografia Dokumentów Elektronicznych
- » Bibliografia Dokumentów Dźwiękowych
- » Bibliografia Dokumentów Kartograficznych
- » Bibliografia polska 1901–1939

Opracowywane są także bibliologiczne bibliografie specjalne, w tym:

- » Bibliografia Bibliografii Polskich
- » Polska Bibliografia Bibliologiczna
- » Wykaz Polskich Bibliografii Niepublikowanych
- » Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (BABIN).

12 września 2011 r. BN uruchomiła blog tematyczny *Porządek Rzeczy* prowadzony przez zespół Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego poświęcony m.in. wydawnictwom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii, interesującym publikacjom, normom, standardom bibliograficznym oraz informacjom na temat prac badawczych i wdrożeń w zakresie bibliografii, prowadzonych w Polsce i na świecie.

PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY

„Przewodnik” jest podstawowym członem bieżącej bibliografii narodowej rejestrującym w cyklu tygodniowym książki publikowane w Polsce. Od 2010 r. bieżąca bibliografia narodowa jest udostępniana w formie tygodnika w pliku PDF oraz bibliograficznej bazy danych, zamieszczanych na stronie internetowej BN. Przygotowaniem „Przewodnika” zajmuje się Instytut Bibliograficzny BN.

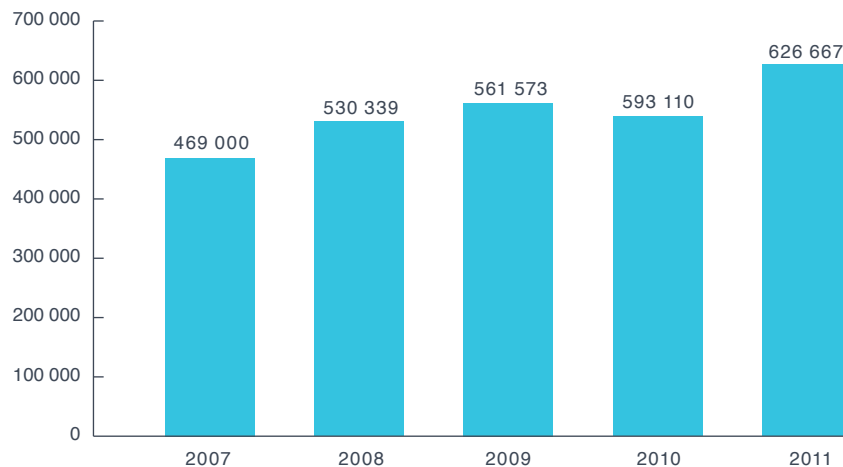
W 2011 r. opracowano 52 zeszyty bibliografii bieżącej wydawnictw zwartych i 5 zeszytów uzupełnień. Łącznie ogłoszono 33 557 pozycji (w 2010 r. – 31 537 pozycji), w tym w zeszytach uzupełnień (rok wydania wcześniejszy niż 2009) ogłoszono 2734 pozycje (w 2010 r. – 2 599). W lipcu 2011 zakończone zostały prace nad danymi do międzynarodowej bazy Index Translationum. Przesłano 6439 rekordów (w 2010 r. – 6767).

Dostępna na witrynie BN bibliograficzna baza danych „Przewodnika Bibliograficznego” za lata 1973–2011 zawierała na koniec 2011 r. 626 667 opisów.

LICZBA REKORDÓW „PRZEWODNIKA BIBLIOGRAFICZNEGO” OPRACOWANYCH W LATACH 2007–2011

Rok	Liczba rekordów
2007	27 539
2008	31 234
2009	30 544
2010	31 537
2011	33 557

LICZBA OPISÓW BIBLIOGRAFICZNYCH W BAZIE DANYCH „PRZEWODNIKA BIBLIOGRAFICZNEGO” W LATACH 2007–2011

BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI CZASOPISM

Do Zakładu Bibliografii Zawartości Czasopism BN wpłynęło w 2011 r. w ramach egzemplarza obowiązkowego 3151 woluminów czasopism (w 2010 r. – 3041), z których opracowano 3064 (w 2010 r. – 2550). Zarejestrowano 135 nowych tytułów (w 2010 r. – 147). Na koniec 2011 r. Bibliografia Zawartości Czasopism rejestruje zawartość 1966 tytułów. Z uwagi na brak wpływu egzemplarza obowiązkowego od kilku wydawców prasy, konieczne było wypożyczenie i opracowanie 6 tytułów z innych bibliotek (np. Biblioteki Bobolanum, Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego).

Opisy artykułów z czasopism były dostępne w czterech bazach internetowych:

- » Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–) – do bazy, aktualizowanej co miesiąc, wprowadzono w 2011 r. 50 209 (w 2010 r. – 39 307) opisów. Na koniec 2011 r. baza liczyła 333 848 rekordów (w 2010 r. – 283 639).
- » Artykuły z czasopism polskich (MARC BN 1996–2004) – na koniec 2010 r. baza liczyła 395 318 rekordów (jest to baza zamknięta, nie wprowadza się do niej nowych opisów).
- » Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN 1996–2004) – baza zamknięta w 2004 r. Liczy obecnie 104 697 rekordów.
- » Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich (Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”) – prowadzona we współpracy z 12 bibliotekami publicznymi i aktualizowana codziennie (w 2011 r. do współpracy przystąpiła Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu). W 2011 r. rejestrowana była zawartość sześciu dzienników i szesnastu tygodników. Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism wprowadził do bazy 4665 opisów (w 2010 r. – 5499), a współpracujące z nim biblioteki 21 411 (w 2010 r. – 20 978). Łącznie wprowadzono 26 076 rekordów (w 2010 r. – 26 477). Na koniec 2011 r. baza liczyła 175 718 opisów bibliograficznych.

Wszystkie bazy zawierały łącznie na koniec 2011 r. 1 009 581 opisów (w 2010 r. – 894 078 pozycji).

LICZBA REKORDÓW BIBLIOGRAFII ZAWARTOŚCI CZASOPISM I BAZY „PRASA” OPRACOWANYCH W LATACH 2007–2011

Rok	„Bibliografia Zawartości Czasopism”	Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich (Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”)
2007	52 015	26 243
2008	44 740	26 552
2009	44 628	25 912
2010	39 307	26 477
2011	50 209	26 076

BIBLIOGRAFIE WYDAWNICTW CIĄGŁYCH

W 2011 r. Pracownia Bibliografii Wydawnictw Ciągłych została przeniesiona z Instytutu Bibliograficznego i włączona do Zakładu Czasopism Biblioteki Narodowej. W 2011 r. przejrano i zarejestrowano w bazach 68 113 egzemplarzy wydawnictw ciągłych (w 2010 r. – 78 620), w tym 9615 egzemplarzy czasopism gromadzonych w Zakładzie Dokumentów Życia Społecznego (w 2010 r. – 11 190).

Wydawnictwa ciągłe są rejestrowane na bieżąco w dwóch bibliografiach:

- » **Bibliografii Wydawnictw Ciągłych** – dostępnych na stronie internetowej BN w bazach danych, które rejestrują tytuły czasopism ukazujących się w danym roku. W 2011 r. bazy czasopism wydawanych w latach 2001–2010 uzupełniono o 2376 tytułów, zredagowano 6177 opisów oraz kompletowano i redagowano opisy z lat poprzednich.
- » **Bibliografii Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł** – kwartalnika rejestrującym zmiany na rynku czasopism publikowanym w formie plików PDF. W 2011 r. sporządzono opisy i zredagowano cztery numery kwartalnika zawierającego 1198 pozycji (w 2010 r. – 1312 pozycji).

W ramach prac nad bibliografią retrospektywną zredagowano 212 opisów w **Bibliografii Wydawnictw Ciągłych 1990–1995**.

W 2011 r. kontynuowano także prace nad retrospektywną **Bibliografią Niezależnych Wydawnictw Ciągłych z lat 1976–1990**, udostępnianą w bazie danych znajdującej się na stronie internetowej BN. Baza zawiera obecnie 5957 tytułów (w 2010 r. – 5924).

POLONICA ZAGRANICZNE. BIBLIOGRAFIA

Pracownia Bibliografii Poloników Zagranicznych Instytutu Bibliograficznego BN przygotowała rocznik 2007, który zawiera 5299 pozycji bibliograficznych. Był to pierwszy rocznik opublikowany wyłącznie w wersji elektronicznej w pliku PDF, dostępny na stronie internetowej BN. Rozpoczęto także prace nad rocznikiem 2008 (opisy z 2008 r. oraz uzupełnienia z lat 1984–2007). Materiał liczył 6153 opisy. Gromadzono opisy bibliograficzne w bazie POLONIKA 93- do kolejnych roczników oraz uzupełniano wydane już bibliografie: 2007 (zgromadzono 3837 opisów, w 2010 r. – 3591), 2008 (zgromadzono 4079 opisów, w 2010 r. – 2211), 2009 (zgromadzono 2207 opisów, w 2010 r. – 1300), 2010 (zgromadzono 1205 opisów, w 2010 r. – 270) i 2011 (zgromadzono 752 opisy, w 2010 r. – 5). Baza danych poloników wydanych od 1993 r. liczyła na koniec 2011 r. 63 605 opisów (w 2010 r. – 57 203).

18 kwietnia 2011 r. zorganizowano w BN sesję naukową „Bibliografia poloników zagranicznych: 270 lat tradycji, teraźniejszość i przyszłość”. Przedstawiono 12 referatów i komunikatów poświęconych definicji eksteriorików, praktyce doboru i selekcji materiałów do bibliografii poloników zagranicznych, wykorzystaniu tej bibliografii przez twórców bibliografii dziedzinowych i regionalnych. Podjęta na sesji dyskusja nad doбором i selekcją materiałów do bibliografii poloników zagranicznych i zasadami ich gromadzenia w BN będzie kontynuowana.

LITERATURA POLSKA W PRZEKŁADACH

W 2009 r. połączono bazy PRZEKŁADY LITERATURY POLSKIEJ 1981–2008 oraz PRZEKŁADY LITERATURY POLSKIEJ 1971–1980. Stan bazy wyniósł na koniec 2011 r. 12 391 opisów (w 2010 r. – 11 827).

Stan bazy JAN PAWEŁ II wyniósł na koniec 2011 r. 7863 opisy (w 2010 r. – 7700).

BIBLIOGRAFIA DOKUMENTÓW ELEKTRONICZNYCH

W 2011 r. opublikowano na stronie internetowej BN dwa numery „Bibliografii Dokumentów Elektronicznych” (plik PDF) (drugie półrocze 2010 i pierwsze półrocze 2011), zawierające 521 wybrane dokumenty elektroniczne. Aktualizowana baza dostępna na stronie internetowej BN zawierała na koniec 2011 r. 2647 rekordów (w 2010 r. – 2126).

BIBLIOGRAFIA DOKUMENTÓW DŹWIĘKOWYCH

W 2011 r. opublikowano na stronie internetowej BN (plik PDF) czwarty numer „Bibliografii Dokumentów Dźwiękowych” za 2010 r., zawierający 718 opisów. Układ działowy bibliografii wyznacza opracowana w BN klasyfikacja dokumentów dźwiękowych.

BIBLIOGRAFIA DOKUMENTÓW KARTOGRAFICZNYCH

Na stronie internetowej BN w 2011 r. opublikowano plik PDF z „Bibliografią Dokumentów Kartograficznych” za 2010 r. Znalazło się w nim 991 opisów bibliograficznych dokumentów kartograficznych (map, atlasów), które jako egzemplarz obowiązkowy wpłynęły do BN w 2010 r. (głównie publikacje z lat 2009–2010) oraz osiem map skorowidzowych (topograficznych, hydrograficznych, sozologicznych i morskich) opracowanych i wykonanych w Zakładzie Zbiorów Kartograficznych. Wyselekcjonowano także 961 rekordów do „Bibliografii Dokumentów Kartograficznych” za 2011 rok.

BIBLIOGRAFIA POLSKA 1901–1939

W 2011 r. kontynuowano prace redakcyjne nad tomem 14 (Jol-Kaś; zawiera 6633 pozycje), 15 (Kat-Kn; zawiera 6799 pozycji), 16 (Ko-Kor; opracowano 2609 pozycji), 17–18 (Kos-Kż; opracowano 1443 pozycje) oraz nad bazą JEDNODNIÓWKI (zawiera 4518 pozycji).

Na koniec roku liczba zredagowanych opisów bibliograficznych, opublikowanych w tomach 1–13 oraz przygotowywanych do publikacji w kolejnych tomach, wyniosła łącznie 142 834 pozycje (w 2010 r. – 123 267).

Bibliografia polska 1901–1939 udostępniania jest w następujących formach:

- » w wersji drukowanej (12 tomów – A–Jac)
- » na stronie internetowej BN w bazie danych w programie MAK
- » w formie plików PDF zamieszczonych na stronie internetowej BN.

Łącznie baza opisów bibliograficznych w programie MAK liczy 181 496 (w 2010 r. – 178 925).

Bibliologiczne bibliografie specjalne

BIBLIOGRAFIA BIBLIOGRAFII POLSKICH

Zakład Dokumentacji Księgoznawczej BN opublikował rocznik 2009, zawierający 909 pozycji. Gromadzono materiały do rocznika 2010 (na koniec roku baza zawierała 742 opisy, z tego wprowadzono w 2011 r. 365 opisów) oraz do rocznika 2011 (wprowadzono do bazy 348 opisów). Łącznie baza BIBLIOGRAFII BIBLIOGRAFII POLSKICH 1995–2011, udostępniania na stronie internetowej BN, liczyła na koniec 2011 r. 53 660 opisów (w 2010 r. – 52 760). W bazie retrospektywnej za lata 1971–1985 znalazły się 15 926 pozycji.

POLSKA BIBLIOGRAFIA BIBLIOLOGICZNA

Zakład Dokumentacji Księgoznawczej BN opublikował rocznik 2009, zawierający 5297 pozycji. Gromadzono materiały do rocznika 2010 (na koniec roku baza zawierała 5153 opisy, z tego w 2011 r. wprowadzono 2922) oraz do rocznika 2011 (wprowadzono do bazy 3076 opisów). Łącznie baza Polskiej Bibliografii Bibliologicznej 1995–2011, udostępniona na stronie internetowej BN, liczyła na koniec 2011 r. 70 497 opisów (w 2010 r. – 60 833).

WYKAZ POLSKICH BIBLIOGRAFII NIEPUBLIKOWANYCH

Wspólna baza WYKAZ, udostępniona na stronie internetowej BN, zawiera rekordy z siedmiu edycji oraz uaktualnione i nowe. Na koniec 2010 r. w bazie znajdowały się 2204 pozycje.

BIBLIOGRAFIA ANALITYCZNA BIBLIOTEKOZNAWSTWA I INFORMACJI NAUKOWEJ (BABIN)

Wprowadzono do bazy 164 opisy numerowane. Łącznie baza Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej 1990–2011, udostępniona na stronie internetowej BN, liczyła 5443 opisy (w 2010 r. – 5278). 25 lipca 2011 r. Biblioteka Narodowa uruchomiła prowadzony w formie bloga serwis BABIN 2.0, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych.

Funkcje centralne

Biblioteka Narodowa jako centralna biblioteka państwa pełni wiele funkcji o znaczeniu ogólnopolskim. Jest centralną biblioteką dziedzinową w zakresie bibliotekoznawstwa i nauki i książki, informacji naukowej i archiwistyki, prowadzi katalogi centralne, odpowiada za statystykę wydawnictw i statystykę bibliotek publicznych, a także pełni ważną rolę w normalizacji bibliograficznej w skali kraju. BN prowadzi także działalność szkoleniową w zakresie doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, oferując różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne, seminaria, konwersatoria, zajęcia problemowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych.

ISBN, ISMN, ISSN

Biblioteka Narodowa jest odpowiedzialna za nadawanie numerów identyfikacyjnych wydawcom: przydzielanie im puli numerów dla wydawnictw zwartych (ISBN), oznaczanie wydawnictw ciągłych (ISSN), nadawanie numerów identyfikacyjnych drukom muzycznym (ISMN) oraz za przekazywanie danych do właściwych organizacji międzynarodowych. Od 2010 r. w Bibliotece Narodowej działa, powołany zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, osobny Zakład Znormalizowanych Numerów Wydawnictw, w skład którego weszły (jako pracownie) Krajowe Biuro ISBN i ISMN oraz Narodowy Ośrodek ISSN, dotychczas znajdujące się w strukturze Instytutu Bibliograficznego BN.

KRAJOWE BIURO ISBN

W 2011 r. przydzielono wydawcom książek 2709 pule numerów (w 2010 r. – 2653), w tym 2068 nowych (w 2010 r. – 2047) i 641 kontynuacji (w 2010 r. – 606). Stan bazy polskich wydawców na koniec 2011 r. wynosił 34 434 rekordy (w 2010 r. – 32 366). Przygotowano i wysłano do Międzynarodowej Agencji ISBN w Londynie bazę ISBN w Excelu, dokonując niezbędnych zmian i poprawek związanych z nowymi wymaganiami Międzynarodowej Agencji ISBN.

KRAJOWE BIURO ISMN

W 2011 r. przydzielono wydawcom 18 pul numerów ISMN (w 2010 r. – 10), w tym 16 nowych (w 2010 r. – 14 nowych) i dwóch numerów jako kontynuacji (w 2010 r. – 1). Stan bazy na koniec 2011 r. wynosił 129 rekordów (w 2010 r. – 113). Przekazano roczne sprawozdanie do Międzynarodowej Agencji ISMN w Berlinie.

NARODOWY OŚRODEK ISSN

W 2011 r. nadano numery ISSN 1624 tytułom wydawnictw ciągłych (w 2010 r. – 1577), w tym dokonano 712 rezerwacji przed wydaniem pierwszego numeru (w 2010 r. – 602). 716 rezerwacji numerów zamieniono na numery stałe (w 2010 r. – 597). Stała baza danych w systemie MAK liczyła na koniec 2011 r. 37 200 rekordów (w 2010 r. – 35 200). Do Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu wysłano 20 plików (w 2010 r. – 12 plików), zawierających w sumie 3000 rekordów, w tym 2000 opisów nowych tytułów i 1000 poprawionych (w 2010 r. odpowiednio – 1800, 1200, 600).

STATYSTYKA

Istotne znaczenie dla określania sytuacji książki i prasy w Polsce ma opracowanie statystyczne przygotowywane przez Zakład Statystyki Wydawnictw BN: statystyka polskiej produkcji wydawniczej, tworzona na podstawie egzemplarza obowiązkowego i danych o publikacjach zarejestrowanych w bieżącej bibliografii narodowej i ukazująca się jako rocznik „Ruch Wydawniczy w Liczbach”. W 2011 r. opracowano dane o wydawnictwach zwartych i ciągłych za 2010 r. do 56. rocznika „Ruch Wydawniczy w Liczbach”, który ukazał się po raz pierwszy w formie elektronicznej. Opracowywano również bieżące dane za 2011 r., które zostaną opublikowane w 57. roczniku „Ruch Wydawniczy w Liczbach” w 2012 r. Biblioteka Narodowa przekazała ponadto dane statystyczne o produkcji wydawniczej w Polsce za rok 2010 do Głównego Urzędu Statystycznego w celu publikacji w „Małym Roczniku Statystycznym”, „Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej” i roczniku „Kultura”. Przekazano także dane o wydawnictwach dla Warszawy i województwa mazowieckiego jako materiał do opracowania „Rocznika Statystycznego Warszawy”. Udzielano informacji i konsultacji z zakresu statystyki polskiej produkcji wydawniczej instytucjom i osobom prywatnym. Ponadto Instytut Książki i Czytelnictwa BN prowadził także statystykę obejmującą bibliotekarstwo publiczne w Polsce, ukazującą się jako rocznik „Biblioteki Publiczne w Liczbach”.

PRACE NORMALIZACYJNE

W 2011 r., na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, Biblioteka Narodowa kontynuowała prowadzenie Sekretariatu Komitetu Technicznego nr 242 ds. Informacji i Do-

kumentacji oraz organizowała sześć posiedzeń tego komitetu. W 2011 r. zakończono prace nad trzema projektami norm PN-ISO: *Informacja i dokumentacja. Zestaw elementów metadanych Dublin Core* (prPN-ISO 15836), *Informacja i dokumentacja – Wytyczne opracowania przypisów bibliograficznych i powołań na zasoby informacji* (prPN-ISO 690), *Informacja i dokumentacja – Wskaźniki funkcjonalności bibliotek* (prPN-ISO 11620). Dokonano także przeglądu Polskich Norm własnych i Polskich Norm wprowadzających Normy Międzynarodowe oraz przeglądu norm ISO z zakresu działania TC 46. Prace normalizacyjne prowadziła Pracownia Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego BN.

KATALOGI CENTRALNE

Biblioteka Narodowa ma obecnie największą w Polsce tego typu bazę informacji o czasopiśmie polskich i piśmiennictwie zagranicznym znajdującym się w bibliotekach polskich. Tworzenie bazy dostępnej zarówno w formie katalogu kartkowego, jak i bazy elektronicznej, możliwe jest dzięki bardzo dobrej współpracy BN z bibliotekami polskimi, które przekazują informacje o swoich zbiorach. Dane w katalogach pochodzą od blisko tysiąca bibliotek krajowych i ponad dwudziestu zagranicznych. W Zakładzie Katalogów Centralnych BN prowadzone są trzy katalogi:

- » Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801–
- » Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801–
- » Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. kartoteki kartkowe katalogów centralnych książek i czasopism zagranicznych oraz czasopism polskich gromadzonych w bibliotekach polskich zawierały 6 824 366 kart (w 2010 r. – 6 823 595), zaś liczba opisów zarejestrowanych w bazach danych, dostępnych od 1997 r. w sieci lokalnej i Internecie, wyniosła 757 731 (w 2010 r. – 746 691) i jest sukcesywnie uzupełniana. Katalogi zawierają lokalizację około 5 milionów książek zagranicznych, około 200 tysięcy tytułów czasopism zagranicznych ukazujących się w latach 1801–2010 oraz ponad 43 tysiące polskich wydawnictw ciągłych (czasopism, sprawozdań i kalendarzy) ukazujących się w latach 1801–1950 (w bazie danych ujęto także opisy czasopism stanowiących stare druki, opublikowanych w latach 1661–1880). Biblioteka prowadzi także specjalny Centralny Katalog Starych Druków (stan na dzień 31 grudnia 2011 r. – 969 350 kart, w 2010 r. – 968 333) oraz Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych (do 1850 r.).

STAN KARTOTEK KATALOGÓW CENTRALNYCH WEDŁUG DANYCH NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011 R.

Nazwa kartoteki	Liczba kart
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801–1996	4 843 190
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801–1970	Około 1 800 000 (ok. 45 000 tytułów)
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950	178 559
Sigla bibliotek polskich	2 707
Razem	6 824 366

LICZBA REKORDÓW W BAZACH DANYCH KATALOGÓW CENTRALNYCH WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011 R.

Nazwa bazy	Liczba rekordów
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1975–1986 (MARC 21)	373 175
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1987–2011 (MARC 21)	246 153
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1975–1979 (ARKA)	30 000
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1980–2010 (ARKA)	60 864
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950 (MARC 21)	36 061
Sprawozdania	6 924
Kalendarze	3 103
Wykaz sigłów bibliotek	1 641
RAZEM	757 731

BAZY EWIDENCJA I BIBLIOS

Zgodnie z zapisami Ustawy o bibliotekach Biblioteka Narodowa prowadzi w odrębnej bazie EWIDENCJA wykaz bibliotek naukowych oraz bibliotek należących do ogólnopolskiej sieci bibliotecznej. Na koniec 2011 r. baza prowadzona przez Zakład Dokumentacji Księgoznawczej BN liczyła 3960 rekordów bibliotek, w tym 2571 rekordów bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną oraz 1389 rekordów bibliotek naukowych. Status biblioteki naukowej ma jednocześnie 30 bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną. Baza jest dostępna w sieci lokalnej BN oraz na stronie internetowej BN. Biblioteka Narodowa prowadzi także informacyjną bazę BIBLIOS, która na koniec 2011 r. liczyła 9379 opisów bibliotek (w 2010 r. – 9315), uzupełnianych na podstawie rozsyłanych ankiet i z danych pobieranych między innymi z Internetu. Baza jest dostępna w sieci lokalnej i Internecie.

DOSKONALENIE ZAWODOWE I SZKOLENIA BIBLIOTEKARZY

ZAKŁAD EDUKACJI BIBLIOTEKARSKIEJ, INFORMACYJNEJ I DOKUMENTACYJNEJ Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej (ZEBID) został utworzony 1 września 2007 r. jako komórka organizacyjna Biblioteki Narodowej w związku z likwidacją Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie. Zakład prowadzi działalność w zakresie doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, oferując różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne i problemowe w szczególności z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych itp. Ogólnopolski zakres działalności ZEBID obowiązuje tę komórkę organizacyjną do zapewnienia jakości kształcenia i doskonalenia w dwóch obszarach działania: wspieranie działań kadry kierowniczej bibliotek oraz zatrudnionych w niej pracowników oraz diagnozowanie i określanie potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy i pracowników informacji związanych z obiegiem książki i dokumentów.

ZEBID we współpracy z Instytutem Bibliograficznym, Zakładem cBN Polona oraz Sekretariatem Organizacyjnym BN kontynuował prace nad uruchomieniem nowego projektu e-learningowego – „Platforma szkoleń elektronicznych”. „Platforma” posłuży do zaimplementowania na niej początkowo dwóch (Biblioteki cyfrowe, serwisy i portale internetowe – nowe źródła informacji w pracy nauczyciela bibliotekarza, Język Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej – poziom podstawowy), a w przyszłości kolejnych szkoleń elektronicznych.

W 2011 r. działalność szkoleniowa ZEBID obejmowała:

- » prowadzenie bieżącej działalności szkoleniowej rozumianej jako organizacja szkoleń – kursów doskonalenia zawodowego;
- » organizację i obsługę innych form szkoleniowych (seminariów, konferencji);
- » kontynuację prac nad przygotowaniem bibliotekarskiego kursu kwalifikacyjnego;
- » koordynowanie prac przy tworzeniu platformy szkoleń elektronicznych oraz implementowaniu na niej szkoleń

W 2011 r. we wszystkich formach szkoleniowych współrealizowanych przez ZEBID wzięło udział łącznie 968 osób (w 2010 r. – 795).

Udział osobowy w szkoleniach ZEBID przedstawiał się następująco:

- » w kursach organizowanych w ramach działalności statutowej BN uczestniczyło 306 osób,
- » w kursach organizowanych w ramach realizacji zadań wynikających z umowy dotacyjnej z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – 108 osób,
- » w XIII Ogólnopolskich Warsztatach JHP i UKD 2011 organizowanych wspólnie z Instytutem Bibliograficznym (8–10 czerwca 2011) – 257 osób,
- » w seminarium *Standardy bibliograficzne 2011* organizowanym wspólnie z Instytutem Bibliograficznym (14 listopada 2011) – 192 osoby,
- » w spotkaniu kierowników działów instrukcyjno-metodycznych wojewódzkich bibliotek publicznych organizowanym w ramach realizacji zadań wynikających z umowy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (30 czerwca – 1 lipca 2011) – 16 osób,
- » w trzech konwersatoriach prof. Marcina Drzewieckiego *Biblioteki w systemie oświaty i kultury* organizowanych wspólnie z Instytutem Książki i Czytelnictwa (13 stycznia, 28 kwietnia, 27 października 2011) – 89 osób.

W ramach 26 kursów doskonalenia zawodowego podejmowano następujące zagadnienia: biblioteki cyfrowe, wprowadzenie do MARC 21, katalogowanie w Języku Haseł Przedmiotowych BN, Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta, serwisy i portale internetowe jako nowe źródła w pracy nauczyciela bibliotekarza, prawo autorskie w bibliotece, identyfikacja i konserwacja fotografii, katalogowanie starych druków, zbiory specjalne dźwiękowe i audiowizualne, inicjacja czytelnicza dzieci i młodzieży z elementami biblioterapii. Ponadto w ramach realizacji zadań wynikających ze współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego zorganizowano szkolenia poświęcone następującym tematom: biblioteka dla seniora, doskonalenie kompetencji psychologicznych w zawodzie bibliotekarza, psychologiczne aspekty pracy bibliotekarza, MARC 21 dla potrzeb bibliografii regionalnej, tworzenie stron internetowych, projekt digitalizacyjny dla małych i średnich instytucji kultury.

Wspólnie z Fundacją ABCXXI – „Cała Polska czyta dzieciom”, ZEBID rozpoczął w 2011 r. prace nad wdrożeniem programu rozwoju czytelnictwa, który ma być realizowany w wybranych bibliotekach więziennych. W ramach tej współpracy ZEBID opracował propozycję programu szkoleniowego, dedykowanego pracownikom więzień, którzy podejmą się założenia i prowadzenia biblioteki więziennej.

ZEBID brał ponadto udział w pracach nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 1999 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w bibliotekach oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji, co wiąże się także z opracowaniem nowego kursu kwalifikacyjnego adresowanego do środowiska bibliotekarzy.

W 2011 r. ZEBID rozpoczął także prace nad raportem *Jak zorganizowany jest system doskonalenia zawodowego bibliotekarzy w Europie i Stanach Zjednoczonych?*, którego celem będzie sformułowanie rekomendacji dotyczących ram systemu doskonalenia zawodowego bibliotekarzy w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem roli BN oraz jej relacji z wojewódzkimi bibliotekami publicznymi.

UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Biblioteka Narodowa jest największą w Polsce biblioteką publiczną, udostępniającą zbiory prezencyjnie – w czytelniach i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Do dyspozycji czytelników były mieszczące się gmachu głównym BN: Informatorium, Czytelnia Ogólna, Czytelnia Czasopism, Czytelnia Humanistyczna, Czytelnia Bibliologiczna, Czytelnia Kartograficzna, Czytelnia Muzyczna, Czytelnia Dokumentów Dźwiękowych i Audiowizualnych, Czytelnia Mikroform, a w siedzibie Biblioteki w Pałacu Rzeczypospolitej – Czytelnia Zbiorów Specjalnych. W związku z przeprowadzką Zakładu Zbiorów Ikonograficznych z Pałacu Rzeczypospolitej do siedziby głównej BN nieczynna była w 2011 r. Czytelnia Ikonograficzna. Ze względu na remont Czytelni Dokumentów Życia Społecznego, zbiory udostępniano tymczasowo w Czytelni Bibliologicznej.

W dobie rewolucji informatycznej i rozwoju cyfrowych systemów przekazu danych, obserwuje się spadek liczby użytkowników Biblioteki Narodowej korzystających z jej zbiorów w sposób tradycyjny (tj. w czytelniach). Znacznie więcej czytelników korzysta z baz danych, katalogów internetowych i – przede wszystkim – z zasobów działającej od września 2006 r. cyfrowej Biblioteki Narodowej – cBN *Polona*, choć i w tym przypadku można zaobserwować spadek w porównaniu z rokiem poprzednim.

Nowa strona internetowa BN (www.bn.org.pl), została uznana w 2009 r., w rankingu przygotowanym na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za najlepszą witrynę wśród wszystkich stron internetowych instytucji kultury w Polsce. Przed rokiem witrynę wzbogacono o zapis audiowizualny ważnych dla BN wydarzeń (BibliotekaNarodowaTV), które dostępne są także na popularnym wśród użytkowników Internetu www.youtube.com. W 2011 r. stworzono także podstronę gromadzącą i udostępniającą zapisy promującej czytelnictwo cyklicznej audycji radiowej „Oprawcy książek”, realizowanej od czerwca przez stację TOK FM

we współpracy z BN. Kontynuowano także prowadzenie profili Biblioteki Narodowej oraz cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* w portalu społecznościowym facebook.com (w końcu grudnia 2011 r. liczba fanów BN na portalu wyniosła ponad pięć i pół tysiąca).

W 2011 r. na stronie BN uruchomione zostały trzy serwisy informacyjne prowadzone w formie blogów:

- » *Fabryka Języka*, poświęcony Językowi Haseł Przedmiotowych BN,
- » *BABIN 2.0*, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych,
- » *Porządek Rzeczy*, poświęcony m.in. wydarzeniom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii, interesującym publikacjom.

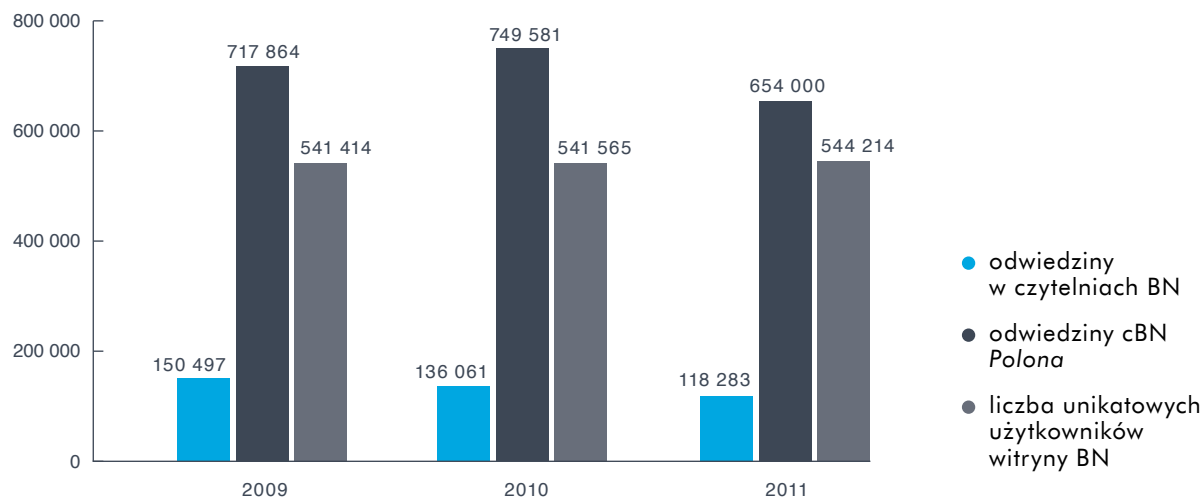
Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system *Google Analytics* strona internetowa BN (www.bn.org.pl) zarejestrowała w 2011 r. 1 536 051 odwiedzin (w 2010 r. – 1 639 986). Warto jednak podkreślić, że z roku na rok systematycznie rośnie liczba unikatowych użytkowników wchodzących na stronę BN. W 2011 r. zarejestrowano ich 544 214 (w 2010 r. – 541 565, w 2009 r. – 541 414). Wyraźnie zwiększył się także średni czas spędzany przez użytkowników na portalu bn.org.pl. W 2011 r. wynosił on 3 minuty 33 sekundy (w 2010 r. – 3 minuty 7 sekund, w 2009 r. – 2 minuty 13 sekund), co zwiększyło całkowity czas poświęcany naszej stronie przez użytkowników z 28 131 godzin w 2010 r. do 32 199 godzin w 2011 r. Stanowi to wzrost w ciągu jednego roku o ponad 14%. Stale rośnie liczba odwiedzanych podstron. Są to wyniki świadczące o tym, że dostosowana do potrzeb użytkowników strona przykuwa ich uwagę na coraz dłuższy czas, jednocześnie ograniczając liczbę krótkich, przypadkowych wizyt. Potwierdza to także konse-

Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Webalizer w 2011 r., cBN Polona zanotowała ponad 654 000 wizyt (rejestrowana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 30 minut), a liczba stron wyświetlonych przez użytkowników osiągnęła 19 845 000.

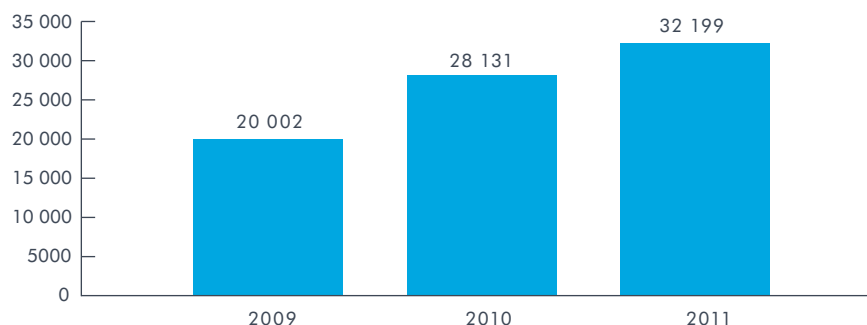
kwentny spadek tzw. bounce rate (wskaźnik zniechęconych użytkowników wychodzących ze strony zaraz po wejściu) z 46,24% w 2010 do 45,06% 2011 r. W 2009 r. wartość ta wynosiła 50,85%.

Zasób cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* wzbogacił się w 2011 r. o 8373 obiekty, co wpłynęło na zwiększenie liczby wszystkich pozycji do 38 317 (w 2010 r. – 27 677). Przygotowano i udostępniono osiem nowych kolekcji tematycznych: *Podróże i turystyka* (w ramach projektu *Europeana Travel*), *Komitet Obrony Robotników*, *Stanisław Brzozowski*, *Karol Lipiński*, *Stefan Żeromski*, *Tekla Bądarzewska*, *Zygmunt Krasiński*.

ODWIEDZINY CZYTELŃ BN, cBN POLONA I WITRYNY BN (UNIKATOWI UŻYTKOWNICY) W LATACH 2009–2011 (DANE WIZYT W cBN POLONA W PROGRAMIE WEBALIZER, DANE WIZYT NA STRONIE BN WG GOOGLE ANALYTICS)

CZAS SPĘDZONY W ROKU NA STRONIE WWW.BN.ORG.PL PRZEZ UNIKATOWYCH UŻYTKOWNIKÓW (w godzinach)

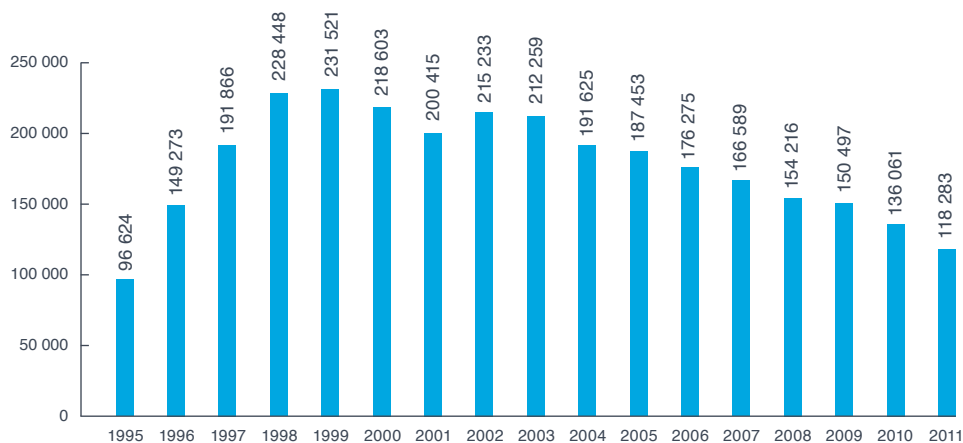
Konsekwencją coraz łatwiejszego dostępu do zbiorów BN online jest spadek liczby użytkowników odwiedzających czytelnie BN.

W 2011 r. Narodową Książnicę odwiedziło 118 283 czytelników (w 2010 r. – 136 061, w 2009 r. – 150 497 czytelników, w 2008 r. – 154 216 osób, a w 2007 – 166 589), którym w czytelniach udostępniono 484 800 wol./j. (w 2010 r. – 549 000, w 2009 r. – 595 000, w 2008 r. – 600 500, w 2007 – 671 700).

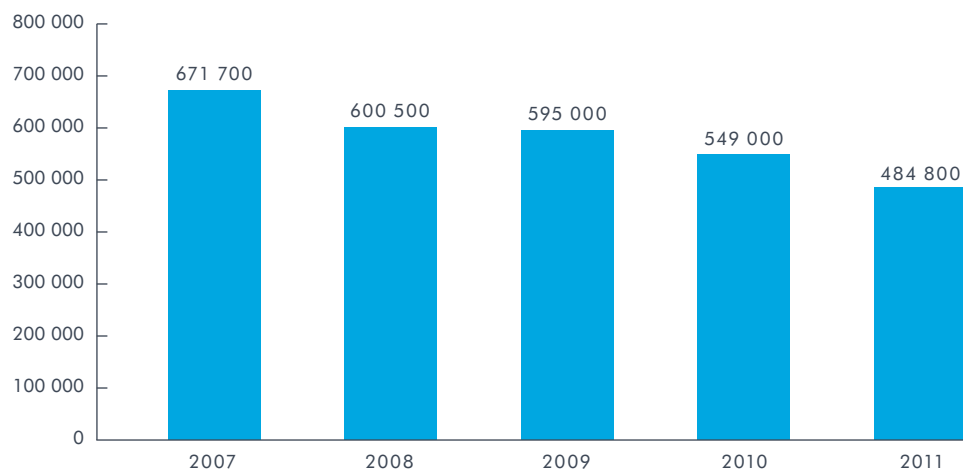
W 2011 r. zarejestrowano 19 149 nowych czytelników (w 2010 r. – 20 163, w 2009 r. – 23 051, w 2008 r. – 22 716, w 2007 – 24 728). Wśród nich największą grupę stanowili studenci (9416 osób – 49%), uczniowie (1781 osób – 9%), pracownicy naukowci (1422 – 7,5%), nauczyciele (381 osób – 2%), reprezentanci wolnych zawodów (131 osób – 1%), inni (6018 osób – 31,5%).

W styczniu 2011 r. BN udostępniła czytelnikom elektroniczny formularz rewersu w formacie PDF do wypełniania na komputerze i samodzielnego wydrukowania. Dzięki temu formularzowi można łatwo i szybko wypełnić rewersy w domu – korzystając z internetowego katalogu BN – i przyjść do Biblioteki z wydrukowanymi, gotowymi do złożenia rewersami, co stanowi duże ułatwienie dla czytelników.

LICZBA CZYTELNIKÓW BIBLIOTEKI NARODOWEJ W LATACH 1995–2011

LICZBA UDOSTĘPNIONYCH WOLUMINÓW/JEDNOSTEK W CZYTELNIACH BN W LATACH 2007–2011

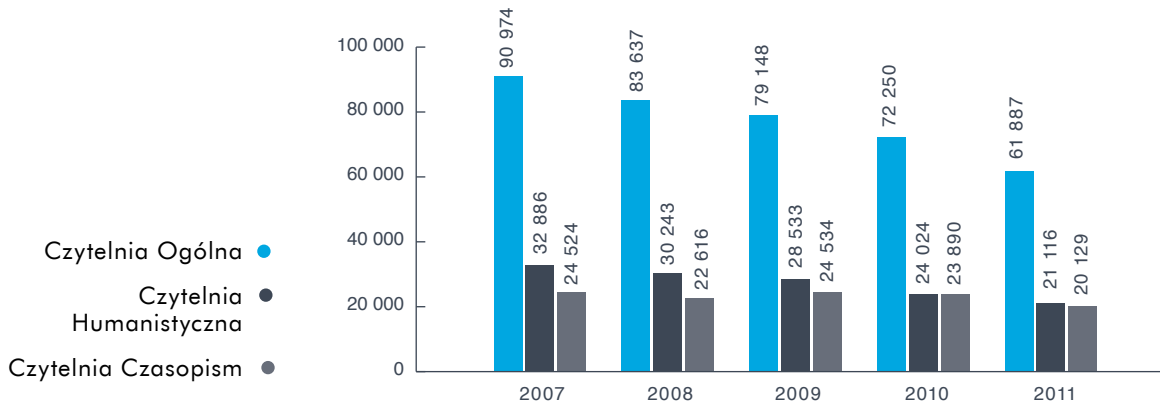
ODWIEDZINY W CZYTELNIACH BIBLIOTEKI NARODOWEJ W LATACH 2007–2011

Czytelnie	2007	2008	2009	2010	2011
Ogólna	90 974	83 637	79 148	72 250	61 887
Humanistyczna	32 886	30 243	28 533	24 024	21 116
Czasopism	24 524	22 616	24 534	23 890	20 129
Bibliologiczna	3 342	2 982	3 233	2 948	3 247
Mikroform	10 370	10 264	10 758	9 248	9 095
Muzyczna	853	924	952	637	630
Dokumentów Dźwiękowych i Audiowizualnych	245	172	143	157	134
Zbiorów Specjalnych	1 478	1 537	1 381	1 530	1 343
Dokumentów Życia Społecznego*	1 441	1 403	1 452	1 145	579
Ikonograficzna **	315	256	225	88	3
Kartograficzna	161	182	138	144	120
OGÓŁEM OSÓB	166 589	154 216	150 497	136 061	118 283

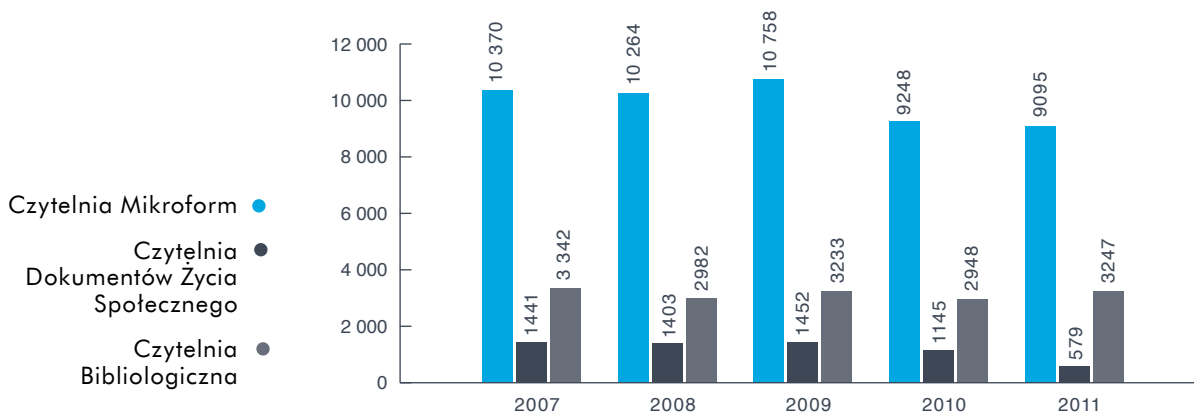
* od 6 czerwca 2011 w Czytelni Dokumentów Życia Społecznego trwał remont, w wyniku którego w dotychczasowym pomieszczeniu znalazły się katalogi Zakładu Dokumentów Życia Społecznego i Zakładu Zbiorów Ikonograficznych, a zbiory udostępniane były tymczasowo w Czytelni Bibliologicznej, a docelowo udostępniane będą w Czytelni Zbiorów Specjalnych II.

** 1 czerwca 2010 r. Czytelnia Ikonograficzna została zamknięta w związku z przeprowadzką Zakładu Zbiorów Ikonograficznych z Pałacu Rzeczypospolitej do siedziby głównej BN; docelowo zbiory będą udostępniane w Czytelni Zbiorów Specjalnych II.

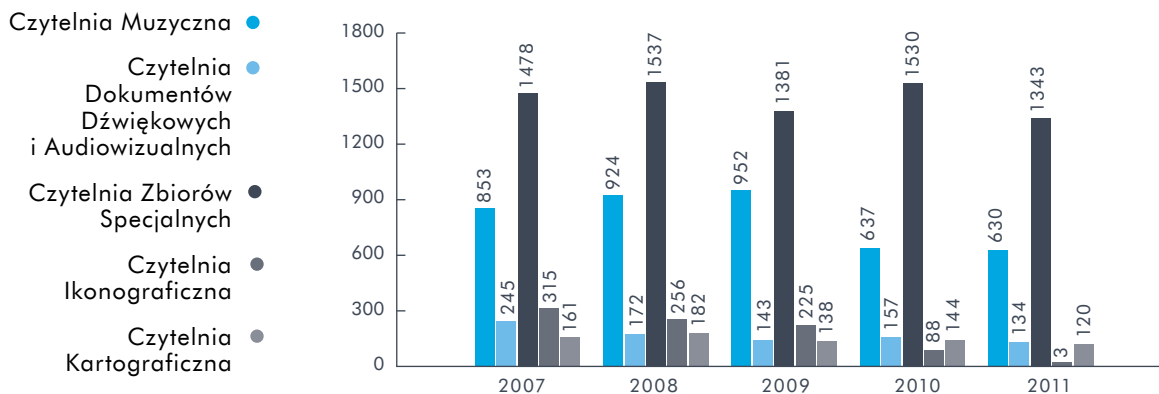
LICZBA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH CZYTELNIĘ: OGÓLNA, HUMANISTYCZNĄ I CZASOPISM BIBLIOTEKI NARODOWEJ W LATACH 2007–2011

LICZBA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH CZYTELNIĘ: MIKROFORM, DOKUMENTÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO ORAZ BIBLIOLOGICZNĄ BIBLIOTEKI NARODOWEJ W LATACH 2007–2011

LICZBA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH CZYTELNIĘ: MUZYCZNĄ, DOKUMENTÓW DŹWIĘKOWYCH I AUDIOWIZUALNYCH, ZBIORÓW SPECJALNYCH, IKONOGRAFICZNA I KARTOGRAFICZNA BIBLIOTEKI NARODOWEJ W LATACH 2007–2011

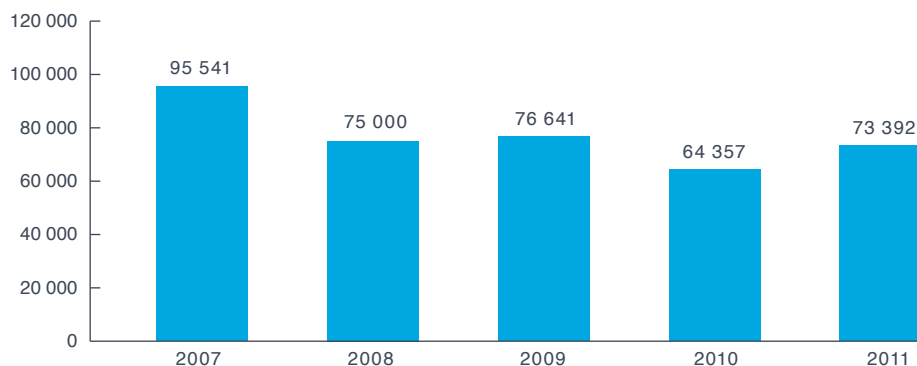

Biblioteka Narodowa, korzystając z katalogów własnych zbiorów, katalogów centralnych, polskich i obcych źródeł informacyjnych, udziela odpowiedzi na pytania czytelników w dwóch punktach informacyjnych (A – przy wejściu do BN i C – przy katalogach rzeczowym, czasopiśmie i centralnym) oraz w Informatorium, które w 2011 r. odwiedziło 9587 osób (w 2010 r. – 10 791). Odpowiada także na kwerendy pisemne i telefoniczne, krajowe i zagraniczne. W 2011 r. Zakład Informacji Naukowej BN udzielił 73 392 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i fakto-graficznych (w 2010 r. – 64 357). Kwerendy pisemne wpłynęły z 28 krajów: Australii, Austrii, Azerbejdżanu, Białorusi, Czech, Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Iranu, Izraela, Kanady, Kazachstanu, Litwy, Niemiec, Norwegii, Portugalii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Serbii, Szwajcarii, Ukrainy, Stanów Zjednoczonych, Watykanu, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch.

W 2011 r. kontynuowano realizację edukacyjnego programu zwiedzania Biblioteki Narodowej, z którego skorzystało 2860 osób w 120 grupach (w 2010 r. – 3369 osób w 154 grupach). Byli to przede wszystkim uczniowie szkół średnich, studenci bibliotekoznawstwa i bibliotekarze z kraju i z zagranicy (7 osób). Czas trwania wycieczek wyniósł łącznie 421 godzin.

LICZBA UDZIELONYCH INFORMACJI BIBLIOTECZNYCH, BIBLIOGRAFICZNYCH I FAKTOGRAFICZNYCH W BN W LATACH 2007–2011

Na zamówienie czytelników korzystających z materiałów zastępczych wykonano następujące usługi reprograficzne: ksero z oryginału – 4021 sztuk, ksero z mikrofilmu – 38 sztuk, mikrofilm pozytywy – 8799 metrów, skan z oryginału – 18 409 sztuk, skan z mikrofilmu – 14 666 sztuk, skan z cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* – 1712 sztuk.

Realizując zamówienia czytelników, Oddział Wypożyczenia Krajowego i Zagranicznego wysłał do bibliotek w kraju i za granicą łącznie 1530 zamówień na materiały biblioteczne (w 2010 r. – 1911), z czego 1204 (tj. 78,69%) zostało zrealizowanych. Najwięcej wypożyczeń do BN dokonały Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Biblioteka Śląska, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Książnica Kopernikańska w Toruniu i Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, a z zagranicznych Centralna Biblioteka Medyczna w Kolonii, Biblioteka Państwowa Bawarii w Monachium, Biblioteka Uniwersytecka w Tybindze i Biblioteka Uniwersytecka w Bambergu.

Biblioteka Narodowa udostępniała także swoje zbiory innym bibliotekom krajowym i zagranicznym. W 2011 r. do BN wpłynęło łącznie 5220 zamówień (w 2010 r. – 5987) z czego zrealizowano 4521 (tj. 86,61%). Na koniec 2011 r. aktywne konta wypożyczeń w BN miały 83 biblioteki warszawskie i 137 pozostałych bibliotek z Polski. Najwięcej zamówień wpłynęło z Państwowego Instytutu Wydawniczego, Biblioteki Rządowej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Wydawnictwa Naukowego PWN, Centralnej Biblioteki Statystycznej oraz Instytutu Pamięci Narodowej, a także z bibliotek uniwersyteckich Wrocławia, Poznania, Rzeszowa. Zrealizowano także zamówienia z 99 bibliotek z 30 krajów (najwięcej z Czech, Francji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Słowacji i Kanady). Ponad połowę zamówień zagranicznych (ok. 55%) zrealizowano przez udostępnienie kopii. Znaczną część materiałów udostępnianych w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych stanowią mikrofilmy. W 2011 r. zrealizowano w ten sposób 1036 zamówień, wypożyczając z BN 1636 szpul mikrofilmów.

NOWOCZESNE TECHNOLOGIE PROCESÓW BIBLIOTECZNYCH

Zintegrowany system biblioteczny MILLENNIUM

Od 1997 r. Biblioteka Narodowa tworzy główny katalog swoich zbiorów w bazie danych zintegrowanego systemu bibliotecznego MILLENNIUM. Baza danych była regularnie monitorowana: codziennie sprawdzano status systemu oraz kontrolowano i modyfikowano formatki rekordów wzorcowych, poddawano sprawdzaniu dublowanie się haseł wzorcowych, opróżniano pliki z raportami o hasłach, uwalniano rekordy zatrzymane przez system, dokonywano korekty ustawień systemu zgodnie z zapotrzebowaniami użytkowników, tworzono nowe loginy i autoryzacje. Regularnie sporządzano także kopie bezpieczeństwa bazy. Porządkowano bazę danych, zwłaszcza w zakresie rekordów haseł wzorcowych formalnych i przedmiotowych, przeglądano też i aktualizowano rekordy bieżącego wpływu czasopism pod kątem ich statusu. Analizowano również sugestie czytelników zapisywane w systemie i w przypadku uzasadnionych uwag dokonywano zmian w bazie. Odbływały się też szkolenia pracowników w zakresie pracy w systemie, w których wzięło udział 65 osób.

Dane z katalogu komputerowego Biblioteki Narodowej są pobierane przez biblioteki na dwa sposoby: za pomocą protokołu Z39.50 bezpośrednio z bazy katalogowej oraz z katalogu internetowego OPAC. Z katalogu internetowego OPAC w ciągu roku 2011 pobrano 6 694 104 rekordów bibliograficznych. Natomiast za pomocą protokołu Z39.50 za pośrednictwem IP miało miejsce średnio około miliona połączeń do bazy miesięcznie. Do pobierania danych za pomocą protokołu Z39.50 zgłoszonych jest 1318 użytkowników (biblioteki i użytkownicy prywatni).

Systematycznie przekazywane były rekordy bibliograficzne i rekordy wzorcowe (formalne i przedmiotowe) dla systemu MAK+, wdrażanego przez Instytut Książki. Rekordy wzorcowe haseł przedmiotowych w postaci przygotowanych plików w formacie wymiennym pobierane są bezpośrednio z ftp. Biblioteki Narodowej. W ten sposób rekordy pobierają: NUKAT, Miejska

Biblioteka Publiczna w Warszawie, Biblioteka Dolnośląska, Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m. st. Warszawy dla systemu MATEUSZ, Konsorcjum Użytkowników Systemów SOWA.

Zarządzeniem Dyrektora BN z 25 lutego 2011 r. powołany został Zespół Zadaniowy Bibliotekarza Systemowego w celu wsparcia prac bibliotekarza systemowego w sprawowaniu nadzoru merytorycznego nad poprawnością stosowania formatu MARC 21 w bazie MILLENIUM. Dziewięcioosobowy Zespół prowadził w 2011 r. następujące prace: porządkowanie zapisu w polu uwag i polu 246 (praca polegała na przeniesieniu informacji z pola 500 lub 599 do pola 246; uporządkowaniu zapisu w polu 534 – błędnie użyte w tym polu przeniesiono do pola 246), uporządkowanie wskaźników w polu 246 zgodnie z zawartością pola, uporządkowanie wskaźników w polu 246 zgodnie z zawartością pola w rekordach opisu bibliograficznego czasopism, uporządkowanie zapisu w polu 245, w przypadku występowania rodzajników pomijanych drugim wskaźnikiem, porządkowanie zapisu serii (pole 440, 490 i 8XX, hasło tytułowe dla czasopism) w rekordach bibliograficznych i wzorcowych, zamiana etykiety pola 440 na 490 i dodanie pola 830, porządkowanie interpunkcji w polach haseł w rekordach bibliograficznych i wzorcowych, uporządkowanie zapisu ISBN/ISSN w rekordach bibliograficznych (020, 022, 920), uporządkowanie wartości błędnie zapisanych w polu 008, poprawienie zapisu kodu kraju w polu 008, poprawienie zapisu daty w polu 008 zgodnie z zapisem daty w polu 260|c, poprawienie zapisu tytułów w rekordach czasopism w polach związków (grupa pól 760–787) zgodnie z tytułem w polu 245 rekordu wiązanego, zamiana etykiet 150 na 155 w rekordach wzorcowych i 650 na 655 w rekordach bibliograficznych, poprawienie wskaźników polu 100 i 700, poprawienie błędnie zakodowanych diakrytyków w rekordach bibliograficznych i wzorcowych. Łącznie uporządkowaniu poddano 914 077 rekordów bibliograficznych i 80 211 rekordów wzorcowych.

Podejmowano także prace związane z eksploatacją systemu i aktualizacją oprogramowania, m.in: w maju 2011 r. przeprowadzono aktualizację oprogramowania do *Release 2009B 1.3*, a we wrześniu do *Release 2009 B 1.4* zakupiono pulę 3000 pustych rekordów zasobu czasopism z kartą wpływu oraz 15 000 bez karty wpływu, zakupiono dwie „paczki” nowych plików przeglądowych i przeprowadzono rekonfigurowanie całości plików przeglądowych.

W 2011 r. bibliotekarze pracowali w module katalogowania (tworzenie, modyfikowanie i usuwanie rekordów bibliograficznych w 3. stopniu szczegółowości, zakładanie skróconych rekordów bibliograficznych, tworzenie rekordów wzorcowych i egzemplarza); w module zamawiania i rejestracji czasopism (zakładanie rekordów zamówienia i kart rejestracji czasopism wpływu bieżącego, modyfikacje i usuwanie rekordów, obsługa funduszy, obsługa finansowa, reklamacje, raporty); module administracyjnym/zarządzania (tworzenie raportów statystycznych, wykazów rekordów, porządkowanie danych w rekordach, dokonywanie zmian globalnych i indywidualnych w rekordach bibliograficznych i wzorcowych, szybka aktualizacja elementów danych w rekordach różnych typów) i module wyszukiwania (OPAC).

Udostępnianie baz danych Biblioteki Narodowej i programu MAK

Biblioteka Narodowa udostępnia katalogowe i bibliograficzne bazy danych w Internecie oraz rozpowszechnia je na zamówienie w wersji elektronicznej. W 2011 r. w bazie prowadzonej przez Zakład Technologii Informatycznych BN zarejestrowano 3070 użytkowników (w 2010 r. – 3055) korzystających z systemu MAK, MAKWWW, nabywców CD-ROM oraz danych bieżących.

Wśród nich znajdują się: 1763 biblioteki publiczne, 144 biblioteki kościelne, 227 bibliotek szkolnych, 69 bibliotek pedagogicznych, 285 bibliotek uczelnianych oraz 582 inne instytucje. Na koniec 2011 r. zarejestrowanych było 2116 użytkowników systemu MAK i 316 użytkowników MAKWWW (w 2010 r. odpowiednio 2110 i 302).

W 2011 r. wysłano pocztą elektroniczną do 142 stałych odbiorców dane obejmujące bazy BABIN, Bibliografię Wydawnictw Ciągłych, Bibliografię Zawartości Czasopism, serwis PRASA, Przewodnik Bibliograficzny (zarówno w formacie MARC BN, jak i MARC 21). Ponadto sprzedano 8 płyt CD ROM z danymi bibliografii narodowej, kartoteki haseł wzorcowych i UKD, 6 pakietów MAK, 74 aktualizacje MAK 4.3a, 14 programów MAKWWW i 12 jego nowej wersji. Zarejestrowane w Zakładzie Technologii Informatycznych wpływy z dystrybucji danych, pakietu MAK oraz programu MAKWWW wyniosły w 2011 r. 129 814, 90 zł (w 2010 r. – 254 233,85 zł).

Rozwój i wykorzystanie systemu MAK

Obsługą administracyjną i merytoryczną baz w systemie MAK, umieszczonych na serwerach i dyskach lokalnych, zajmuje się Zakład Technologii Informatycznych BN. Do czynności prowadzonych przez ZTI BN należą regularne i okazjonalne dołączanie danych do baz, przeładowywanie danych z baz roboczych do docelowych, zmiana lub rozbudowa struktury baz, budowanie i zmiany makrooperacji, tworzenie zapytań do wyszukiwania i kluczy do sortowania, tworzenie kopii zapasowych i kopii roboczych, tworzenie nowych i zmiany w budowie starych indeksów, tworzenie nowych i zmiany w starych formatach wydruków z baz. Zgodnie z potrzebami zainteresowanych komórek BN wykonywano w 2011 r. także następujące prace: nadawano i uaktualniano uprawnienia dla pracowników do pracy w bazach, modyfikowano struktury baz, zakładano i modyfikowano maski i indeksy, opracowywano i modyfikowano makrooperacje dla baz istniejących, zakładano i kopiowano struktury dla nowych baz (m.in. bazy robocze dla kolejnych roczników opracowywanych w różnych komórkach organizacyjnych i inne bazy), dogrywano dane do baz (np.: do baz Zakładu Książek, Zakładu Zbiorów Mikrofilmowych, Zakładu Bibliografii Czasopism, dla sprawozdań finansowych, do wydruków kart katalogowych i książ inwentarzowych sporządzanych samodzielnie przez zainteresowane komórki) oraz wyprowadzono dane do zbiorów tekstowych, do innych baz, do arkusza Excel, łączono bazy i rozdzielano bazy, wykonywano operacje grupowe w bazach (modyfikacje haseł przedmiotowych w bazach BZCZ, PRASA).

W ramach obsługi systemów tworzących wydawnictwa i wydruki w BN tworzone nowe systemy, udoskonalano procesy przygotowywania wydawnictw cyfrowych (na życzenie użytkowników wprowadzano modyfikacje w programach edycyjnych, opracowano dodatkowe indeksy), wybierano, sortowano i przetwarzano dane z bazy MAK, przygotowywano skład komputerowy tekstu, sporządzano wydruki na papierze (do korekty w komórkach merytorycznych i wydruki ostateczne) oraz sporządzano zbiory w formacie PDF z aktywnymi linkami od wykazu działów do działów w zrzębie głównym oraz od odsyłaczy i indeksów do opisów bibliograficznych. Zbiory PDF przekazywano właściwym komórkom w celu umieszczenia ich na stronie internetowej BN. Prowadzono prace związane z integracją i standaryzacją funkcji drukowania z baz MAK. Prace te związane są z przejściem na programy windowsowe i MiKTEX oraz włączenie różnych funkcji drukowania w zintegrowanych pakietach BIBLM i PALBNM. Przeprowadzono także prace nad modyfikacją programów Bibliografii polskiej 1901–1939 oraz

programów Statystyki Wydawnictw do kompilacji ich w wersji Windows. W ramach prac nad systemem dla Statystyki Wydawnictw książek i czasopism zmodyfikowano programy testujące dane przed przetwarzaniem tablic, przygotowano nowe programy dla dwóch tablic statystycznych. W związku z decyzją, że „Ruch Wydawniczy w Liczbach” od rocznika 56 (2010) będzie się ukazywać się wyłącznie w postaci dokumentu elektronicznego zmodyfikowano istniejące programy umożliwiające prezentacje tablic w plikach PDF. Wprowadzono w programach modyfikacje dotyczące szaty graficznej wskazanych tabel statystycznych. Wprowadzono zmiany i ujednoclenia nazw (określeń tekstowych) w poszczególnych kolumnach tablic. Testowano dane bazy książek 2010. Udzielano pomocy w odnajdywaniu błędnych zapisów w bazach statystyki książek i czasopism. Obliczano, drukowano tabele statystyczne oraz przygotowano tabele statystyczne w postaci zbiorów PDF. Do bazy retrospektywnej Statystyki Wydawnictw dołączono dane z roku 2010 i wydrukowano tabele retrospektywne (od 1996 r.). Zmodyfikowano procedury zbiorcze do przetwarzania tablic statystycznych.

Rozpoczęto też prace przy przygotowaniu tablic dla Statystyki Wydawnictw dotychczas sporządzanych ręcznie przez Pracownię Statystyki. Opracowano dwa nowe programy dla tablic retrospektywnych Statystyki Wydawnictw: Tab45 – gazety i czasopisma wg częstotliwości, Tab46 – czasopisma wg treści. Przygotowano system przetwarzania bibliografii „Kolekcja fonograficzna Profesora Jana Piotra Pruszyńskiego” dla ZZDA. Wykonano wersję ostateczną w postaci zbioru PDF. Przygotowano i wdrożono cztery procedury tworzące gotowe formularze do wysyłania wydawcom pocztą e-mailową lub zwykłą dla Biura ISBN, modyfikowano programy Bibliografii Dokumentów Elektronicznych, przygotowano programy i formaty dla Bibliografii Dokumentów Muzycznych. Ostateczny zbiór PDF przekazano do korekty do Zakładu Zbiorów Muzycznych, wykonano poprawki dla nowej edycji Słownika JHP BN, po przetworzeniu wstępny wydruk przekazano do Pracowni SJHP, modyfikowano programy Bibliografii Dokumentów Dźwiękowych oraz programy książek inwentarzowych dokumentów dźwiękowych.

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe. Sieć lokalna i dostęp do Internetu

W 2011 r. Zakład Technologii Informatycznych BN sprawował opiekę i prowadził serwis techniczny blisko tysiąca komputerów funkcjonujących w BN. Zajmował się też obsługą administracyjną i techniczną serwerów zainstalowanych na terenie Biblioteki Narodowej. Czynności te obejmowały m.in.: zakładanie kont dla nowych użytkowników i usuwanie nieaktualnych, zmianę haseł, nadawanie praw użytkownikom, katalogom, bazom i zbiorom, zarządzanie zasobami serwerów, tworzenie kopii bezpieczeństwa i kopii archiwalnych (backup), odzyskiwanie zbiorów na życzenie użytkowników, interwencje w przypadkach braku dostępności usług, aktualizacje oprogramowania i zabezpieczeń, starania o niezawodną i wydajną pracę serwerów, wdrażanie nowych serwerów. Obecnie BN dysponuje 50 serwerami zawierającymi cyklicznie aktualizowane oprogramowanie.

W 2011 r. przeprowadzono audyt reguł i aktualizację oprogramowania transparentnego firewalla, podnosząc bezpieczeństwo na styku sieci WAN, uczestniczono w serii spotkań konsultacyjnych z udziałem Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej (NASK) – konsorcjanta projektu CBPN ACADEMICA w ramach przygotowań do postępowania na dostawę sprzętu

i oprogramowania dla Centrum Podstawowego oraz Centrum Zapasowego Cyfrowej Biblioteki Publikacji Naukowych ACADEMICA, przygotowano projekt modernizacji sieci LAN Biblioteki Narodowej, wdrożono opartą na źródłach Open Source usługę Linux Terminal Server Project (LTSP), pozwalającą czytelnikom na bezpłatne korzystanie z dostępu do Internetu przez terminale znajdujące się na terenie BN. Ponadto wdrożono i uruchomiono darmowy CMS (Content Management System – system zarządzania treścią) o nazwie Word Press, na którym udostępniane są blogi: *Fabryka Języka*, *Porządek Rzeczy*, *BABIN 2.0.*, zakończono wdrażanie nowego urządzenia UTM (Unified Threat Management) firmy Juniper, które zastąpiło wykorzystywane dotychczas urządzenie Symantec Gateway Security (SGS), wdrożono i uruchomiono nowy serwer DHCP oparty na darmowym rozwiązaniu o nazwie monowall dla sieci bezprzewodowej, udostępnianej użytkownikom Biblioteki Narodowej, zakończono wdrażanie nowego serwera.

OCHRONA I KONSERWACJA ZBIORÓW

Biblioteka Narodowa, która gromadzi dla przyszłych pokoleń polski dorobek piśmienniczy, musi dbać o zapewnienie właściwych warunków przechowywania i ochrony zbiorów. Stosuje przy tym najnowsze osiągnięcia sztuki konserwatorskiej i nowoczesne rozwiązania technologiczne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat na potrzeby konserwacji zbiorów Narodowej Książnicy zakupiono i zmodernizowano sprzęt do mikrofilmowania, dezynfekcji, laminowania papieru oraz wykonywania kopii cyfrowych i analogowych. W latach 2000–2008, dzięki specjalnym funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, możliwe było uruchomienie najnowocześniejszych technologii masowego odkwaszania papieru: arkuszy i książek. Warto jednak podkreślić fakt, że mimo krótkiego okresu działania Programu, zaplanowano i zrealizowano inwestycje, które wzmocniły pozycję Polski jako ośrodka masowej konserwacji zbiorów z XIX i XX w. oraz jedynego kraju, w którym biblioteki i archiwa stały się właścicielami licencjonowanych, nowoczesnych urządzeń do odkwaszania zbiorów. Zastosowane w BN technologie, w połączeniu z metodami konserwatorskimi okazują się bardzo skuteczne w przedłużaniu trwałości materiałów bibliotecznych wytworzonych na tzw. kwaśnym papierze. W oparciu o wyniki badań, podjęto decyzję o poddawaniu zabiegom wyłącznie egzemplarze, stanowiące narodowy zasób biblioteczny. Doświadczenia zdobywane w trakcie prowadzonych w BN działań profilaktycznych, badań nad materiałami, metodami oraz technologiami konserwacji i ochrony zbiorów wspierają działania innych bibliotek, zwłaszcza tych, które tworzą narodowy zasób biblioteczny, jak również archiwów i muzeów w całej Polsce. Wyniki badań, działań i dyskusji konserwatorskich prowadzonych przy i wokół materiałów bibliotecznych, są publikowane w wydawanym przez Bibliotekę Narodową „Notesie Konserwatorskim”, jedynym obecnie polskim, specjalistycznym czasopiśmie poświęconym ochronie zbiorów bibliotecznych i archiwalnych.

W 2011 r. Zakład–Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych wykonał badania chemiczne 655 obiektów (w 2010 r. – 1349), badania czystości mikrobiologicznej 861 obiektów (w 2010 r. – 1068) oraz przeprowadził 831 pomiarów pH papieru metodą stykową na 106 obiektach (w 2010 r. – 1873 pomiary na 286 obiektach). Wykonano także 184 badania powietrza pomieszczeń, z czego 109 dotyczyło pomieszczeń magazynowych zbiorów BN (w 2010 r. odpowiednio: 114 i 101) Wymagało to wykonania 1739 pomiarów mikrobiologicznych powietrza (w 2010 r. – 1391) oraz 306 (w 2010 r. – 222) pomiarów porównawczych tła, czyli powietrza atmosferycznego na zewnątrz budynku. Za powyższymi danymi kryje się nie tylko liczba wykonanych pomiarów, ale przede wszystkim końcowe wnioski badań specjalistycznych, które mają charakter ekspertyz.

Profilaktyka – konserwacja zachowawcza

BADANIA CHEMICZNE, MIKROBIOLOGICZNE, PRACE INTROLIGATORSKIE

Wśród stosowanych metod ochrony zbiorów bibliotecznych największe znaczenie przypisuje się profilaktyce, zwanej również konserwacją zachowawczą. Jest ona strategicznym kierunkiem ochrony dla zbiorów, które są wieczyście przechowywane. Stałej kontroli i nadzorowi podlegają zarówno warunki fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne w magazynach zbiorów i salach wystawowych, jak i same obiekty. Kompleksowe działania realizowane są przy pomocy specjalistycznego sprzętu i aparatury, stosowanych również w pracach badawczych z zakresu opracowywania, typowania i testowania nowych materiałów i metod konserwacji. Badania służą również rozpoznawaniu i charakteryzowaniu czynników powodujących niszczenie i degradację materiałów bibliotecznych.

W kontroli mikrobiologicznej powietrza wprowadzono nowy siedmiomiesięczny cykl kontroli wszystkich magazynów bibliotecznych, pomieszczeń konserwatorskich oraz czytelni. Pomiary mikrobiologiczne powietrza wykonywano w ramach prac zleconych dla Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, Muzeum Etnograficznego i Muzeum Powstania Warszawskiego. Badania te zostały poprzedzone szczegółowymi konsultacjami dla zleceniodawców (podobnie jak w przypadku badań obiektów dla 15 innych zleceniodawców zewnętrznych). Wykonano ekspertyzę chemiczną dla Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie (badano skład włóknisty papieru z listu przypisywanego Adamowi Mickiewiczowi datowanego na 1836 r.)

W komorze ciśnieniowo-próżniowej poddano dezynfekcji obiekty z 12 zakładów BN (81,25 wsadu, w 2010 r. – 45,65) oraz 4 źródeł zewnętrznych (Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Niepodległości, MPO, osób prywatnych) 3,75 wsadu (w 2010 r. – 32,35). Łącznie przeprowadzono 85 wsadów (w 2010 r. – 78). Większość dezynfekowanych zbiorów BN pochodziła z Zakładu Zbiorów Ikonograficznych. Działania te były elementem złożonej operacji przeprowadzki tego Zakładu do gmachu głównego BN. Wykonano przegląd mikrobiologiczny 487 wielkoformatowych obiektów ZZI, których rozmiar uniemożliwiał dezynfekcję w komorze BN.

Ponadto wykonywano badania w ramach projektów naukowych:

- » współpraca naukowa z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie - grant finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego projekt NN105044639 „Przeprowadzenie nświetlania w aparacie Xenotest 150 S próbnym wymalowań akwarelowych”;
- » współpraca naukowa z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie – projekt badawczy NN105139336 „Opracowanie nowej metody uzupełniania ubytków, z użyciem mieszanek włókien kolagenowych i celulozowych w konserwacji zabytkowych podłoży pergaminowych.

Biblioteka Narodowa jest wyjątkową instytucją w Polsce, w której wykonywane są naprawy i rekonstrukcje szpul taśm mikrofilmowych. W 2011 r. poddano tym naprawom 4948 obiektów (w 2010 r. – 4561). Pracownicy Z-LKZB BN współpracowali z Zakładem Zbiorów Ikonograficznych i Zakładem Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych przy trudnych zadaniach ochrony obiektów fotograficznych z Fundacji Stefana Żeromskiego i obiektów fotograficznych z kolekcji BN udostępnianych na wystawę w Muzeum J. I. Kraszewskiego w Romanowie.

Cenna, specjalistyczna wiedza z zakresu ochrony obiektów wykonanych technikami fotograficznymi jest rozpowszechniana przez Bibliotekę Narodową między innymi przez szkolenie *Identyfikacja technologii obiektów i ochrona kolekcji bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych wykonanych technikami fotograficznymi*. Uczestnikami tego autorskiego programu edukacyjnego byli między innymi pracownicy Instytutu Pamięci Narodowej i Polskiej Akademii Nauk oraz konserwatorzy z innych placówek, posiadający w swoich zbiorach kolekcje fotografii.

Zakład–Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych posiada unikatową aparaturę oraz specjalistów przygotowanych do udziału w akcjach ratunkowych podczas zalania magazynów i zbiorów bibliotecznych (awarie, gwałtowne opady, powodzie) i jest w stanie pełnić zadanie bibliotecznego pogotowia ratunkowego.

W ramach działań profilaktycznych zbiory są permanentnie oczyszczane, wymienia się niewłaściwe opakowania ochronne lub wprowadza profesjonalne opakowania dla zbiorów, które tego wymagają. Od 2000 r. pudła i teczki ochronne wykonane z „kwaśnej” tektury wymieniane są w BN na opakowania ochronne z tektury bezkwasowej. Efektem tych działań jest zabezpieczenie właściwymi opakowaniami ponad 300 000 woluminów czasopism. W celu ochrony zbiorów zreperowano i oprawiono w Oddziale Introligatorni Specjalistycznej BN 8102 książek, czasopism, gazet i broszur (w 2010 r. – 7662), a także wykonano m.in.: 48 760 teczek przewlekanych na czasopisma, 2311 teczek na rękopisy, 200 pudeł na mikrofilmy oraz 700 kopert na płyty gramofonowe.

W 2011 r. w pracowniach Zakładu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych zakończono konserwację:

- 19 rękopisów zawierających łącznie 2424 karty; w tym „Ewangeliarza przemyskiego” z XIV wieku, „Słów Izaaka Syryjczyka” z XV wieku, rękopisów Gabrieli Zapolskiej i Leszka Kołakowskiego;*
- 100 starych druków, w tym 22 niezwykle cennych druków oprawnych z biblioteki królewskiej Zygmunta Augusta;*
- 50 obiektów ikonograficznych (grafik, rysunków, fotografii), w tym rysunków Feliksa Rolińskiego i Zofii Stryjeńskiej;*
- 33 obiektów kartograficznych;*
- 7 druków muzycznych.*

Konserwacja tradycyjna

Cymelia Biblioteki Narodowej objęte są szczególną ochroną. Proces pełnej konserwacji, której poddawane są obiekty zabytkowe, jest szczegółowo dokumentowany i zachowany w postaci archiwizowanych materiałów opisowych i fotograficznych. Łącznie przygotowano 47 dokumentacji konserwatorskich 116 obiektów, dla których wykonano 754 fotografie kolorowe (analogowe i cyfrowe) oraz 206 fotografii cyfrowych.

W 2011 roku opracowano 50 dokumentacji konserwatorskich najcenniejszych druków i rękopisów ze zbiorów Książnicy Narodowej i wykonano 26 ekspertyz konserwatorskich 333 obiektów udostępnianych na wystawy. Opracowania zawierają opis stanu zachowania tych obiektów oraz szczegółowe wskazówki dotyczące warunków ekspozycji wypożyczonych z Biblioteki Narodowej materiałów bibliotecznych.

Przykłady efektów prac prowadzonych przez zespół konserwatorów Narodowej Książnicy zaprezentowano szerokiej publiczności na wystawie „Przebudzenie – Konserwacja zabytkowych XVII/XVIII/XIX-wiecznych map, planów i rysunków ze zbiorów klasztoru sióstr wizytek w Warszawie”, udostępnionej w dniach 18 kwietnia – 4 maja 2011 r. w Pałacu Rzeczypospolitej. Na wystawie pokazano 84 cenne obiekty będące własnością Zakonu Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny Klasztoru Sióstr Wizytek w Warszawie, które dzięki pomocy finansowej udzielonej przez Urząd m. st. Warszawy były w latach 2009–2010 poddane szczegółowym pracom laboratoryjnym, konserwatorskim i dokumentacyjnym w Zakładach Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych oraz w Laboratorium Konserwatorskim Zbiorów Bibliotecznych BN. Pokazane na wystawie mapy, plany i rysunki ukazujące klasztor z kościołem i ich okolicę od Krakowskiego Przedmieścia aż do brzegu Wisły w wiekach XVII, XVIII i XIX, a także unikatowa, XVII-wieczna edukacyjna, planszowa „gra pobożna”, opuściły mury klasztoru klauzurowego po raz pierwszy. Dzięki inicjatywie BN Stołeczny Konserwator Zabytków wpisała poddane konserwacji obiekty do rejestru zabytków.

KLASZAR NA JURKOWICZACH

W 1775 roku, w ramach projektu przebudowy kościoła, wybudowano klaszarnię dla zakonników. Jej projekt wykonał architekt Jan Michał Weyssler. Klaszarnia została włączona do ogólnego projektu kościoła, który miał być dziełem jednego z największych architektów polskiego baroku - Weysslera. Wnętrze klaszarni charakteryzuje bogata dekoracja, w tym m.in. rzeźbione drzwi i okna. Wnętrze jest przestronne i jasne, co jest cechą charakterystyczną dla architektury Weysslera. Klaszarnia została wybudowana z cegły i kamienia, co nadaje jej wyjątkowy wygląd. Wnętrze jest przestronne i jasne, co jest cechą charakterystyczną dla architektury Weysslera.

R-2

JANUSZ FACJATY NAMIEGO KOŃCÓW
PROJEKT PRZEbudowy kościoła
WYWIĘK W WARSZAWIE

1795

W 1795 roku, w ramach projektu przebudowy kościoła, wybudowano klaszarnię dla zakonników. Jej projekt wykonał architekt Jan Michał Weyssler. Klaszarnia została włączona do ogólnego projektu kościoła, który miał być dziełem jednego z największych architektów polskiego baroku - Weysslera. Wnętrze klaszarni charakteryzuje bogata dekoracja, w tym m.in. rzeźbione drzwi i okna. Wnętrze jest przestronne i jasne, co jest cechą charakterystyczną dla architektury Weysslera. Klaszarnia została wybudowana z cegły i kamienia, co nadaje jej wyjątkowy wygląd. Wnętrze jest przestronne i jasne, co jest cechą charakterystyczną dla architektury Weysslera.

Konserwacja masowa. Odkwaszanie

Zbiory XIX- i XX-wieczne stanowią przeważającą część zasobu Biblioteki Narodowej, ale także innych bibliotek polskich i archiwów. Wprowadzenie w XIX w. do masy papierowej takich produktów jak klej żywiczny i siarczan glinowy oraz ścier drzewny spowodowało, że papier był kwaśny już w chwili jego produkowania, a z upływem lat stawał się coraz bardziej kruchy. Dokumenty utrwalone na tzw. kwaśnym papierze, ze względu na właściwości fizykochemiczne nośnika (obecność w papierze substancji kwaśnych wprowadzanych podczas produkcji oraz absorpcja kwaśnych gazów podczas magazynowania), są wrażliwsze na wszystkie zagrożenia zewnętrzne. Liczba zbiorów XIX- i XX-wiecznych zagrożonych zniszczeniem jest zbyt duża, by można je było uratować metodami konserwacji tradycyjnej. Ratunek tym zbiorom może zapewnić tylko konserwacja masowa – ratowanie zasobów bibliotecznych i archiwalnych w przeznaczonych do tego celu wyspecjalizowanych, nowoczesnych urządzeniach lub instalacjach, w procesach dezynfekcji, laminacji, odkwaszania i wzmacniania arkuszy oraz książek. W latach 2000–2008, dzięki specjalnym funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, zastosowano w BN technologię masowego odkwaszania arkuszy w urządzeniu C900 firmy Neschen oraz masowego odkwaszania książek, wprowadzoną w 2007 r., metodą realizowaną przy pomocy instalacji Bookkeeper firmy Preservation Technologies. W ramach programu odkwaszaniem objęto zarówno zbiory znajdujące się w Narodowej Książnicy, jak również w innych bibliotekach, archiwach i instytucjach kultury podległych Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego (m.in. zbiory Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, Muzeum Narodowego, Archiwum Głównego Akt Dawnych, Zamku Królewskiego w Warszawie, Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków, Żydowskiego Instytutu Historycznego Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza, Muzeum Iwaszkiewiczów w Stawisku, Muzeum Ziemi PAN).

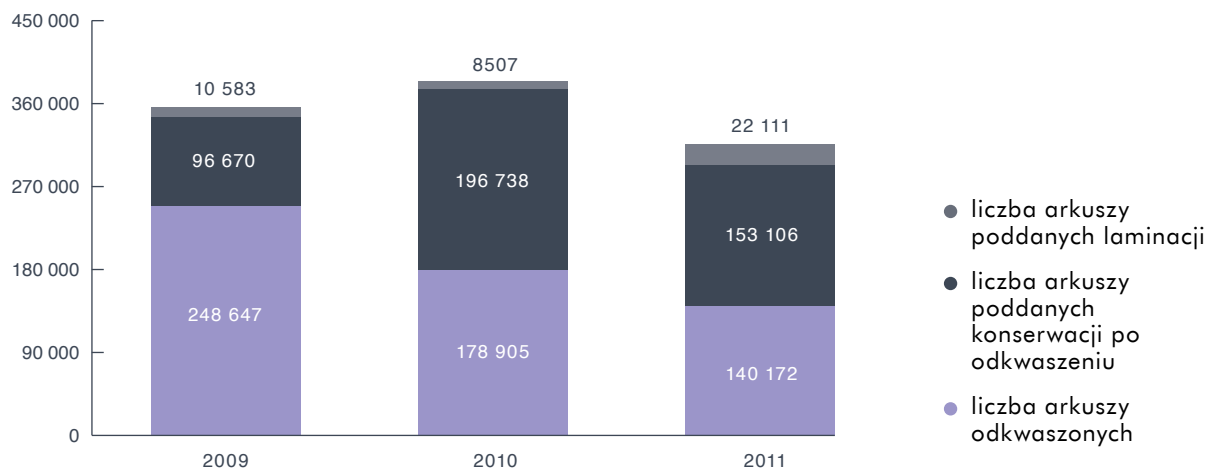
W związku z wygaśnięciem w 2008 r. Wieloletniego Programu Rządowego „Kwaśny papier” odkwaszanie zasobów bibliotecznych prowadzone w Zakładzie Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych jest finansowane ze środków własnych BN (w zakresie konserwacji zbiorów Narodowej Książnicy), a w przypadku konserwacji zbiorów innych instytucji czy osób prywatnych wprowadzono w 2009 r. odpłatne usługi.

Zabieg odkwaszania jest jednym z wielu elementów pełnej konserwacji papieru. Wszystkie obiekty przekazywane do Zakładu Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych są odkwaszane i tylko część z nich jest poddawana pracom konserwatorskim polegającym na wzmacnianiu struktury papieru, uzupełnianiu ubytków, podklejeniu rozdarć. W Pracowni Odkwaszania i Konserwacji Arkuszy dokonano istotnego przewartościowania jakościowego wykonywanych wcześniej zabiegów oraz doboru materiałów bibliotecznych, które im podlegają. W okresie początkowym funkcjonowania nowoczesnych urządzeń do odkwaszania, praca zespołu obsługującego powieliała wskazania technologiczne producenta, a zabiegi wykonywano wyłącznie na kolejnych egzemplarzach publikacji. Wszystkie prace były szczegółowo monitorowane przez Zakład – Laboratorium Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów, a ich efekty konsultowane z pracownikami merytorycznymi komórek przekazujących zbiory do odkwaszania. Efektem podsumowania okresu testowania technologii było wzbogacenie systemu pracy o niektóre, niezbędne zabiegi konserwatorskie. Obecnie Biblioteka Narodowa wykorzystuje autorski model konserwacji masowej dla ratowania wyłącznie Narodo-

wego Zasobu Bibliotecznego, pochodzącego z okresu masowej produkcji wydawniczej. Prace konserwatorskie w Zakładzie Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych wykonywane są również dla zbiorów specjalnych i cymeliów pochodzących z XIX i XX w. (np.: kolekcja wilańska, archiwa pisarzy i naukowców XX w., kartografia i zbiory muzyczne).

W 2011 r. dzięki instalacji Neschen C900 odkwaszono 6576 obiektów (woluminów, tek archiwalnych) (w 2010 r. – 8541), o liczbie 83 328 kart różnego formatu (w 2010 r. – 85 208), tj. 140 172,15 kart w przeliczeniu na format A4. W ramach usług zewnętrznych odkwaszono 171 obiektów (w 2010 r. – 17) ze zbiorów Biblioteki Sejmowej, Muzeum Teatralnego i osób prywatnych. Łącznie w latach 2005–2011 odkwaszono za pomocą urządzenia Neschen C900 1 318 272 karty różnego formatu (2 133 870,43 w przeliczeniu na format A4).

LICZBA ARKUSZY (w przeliczeniu na format A4) ODKWASZONYCH W LATACH 2009–2011 W BN (ZBIORY BN I INNYCH INSTYTUCJI) ORAZ PODDANYCH KONSERWACJI PO ODKWASZENIU I LAMINACJI

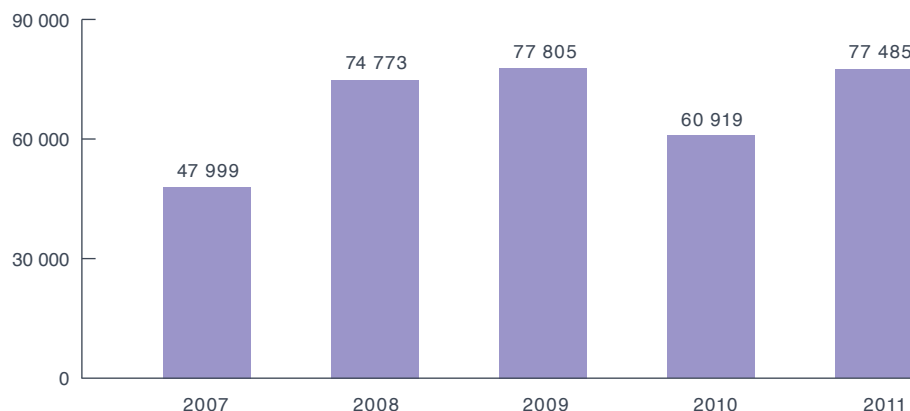

Zabiegi konserwatorskie wykonywane są w Pracowni Odkwaszania i Konserwacji Arkuszy przy obiektach odkwaszonych w technologii Neschen C900 i Bookkeeper. Pracom tym poddano w 2011 r. łącznie aż 6429 obiektów, co stanowi 153 106, 72 kart w przeliczeniu na format A4. Ponadto 231 obiektów (22 111,74 kart formatu A4) poddano wzmocnieniu przy pomocy laminacji Filmoplastem R.

W ramach odkwaszania druków zwartych w systemie Bookkeeper odkwaszono 77 485 woluminów/jednostek/tek archiwalnych o łącznej wadze 27 188, 06 kg (2010 r. – 60 919 o wadze 25 255,5 kg) pochodzących ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz w ramach usług zewnętrznych obiekty pochodzące ze zbiorów Biblioteki Sejmowej, Żydowskiego Instytutu Historycznego, Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej, Archiwum Akt Nowych, Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, Polskiego Czerwonego Krzyża oraz zbiorów prywatnych. Łącznie w latach 2007–2011 odkwaszono w systemie Bookkeeper 338 981 woluminów/tek archiwalnych o łącznej wadze 147 581,58 kg.

LICZBA WOLUMINÓW/TEK ARCHIWALNYCH ODKWASZONYCH W SYSTEMIE BOOKKEEPER W LATACH 2007–2011 W BN (ZBIORY BN I INNYCH INSTYTUCJI)

Wytwarzanie dokumentów zastępczych

MIKROFILMOWANIE I DIGITALIZACJA ZBIORÓW

Jednym ze sposobów ochrony zbiorów jest tworzenie tzw. dokumentów zastępczych przez mikrofilmowanie i digitalizację. Program mikrofilmowania zbiorów w Bibliotece Narodowej jest realizowany od 1950 r., kiedy to utworzono stację mikrofilmową i rozpoczęto mikrofilmowanie najcenniejszych dokumentów ze zbiorów bibliotek polskich. Obecnie zasób mikrofilmów Biblioteki Narodowej liczy 274 062 jednostki i zawiera dokumenty polskich i zagranicznych księżnic, na który składają się mikrofilmowe kopie rękopisów, starych druków, muzykaliów, druków nowszych i czasopism, dokumentów życia społecznego oraz w mniejszym zakresie zbiorów ikonograficznych i kartograficznych.

W Zakładzie Reprografii i Digitalizacji BN wykonano w 2011 r. 144 130 klatek mikrofilmowych – mikrofilm negatywowy (w 2010 r. – 244 079), w tym na zamówienie czytelników 601 klatek. Wykonano także 37 500 mb mikrofilmów pozytywowych (w 2010 r. 49 959 mb), w tym na zlecenie czytelników – 10 039 mb.

Nowe perspektywy ochrony unikatowych obiektów i jednocześnie masowego ich udostępniania stwarza digitalizacja i budowanie bibliotek cyfrowych. Z roku na rok w BN wzrasta liczba dokumentów przenoszonych dzięki nowoczesnym technologiom do postaci cyfrowej. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowa Książnica pełni od dwóch lat funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce. BN stopniowo pozyskuje sprzęt umożliwiający masową digitalizację.

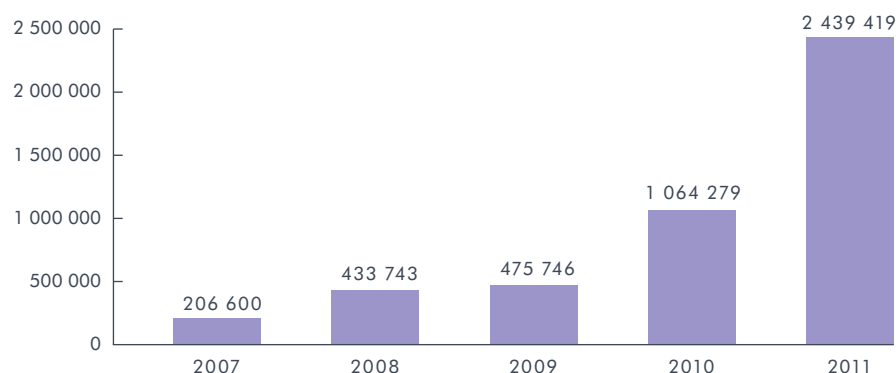

Działająca od 2004 r. Pracownia Digitalizacji Zbiorów wyposażona jest w nowoczesne skanery do oryginałów: Zeutschel OS 10000, trzy skanery Zeutschel 12000, jeden skaner Zeutschel 14000 (zakupione w 2008 r.) oraz dwa skanery Canon MS 800 do mikrofilmów. W październiku 2010 r. Biblioteka Narodowa jako pierwsza instytucja w Polsce zakupiła dodatkowo trzy automatyczne skanery do książek. Zakup został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka) w ramach realizowanego przez BN projektu Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych ACADEMICA. W ramach tego samego projektu w czerwcu 2011 r. BN została wyposażona w nowoczesny automatyczny skaner do mikrofilmów Zeutschel OM 1600, umożliwiający masową digitalizację klatek mikrofilmowych.

Dzięki posiadanym urządzeniom znacząco wzrosła liczba skanów wykonanych w Zakładzie Reprografii i Digitalizacji. W 2011 r. wykonano 2 439 419 skanów (w 2010 r. – 1 064 279), w tym z oryginału 2 204 420, a z mikrofilmów 234 999. W ramach umowy z Rządowym Centrum Legislacji w 2011 r. zakończono prace digitalizacyjne Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego z lat 1918–1990, wykonując 320 000 skanów.

Wśród ciekawszych obiektów bibliotecznych zdigitalizowanych w 2011 r. znalazło się: ponad 160 rękopisów, w tym *Tertia pars Historiae Polonica* Jana Długosza, wpisany na listę Pamięci Świata UNESCO *Kodeks supraski* oraz autografy Stefana Żeromskiego (m.in. *Róża*, *Dramat niesceniczny*, *Biała rękawiczka*, *Ponad śnieg bielszym się stanę*, *Powieść o Udałym Walgierzu*, przedmowa do szwedzkiego wydania *Popiołów*) oraz ponad 400 starych druków, w tym *Chronica Polonorum* Macieja z Miechowa, *Woyna domowa z Kozaki i Tatory, Moskwą, po tym Szwedami i z Węgry, przez lat dwanastie za panowania Najjasniejszego Jana Kazimierza Krola Polskiego tocząca się Samuela Twardowskiego*, *Hespridessive de malorum aureorum cultura et usu* Giovanniego Batisty Ferrariego.

LICZBA SKANÓW WYKONANYCH W BN W LATACH 2007–2011

Bezpieczeństwo zbiorów Biblioteki Narodowej

Profilaktyka ochrony zbiorów polega także na zwiększeniu bezpieczeństwa budynków, w których przechowywane są zbiory. Systematycznie przeprowadzane są kontrole stanu urządzeń przeciwpożarowych, zespołów wentylacyjno-klimatyzacyjnych i systemów zabezpieczeń technicznych oraz telewizji przemysłowej, zamontowanych w latach ubiegłych. W zakresie technicznej i elektronicznej ochrony obiektów działają kamery monitorujące wewnątrz, kamery zewnętrzne, systemy czujek elektronicznych, modernizowane są zabezpieczenia antywłamaniowe. Zwiększeniu bezpieczeństwa budynków i zbiorów służą stałe kontrole ochrony przeciwpożarowej w budynkach BN oraz kompleksowy przegląd stanu technicznego gaśnic, agregatów i hydrantów pożarowych.

Stałym elementem profilaktycznej ochrony zbiorów, realizowanym od 2000 r., są paski magnetyczne wklejane do książek. Łącznie oznaczono nimi ponad 1 100 000 woluminów. Przeprowadzone w ostatnich kilku latach kontrolne skanowanie księgozbiorów podręcznych w dużych czytelniach i Informatorium nie wykazują braków w zbiorach, co potwierdza skuteczność zastosowanej metody.

BIBLIOTEKI CYFROWE

Cyfrowa Biblioteka Narodowa *Polona* (cBN *Polona*)

Otwarta we wrześniu 2006 r., z myślą o wszystkich użytkownikach bibliotek i Internetu, Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona (cBN *Polona*) udostępniła w postaci cyfrowej najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopisma, grafiki, fotografie, druki i rękopisy muzyczne oraz mapy pochodzące ze zbiorów BN. Czytelnicy mogą przeszukiwać zasoby cBN *Polona* bezpośrednio pod adresem: www.polona.pl oraz za pośrednictwem witryny BN www.bn.org.pl. Zbiory podzielone są według kategorii formalnych i tematycznych. W celu ułatwienia dostępu dla czytelników zainteresowanych kulturą lub odwiedzających po raz pierwszy stronę cBN *Polona*, obiekty udostępnione są w formie kolekcji.

W 2011 R. UDOSTĘPNIONO CZYTELNIKOM SIEDEM NOWYCH KOLEKCJI:

- » **Podróże i turystyka** – zawiera aż 8910 obiektów zdigitalizowanych w ramach projektu *Europeana Travel*; w kolekcji umieszczono m.in. relację z pobytu w Ziemi Świętej autorstwa Anzelma Polaka (wydaną w 1696 r.), *Peregrynację arabską* Bernharda von Breidenbacha (Kraków, 1610 r.), barwnie opisującą Wenecję, San-Pelino (Corfinum), Modon, Heraklion, Jaffę i Jerozolimę, miejscowe zwyczaje, rytuały i ceremonie, przewodnik Józefa Krasieńskiego dla odwiedzających Polskę z 1821 r. opatrzone rycinami, opisami miast, planami, a także praktycznymi informacjami dla podróżujących, oraz relacje z licznych podróży i przygód Jana Nepomucena Potockiego, jednego z pierwszych badaczy historii i archeologii Słowiańszczyzny.
- » **Stefan Żeromski** – zawiera 166 pierwodruków i kolejnych wydań najważniejszych utworów pisarza od początku jego twórczości aż do wybuchu II wojny światowej; kolekcja pokazuje m.in. losy edytorskie dzieł związane z działaniami carskiej cenzury (m.in. w kolejnych wydaniach *Rozdzióbą nas kruki, wrony...*, *Szyfowych prac*, *Ludzi bezdomnych*), a także ciekawe dokumenty recepcji dzieł pisarza w różnych okresach historycznych (np. wydanie emigracyjne

KOLEKCJE TEMATYCZNE „BN POLONA:

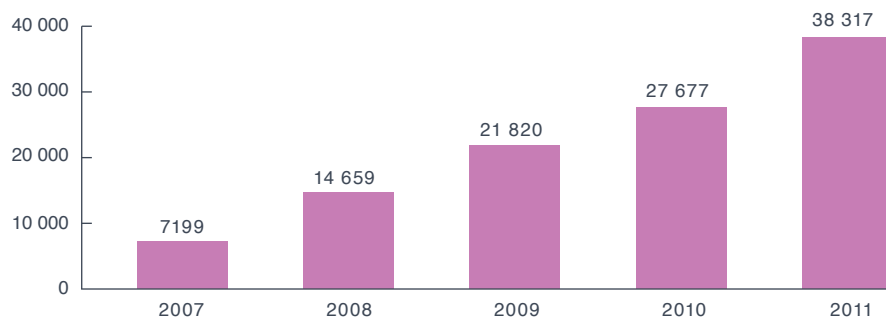
<i>Adam Mickiewicz</i>	<i>Karol Lipiński</i>	<i>Skarby Biblioteki Narodowej</i>
<i>Archiwum Zbigniewa Herberta</i>	<i>Komitet Obrony Robotników</i>	<i>Stanisław Brzozowski</i>
<i>Cyprian Norwid</i>	<i>Kresy Wschodnie</i>	<i>Stefan Żeromski</i>
<i>Czasopisma polskie z XIX i 1. połowy XX wieku</i>	<i>Kroniki polskie</i>	<i>św. Jadwiga Królowa Polski</i>
<i>Demony Grzegorza Morycińskiego</i>	<i>Literatura dla dzieci i młodzieży</i>	<i>Tekla Bądarzewska</i>
<i>Eliza Orzeszkowa</i>	<i>Literatura jidysz</i>	<i>Warszawa w słowie i obrazie</i>
<i>Fryderyk Chopin</i>	<i>Maria Konopnicka</i>	<i>Wolne lektury</i>
<i>Jan Kochanowski</i>	<i>Mikołaj Rej</i>	<i>Wrzesień 1939</i>
<i>Juliusz Słowacki</i>	<i>Podróże i turystyka</i>	<i>Wydawnictwa konspiracyjne</i>
	<i>Powstanie Styczniowe</i>	<i>Zygmunt Krasiński</i>

- Popiołów* z 1940 r., inscenizacja *Ludzi bezdomnych* dla Związku Teatrów Ludowych z 1936 r.); w kolekcji znalazły się też: rękopis I tomu *Dzienników*, przykłady wydań obcojęzycznych oraz pozycje związane z różnymi zainteresowaniami pisarza – zarówno literackimi, jak i pozaliterackimi (np. sporządzony wraz z Bronisławą Balczyńską podręcznik *Nowa stenografia polska*); udostępniono także wspomnienie pisarza o przedwcześnie zmarłym synu Adamie;
- » **Komitet Obrony Robotników** – zawiera 170 dokumentów związanych z działalnością KOR, stanowiących doskonałe źródło dla badaczy polskiej opozycji demokratycznej i niepodległościowej w PRL, m.in. drugoobiegowe pisma KOR: „Biuletyn Informacyjny: aktualności życia politycznego” z lat 1976–1980, „Biuletyn Informacyjny: przegląd prasy zagranicznej” z lat 1977–1980, „Głos” z lat 1978–80, „Komunikaty KSS KOR”, „Krytyka. Kwartalnik polityczny” z lat 1978–1981 oraz „Robotnik” z lat 1977–1980;
  - » **Karol Lipiński** – prezentuje 21 najciekawszych wydań kompozycji i aranżacji XIX-wiecznego kompozytora i wirtuoza oraz grafiki z jego konterfektami;
  - » **Stanisław Brzozowski** – prezentuje 47 wydań dzieł jednego z najwybitniejszych polskich filozofów, pisarzy i krytyków literackich przełomu XIX i XX wieku (m.in. wydanie *Legendy Młodej Polski. Studia o strukturze duszy kulturalnej* z 1910 r. i *Płomienie* z 1908 r.);
  - » **Tekla Bądarzewska** – zawiera 76 publikacji kompozycji XIX-wiecznej polskiej pianistki i kompozytorki miniatur fortepianowych, na czele z *La priere d'une vierge (Modlitwą dziewicy)*, która przyniosła jej światową sławę;
  - » **Zygmunt Krasiński** – prezentuje 112 edycji dzieł polskiego wieszca, m.in. pierwsze wydania *Irydiona*, *Nie-Boskiej komedii* oraz *Psalmów przyszłości*.

W 2011 r. prowadzono także prace przygotowawcze nad kolekcją *Tadeusz Boy-Żeleński*, która zostanie udostępniona w rocznicę śmierci pisarza. W czerwcu 2012 r., w związku z Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej, planowane jest udostępnienie kolekcji *Historia piłki nożnej*.

Na koniec 2011 r. w cBN Polona dostępnych było 38 317 obiektów (w 2010 r. – 27 677 obiektów). Wśród prezentowanych dokumentów cyfrowych znajduje się: 16 416 książek, 1647 dokumentów życia społecznego, 957 starych druków, 492 rękopisy, 771 czasopism, 16 945 grafik, 1089 muzykaliów.

LICZBA DOKUMENTÓW UDOSTĘPNIONYCH W cBN POLONA W LATACH 2007–2011

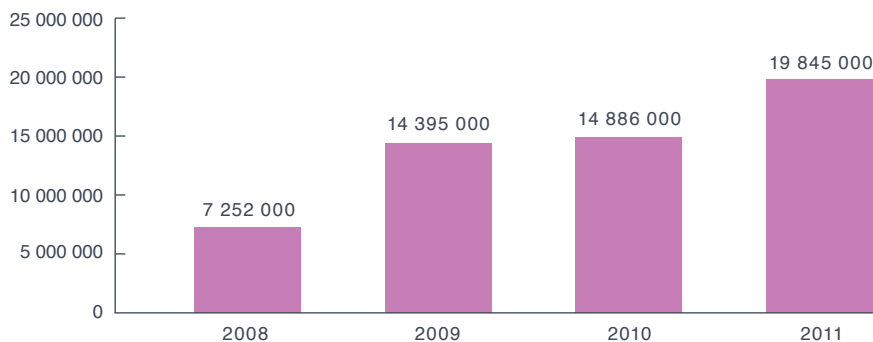

W cBN Polona, obiekty prezentowane są w postaci obrazów – pliki JPG o wysokiej rozdzielczości, a także łatwych do pobrania plików PDF, zawierających warstwę tekstową ułatwiającą dostęp do zawartości oraz plików txt.

Polona jest chętnie odwiedzana przez użytkowników Internetu. Do monitorowania odwiedzin w bibliotece cyfrowej stosowane są, zgodnie z zaleceniami europejskimi, programy Webalizer, AWStats oraz Google Analytics. Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Webalizer w 2011 r., cBN Polona zanotowała ponad 654 000 wizyt (rejestrowana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 30 minut), a liczba stron wyświetlonych przez użytkowników osiągnęła 19 845 000.

Widoczny jest systematyczny wzrost wykorzystania zasobów cBN Polona (według statystyk Webalizer).

LICZBA WYŚWIETLONYCH STRON cBN POLONA W LATACH 2008–2011

Statystyki wskazują również na wydłużenie się przeciętnego czasu wizyty użytkownika w cBN Polona, co oznacza, że rozbudowa jej zawartości spotyka się z rosnącym zainteresowaniem internautów.

W 2011 r. Zakład cBN *Polona* kontynuował współpracę krajową i zagraniczną w zakresie tworzenia zasobów cyfrowych, a także promował swą działalność i zbiory, wykorzystując do tego różne kanały dystrybucji informacji (m.in. profil cBN *Polona*, założony w 2010 r. na portalu społecznościowym Facebook).

Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych

Od 2009 r., zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Biblioteka Narodowa pełni rolę Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce.

W ramach działań Centrum pracownicy Zakładu cBN *Polona* prowadzili prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności dla użytkowników; przygotowano wersje pełnotekstowe około 300 000 skanów, pozyskiwano licencje niewyłączne na publikację w otwartym Internecie współczesnych opracowań o charakterze naukowym i popularnym. W celu pozyskiwania licencji niewyłącznych odnowiono współpracę z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego Uniwersytetu Warszawskiego w ramach projektu „Otwórz książkę”. Zakład udzielał konsultacji instytucjom zajmującym się digitalizacją, prowadził praktyki, szkolenia, a pracownicy innych bibliotek odbywali w Zakładzie staże zawodowe w zakresie digitalizacji i tworzenia bibliotek cyfrowych. Udzielono konsultacji i prowadzono szkolenia m.in. dla pracowników Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie, archiwistów Komendy Głównej Policji oraz Instytutu Pamięci Narodowej. Koordynowano także prace związane z przygotowaniem do digitalizacji archiwum Towarzystwa im. Adama Mickiewicza. Udzielano informacji instytucjom, które uzyskały finansowanie w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura+ i są zobowiązane do przekazania do repozytorium BN kopii cyfrowych obiektów.

Wolne lektury

Cyfrowa Biblioteka Narodowa *Polona* kontynuowała współpracę z Fundacją „Nowoczesna Polska” przy portalu Wolne Lektury, zawierającym teksty lektur szkolnych, które są wolne od zastrzeżeń prawa autorskiego. W cBN *Polona* znajdują się cyfrowe kopie tekstów lektur, natomiast na portalu www.wolnelektury.pl poszczególne pozycje z listy lektur, opatrzone komentarzami, są dostępne w kilku formatach do wyboru. Można je nie tylko przeglądać online, lecz również przenieść na twardy dysk własnego komputera. Z początkiem stycznia 2011 r. dzieła twórców zmarłych w 1940 r., wśród nich twórczość Tadeusza Boya-Żeleńskiego – cyfrowe kopie jego tekstów, jako autora i tłumacza, zostały przekazane projektowi Wolne Lektury.

ACADEMICA – Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych

Biblioteka Narodowa w porozumieniu z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową oraz Fundacją na Rzecz Nauki Polskiej realizuje od 2010 r. projekt Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych ACADEMICA. Celem projektu jest stworzenie polskim badaczom narzędzia szybkiego dostępu do literatury naukowej. Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych ACADEMICA jest nowatorskim projektem polegającym na utworzeniu cyfrowej bazy danych książek i czasopism naukowych oraz ich udostępnieniu dzięki wdrożeniu systemu wypożyczeń międzybibliotecznych plików elektronicznych.

W pierwszej kolejności zbiory udostępni Biblioteka Narodowa, która gromadzi wszystkie ukazujące się w Polsce tytuły publikacji naukowych. Zbudowany w ramach projektu zbiór publikacji będzie systematycznie powiększany. Dostęp do cyfrowych wersji publikacji naukowych uzyskają czytelnicy ponad pięciuset polskich bibliotek naukowych, w tym także bibliotek uczelni prywatnych. System informatyczny projektu będzie wykonany przez NASK w ścisłej współpracy z Biblioteką Narodową. Jednym z założeń tego systemu jest ochrona zasobu przed nieuprawnionym dostępem do cyfrowego zbioru publikacji. Udostępnianie publikacji naukowych będzie się odbywało zgodnie z zapisami Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a same dzieła będą podlegały ograniczeniom kopiowania lub drukowania ich fragmentów. Uniemożliwione będzie kopiowanie książek znajdujących się w sprzedaży. Projekt ACADEMICA powstał z inicjatywy i według pomysłu Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Jest finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, zaś realizowany przez Bibliotekę Narodową oraz NASK w latach 2010–2013. Przewidywany koszt projektu wyniesie blisko 34 000 000 zł.

Według założeń, w latach 2010–2013 ze zbiorów BN zostanie wyselekcjonowanych oraz poddanych digitalizacji 170 000 książek i czasopism. Stworzą one zasób udostępniany czytelnikom ponad pięciuset polskich bibliotek naukowych, w tym także bibliotek uczelni prywatnych. W 2011 roku kontynuowano proces digitalizacji publikacji stanowiących bazę projektu CBPN ACADEMICA. Dzięki wykorzystaniu funduszy projektu pracownia Zakładu Reprografii i Digitalizacji Biblioteki Narodowej została wyposażona w nowy skaner do mikrofilmów, który pozwoli na szybsze osiągnięcie założeń projektu. Zakupiono również program, który pozwoli na poddawanie procesowi automatycznego rozpoznawania tekstu (OCR) większej niż dotychczas liczbie zdigitalizowanych dokumentów. Trwają prace nad programem informatycznym, za pośrednictwem którego na terenie ponad 500 bibliotek naukowych udostępniane będą cyfrowe kopie dokumentów. W roku 2012 zakończy się adaptacja pomieszczenia serwerowni oraz przeprowadzony zostanie przetarg na zakup sprzętu dedykowanego utrzymaniu projektu CBPN ACADEMICA. Planowany jest również zakup nowoczesnego skanera automatycznego do obsługi publikacji w formacie większym niż pozwalają na to obecnie posiadane skanery automatyczne.

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych zostało uruchomione przez Zakład Dokumentów Elektronicznych BN w 2009 r. Gromadzi wydawnictwa zwarte i ciągłe, publikowane wyłącznie w wersji cyfrowej i udostępniane poprzez Internet. Dokumenty elektroniczne nadsyłane są dobrowolnie przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad ich przekazywania (Dz.U. 1997, nr 29, poz. 161) w Polsce prawo do egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych przysługuje dwóm bibliotekom: Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece Narodowej. Dla każdego wydawnictwa zgłaszającego się do Repozytorium zostaje utworzone konto z hasłowanym dostępem na które wydawcy samodzielnie przekazują publikacje. Obecnie w Repozytorium są założone 82 konta. Redaktorzy Repozytorium dokonują korekty wprowadzanych metadanych dokumentów i ewentualnie je uzupełniają. Dla każdego tytułu zarchiwizowanego bibliotekarze opracowują rekord bibliograficzny w katalogu komputerowym wraz z adnotacją o lokalizacji dokumentu. W 2011 r. wydawcy przekazali do repozytorium 2328 tytułów. Oprócz bieżącego wpływu dokumentów online wprowadzane były także do repozytorium i archiwizowane materiały zapisane na płytach CD przesyłane do Biblioteki Narodowej w ubiegłych latach. W sumie w ciągu 2011 roku konto Repozytorium wzbogaciło się o 5068 pozycji. Pod koniec roku w Repozytorium znajdowało się 11 776 dokumentów (w 2010 r. – 6708). W 2011 roku Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych BN rozpoczął archiwizację dokumentów dźwiękowych dostępnych online na podobnych zasadach.

Projekt SYNAT/PASSIM

W 2011 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę przy realizacji projektu: „Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy”, wykonywanego przez sieć naukową złożoną z 15 jednostek naukowych, której liderem jest Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt jest finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Celem projektu jest utworzenie funkcjonującego zintegrowanego systemu baz wiedzy, umożliwiającego akwizycję wiedzy z rozproszonych i heterogenicznych baz danych, budowa wielofunkcyjnego repozytorium danych źródłowych do bezpiecznego, długoterminowego przechowywania i udostępniania cyfrowych obiektów źródłowych oraz utworzenie uniwersalnej, otwartej platformy repozytoryjnej, hostingowej i komunikacyjnej, umożliwiającej eksploatację własnego oprogramowania aplikacyjnego i udostępnianie informacji i usług za pomocą serwerów organizacji hostingowych.

W ramach projektu Biblioteka Narodowa realizuje następujące zadania:

- » Analiza i standaryzacja opisu zasobów (metadane) i opracowanie szkieletu klasyfikacji, w ramach którego na podstawie przeprowadzonych analiz i uzgodnień opracowane zostały wskazówki metodyczne, rozpoczęto również analizę dostarczonych źródeł, jak również prowadzono prace nad analizą i charakterystyką stosowalności standardów metadanych w procesach reprezentacji informacji w obszarze kolekcji bibliotecznych, archiwalnych oraz muzealnych.

- » W ramach zadania obejmującego analizę i rozbudowę krajowych i zagranicznych zasobów informacyjnych oraz ewidencję źródeł w zakresie nauk humanistycznych, ekonomicznych i społecznych skupiono się na stworzeniu zespołu infobrokerów i katalogerów oraz wypracowaniu wraz z partnerami szczegółowych zasad wyboru i opracowania pozyskiwanych źródeł. Wprowadzono 4000 opisów do roboczej bazy danych, zawierającej informacje o sieciowych zasobach wiedzy.
- » Podczas realizacji zadania dotyczącego opracowania modelu funkcjonalności systemu przeprowadzono analizę istniejących rozwiązań europejskich i przygotowano raport analityczny oraz przeprowadzono badania indywidualne i ankietowe użytkowników i instytucji kultury oraz opracowano wyniki badań w formie raportu.

Rozpoczęto również prace nad opracowaniem wytyczek wizualizacyjnych wspomagających prace humanistów.

Polska Biblioteka Internetowa

W czerwcu 2008 r. Polska Biblioteka Internetowa została przekazana z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w gestię Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Na zlecenie MKiDN prace nad rozbudową PBI prowadzi Biblioteka Narodowa. Polska Biblioteka Internetowa została przejęta w całości – z oprogramowaniem i zasobami cyfrowymi, tworzonymi w latach 2003–2007. Jakość zasobów cyfrowych PBI, a w szczególności błędy w elektronicznie przetwarzanych tekstach, braki stron oraz brak opisów katalogowych dokumentów, na podstawie których były tworzone, stała się przedmiotem krytyki ze strony użytkowników. Biblioteka Narodowa prowadzi prace nad sukcesywną poprawą jakości zasobów cyfrowych PBI, których celem jest prezentacja zgodnie z obowiązującymi standardami możliwie jak największej części zasobów PBI oraz włączenie ich do portalu *Europeana*.

Europeana

W 2011 r. trwały intensywne prace nad rozwojem portalu *Europeana*. W pracach tych brali udział przedstawiciele Biblioteki Narodowej, działający w ramach rozpoczętego w 2009 r. projektu *Europeana v.1.0*, którego celem było uruchomienie w 2011 r. pełnej wersji funkcjonalnej portalu. W tych działaniach uczestniczyło ponad 80 instytucji kultury i organizacji zrzeszających europejskie instytucje kultury. Projekt *Europeana v.1.0* realizowany był w sześciu pakietach zadaniowych. Specjaliści z Biblioteki Narodowej działali w zespole zajmującym się tworzeniem innowacyjnej funkcjonalności portalu.

W październiku 2011 r. Biblioteka Narodowa przystąpiła jako partner do projektu *Europeana v.2.0*, którego celem jest m.in. wzmocnienie pozycji Europeany na rynku europejskim i światowym, rozbudowa serwisów przeznaczonych dla użytkowników, dostawców treści oraz instytucji kulturalnych i edukacyjnych oraz przygotowanie i uruchomienie modelu organizacyjnego i ekonomicznego, który zapewni portalowi stabilność i możliwość rozwoju.

W ramach *Europeana v 2.0* BN zaangażowana jest w zadanie związane z propagowaniem wiedzy o digitalizacji europejskiego dziedzictwa kulturalnego i o samej Europeanie. W dniach 12–14 września 2011 r. w Cupramontana we Włoszech odbył się *kick-off* projektu, w którym wzięły udział: Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN ds. rozwoju i Agnieszka Leszyńska, kierownik Zakładu cBN *Polona*.

Najważniejszym zadaniem, jakie powierzono BN w ramach projektu było zorganizowanie w Warszawie międzynarodowej debaty eksperckiej nad strategią powszechnego dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturalnego Europy, pod nazwą *European Cultural Commons*. Wydarzenie przygotowane zostało w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Biblioteka Narodowa była wspólnie z Biurem *Europeana* współorganizatorem i gospodarzem konferencji, która odbyła się w BN 12 października 2011 r. Wzięli w niej udział wybitni europejscy eksperci w dziedzinie nowych technologii, przedsiębiorcy i przedstawiciele instytucji, które zajmują się udostępnianiem w Internecie dziedzictwa kulturalnego w postaci cyfrowej oraz autorzy strategii rozwoju Europy i doradcy polityczni, a także goście specjalni z USA, Izraela i innych państw.

Europeana Travel

W kwietniu 2011 r. zakończono prace nad trwającym dwa lata projektem *Europeana Travel*, którego celem była digitalizacja i udostępnienie w portalu Europeana ponad miliona obiektów dokumentujących europejskie podróże i turystykę. Zgodnie z założeniami BN zdigitalizowała i przekazała do portalu Europeana 8610 obiektów, głównie ikonograficznych oraz dokumentów życia społecznego dotyczących podróży i turystyki w Polsce na przełomie XIX i XX wieku. Obiekty zostały także udostępnione w osobnej kolekcji *Podróże i turystyka* dostępnej na portalu polona.pl. 4 maja 2011 r. Biblioteka Europejska (TEL) udostępniała wirtualną wystawę *Traveling Through History* na której zaprezentowano 500 najciekawszych obiektów z 13 bibliotek europejskich (w tym z BN), zdigitalizowanych w ramach projektu.

Międzynarodowa debata ekspercka nad strategią powszechnego dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego Europy, zorganizowana przez Europejską Bibliotekę Cyfrową *Europeana* w Bibliotece Narodowej, 12 października 2011

W projekcie brały udział biblioteki narodowe i uniwersyteckie z Austrii, Czech, Estonii (koordynator projektu), Finlandii, Niemiec, Węgier, Łotwy, Polski, Słowenii, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Projekt, który sfinansowała Komisja Europejska w ramach programu eContentPlus wspierany był przez Konferencję Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (CENL) i organizację Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (LIBER).

European Newspapers on-line

Biblioteka Narodowa została w 2011 r. zaproszona do współpracy nad projektem *European Newspapers on-line*, którego liderem jest Stiftung Preussischer Kulturbesitz. Celem projektu jest udostępnienie prasy codziennej z początku XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem okresu I wojny światowej oraz poprawa jakości technik optycznego rozpoznawania tekstu. W projekcie wezmą udział biblioteki narodowe Austrii, Estonii, Francji, Holandii, Litwy, Polski i Wielkiej Brytanii oraz europejskie instytucje naukowe i akademickie. Projekt otrzymał finansowanie w ramach ICT Policy Support Programme i zostanie rozpoczęty w 2012 r. W ramach projektu BN udostępni numery „Kuriera Warszawskiego”, „Dziennika Polskiego”, „Dziennika Śląskiego”, „Dziennika Wileńskiego”, „Głosu Śląskiego” i „Kuriera Poznańskiego” z lat 1914–1920.

Spotkania ekspertów państw członkowskich Unii Europejskiej na temat digitalizacji

Od 2007 r. przedstawiciele Biblioteki Narodowej działają w grupie eksperckiej państw członkowskich Unii Europejskiej, zajmującej się tematyką digitalizacji i ochrony zasobów cyfrowych (Member States' Expert Group on Digitisation and Digital Preservation). Celem zespołu jest

Warsztaty poświęcone digitalizacji i bibliotekom cyfrowym, z udziałem przedstawicieli bibliotek narodowych państw Grupy Wyszehradzkiej, Warszawa, 13 października 2011

monitorowanie postępów działań digitalizacyjnych w Europie, współpraca przy opracowywaniu dokumentów przygotowywanych przez Komisję Europejską, wymiana doświadczeń w zakresie realizowanych projektów mających na celu digitalizację dziedzictwa narodowego oraz prezentacja dobrych praktyk.

W dniach 13–14 października 2011 r., realizując zamówienie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Biblioteka Narodowa zorganizowała warsztaty międzynarodowe poświęcone tematyce digitalizacji i bibliotekom cyfrowym. Wzięli w nich udział przedstawiciele bibliotek narodowych państw Grupy Wyszehradzkiej (Czechy, Polska, Słowacja, Węgry) oraz goście z Austrii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Estonii, Gruzji oraz Słowenii.

Celem spotkania była dyskusja i wspólna praca nad zagadnieniami związanymi z digitalizacją, przechowywaniem i udostępnianiem dziedzictwa kulturalnego Europy w formie cyfrowej. Przygotowane przez uczestników prezentacje – odzwierciedlające stan wiedzy i zaawansowania w procesie digitalizacji poszczególnych państw – były podstawą do warsztatowej dyskusji odbywającej się w trzech grupach tematycznych: ścieżka digitalizacji, systemy repozytoryjne, marketing zbiorów cyfrowych.

W maju i w listopadzie 2011 r., odpowiednio w Hadze i Belgradzie, odbyły się kolejne spotkania The European Library Working Groups, poświęcone rozwojowi portalu TEL, który odpowiedzialny będzie za dostarczanie do *Europeany* materiałów z kolekcji bibliotek narodowych i akademickich skupionych w organizacji LIBER. Przedstawiono także wersję alpha nowego portalu. W pracach grupy wziął udział Jan Mejor, pracownik Zakładu cBN *Polona*.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Biblioteka Narodowa – jeden z najważniejszych krajowych ośrodków badawczych w zakresie bibliotekarstwa, bibliografii, bibliologii i czytelnictwa prowadzi prace nad blisko stu tematami badawczymi i dokumentacyjnymi. Wyniki prac naukowych i informacyjnych ukazują się w postaci odrębnych wydawnictw lub artykułów umieszczanych w prasie krajowej i zagranicznej, a także w internetowych portalach tematycznych. Ogłaszane są też na łamach periodyków BN: „Rocznika Biblioteki Narodowej” i „Notesu Konserwatorskiego”. Biblioteka jest organizatorem lub współorganizatorem licznych sympozjów, seminariów, otwartych zebrań naukowych, międzynarodowych, krajowych i środowiskowych konferencji naukowych oraz spotkań warsztatowych, a także multimedialnych pokazów i wystaw, które prezentują zbiory i dorobek naukowy BN.

Jednym z podstawowych obowiązków badawczych BN jest tworzenie dokumentacji najcenniejszych zasobów własnych, a także centralna rejestracja zbiorów polskich bibliotek. Ważnym przedsięwzięciem okazało się – zainicjowane w Bibliotece Narodowej w latach 60. ubiegłego stulecia – kompletowanie dokumentacji utraconych podczas wojny zbiorów bibliotecznych, zwłaszcza rękopisów, inkunabułów i szesnastowiecznych poloników. Dokumentacja ta stanowi cenny materiał do badań historycznych. Podobnym celem służy ustalanie proveniencji zbiorów Biblioteki, a zwłaszcza księgozbiorów historycznych. Wszechstronną dokumentację różnych rodzajów zbiorów zgromadzonych w Bibliotece Narodowej ułatwia bogate zaplecze informacyjno-bibliograficzne, na które składają się nie tylko wyspecjalizowane księgozbiory, lecz również katalogi, tematyczne i formalne kartoteki oraz indeksy, a także coraz liczniejsze i obszerniejsze specjalistyczne bazy danych. Wynikiem wieloletnich prac badawczych są drukowane katalogi inkunabułów, zbiorów rękopiśmiennych, kartograficznych, ikonograficznych i muzycznych, także bibliografie ogólne i specjalne, jak również opracowania monograficzne i specjalistyczne

Dyrektor BN dr Tomasz Makowski przedstawia wyniki badań nad stanem czytelnictwa w Polsce w 2010 r. prowadzonych przez BN i TNS OBOP, 16 lutego 2011

rozprawy. Zainteresowania zawodowe i naukowe pracowników Biblioteki obejmują także losy polskich książek za granicą, co sprzyja rozwijaniu naukowej współpracy BN z zagranicznymi i polonijnymi instytucjami kultury.

Współczesnemu bibliotekarstwu służą również prace metodyczne, zwłaszcza z zakresu teorii i metodyki bibliografii, zasad opisu bibliograficznego oraz metodologii opracowania rzeczowego zbiorów. Rozwijany jest słownik języka haseł przedmiotowych stosowany w bibliografii narodowej i katalogach bibliotecznych. Przygotowywane są skrócone wydania Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej, ułatwiające tworzenie bieżącej bibliografii narodowej, z których korzystają biblioteki publiczne. Publikuje się także poradniki wykorzystywane w opracowaniu rzeczowym zbiorów.

W ostatnim okresie Biblioteka realizuje także nowe zadania w dziedzinie ochrony, konserwacji i digitalizacji zbiorów bibliotecznych – prowadzi prace badawcze z pogranicza nauk biologicznych i chemicznych, dotyczące np. laminacji dziewiętnasto- i dwudziestowiecznych gazet lub dezynfekcji druków, a także prace nad tworzeniem zasobów cyfrowych i zarządzaniem nimi. Dzieje społecznego obiegu książek i prasy oraz losy instytucji zajmujących się ich produkcją i rozpowszechnianiem na ziemiach polskich, zwłaszcza od III rozbioru w 1795 r. do końca II wojny światowej, tematy związane z historią czytelnictwa, dziejami mecenatu kulturalnego, oddziaływaniem cenzury rosyjskiej na piśmiennictwo polskie, zagadnieniami prasy i książki polskiej w XIX i XX w., a także różnymi aspektami społecznego funkcjonowania książek w czasach współczesnych, są podejmowane przede wszystkim w Instytucie Książki i Czytelnictwa. Wspierają je przeprowadzane okresowo badania empiryczne o zasięgu krajowym, które aktualizują stan wiedzy o wybranych zagadnieniach organizacji bibliotekarstwa publicznego i zawodu bibliotekarza, bieżących problemach rynku wydawniczego oraz mechanizmach kształtowania się zainteresowań czytelniczych.

W 2011 r. zaprezentowano niepokojące wyniki badań nad stanem czytelnictwa w 2010 r. prowadzone wspólnie przez BN i TNS OBOP. Jakkolwiek kontakt z dowolną książką (także poradnikiem, albumem, książką umieszczoną w Internecie) w roku 2010 zadeklarowało zaledwie 44% badanych. W porównywalnych badaniach przeprowadzanych w Czechach i Francji liczby te wynoszą odpowiednio 83 i 69%. Aż 46% badanych Polaków w ciągu ostatniego miesiąca nie przeczytało nie tylko książki, ale nawet dłuższego niż 3 strony artykułu czy opowiadania, choćby w Internecie.

Przeprowadzone badania dostarczyły szczegółowych danych na temat społecznego zasięgu książki w różnych grupach, zależnie od wykształcenia, statusu materialnego czy miejsca zamieszkania. Po raz pierwszy zadano również pytanie o lekturę tekstu dłuższego niż 3 strony maszynopisu w przeciągu ostatniego miesiąca (np. artykułu, opowiadania, także w Internecie). To właśnie takie uszczegółowione badanie pozwoliło na odkrycie grupy 20% absolwentów wyższych uczelni oraz 27% uczniów i studentów, którzy zadeklarowali nieprzeczytanie żadnej pozycji. Wyniki opublikowane przez BN stały się tematem gorącej dyskusji, prowadzonej także w mediach.

Rada Naukowa Biblioteki Narodowej

W 2011 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na wniosek Dyrektora BN, powołał nową Radę Naukową BN na sześcioletnią kadencję (2011–2017).

Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Dyrektora Biblioteki Narodowej, a do jej zadań należy: opiniowanie kierunków i programów badawczych, a także planów i sprawozdań z działalności naukowej Biblioteki, inspirowanie prac naukowych oraz ocena ich wyników, opiniowanie spraw dotyczących działalności podstawowej BN, rozpatrywanie i opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry naukowej BN. Inauguracyjne posiedzenie Rady odbyło się 10 listopada 2011 r., zatwierdzono na nim regulamin oraz wybrano przewodniczącego i wiceprzewodniczącego.

SKŁAD RADY NAUKOWEJ BN KADENCJI 2011–2017:

PRZEWODNICZĄCY

» **prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk** – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Dotychczasowy członek Rady Naukowej BN. Profesor w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przewodniczący Rady Programowej Książnicy Cieszyńskiej, wiceprzewodniczący Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego, członek Krajowej Rady Bibliotecznej, Rady Naukowej Biblioteki PAU-PAN w Krakowie, Rady Konsultacyjnej Fundacji Muzeum Książąt Czartoryskich

WICEPRZEWODNICZĄCA

» **prof. dr hab. Zofia Zielińska** – profesor w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Dotychczasowy członek Rady Naukowej BN. Wieloletni kierownik Zakładu Historii Nowożytnej Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego oraz wiceprzewodnicząca Rady Naukowej tego Instytutu. Jest autorką wielu źródłowych opracowań dotyczących Józefa Andrzeja i Andrzeja Stanisława Załuskich – założycieli Biblioteki Załuskich, której sukcesorką jest BN

CZŁONKOWIE

- » **prof. dr hab. Włodzimierz Bolecki** – wiceprezes Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Dotychczasowy członek Rady Naukowej BN. Profesor zwyczajny w Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. Wykładał na wielu prestiżowych uniwersytetach, w tym Harvarda oraz w Sztokholmie, Glasgow i St. Andrews. Był visiting professor na uniwersytecie w Uppsali. Jest laureatem wielu nagród, m.in. nagrody im. Kazimierza Wyki, Nagrody „Kultury” im. Z. Hertza, Nagrody Fundacji Kościelskich, Kwartalnika „Arka”, Nagrody im. Andrzeja Kijowskiego, Nagrody Fundacji Polcul
- » **dr Nikodem Bończa-Tomaszewski** – dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego, historyk, członek Zespołu ds. Digitalizacji przy MKiDN
- » **prof. dr hab. Grażyna Borkowska** – prezes Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. Przewodnicząca Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, redaktor naczelna „Pamiętnika Literackiego”, przewodnicząca jury Nagrody Literackiej Nike. Wybitna znawczyni literatury XIX–XX w., zajmuje się również teorią literatury, w tym szczególnie krytyką feministyczną
- » **prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa** – profesor zwyczajny w Bibliotece Narodowej. Dotychczasowy członek Rady Naukowej BN. Wieloletnia kierowniczka Zakładu Starych Druków BN i profesor zwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego, członek korespondent Polskiej Akademii Umiejętności. Wybitna znawczyni starych druków i literatury staropolskiej
- » **prof. dr hab. Hubert Izdebski** – dyrektor Instytutu Nauk o Państwie i Prawie Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik Katedry Historii Doktryn Polityczno-Prawnych. Członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, Przewodniczący Fundacji Uniwersytetu Warszawskiego w latach 2000–2009. Autor i współautor wielu publikacji z zakresu prawa administracyjnego, historii myśli politycznej i prawnej, historii ustroju i prawa, prawa cywilnego, konstytucyjnego oraz teorii i filozofii prawa
- » **prof. dr hab. Jadwiga Kasperek-Woźniak** – kierownik Zakładu Historii, Teorii i Metodyki Bibliografii w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, uznana autorka wielu opracowań z zakresu bibliologii, jest członkiem m.in. International Society for Knowledge Organisation i Rady Redakcyjnej czasopisma „Zagadnienia Informacji Naukowej”
- » **dr hab. Jacek Kopciński** – pracownik Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, redaktor naczelny miesięcznika „Teatr”. Badacz literatury i kultury współczesnej, zwłaszcza teatru
- » **prof. dr hab. Jan Malicki** – dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Dotychczasowy członek Rady Naukowej BN. Profesor w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, były przewodniczący Krajowej Rady Bibliotecznej. Specjalizuje się w historii literatury staropolskiej
- » **prof. dr hab. Krzysztof Malinowski** – profesor na Politechnice Warszawskiej. Wieloletni dyrektor Instytutu Automatyki i Informatyki Stosowanej i były dziekan Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych PW, wieloletni wicedyrektor NASK. Jest członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk i członkiem zwyczajnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, członkiem Rady Informatyki przy Prezesie Rady Ministrów
- » **dr Monika Mitera** – zastępca dyrektora BN ds. naukowych, członek Zespołu Krajowej Rady Bibliotecznej ds. nowelizacji rozporządzenia MKiDN dotyczącego kwalifikacji na stanowi-

skach bibliotekarskich, współautorka projektów nowelizacji rozporządzeń MKiDN dotyczących spraw bibliotecznych

- » **prof. dr hab. Daria Nałęcz** – podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dotychczasowy członek Rady Naukowej BN. Historyk, była Naczelną Dyrektorką Archiwów Państwowych, była rektorką Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego, członek High Level Expert Group (HLEG) on Digital Libraries
- » **mgr Andrzej Ociepa** – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu. Członek Krajowej Rady Bibliotecznej
- » **dr Jarosław Pacek** – adiunkt w Zakładzie Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Instytucie Bibliograficznym Biblioteki Narodowej. Specjalizuje się w badaniu wpływu Internetu na organizację działalności informacyjnej. Autor książki *Bibliografia w zmieniającym się środowisku informacyjnym*
- » **dr hab. Maria Próchnicka** – dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Specjalista w zakresie informacji naukowej, autorka ważnych opracowań o psychologicznych aspektach badań użytkowników
- » **prof. dr hab. Andrzej Rachuba** – kierownik Pracowni Edytorstwa Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk. Prezes Towarzystwa Miłośników Historii, przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk i wiceprezes Polskiego Towarzystwa Heraldycznego
- » **mgr Teresa Szymorowska** – dyrektor Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, członek Krajowej Rady Bibliotecznej, była przewodnicząca Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, autorka wielu ekspertyz dla instytucji krajowych i międzynarodowych z zakresu funkcjonowania bibliotek
- » **prof. dr hab. Marek Ziółkowski** – profesor w Instytucie Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Dotychczasowy członek Rady Naukowej BN. Wiceprzewodniczący Europejskiego Towarzystwa Socjologicznego i były Wicemarszałek Senatu RP
- » **prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybert** – dziekan Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Kierownik Zakładu Bibliotekoznawstwa w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, uznana autorka wielu opracowań z zakresu bibliologii, przewodnicząca Kolegium Redakcyjnego „Poradnika Bibliotekarza”

Konferencje naukowe, seminaria i warsztaty

KONWERSATORIUM BIBLIOTEKI W SYSTEMIE OŚWIATY I KULTURY (13 STYCZNIA, 28 KWIECIEŃ, 27 PAŹDZIERNIKA 2011)

W konwersatorium prowadzonym przez prof. Marcina Drzewieckiego i organizowanym wspólnie przez Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej oraz Instytut Książki i Czytelnictwa wzięło udział 89 osób. Spotkania poświęcone były następującym zagadnieniom: *Użytkownicy – czytelnicy specjaliści bibliotek, Książka i czytelnictwo w Polsce na początku nowej dekady, Biblioteki publiczne w życiu społecznym.*

KONFERENCJA „BIBLIOGRAFIA POLONIKÓW ZAGRANICZNYCH: 270 LAT TRADYCJI, TERAŹNIEJSZOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ” (18 KWIECIEŃ 2011)

Konferencję zorganizował Instytut Bibliograficzny, wzięli w niej udział specjaliści zajmujący się tą tematyką z BN, Instytutu Badań Literackich PAN, Uniwersytetu Jagiellońskiego i wielu

Szkolenie dla pracowników państwowych i samorządowych instytucji kultury poświęcone aspektom prawnym i finansowym znowelizowanej nowelizacji ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, prowadzone przez główną księgową BN Beatę Szczygieł, 15 listopada 2011

bibliotek polskich. W kilkunastu referatach i wystąpieniach poruszono następujące tematy: *Eksteriorika w systemie bibliografii narodowych*, *Zakres pojęcia polonicum wg Estreicherów (druki XV–XVIII wieku)*, *Polonica zagraniczne w „Bibliografii polskiej 1901–1939”*, *Bibliografia poloników zagranicznych za okres od 1 września 1939 do 1955 roku – problemy badawcze a dobór i selekcja materiału*, *Bibliografia poloników zagranicznych – zadania bieżące i nowe wyzwania*, *Polonica w bieżącej „Bibliografii historii polskiej”*, *Produkcja książek polskich na obczyźnie w okresie II wojny światowej na podstawie bibliografii poloników zagranicznych*, *Rola poloników w rekonstrukcji twórczości pisarza na przykładzie kompendiów biobibliograficznych*, *Polonica w Polskiej Bibliografii Literackiej*, *Polonica zagraniczne a bibliografia regionalna na przykładzie „Bibliografii Lubelszczyzny”*, *Polonica zagraniczne w działalności Zakładu Informacji Naukowej Biblioteki Narodowej*, *Rejestracja poloników w „Polskiej Bibliografii Bibliologicznej”* i *„Bibliografii Polskich”*.

KONFERENCJA NAUKOWA „PRAKTYKI LEKTUROWE – PRAKTYKI SPOŁECZNE” (23–24 MAJA 2011)

W konferencji zorganizowanej w BN przez Instytut Książki i Czytelnictwa oraz Instytut Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego uczestniczyli przedstawiciele wielu środowisk akademickich. Poruszono m.in. wiele kwestii teoretycznych i warsztatowych sytuujących tytułowe praktyki lekturowe w szerokim kontekście kulturowym domagającym się ujęć transdyscyplinarnych, tzn. przekraczających tradycyjne podziały na socjologię, psychologię czy literaturoznawstwo. W wystąpieniach uczestników konferencji pojawił się wiele propozycji nowych ujęć tej problematyki, a powtarzającym się wątkiem był postulat badań wpisujących przedmiot w szeroki horyzont współczesnej antropologii kultury, wykorzystujących źródła jakościowe, takie jak dokumenty osobiste, a więc dające wgląd w doświadczenia lekturowe widziane z perspektywy mikro.

XIII Ogólnopolskie Warsztaty Języka Haseł Przedmiotowych
Biblioteki Narodowej i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej,
Biblioteka Narodowa, 8-10 czerwca 2011

XIII OGÓLNOPOLSKIE WARSZTATY JĘZYKA HASEŁ PRZEDMIOTOWYCH I UNIWERSALNEJ KLASYFIKACJI DZIESIĘTNEJ 2011 (8-10 CZERWCA 2011)

Warsztaty zostały zorganizowane przez Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, a ich program był przygotowany przez Instytut Bibliograficzny we współpracy z Zakładem Opracowania Rzeczowego. Wzięło w nich udział 257 osób. Przedstawiono 19 referatów poświęconych metodyce opracowania dokumentów w JHP BN i UKD oraz rozwojowi kartotek wzorcowych i efektywności wyszukiwania informacji w katalogach bibliotek. Omówiono stan prac nad słownictwem JHP BN związanych z kontynuacją wprowadzanych od 2010 r. zmian (tzw. hasło formalne). Opisano trudności związane z metodyką opracowania rzeczowego dokumentów nieksiążkowych (wydawnictwa ciągłe, dokumenty życia społecznego, dokumenty ikonograficzne). Zaprezentowano również postępy prac nad poradnikiem JHP BN. W kontekście zmian wyrażających się przede wszystkim uproszczeniem gramatyki języka przedstawiono między innymi propozycje dotyczące ograniczeń stosowania określników chronologicznych po różnych typach haseł oraz zaproponowano zmiany form nazw geograficznych dla nazw miejscowości. Opisano też problemy stosowania określników chronologicznych po hasłach z dziedziny „Filozofia” oraz trudności w tworzeniu i stosowaniu haseł dla obiektów architektonicznych w miejscowościach. W części poświęconej Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej omówiono stosowanie klasyfikacji w zapisie pionowym na przykładzie różnych dziedzin oraz przedstawiono wersję roboczą kartoteki wzorcowej dla UKD.

SEMINARIUM STANDARDY BIBLIOGRAFICZNE 2011 (14 LISTOPADA 2011)

W seminarium organizowanym wspólnie przez Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej oraz Instytut Bibliograficzny wzięły udział 192 osoby, reprezentujące biblioteki akademickie, naukowe, publiczne i pedagogiczne oraz pracownicy ośrodków akademickich. Celem seminarium było zaprezentowanie środowisku bibliotekarskiemu aktualnych problemów standaryzacji opisu bibliograficznego, terminologii bibliograficznej i nowych standardów katalogowania oraz wprowadzenie w problematykę, która będzie przedmiotem konferencji towarzyszącej (satellite meeting) helsińskiemu kongresowi IFLA 2012, organizowanej pod hasłem „Bibliography in the digital age” przez dwie Sekcje IFLA: Bibliografii oraz Katalogowania. Gospodarzem konferencji będzie Biblioteka Narodowa. Na seminarium przedstawiono siedem referatów poświęconych: nowej edycji ISBD (Międzynarodowego Znormalizowanego Opisu Bibliograficznego), problemom rozwoju formatu MARC 21, wytycznym IFLA dla bibliografii narodowych, nowej normie opracowania bibliografii załącznikowej i przypisów bibliograficznych, standardowi RDA (Resource Description and Access), deklaracji Międzynarodowych Zasad Katalogowania (International Cataloging Principles), współczesnej terminologii z zakresu bibliografii i katalogowania (prezentacja tworzona w BN bazy Sternik) oraz dwa komunikaty na temat stanu normalizacji z zakresu bibliografii i katalogowania oraz działalności Sekcji Bibliografii IFLA.

ZEBRANIA NAUKOWE ORGANIZOWANE PRZEZ INSTYTUT BIBLIOGRAFICZNY (w nawiasach nazwiska prelegentów)

- » 17 lutego 2011 – *Problemy typologii dokumentów życia społecznego* (Emilia Słomianowska-Kamińska – Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie)
- » 21 lutego 2011 – *Spotkanie informacyjno-warsztatowe UKD na temat zapisu pionowego UKD* (dr Jolanta Hys)
- » 30 czerwca 2011 – *Stan prac nad projektem „Słownika Terminologicznego z Zakresu Bibliografii i Katalogowania”* (dr Jarosław Pacek – UMCS i Magdalena Krynicka).
- » 7 października 2011 – *Tezaurusy w środowisku sieciowym. Wprowadzenie do budowy oraz wykorzystania tezaurusów w organizacji i wyszukiwaniu informacji* (dr Marcin Roszkowski)
- » 24 października 2011 – *Najważniejsze zmiany na rynku nadawców treści z punktu widzenia ISSN oraz ISBN – masowa digitalizacja, nowe formaty wydawnicze, nowe standardy wymiany* (Ireneusz Mendruń)
- » 1 grudnia 2011 – *Druki ulotne z lat 1976–1989 w Gabinecie Dokumentów Życia Społecznego BUW* (dr Paweł Duber – Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie)

ZEBRANIA NAUKOWE ORGANIZOWANE PRZEZ INSTYTUT KSIĄŻKI I CZYTELNICTWA (w nawiasach nazwiska prelegentów)

- » 12 stycznia 2011 – *Kultura książki aktywnych seniorów* (dr Renata Aleksandrowicz, Uniwersytet Wrocławski)
- » 2 marca 2011 – *Współczesna problematyka bibliotek dla dzieci* (Grażyna Lewandowicz-Nosal)
- » 6 kwietnia 2011 – *Warszawska produkcja wydawnicza 1795–1800* (dr Kazimierz Ossowski)
- » 11 maja 2011 – *Lektury nastolatków – ciągłość i zmiany* (dr Zofia Zasacka)
- » 8 czerwca 2011 – *Problematyka badawcza bibliotek szkolnych* (dr Anna Maria Krajewska)

- » 18 października 2011 – *Zawód bibliotekarza. Pracownicy gminnych bibliotek publicznych, ich wykształcenie, przygotowanie zawodowe, stosunek do zawodu, satysfakcja z wykonywanej pracy* (dr Adam Rusek)
- » 30 listopada 2011 – *Czytelnictwo w Sieci. Teorie, metody, badania* (Łukasz Jonak)
- » 7 grudnia 2011 – *Nastolatki – między książką a forum, czyli co czytelnicy mówią o książkach a książki o czytelnikach* (dr Olga Dawidowicz-Chymkowska)

Referaty pracowników Biblioteki Narodowej wygłoszone w 2011 r.

KRZYSZTOF ALBERSKI

- » *Gromadzenie czasopism polonijnych w Bibliotece Narodowej w Warszawie*, Konferencja Naukowa „Współczesne media polonijne”, Opole, 13 kwietnia 2011

EWA BIELIŃSKA-GALAS

- » *Treści apokaliptyczne w „carmina gregoriana figurata”*, konferencja „Czas Apokalipsy. Wizje końca dziejów w sztuce i kulturze europejskiej” zorganizowana przez Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego, 13–15 stycznia 2011

ALDONA BOROWSKA

- » (wspólnie z Kacprem Trzaską) *Opracowanie rzeczowe książek z dziedziny edukacji. Wpływ zmian w JHP BN na metody opracowania*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011
- » *Wpływ zmian w JHP BN i UKD na jakość i tempo opracowania książek*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

BARBARA BUDYŃSKA

- » *Biblioteki publiczne w świetle polityki Ministra Kultury*, konwersatorium „Biblioteki publiczne w życiu społecznym”, Warszawa, BN, 27 października 2011
- » *Bibliotekarze z bibliotek publicznych wobec oferty SBP*, warsztaty „Komunikacja wewnętrzna w bibliotece”, Warszawa, SBP, 11–12 kwietnia 2011
- » *Koncepcje i perspektywy współczesnej biblioteki powiatowej* – konferencja bibliotekarzy powiatu gliwickiego „V lat Powiatowej Biblioteki Publicznej w Gliwicach”, Gliwice, 5 maja 2011
- » *Propozycja nowej ustawy o bibliotekach* – konferencja bibliotekarzy województwa podlaskiego, Książnica Podlaska, Białystok, 20–21 czerwca 2011
- » *Ustawodawstwo biblioteczne* – referaty wygłoszone w 6 miejscach dla bibliotekarzy z województw: podlaskiego (Książnica Podlaska, Białystok; 20–21 czerwca 2011), kujawsko-pomorskiego (Biblioteka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń, 14–15 września 2011), zachodniopomorskiego (Książnica Pomorska, Szczecin, 5–6 października 2011), małopolskiego (Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków, 7–8 listopada 2011), mazowieckiego (Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna, Warszawa; 21 września, 6 grudnia)
- » (wspólnie z Małgorzatą Jezierską) *Infrastruktura bibliotek publicznych. Raport z badań*, konferencja „Biblioteka XXI wieku, nowoczesna architektura, funkcjonalne wyposażenie, pomysłowe aranżacje”, Poznań, SBP, 1–2 września 2011

AGNIESZKA BRACHFOGEL

- » *Opracowanie bibliografii załącznikowej i przepisów bibliograficznych w świetle aktualnych norm*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011
- » (wspólnie z Magdaleną Krynicką) *Format MARC 21 – stan prac i perspektywy rozwoju*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011

JOLANTA BYCZKOWSKA-SZTABA

- » *The music manuscripts and old-print music collection from the Archive of the Cisterian Abbey in Mogiła near Cracow*, Międzynarodowa Konferencja IAML 2011 w Dublinie, 23–30 lipca 2011

BEATA CAPIK

- » *Bibliografia poloników zagranicznych – zadania bieżące i nowe wyzwania*, Sesja naukowa „Bibliografia poloników zagranicznych: 270 lat tradycji, teraźniejszość i przyszłość”, Biblioteka Narodowa, 18 kwietnia 2011

ROMAN CHYMKOWSKI

- » *O społecznej przyjemności lektury*, konferencja „Praktyki lekturowe – praktyki społeczne”, Warszawa, Biblioteka Narodowa i Instytut Kultury Polskiej UW, 23–24 maja 2011
- » *Od widzenia do czytania – praktyki oka*, konferencja „Autobusy, tramwaje, kolejki”, Warszawa, Instytut Kultury Polskiej UW, 14 grudnia 2011
- » *XXI wiek epoką społeczeństwa wiedzy: Kanał transmisji kulturowej – kiedyś a dziś. Zmierzch kultury humanistycznej początkiem intelektualnego barbarzyństwa?*, konferencja „Dzień Książki i Praw Autorskich”, Warszawa, UKSW, 31 maja 2011
- » (wspólnie z Pawłem Rodakiem i Wojciechem Dudzikiem): *Antropologia, komunikacja, animacja – trzy wymiary „wiedzy o kulturze”*, konferencja „Edukacja poprzez kulturę. Kreatywność i innowacyjność”, Warszawa, Polski Komitet ds. UNESCO, 25 marca 2011
- » wystąpienie na III Powiatowej Konferencji dla Bibliotekarzy, Łuków, 9 maja 2011
- » wystąpienie na konferencji „Czytam, bo muszę, czytam, bo lubię”, Siedlce, Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, 12 maja 2011

BARTŁOMIEJ CZARSKI

- » *Relations between Poland and Austria from the perspective of the occasional literature. Proposals for a future development*, konferencja „Humanismus in Polen. Die Beziehungen zwischen Wien und Polen vom XV Jh. bis zum XVIII Jh.”, Wiedeń, 7 czerwca 2011
- » „*Ad Fridericum a Nostitz*” – wokół pochwalnej elegii Daniela Hermanna z Neidenburga, „Czwartek Staropolski”, Warszawa, 17 lutego 2011

MICHAŁ CZERENKIEWICZ

- » „*Aletheia*” jako aksjologiczna podstawa warsztatu dziennikarskiego. „Etyka dziennikarstwa. Status, koncepcje, kontrowersje, kazusy”, Uniwersytet im. Marie Curie-Skłodowskiej, Lublin, 24 marca 2011
- » *Simon Starovolscius as a Baroque Humanist and a Sarmatian Citizen of the Republic of Letters*, „Sławistyka w kontekście środkowoeuropejskim”, Rosyjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny, Moskwa, 26–28 października 2011

OLGA DAWIDOWICZ-CHYMKOWSKA

- » *Pokolenie Harry'ego Pottera – rozmowy na forum internetowym jako zapis procesu dojrzewania z książką*, konferencja „Praktyki lekturowe – praktyki społeczne”, Warszawa, Biblioteka Narodowa i Instytut Kultury Polskiej UW, 23–24 maja 2011

MIROŚŁAWA DOBROWOLSKA

- » *Seniorzy w badaniach IKiCz*, konwersatorium „Biblioteki w systemie edukacji i kultury”, Warszawa, Biblioteka Narodowa, 13 stycznia 2011
- » *Społeczne konsekwencje praktyk lekturowych seniorów*, konferencja „Praktyki lekturowe – praktyki społeczne”, Warszawa, Biblioteka Narodowa i Instytut Kultury Polskiej UW, 23–24 maja 2011
- » *Starzejące się społeczeństwo: wizja demograficzna i prognozy na przyszłość oraz Seniorzy – nowa kategoria użytkowników bibliotek?*, szkolenie „Biblioteka dla seniora”, Warszawa, ZEBiD BN, 30 maja 2011
- » przedstawienie recenzji książki *Bibliotekarz: zawód czy powołanie*. pod red. M. Geryka, konwersatorium „Biblioteki w systemie edukacji i kultury”, Warszawa, BN, 27 października 2011

MARCIN DRZEWIECKI

- » *Biblioteki publiczne jako placówki edukacji społecznej*, konwersatorium „Biblioteki w systemie edukacji i kultury”, Warszawa, BN, 27 października 2011
- » *Biblioteki publiczne w edukacji społecznej*, obchody „Dnia Bibliotekarza”, Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie, 13 maja 2011
- » *Biblioteki w edukacji formalnej i nieformalnej w budowaniu spójności społecznej*, spotkanie z kierownikami bibliotek publicznych województwa mazowieckiego, Warszawa, Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy, Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego oraz Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, 9 grudnia 2011
- » *Przygotowanie biblioteczno-informacyjne pokolenia wieku szkolnego*, konferencja „Oblicze współczesnej biblioteki szkolnej”, Konin, Biblioteka Pedagogiczna w Koninie i Biblioteka PWSZ w Koninie, 24 października 2011
- » *Biblioteki publiczne i szkolne w edukacji społecznej*, konferencja „Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej. Funkcje i wyzwania w XXI wieku”, Kraków, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, 16–17 maja 2011
- » *Biblioteki publiczne i szkolne w życiu społecznym*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Książka i prasa w kulturze”, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, 13–14 października 2011

EWA GRYGUC

- » *Biblioteki cyfrowe w wolnej kulturze*, III Wrocławskie Spotkania Bibliotekarzy, Wrocław, 1 lipca 2011

JOLANTA HYS

- » (wspólnie z Joanną Kwiatkowską) *Zapis pionowy UKD w Bibliotece Narodowej i prezentacja kartoteki UKD (wersja robocza w MAK-u)*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, BN, 8–9 czerwca 2011
- » *Zapis pionowy UKD w Bibliotece Narodowej*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, seminarium „Opracowanie rzeczowe w bibliotekach pedagogicznych”, Sulejówek, 20–21 października 2011

GRAŻYNA JAROSZEWICZ

- » *ISBD consolidated edition – założenia, problemy przekładu, perspektywy adaptacji*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011
- » *Sekcja Bibliografii Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA BibliographySection)*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011
- » (wspólnie z Wandą Klenczon) *Bibliografia i katalogowanie w normach ISO i zbiorze Polskich Norm*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011

MAŁGORZATA JEZIERSKA

- » (wspólnie z Barbarą Budyńską) *Infrastruktura bibliotek publicznych. Raport z badań*, konferencja „Biblioteka XXI wieku, nowoczesna architektura, funkcjonalne wyposażenie, pomysłowe aranżacje”, Poznań, SBP, 1–2 września 2011
- » *Biblioteki publiczne w Polsce w roku 2010*, konwersatorium „Biblioteki publiczne w życiu społecznym”, Warszawa, BN, 27 października 2011
- » *Przegląd wskaźników proponowanych dla polskich bibliotek publicznych (Wykorzystanie, Wydajność, Efektywność)*, Seminarium „Badanie efektywności bibliotek publicznych”, Falenica, 18–19 kwietnia 2011

ANNA KARCZEWSKA

- » *„Ta gazeta wszystkiego was nauczy...” O wpływie prasy ludowej na życie codzienne mieszkańców wsi Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX wieku*, Konferencja „Druk a życie codzienne”, Warszawa, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, 10 maja 2011

WANDA KLENCZON

- » *Międzynarodowe standardy opisu obiektów muzealnych jako podstawa katalogowania zbiorów*, X edycja seminarium w cyklu „Nowoczesne Muzea i Galerie: Systemy dokumentowania i katalogowania zbiorów muzealnych”, Centrum Promocji Informatyki, 1 lutego 2011
- » (wspólnie z Anną Stolarczyk) *Hasło geograficzne w opisie rzeczowym*, Spotkanie Komisji Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP w sprawie opracowania rzeczowego zbiorów regionalnych, Biblioteka Narodowa, 14 kwietnia 2011
- » *Eksteriorika w systemie bibliografii narodowej*, Sesja naukowa „Bibliografia poloników zagranicznych: 270 lat tradycji, terażniejszość i przyszłość”, Biblioteka Narodowa, 18 kwietnia 2011
- » (wspólnie z Anną Stolarczyk) *Hasło geograficzne w Języku Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej – aktualne problemy i propozycje rozwiązań*, spotkanie przedstawicieli instytucji opracowujących Wspólną Bazę BN i Bibliotek Publicznych, Biblioteka Narodowa, 18 kwietnia 2011
- » (wspólnie z Anną Stolarczyk) *JHP BN stan prac nad słownictwem i metodyką opracowania*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011
- » *Chronologia w opisie rzeczowym*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011
- » *Korelacja języków informacyjno – wyszukiwawczych: Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej oraz Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, seminarium Opracowanie rzeczowe w bibliotekach pedagogicznych, Sulejówek, 20–21 października 2011

- » *Bibliografia narodowa w świetle zaleceń IFLA „Guidelines for bibliography in the digital age”*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011
- » (wspólnie z Grażyną Jaroszewicz) *Bibliografia i katalogowanie w normach ISO i zbiorze Polskich Norm*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011

IZABELA KORYŚ

- » *Badania czytelnictwa w Polsce – wyniki 2010*, Konwersatorium „Biblioteki w systemie edukacji i kultury”, Biblioteka Narodowa, 28 kwietnia 2011
- » *Kultura czy (społeczna) struktura? Społeczne determinanty praktyk czytelniczych*, konferencja „Praktyki lekturowe – praktyki społeczne”, Warszawa, Biblioteka Narodowa i Instytut Kultury Polskiej UW, 23–24 maja 2011
- » *Ważny problem – „kierskie dane” narzędzia analityczne dla zmiennych nominalnych*, Konferencja polskiego przedstawicielstwa firmy IBM SPSS „Korelacje 2011”, Kraków, 29 września 2011

JANUSZ KOSTECKI

- » *Carska cenzura zagraniczna wobec oferty wydawców krakowskich w latach 1865–1904* – Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kraków – Lwów: książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku”, Kraków, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, 15–16 listopada 2011

ANNA KRAJEWSKA

- » *Biblioteczne losy „dobrych książek” dla młodzieży*, Konferencja „Między dzieciństwem a dojrzałością, czyli młodzież w bibliotece”, Warszawa, Biblioteka Publiczna Dzielnicy Bielany m. st. Warszawy, 28 marca 2011
- » *Powstanie Warszawskie w najnowszej literaturze dla dzieci*, Sesja literacka „Nowe spojrzenie na wojnę w literaturze dla dzieci dla dzieci i młodzieży”, Oświęcim, Miejska Biblioteka Publiczna, 19 października 2011
- » *W spalonym dworze. Opowiadanie z 1920 roku*, Sesja poświęcona twórczości Janiny Porazińskiej dla nauczycieli i bibliotekarzy, Warszawa, Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Bielany, 8 grudnia 2011
- » Przedstawienie recenzji książki M. Nagowskiej *Nowa podstawa programowa z pomocą biblioteki szkolnej*, Konwersatorium „Biblioteki w systemie edukacji i kultury”, Biblioteka Narodowa, 28 kwietnia 2011 r.

MAGDALENA KRYNICKA

- » (wspólnie z Agnieszką Brachfogel) *Format MARC 21 – stan prac i perspektywy rozwoju*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011
- » *International Cataloguing Principles – nowe międzynarodowe zasady katalogowania*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011

JOANNA KWIATKOWSKA

- » (wspólnie z Jolantą Hys) *Zapis pionowy UKD w Bibliotece Narodowej i prezentacja kartoteki UKD (wersja robocza w MAK-u)*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

GRAŻYNA LEWANDOWICZ-NOSAL

- » *Biblioteki i literatura dla dzieci w Polsce*, seminarium dla bibliotekarzy powiatu wołomińskiego, 26 maja 2011

- » *Biblioteki publiczne dla dzieci – współcześnie*, seminarium dla bibliotekarzy powiatu łukowskiego z okazji Dnia Bibliotekarza, Łuków, 9 maja 2011
- » *Obecna czy nieobecna – wznowienia książek Janiny Porazińskiej w XXI wieku*, sesja „Czy nastąpi renesans twórczości Janiny Porazińskiej”, ZNP i Towarzystwo Przyjaciół Warszawy, 25 października 2011 oraz sesja o twórczości Janiny Porazińskiej dla nauczycieli i bibliotekarzy Dzielnicowa Biblioteka Publiczna Bielany, 8 grudnia 2011
- » *Wytyczne IFLA dla bibliotek obsługujących młodzież*, konferencja „Biblioteka multimedialnym oknem na świat”, Zielona Góra, WiMBP, 5 października 2011
- » *Wytyczne IFLA dla bibliotek obsługujących niemowlęta i małe dzieci* – konferencja w ramach projektu „Laboratorium Aktywnego Bibliotekarza” (Olsztyn, MBP, 17 maja 2011
- » *Jak nie mówić o wojnie*, sesja literacka „Nowe spojrzenie na wojnę w literaturze dla dzieci dla dzieci i młodzieży”, Oświęcim, Miejska Biblioteka Publiczna, 19 października 2011
- » udział w dyskusji panelowej, Targi Książki Dziecięcej w Poznaniu – „Moja biblioteka – Biblioteka XXI wieku i młody czytelnik. Zadania i perspektywy”, 5 marca 2011
- » udział w dyskusji panelowej i przygotowanie prezentacji o książkach dla najmłodszych, II Warszawskie Targi Książki – „Książki dla najmłodszych”, 14 maja 2011
- » Wspomnienie o Barbarze Białkowskiej, Sesja wspomnieniowa KH SBP, Warszawa, 28 września 2011

KRZYSZTOF MACIĄG

- » *Dlaczego młodzież korzysta z bibliotek publicznych? – na podstawie badań w powiecie mińskim*, konferencja „Między dzieciństwem a dojrzałością, czyli młodzież w bibliotece”, Biblioteka Publiczna Dzielnicowa Bielany m. st. Warszawy, 28 marca 2011

TOMASZ MAKOWSKI

- » *Institutions for the memory (museum, archives, libraries), their role, their social impact*, konferencja „Culture-Memory-Identities 4th International Conference Memory of the World”, Warszawa, 18–21 maja 2011
- » *Kto zna przyszłość bibliotek w Polsce?*, konferencja „Biblioteka skarbnicą wiedzy o regionie”, Zamość, 19 maja 2011
- » *Współpraca Biblioteki Narodowej z instytucjami polonijnymi*, posiedzenie Komisji Polskiej Akademii Umiejętności do Badań Diaspory Polskiej, Kraków, 16 czerwca 2011

ANNA MARSULA

- » *Stosowanie zapisu pionowego w Zakładzie Opracowania Rzeczowego BN na przykładzie działu 8*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

KATARZYNA MĄCZEWSKA

- » *Znaczenie studium historyczno-konserwatorskiego w procesie konserwacji zabytków na przykładzie restauracji kościoła św. Andrzeja Apostoła w Słonimiu*, II Muzealne Spotkania z Kresami, Warszawa, 23–24 maja 2011

JAN DIONIZY MEJOR

- » *Reuse – szansa czy zagrożenie?*, „Digitalizacja i co dalej?”, Warszawa, Centralna Biblioteka Wojskowa, 28 września 2011

ANNA MYŚLIWSKA, MARIA M. MICHALSKA

- » „*Łowcy informacji*” internetowej. Ewolucja warsztatu pracownika Zakładu Informacji Naukowej: od formy tradycyjnej do wyspecjalizowanej informacji cyfrowej, XI Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej, Zakopane, 20–23 września 2011

TOMASZ OSOSIŃSKI

- » *Zakres pojęcia polonicum wg Estreicherów (druki XV–XVIII wieku)*, „Bibliografia poloników zagranicznych: 270 lat tradycji, terażniejszość i przyszłość”, Warszawa, 18 kwietnia 2011
- » *The Library of Ioannes Dantiscus in the Context of Polish Libraries in the 16th Century*, Kongres AIB, Warszawa, 23 września 2011
- » *The Roman Editions of the Incunables in the Polish National Library*, CERL Annual Seminar, Rzym 11 listopada 2011

JAROSŁAW PACEK

- » *Terminologia bibliograficzna a zmienne środowisko informacyjne*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011

MARZENA PRZYBYSZ

- » *Działania promocyjne bibliografii regionalnych – nowa forma prezentacji prac Zespołu na portalu SBP*, XXVIII Ogólnopolskie Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP, Warszawa 15 kwietnia 2011
- » *Realizacja „Programu działania SBP na lata 2009–2013”. Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia w okresie 31 maja 2009 – 2 września 2011*, VII Ogólnopolskie Forum SBP „Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w Narodowym Programie Czytelnictwa”, Kiekrz koło Poznania, 2 września 2011
- » *Rejestracja poloników w „Polskiej Bibliografii Bibliologicznej” i „Bibliografii Bibliografii Polskich”*, Sesja naukowa „Bibliografia poloników zagranicznych: 270 lat tradycji, terażniejszość i przyszłość”, Warszawa, 18 kwietnia 2011
- » (wspólnie z Małgorzatą Waleszko) *BABIN 2.0*, Ogólnopolska Konferencja – XXIX Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP, Łódź, 6 października 2011

MARCIN ROSZKOWSKI

- » *Metodologia badań w zakresie analizy i standaryzacji metadanych oraz szkieletów klasyfikacji w projekcie PASSIM*, konferencja SYNAT, Warszawa, Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, 12 stycznia 2011
- » *Linked Data – otwarty model reprezentacji danych w Internecie*, V Konferencja Naukowa IINISB. Warszawa, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, 4–5 kwietnia 2011
- » *Using Taxonomies for Knowledge Exploration in Subject Gateways Inforum*, 17th Annual Conference On Professional Information Resources, Praga (Czechy), 24–26 maja 2011
- » *RDA – Resource Description and Access: nowy paradygmat katalogowania?*, seminarium „Standardy bibliograficzne 2011”, Biblioteka Narodowa, 14 listopada 2011

FRYDERYK ROZEN

- » *Pobożność mieszczan Kazimierza w świetle cudów św. Stanisława Kazimierczyka z lat 1489/1490*. Międzynarodowa konferencja naukowa „Poznaj historię – zrozumiesz współczesność”. Kraków, 6–7 maja 2011

- » *Menonici wobec państwa w epoce nowożytnej*. Konferencja: „Kościół i polityka. Konferencja o wzajemnych relacjach Kościoła i władzy świeckiej”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 22 marca 2011

ADAM RUSEK

- » *Krótkie dzieje „Przygody” – warszawskiego pisemka dla młodzieży (1957–1958)*, posiedzenie Komisji Prasoznawczej PAN, Kraków, 13 kwietnia 2011
- » *Zawód bibliotekarza. Pracownicy gminnych bibliotek publicznych – ich wykształcenie, przygotowanie zawodowe, stosunek do zawodu i satysfakcja z wykonywanej pracy*, Konferencja pracowników bibliotek publicznych, Węgrów, 5 maja 2011
- » *Historia komiksu historycznego w Polsce*, Festiwal Komiksu Historycznego, Warszawa, 18 czerwca 2011
- » *Pracownicy wiejskich bibliotek gminnych*, zebranie naukowe Instytutu Książki i Czytelnictwa, Warszawa, 19 października 2011

PAWEŁ RYGIEL

- » *Plac Saski czy Piłsudskiego? Aušros Vartai czy Ostra Brama? – niełatwe wybory bibliotekarza*, Spotkanie Komisji Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP w sprawie opracowania rzeczowego zbiorów regionalnych, Biblioteka Narodowa, 14 kwietnia 2011
- » *Jak dojść z Placu Wareckiego na Plac Napoleona? Problemy tworzenia i stosowania haseł przedmiotowych dla obiektów w miejscowościach*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

KAROLINA SKALSKA

- » *Biblioteki muzyczne*, referat podczas spotkania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Bibliotece Narodowej, 9 marca 2011

JOLANTA SOKOŁOWSKA

- » *Relacje między religią i polityką w polskich drukach XVII w. o sanktuarium w Loreto*, konferencja „Kościół i polityka. Międzynarodowa konferencja o wzajemnych relacjach Kościoła i władzy świeckiej”, Uniwersytet kardynała Stefana Wyszyńskiego, 22 marca 2011
- » *The history of science in Polish early printed books* (32nd IATUL Conference, 29 May – 2 June 2011 *Libraries for an open environment: Strategies, technologies and partnerships*, Warsaw University of Technology, Warsaw, Poland)

MICHAŁ SPANDOWSKI

- » *Incunables in the Polish National Library*, Kongres AIB, Warszawa, 23 września 2011

URSZULA STASIAK

- » *Tytuł ujednolicony w opisie bibliograficznym czasopism*, Warsztaty tworzenia haseł formalnych, Warszawa, 18 marca 2011

ELŻBIETA STEFAŃCZYK

- » *Przeładka na ekspres. Zmiany, rozwój, sukcesy SBP*. VII Forum Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Kiekrz koło Poznania, 2 września 2011
- » *Działaj*, VI Forum Młodych Bibliotekarzy, Poznań, 15 września 2011

ANNA STOLARCZYK

- » (wspólnie z Wandą Klenczon) *Hasło geograficzne w opisie rzeczowym*, Spotkanie Komisji Opracowania Rzeczowego Zbiorów przy ZG SBP w sprawie opracowania rzeczowego zbiorów regionalnych, Biblioteka Narodowa, 14 kwietnia 2011
- » *Zmiany w słownictwie i tematyce opracowania JHP BN 2010/2011*, 28. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej przy ZG SBP, Biblioteka Narodowa, 15 kwietnia 2011
- » (wspólnie z Wandą Klenczon) *Hasło geograficzne w Języku Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej – aktualne problemy i propozycje rozwiązań*, spotkanie przedstawicieli instytucji opracowujących Wspólną Bazę BN i Bibliotek Publicznych, Biblioteka Narodowa, 18 kwietnia 2011
- » *Rzeczowe opracowanie zbiorów regionalnych na przykładzie wybranych dokumentów życia społecznego*, Konferencja „Biblioteka skarbnicą wiedzy o regionie”, Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego, 19 maja 2011
- » (wspólnie z Wandą Klenczon) *JHP BN stan prac nad słownictwem i metodyką opracowania, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD*, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011
- » *Nazwy miejscowe w kartotece wzorcowej JHP BN i katalogu – propozycje zmian*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

DOROTA SZUMILAS

- » *Klasyfikacja UKD – nowe rozwiązania na przykładzie działu 2.*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

KATARZYNA ŚLASKA

- » *Digitalizacja druków w Polsce*, konferencja „Korzystanie z książek i prasy a prawa autorów i wydawców – sytuacja w Polsce na tle europejskim”, Kraków, 5–6 kwietnia 2011
- » *Biblioteka Narodowa – Centrum Kompetencji ds. digitalizacji zbiorów bibliotecznych*. Konferencja „Cyfrowa Kultura. Archiwa, Biblioteki, Muzea”, Warszawa, 2–3 czerwca 2011
- » *Polskie biblioteki cyfrowe na tle europejskim*. Forum Instytucji Kultury „Problemy cyfryzacji zasobów muzeów, bibliotek i archiwów”, Warszawa, 19 października 2011
- » *Polskie i europejskie biblioteki cyfrowe*. Konferencja z okazji 5-lecia Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej, Białystok, 9 grudnia 2011

KACPER TRZASKA

- » (wspólnie z Aldoną Borowską) *Opracowanie rzeczowe książek z dziedziny edukacji – wpływ zmian w JHP BN na metody opracowania*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011
- » *„Wyciśniemy z ciebie wszystko, a potem wypełnimy Cię naszą własną treścią” – efektywność JHP BN w dobie społeczeństwa sieciowego*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011
- » (wspólnie z Bartłomiejem Włodarczykiem) *Blog Pracowni JHP BN „Fabryka Języka”*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

MAŁGORZATA WALESZKO

- » (wspólnie z Marzeną Przybysz) *BABIN 2.0*, Ogólnopolska Konferencja, XXIX Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP, Łódź, 6 października 2011

BARTŁOMIEJ WŁODARCZYK

- » *Tematy formalne w JHP BN*, 28. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej przy ZG SBP, Biblioteka Narodowa, 15 kwietnia 2011
- » *Tematy formalne w opracowaniu przedmiotowym*, spotkanie przedstawicieli instytucji opracowujących Wspólną Bazę BN i Bibliotek Publicznych, Biblioteka Narodowa, 18 kwietnia 2011
- » *Tematy formalne w opracowaniu przedmiotowym dokumentów życia społecznego*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011
- » (wspólnie z Kacprem Trzaską) *Blog Pracowni JHP BN „Fabryka Języka”*, XIII Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Biblioteka Narodowa, 8–9 czerwca 2011

MARIA WREDE

- » *Kolekcje emigracyjne wyzwaniem dla kustoszy pamięci narodowej*, posiedzenie naukowe Komisji Polskiej Akademii Umiejętności do Badań Diaspory Polskiej, Kraków, 10 lutego 2011

ZOFIA ZASACKA

- » *Chłopięce, dziewczęce sposoby czytania – z ogólnopolskich badań czytelnictwa młodzieży*, III Kongres Edukacji Zróżnicowanej, Warszawa, 8 października 2011
- » *Ciągłość i zmiany w postawach czytelniczych młodzieży*, konferencja „Między dzieciństwem a dojrzałością, czyli młodzież w bibliotece”, Biblioteka Publiczna Dzielnicy Bielany m. st. Warszawy, 28 marca 2011
- » *Czytanie dla przyjemności – jego miejsce w czasie zabawy nastolatków*, konferencja „Młodzież w czasie wolnym – edukacja, praca, formy ludyczności”, Łągów Lubuski, Sekcja Socjologii Młodzieży i Edukacji PTS, 25–26 maja 2011
- » *Czytelnictwo młodzieży gimnazjalnej*, Seminarium z cyklu „Badania i polityka edukacyjna” zatytułowane „Czytanie piętnastolatków w świetle badań PISA oraz badań czytelnictwa Biblioteki Narodowej”, Warszawa, Instytut Badań Edukacyjnych, 24 kwietnia 2011
- » *Czytelnictwo młodzieży – wspólnota symboliczna – społeczne dystanse*, Zebranie Pracowni Polonistycznej w Instytucie Badań Edukacyjnych w Warszawie, 11 maja 2011
- » *Doświadczenia czytelnicze gimnazjalistów – biblioteki jako źródło czytanych lektur*, seminarium dyrektorów i kierowników bibliotek publicznych południowej części województwa lubuskiego, Zielona Góra, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. C. K. Norwida, 16 marca 2011
- » *Nastoletni czytelnicy – ich lektury i sposoby czytania książek*, wykład w Katedrze Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego KUL Lublin, 28 października 2011
- » *Społeczny obieg książek wśród piętnastolatków*, konferencja „Praktyki lekturowe – praktyki społeczne”, Warszawa, Biblioteka Narodowa i Instytut Kultury Polskiej UW, 23–24 maja 2011
- » *Sposoby czytania nastolatków – biblioteki szkolne jako jedno ze źródeł czytanych książek*, spotkanie z warszawskimi bibliotekarzami szkolnymi, Warszawa, 6 kwietnia 2011

REFERATY WOŁONTARIUSZY BN

HANNA ŁASKARZEWSKA

- » *Księgozbiory polskie na Wschodzie. Dostęp, opracowanie, informacja*, Spotkanie Towarzystwa Bibliofilów Polskich, Warszawa, 13 kwietnia 2011
- » *Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Warszawie w latach wojny (1939–1945)*, XXI Sesja Warszawianistyczna „90 lat Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie”, Warszawa, 20 października 2011

Publikacje pracowników Biblioteki Narodowej w 2011 r.

LIDIA BAŃKOWSKA

- » (oprac.) *Sygnaly o nowych publikacjach*, „Bibliotekarz” 2011 nr 2, s. 31–32, nr 8, s. 30–31, nr 10, s. 33–34, nr 12, s. 30–31

DOROTA BEDNARCZYK

- » *Cyfrowy użytkownik i jego świat – wybrane problemy*, EBIB, 2011, nr 2 (120)
- » *Pokonywanie barier czyli biblioteki cyfrowe szansą dla niepełnosprawnych wzrokowo*, EBIB, 2011, nr 8 (126)
- » (wspólnie z Danutą Murzynowską) *Promocja zasobów polskich bibliotek cyfrowych w mediach społecznościowych*, „Bibliotekarz” 2011 nr 11, s. 13–16

EWA BIELIŃSKA-GALAS

- » *Wpływ augustyńskiej teorii znaku i interpretacji teologicznej na przekaz warstwy tekstowej średniowiecznych antyfon mszalnych*, w: *Radość Słowa. Konteksty i oddziaływanie Biblii*. Hermeneutica et Judaica 5. Red. Naukowa S. Jędrzejewski, M. Zmuda. Kraków, 2011, s. 123–132

EWA BOGUSZ

- » *Wydawnictwa elektroniczne w Bibliotece Narodowej. Cz. 1 Gromadzenie*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 1, s. 6–8

PAULINA BUCHWALD-PELCOWA

- » *Biblioteka Nieświeska Radziwiłłów. Fakty, wątpliwości, pytania*, w: „Rocznik Biblioteki Narodowej” XLI, 2011, s. 7–30
- » „*Imiona wasze wiek wiekowi podawać będzie...*”, w: *Wojny, bitwy, potyczki w kulturze i literaturze XVI–XVIII w.* Pod red. W. Pawłaka i M. Piskały, Warszawa 2011, s. 160–175
- » *Inicjatywy wydawnicze Załuskich*, w: *Bracia Załuscy, ich epoka i dzieło*. Zbiór studiów pod red. nauk. D. Dukwicz, Warszawa, s. 176–229
- » *Ostatni wiersz wydrukowany za życia Macieja Kazimierza Sarbiewskiego hołdem dla waleczności wojewody Aleksandra Gosiewskiego*, w: „Barok” XVIII/1/35, 2011, s. 11–21
- » *Rec.: Polonika ze zbiorów zamku Skokloster*. Katalog, oprac. M. Eder przy współpracy E. Westin Berg, Warszawa 2008, w: „Rocznik Biblioteki Narodowej” XLII, 2011, s. 350–354

BARBARA BUDYŃSKA

- » *Local Government Public Libraries in Poland*, „Polish Libraries Today” 2011 vol. 8, p. 5–14
- » (wspólnie z Małgorzatą Jezierską) *Biblioteki publiczne – kierunki i tendencje rozwoju. Ostatnia dekada*. „Bibliotekarz” 2011 nr 10, s. 8–20
- » *Polityka biblioteczna i finansowanie bibliotek publicznych w Polsce*, EBIB 8/2011 (126)/2 (www.nowyebib.info)
- » (wspólnie z Małgorzatą Jezierską i Adamem Ruskiem) *Wykorzystanie przez pracowników bibliotek publicznych oferty SBP w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego, wydawnictw tradycyjnych i dostępnych w Internecie oraz platformy cyfrowej*. Raport (wersja elektroniczna, www.sbp.pl)
- » (wspólnie z Małgorzatą Jezierską i Dominiką Stępniewską) *Biblioteki Publiczne w Liczbach 2009* (wersja internetowa – www.bn.org.pl)

JOLANTA BYCZKOWSKA-SZTABA

- » *Zbiory muzyczne w Muzeum Polskim w Ameryce. Spuścizna Antoniego Małłka i jego rodziny.* w: Biblioteka Muzyczna. Music Library 2007–2009. Warszawa 2010, s. 87–111

ROMAN CHYMKOWSKI

- » *Arabowie to Semici. O przejrzystej mowie nienawiści*, „Kultura Liberalna” 31 maja 2011 (<http://kulturaliberalna.pl/2011/05/31/chymkowski-kozek-konopczyński-czapnik-gorska-dawidowicz-chymkowska-polski-strach-przed-arabem-wyobrazonym-ii/#1>)
- » *Dotyk maszyny. Szkic o nowych formach sprzedaży*, „Kultura Współczesna” 2011 nr 4
- » *Karl-Markus Gauß odkrywa Europę*, „Kultura Liberalna” 11 stycznia 2011 (<http://kulturaliberalna.pl/2011/01/11/chymkowski-karl-markus-gaus-odkrywa-europe/>)
- » *Praktyki lekturowe wobec nowych mediów*, „Print Partner” 2011 nr 2
- » *Przyprawianie gombrowiczowskiej „gęby”*, z George'em Yacoubem rozmawia..., „Kultura Liberalna” 3 maja 2011 (<http://kulturaliberalna.pl/2011/05/03/przyprawianie-gombrowiczowskiej-%E2%80%9Egęby%E2%80%9D-o-obrazie-arabow-w-oczach-polakow-z-george%E2%80%99em-yacoubem-rozmawia-roman-chymkowski/>);
- » *Świat bez kompasu*, „Kultura Liberalna” 1 marca 2011 (<http://kulturaliberalna.pl/2011/03/01/chymkowski-swiat-bez-kompasu/>);
- » *T-shirt z martwym bóstwem*, „Przegląd Humanistyczny” 2011 nr 6.
- » *Von der Schriftkultur aus geschlossen. Forschungsarbeiten zur Verbreitung des Buches in der Gesellschaft – ein Kommentar*, przeł. S. Sellmer, „Goethe Institut”, maj 2011 (<http://www.goethe.de/ins/pl/lp/kul/dup/lit/mar/pol/de7602377.htm>);
- » *W stronę antropologii praktyk lekturowych*, „Kultura i Społeczeństwo” 2011 nr 2/3
- » *Wprowadzenie*, w: Pongo, t. 4. *Tekst i działanie*, red. R. Chymkowski, M. Mostek, Warszawa 2011
- » (wspólnie z Włodzimierzem K. Pessel) *Socjologia kultury – perspektywa wynaleziona*, w: *Granice kultury*, red. A. Gwóźdź, M. Kempna-Pieniążek, Katowice 2010
- » (wspólnie z Wojciechem Dudzikiem, Michałem Wójtowskim) *Wiedza o kulturze. Podręcznik: liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum: kształcenie w zakresach podstawowym, rozszerzonym*, wyd. 7, Warszawa 2011
- » (wspólnie z Pawłem Rodakiem, Wojciechem Dudzikiem) *Antropologia, komunikacja, animacja – trzy wymiary „wiedzy o kulturze”*, w: *Edukacja poprzez kulturę. Kreatywność i innowacyjność*, red. D. Ilczuk, S. Ratajski, Warszawa 2011

MONIKA CORNELL

- » *La Bibliothèque nationale de la Pologne – Le dépôt légal et la protection par le droit d'auteur à l'ère numérique* w: *Les Cahiers de Propriété Intellectuelle*, vol 23, nr 1, 2011, s. 245–252

BARTŁOMIEJ CZARSKI

- » (wydanie i opracowanie) Franciszek Gradowski, *Hodoeporicon Moschicum*. *Wyprawa moskiewska*, wydał i opracował Bartłomiej Czarski, Biblioteka Pisarzy Staropolskich, Warszawa 2011 (książkowa edycja poematu nowofacińskiego)
- » *O kilku inskrypcjach poświęconych pisarzom rzymskim, a utrwalonych w dziele z końca XVI w.*, w: „Meander” 2008 nr 1–4, s. 159–175
- » *Lausurbium propagandowa funkcja tekstów zawartych w obrębie ramy wydawniczej*, w: *Bibliologia polityczna*, red. Dariusz Kuźmina, Warszawa 2011, s. 69–74

MICHAŁ CZERENKIEWICZ

- » *O nowym wydaniu noweli „Pójdźmy za Nim!”*, recenzja, „Meander” 2008 nr 1–4, s. 259–265
- » *Musa Latinitatis. Antologia poezji łacińskiej*, wyd. A. Zawalska, P. Piotrowska, M. Czerenkiewicz, Warszawa: Instytut Filologii Klasycznej UW, Wydawnictwo Sub Lupa, 2011
- » Szymon Starowolski, *Piotr Wysz, 32 biskup krakowski* (Sz. Starowolski, *Vitae antistitum Cracoviensium*), wstęp i tłumaczenie Michał Czerenkiewicz, „Terminus” 2010, r. XII, z. 2, s. 157–167

OLGA DAWIDOWICZ-CHYMKOWSKA

- » *Czytelnik w oczach psychologów – kierunki współczesnych psychologicznych badań czytelnictwa (na podstawie anglojęzycznej literatury przedmiotu)* w: *Czytanie, czytelnictwo, czytelnik*, red. A. Żbikowska-Migoń przy współud. A. Łuszpak, Wrocław 2011, s. 45–56
- » *Gdzie stąpię krwawe zostawuję ślady... Stereotyp Araba w literaturze fantasy*, „Kultura Liberalna” 31 maja 2011 <http://kulturaliberalna.pl/2011/05/31/dawidowicz-chymkowska-%E2%80%9Dgdzie-stapie-krwawe-zostawuje-slady%E2%80%9D-tekst-do-tematu-tygodnia/>
- » *Na tropie młodych feministek. O odniesieniach do feminizmu w polskich obyczajowych powieściach dla młodzieży*, w: *Bibliologia polityczna*, red. D. Kuźmina, Warszawa 2011
- » *Świat książki*, „Przegląd Humanistyczny” 2011 nr 6

MIROŚŁAWA DOBROWOLSKA

- » *Seniorzy w badaniach czytelnictwa*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 3, s. 3–7

MARCIN DRZEWIECKI

- » *Biblioteka wobec kompetencji informacyjnych młodzieży*, „Bibliotekarz” 2011 nr 2, s. 9–13
- » *List do pani Barbary Rzeczkowskiej*, „Bibliotekarz” 2011 nr 1, s. 3 [list w sprawie nawiązania współpracy między Instytutem Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej a naukowymi bibliotekami publicznymi]
- » *Rola biblioteki w kształtowaniu kompetencji informacyjnych ludzi młodych. W: Biblioteka, bibliotekarz dla nauczyciela i ucznia. Materiały i sprawozdania*. Red. R. Kardas. Kielce 2011 s. 7–14
- » *Veřejné a školní knihovny v rámci společenského vzdělávání: Vybrané aspekty*, „Knihovna” 2011 č 1, s. 44–49
- » *Zjazd i okrągły stół przedstawicieli instytutów bibliotekarstwa i bibliotek narodowych krajów wyszehradzkich (Polski, Czech, Węgier i Słowacji)*, Budapeszt 21–23 października 2010 r.), „Bibliotekarz” 2011 nr 2, s. 29
- » (wspólnie z Dorotą Grabowską) *School Libraries and Social Changes in Poland after 1989*, „Polish Libraries Today” 2011 vol. 8, s. 30–36;

ANNA FRANASZEK

- » *Stanisław Kondek*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” T. XLI, s. 319–320

JOLANTA HYS

- » *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta w kontekście współpracy bibliotek i instytucji europejskich*, w: *Współpraca bibliotek na szczeblu regionalnym, krajowym, międzynarodowym*, pod red. Mai Wojciechowskiej, Gdańsk, Wyd. Ateneum Szkoły Wyższej, 2011
- » *Pragmatyka Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej” 2010 nr 1 (przekazane do publikacji)

- » *Classification and ontology: Formal approaches and Access to knowledge*, Międzynarodowa Konferencja Naukowa (Haga, 19–20 września 2011), „Przegląd Biblioteczny” nr 4/11
- » *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna w Bibliotece Narodowej – stan obecny, perspektywy rozwoju*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2012, t. 43 [złożone w red.]
- » (wspólnie z Joanną Kwiatkowską) *Zapis pionowy UKD w „Przewodniku Bibliograficznym”*, „Bibliotekarz” 2011 nr 3
- » (wspólnie z Joanną Kwiatkowską) *Zmiany w zapisie symboli UKD w „Przewodniku Bibliograficznym”*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 3

MAŁGORZATA JEZIERSKA

- » (wspólnie z Barbarą Budyńską) *Biblioteki publiczne – kierunki i tendencje rozwoju. Ostatnia dekada*, „Bibliotekarz” 2011 nr 10, s. 8–20
- » (wspólnie z Barbarą Budyńską i Adamem Ruskiem) *Wykorzystanie przez pracowników bibliotek publicznych oferty SBP w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego, wydawnictw tradycyjnych i dostępnych w Internecie oraz platformy cyfrowej. Raport* (wersja elektroniczna, www.sbp.pl)
- » (wspólnie z Barbarą Budyńską i Dominikę Stępniewską): *Biblioteki Publiczne w Liczbach 2009* (wersja internetowa – www.bn.org.pl)
- » *Organizational problems of public libraries*, „Polish Libraries Today” 2011 vol. 8, p. 15–20

ANNA KARCZEWSKA

- » *Breaking Through the Isolation. Projects and Activities Popularizing Reading among Peasants in the Kingdom of Poland*, „Polish Libraries Today” 2011 vol. 8, p. 74–79
- » „Brońcie się zawczasu gospodarze wiejscy...” *Program uobywatelnienia chłopów według „Roli” Jana Jeleńskiego*, w: *Nacjonalizm polski do 1939 roku. Wizje kultury polskiej i europejskiej*. Red. K. Stępnik, M. Gabryś, Lublin 2011, s. 163–171
- » *Budowa fundamentów społecznych. Refleksje o wychowaniu ludowym w publicystyce Aleksandra Świętochowskiego z lat 1873–1814*, w: *Aleksander Świętochowski*. Red. K. Stępnik, M. Gabryś, Lublin 2011, s. 142–148
- » „*O jedność społeczną sympatyczną*”. *Idea oświaty ludowej w Królestwie Polskim w latach 1858–1862*, w: *Bibliologia polityczna*. Red. D. Kuźmina. Warszawa 2011, s. 142–148

WANDA KLENCZON

- » *Język Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej (National Library of Poland Subject Headings) – from card catalogue to digital library*, w: *Subject Access: Preparing for the Future* (IFLA Series on Bibliographic Control vol. 42), Munchen 2011
- » *Od katalogów drukowanych do bibliotek cyfrowych – standardy opisu bibliograficznego dokumentów ikonograficznych*, w: *Dobra kultury w Sieci*, Wrocław 2011 [w druku]

IZABELA KORYŚ

- » (wspólnie z A. Kicinger) *The case of Poland w: Migration Policymaking in Europe: The Dynamics of Actors and Contexts in Past and Present*, red. G. Zincone, R. Penninx, M. Borkert, Amsterdam 2011

KRZYSZTOF KOSSARZECKI

- » *Кампанія 1660 году ў Літве*, Менск 2011, s. 330
- » (wspólnie z M. Nagielskim, A. Haratymem, Ł. Przybyłkiem) *Förödelseutförtav Svenskarna i Polen underåren 1655–1660, forskningsarbeteutfört under Mirosław Nagielski*, Warszawa 2011,

s. 333 [opracowane trzy rozdziały poświęcone: Prusom Królewskim, s. 26–69; Wielkopolsce, s. 70–126 i Podlasiu, s. 127–132]

- » *Działania wojsk litewskich nad Dźwiną w pierwszej połowie 1661 roku*, w: „Przegląd Wschodni”, t. XI, z. 1 (2008), s. 1–32 [ukazał się w 2011]
- » *Z dziejów pewnego zatargu miasta Słucka z Kozakami*, w: „Покликання. Збірник прац на потану професора о. Юрія Мицика”, t. 2, Київ 2010, s. 24–38
- » *Działania wojenne nad Dźwiną 1662–1667*, w: *Organizacja armii w nowożytnej Europie: struktura – urzędy – prawo – finanse*, pod red. K. Łopateckiego, Zabrze 2011, s. 321–377

JANUSZ KOSTECKI

- » *Cenzura w Rosji. Litieratura, opublikowanajaja na polskom jazykie*. Pieriewod s pol. M.I. Tkaczenko, w: *Cenzura w Rosji: istorija i sowriemiennośt'. Sbornik naucznych trudow*, wyp. 5, Sankt-Pietierburg 2011, s. 377–402
- » *Czytelnictwo jako przedmiot refleksji naukowej*, w: *Czytanie. Czytelnictwo. Czytelnik*. Red. A. Żbikowska-Migoń przy współud. A. Łusznak, Wrocław 2011, s. 11–23
- » *History of Readership – Object of Study. Primary Sources and the Ways in Which They Are Used*, „Polish Libraries Today” 2011 Vol. 8, p. 61–66
- » „*Polityka literacka*” rosyjskiej cenzury zagranicznej w latach 1865–1904. „Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym” T. 17 (2011), s. 55–69
- » *Trudny proces przenikania. Carska cenzura zagraniczna wobec importu publikacji w języku polskim w latach 1865–1904*. Warszawa 2011

ANNA KRAJEWSKA

- » *Dobre książki w bibliotekach dla dzieci: opinie znawców, decyzje bibliotekarzy* – „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2011 t. XLI, s. 217–244
- » *Literatura do zadań specjalnych: książki dla młodego czytelnika jako narzędzie propagandy w PRL w: Bibliologia polityczna* pod red. Dariusza Kuźminy, Warszawa 2011, s. 348–354
- » recenzja książki Pawła Beręsewicza *Czy wojna jest dla dziewczyn*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 6, s. 6–8 (*Opowieść Elki*, dodatek „Świat Książki Dziecięcej”)

MAGDALENA KRYNICKA

- » *Co oferują bibliotekarzom i bibliotekoznawcom publikacje bibliotek narodowych*, w: *Działalność wydawnicza bibliotek w czasach konwergencji mediów. Konferencja Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej: materiały konferencyjne* pod red. Stanisławy Wojnarowicz i Bogusława Kasperka. Lublin 2011, s. 125–135
- » *Open access to national bibliography: Polish approach*, „International Cataloguing and Bibliographic Control”, vol. 38, 2011 no 2 (w druku)
- » *Międzynarodowe Zasady Katalogowania. Nowe zasady katalogowania oraz zmiany w terminologii, czyli nowoczesne podejście do katalogów*, „Rocznik Biblioteki Narodowej”, 2012, t. 43 [złożone w red.]

JOANNA KWIATKOWSKA

- » (wspólnie z Jolantą Hys) *Zapis pionowy UKD* w „Przewodniku Bibliograficznym, „Bibliotekarz” 2011 nr 3
- » (wspólnie z Jolantą Hys) *Zmiany w zapisie symboli UKD* w „Przewodniku Bibliograficznym, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 3

GRAŻYNA LEWANDOWICZ-NOSAL

- » *Anielskie ślady w poezji Doroty Gellner*, „Guliwer” 2011 nr 1, s. 34–48
- » *Anielskie ślady w poezji Doroty Gellner*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 4, dodatek „Świat Książki Dziecięcej”
- » *Bookstart po polsku*, „Nowe Książki” 2011 nr 2, s. 80–81
- » *Children’s public libraries in Poland*, „Polish Libraries Today” 2011 vol. 8, p. 21–29
- » *Informacja o Targach Książki Dziecięcej w Poznaniu*, portal SBP z dn. 8.03.2011. (www.sbp.pl)
- » *Książki dla najmłodszych. Od zera do trzech. Poradnik*. Warszawa 2011
- » *O 76 Kongresie IFLA słów kilka. Wrażenia z Göteborga*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 3, s. 21–22
- » *Pierwsze lektury sławnych Polaków – lista Fundacji ABC XXI*, „Guliwer” 2011 nr 1, s. 11–21
- » *Wypożyczane i czytane – książki w bibliotekach publicznych dla dzieci*, EBIB 2011 nr 4 (122) (www.nowyebib.info)
- » (wspólnie z B. Łaszewską-Radwańską) Felieton wstępny do numeru pt. *Czy młodzi na pewno nie czytają?*, EBIB 2011 nr 4 (122) (www.nowyebib.info)

KRZYSZTOF MACIĄG

- » *Biblioteki towarzystw naukowych w Polsce*. „Bibliotekarz” 2011 nr 7/8, s.29–33
- » *Czy biblioteki pedagogiczne są potrzebne nauczycielom? – na podstawie przeglądu piśmiennictwa pedeutologicznego*, „Bibliotekarz” 2011 nr 6, s. 5–12

TOMASZ MAKOWSKI

- » *Krajowa strategia cyfryzacji dziedzictwa narodowego* [współaut.: Katarzyna Ślaska], w: *Cyfrowy świat dokumentu. Wydawnictwa, biblioteki, muzea, archiwa*, red. Henryk Hollender, Warszawa, 2011, s. 88–96
- » *Kto zna przyszłość bibliotek w Polsce?*, w: *Biblioteka skarbnicą wiedzy o regionie. Materiały z ogólnopolskiej konferencji Zamość 19 maja 2011 r.*, Zamość 2011, s. 17–19
- » *Odważny, mądry i odpowiedzialny*, w: *Nieodżowność konserwatyzmu. Księga pamięci Tomasza Merty*, Warszawa 2011, s.103–106
- » *Nasz świat przyspieszył*, „Wiadomości Księgarskie” 1 (2011), s. 22–30
- » *9 milionów książek*, „Nowy Dziennik” Dodatek Kulturalny z 3 czerwca 2011, s. 3
- » *Z czytelnictwem nadal źle. Bardzo źle...*, „Vox Eremi” 34 (2011), s. 2–17

JAN DIONIZY MEJOR

- » *80 lat „Pięciu Praw Rantganathana”*, „ISBNIK” 02.07.2011

DANUTA MURZYNOWSKA

- » (wspólnie z Dorotą Bednarczyk) *Promocja zasobów polskich bibliotek cyfrowych w mediach społecznościowych*, „Bibliotekarz” 2011 nr 11, s. 13–16

EWA NOWAK

- » *Katalog fotografii z kolekcji Józefa Ignacego Kraszewskiego*, w: *Portrety światłem malowane*, Romanów 2011

TOMASZ OSOSIŃSKI

- » *Czas Celana. Z Adamem Lipszycem rozmawia Tomasz Ososiński*, w: „Znak” 2/2011
- » noty w katalogu *Association internationale de bibliophilie International association of bibliophiles XXVIIth Congress, Poland 2011*

AGNIESZKA PAJA

- » *Androcentryzm w masce emancypacji. „Kwestia kobieca” na łamach postyczeniowej prasy dla kobiet*, w: *Bibliologia polityczna*. Red. D. Kuźmina. Warszawa 2011, s. 176–184
- » *Czytelniczki (z) dwóch światów. O literackich portretach czytających kobiet w drugiej połowie XIX w. oraz ich znaczeniu dla kształtowania się świadomości odbiorczyń*, w: *Czytanie. Czytelnictwo. Czytelnik*. Red. A. Żbikowska-Migoń przy współud. A. Łusznak. Wrocław 2011, s. 286–296

AGATA PIETRZAK

- » *Fotografie z kolekcji Józefa Ignacego Kraszewskiego w zbiorach Biblioteki Narodowej, w: Portrety światłem malowane*, Romanów 2011

PAULINA PLUDRA-ŻUK

- » *Nicolaus Panormitanus de Tudeschis, Lectura super secundo decretalium, Kolonia 1477, sygn. Inc.F.1513* (nota w katalogu wystawy „Obok. Polska – Niemcy. 1000 lat historii w sztuce”, Warszawa 2011)
- » *Triod’ cvetnaja, Kraków przed 1491, sygn. Inc.F.1350* (nota w katalogu wystawy „Obok. Polska – Niemcy. 1000 lat historii w sztuce”, Warszawa 2011)

VIOLETTA POMIANOWSKA (OPRAC.)

- » *Sygnaly o nowych publikacjach*, „Bibliotekarz” 2011 nr 1, s. 35–36, nr 4, s. 29, nr 5, s. 28–29, nr 6, s. 32–32, nr 7/8, s. 48, nr 11, s. 32

MARZENA PRZYBYSZ

- » *Dzień Biblioteki Narodowej*, „Bibliotekarz” 2011 nr 4, s. 36–37
- » *Katalog publikacji historycznych bibliotek*, [oprac. red. Marzena Przybysz], Warszawa, 2011, 32 s.: il. kolor.
- » *Kierunki działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w ostatnich dwóch latach*, „Bibliotekarz” 2011, nr 10, s. 1–8
- » *Konferencja nt. „Dostępność bibliografii regionalnych w internecie”*, „Bibliotekarz” 2011, nr 4, s. 21–23
- » *Majowy Kongres Obywateli Kultury*, „Bibliotekarz” 2011, nr 7/8, s. 38–39
- » *VI Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych*, „Bibliotekarz” 2011 nr 11, s. 28–29
- » *Portal SBP.pl*, „Bibliotekarz” 2011 nr 1, s. 27–28
- » *Posiedzenie Komitetu Redakcyjnego „Bibliotekarza”*, „Bibliotekarz” 2011 nr 6, s. 28
- » *28. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej przy ZG SBP*, „Bibliotekarz” 2011 nr 7/8, s. 43–45
- » *Sygnaly o nowych publikacjach*, „Bibliotekarz” 2011 nr 3, s. 30–31
- » *Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich 2011 r. – konferencja prasowa w BUW-ie*, „Bibliotekarz” 2011 nr 6, s. 28–29
- » *Z Bibliotekarzem Roku 2010, Barbarą Kuprel, kierownikiem Oddziału dla Dzieci i Młodzieży Biblioteki Publicznej w Mońkach rozmawia Marzena Przybysz*, „Bibliotekarz” 2011, nr 9, s. 2–4
- » (oprac.) *Z oficyny wydawniczej SBP*, „Bibliotekarz” 2011 nr 3, s. 28–29, nr 4, s. 27–28, nr 5, s. 27–28, nr 6, s. 30–31, nr 7/8, s. 46–48, nr 9, s. 31, nr 10, s. 32–33, nr 11, s. 31
- » (oprac.) *Z życia SBP*, „Bibliotekarz” 2011 nr 1–12

BARBARA PRZYŁUSKA

- » (wspólnie z Jerzym Ostrowskim) *Atlas Polski współczesnej lwowskiej i wrocławskiej Książnicy-Atlas, jako prekursor nowoczesnych szkolnych atlasów Polski: „Z dziejów kartografii”, t. XVI. Od atlasu do kolekcji. W 440. rocznicę I wydania atlasu Abrahama Orteliusa, s.169–192*
- » *Wystawa map i rysunków ze zbiorów klasztoru sióstr wizytek, „Polski Przegląd Kartograficzny” 2011, t. 43, nr 2, s. 205–206*
- » *Wystawa „Chorwacja na starych i nowych mapach” w Bibliotece Narodowej, „Polski Przegląd Kartograficzny” 2011, t. 43, nr. 4, s. 425*

ANNA ROMANIUK

- » *Recenzja Gospodarz (Czesław Miłosz, I książki mają swój los, numer specjalny „Zeszytów Literackich” 1/2011), w: „Nowe Książki” 2011 nr 9*
- » *Wędrowki duszy czyścicowej [O Stanisławie Grochowiaku], w: „Przegląd” 2011 nr 9*
- » *Udar [O nieudanych książkach o Toskanii], w: „Dekada Literacka” 2011 nr 3*
- » *Stacja Orzeszkowo, w: „Zeszyty Literackie” 2011 nr 4*
- » *Poezja i proza życia (E. Stachura, „Dzienniki. Zeszyty podróżne”, t. 1, 2010), w: „Nowe Książki” 2011 nr 8*
- » *Rozmowa duszy (J. Hartwig, „Gorzkie żale”, 2011), w: „Zeszyty Literackie” 2011 nr 4*

MARCIN ROSZKOWSKI

- » *Semantic Web in Bibliotheken. Kolonia (Niemcy) 29–30 listopada 2010, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2011, T. 41–42*
- » *Using Taxonomies for Knowledge Exploration in Subject Gateways. In: Proceedings of Inforum: 17th annual Conference On Professional Information Resources, May 24–26, 2011, Prague (dostępny także <http://www.inforum.cz/proceedings/2011/11>)*

FRYDERYK ROZEN

- » *Średniowieczne pontyfikalia biskupów Kościoła, w: Ideologia i rytuały władzy w średniowieczu. Materiały studencko-doktoranckiej konferencji naukowej, Uniwersytet Warszawski 15–16 maja 2010 r., Warszawa 2011, s. 27–34*
- » *Ostatnia mowa – ostatni tryumf. Przemówienie biskupa Adama Naruszewicza podczas poświęcenia kamienia węgielnego pod świątynię Opatrzności, „Studia Claromontana” 2011 nr 29, s. 545–554*
- » *Rec.: „Studia Claromontana”28 (2010), „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne” 2011 nr 95, s. 393–396*
- » *Modlitewnik Gertrudy Mieszkówny, w: „Na drogach katechezy” 2011 nr 158*
- » *Dwa warszawskie jubileusze, „Niedziela” 2011 nr 34*

ADAM RUSEK

- » (wspólnie z Barbarą Budyńską i Małgorzatą Jezierską) *Wykorzystanie przez pracowników bibliotek publicznych oferty SBP w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego, wydawnictwo tradycyjnych i dostępnych w Internecie oraz platformy cyfrowej. Raport (wersja elektroniczna, www.sbp.pl)*
- » *Bibliotekarze pierwszej dekady: kariera zawodowa, kwalifikacje i poglądy na zawód pracowników bibliotek publicznych województwa śląskiego. Raport z badań, „Rocznik Biblioteki Narodowej” T. XLI, s. 173–216*

- » *Dumka na trzy serca, konspiratorów i skarb*, w: *Tajemnice Poznania. Prasowy film rysunkowy z lat 1948–1949*, Poznań 2011, s. 6–13
- » *Dwa miecze, szabla i katusza: polski komiks w objęciach historii*, „Zeszyty Komiksowe” 2011 nr 12, s. 16–23
- » *Od rozrywki do ideowego zaangażowania. Komiksowa rzeczywistość w Polsce w latach 1939–1955*, Warszawa 2011
- » *Szarłota Paweł jako klasyk, czyli wyobraźnia to potęga!!!*, w: *W hołdzie Szarłocie Paweł*, Łódź 2011, s. 2–5

PAWEŁ RYGIEL

- » *Opis rzeczowy dokumentów ikonograficznych. Narzędzia indeksowania i ich zastosowanie w katalogach bibliotecznych i bibliotekach cyfrowych* w: *Dobra kultury w Sieci*, Wrocław 2011 [w druku]
- » *Opis rzeczowy dokumentów ikonograficznych – wstęp do problematyki*, „Zagadnienia Informatyki Naukowej” 2011 nr 2 (98) [w druku]
- » *Subject indexing of images: architectural objects with complicated history*. In: *Indexing and Retrieval of Non-Text Information*. Ed. by Diane Rasmussen Neal. Berlin; New York: de Gruyter Saur [w druku]

BOŻENA SAJNA

- » *Dictionarius... Mymera i Wokabularz... Koteniusza – unikatowe edycje „zacztyanych” książek w zbiorach starych druków Biblioteki Narodowej*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” XLII, 2011, s. 289–310

JOLANTA SOKOŁOWSKA

- » *„O zabezpieczeniu niebezpieczeństwom...”. Szlachta ziemi mazowieckiej wobec wojny na Ukrainie 1648–1653*, w: *Z dziejów wojskowości polskiej*, pod red. Dariusza Milewskiego, Kraków 2011
- » *Paweł Hoffmann, Oprawa ze Srebrnej Biblioteki księcia Albrechta Pruskiego i księżnej Anny Marii, Królowiec ok. 1555; sygn. BN.XVI.F.907* (nota w katalogu wystawy „Obok. Polska – Niemcy. 1000 lat historii w sztuce”, Warszawa 2011)
- » *Jost Ludwik Decjusz, De vetustatibus Polonorum, Kraków 1521; sygn. BN.XVI.F.803a* (nota w katalogu wystawy „Obok. Polska – Niemcy. 1000 lat historii w sztuce”, Warszawa 2011)

MICHAŁ SPANDOWSKI

- » *Biblioteka dawnego Kolegium Jezuickiego w Braniewie w zbiorach biblioteki uniwersyteckiej w Uppsali*, w: *Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej*. T. 2. Białystok 2010 (fakt.: 2011), s. 93–102
- » *„Antidotarius animae” Nicolausa de Saliceto w wydaniach Kaspra Hochfedera*, w: „Rocznik Biblioteki Narodowej” XLI. Warszawa 2011, s. 299–310

DOMINIKA STĘPNIEWSKA

- » (wspólnie z Barbarą Budyńską i Małgorzatą Jezierską) *Biblioteki Publiczne w Liczbach 2009* (wersja internetowa – www.bn.org.pl);
- » *Inicjatywy w zakresie „Biblioteki 2.0”*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 3, s. 10–13
- » *„Poradnik Bibliotekarza” w opinii czytelników. Analiza ankiety*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 10, s. 12–18

LUCYNA SZANIAWSKA

- » *Nowe metody prezentacji rzeźby terenu: trójwymiarowe modele terenu, kreskowanie i poziomicę – zarys od XVI w. do 1799 r.*, w: „*ANALECTA. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*”, r. 20, 2011, v. 2/39, s. 9–50
- » *XVI- i XVII-wieczne mapy regionalne oraz ich wpływ na obraz Rzeczypospolitej na mapach wydanych do połowy XVIII w. – na przykładzie Prus i Mazowsza*, w: „*Prace i Studia Kartograficzne*” t. 2, Kartografia w regionie. Słupsk: Warszawa, 2010 (druk 2011), s. 32–40
- » *Popularyzacja reguł kartograficznych Ptolemeusza w renesansowych atlasach świata Orteliusa, Mercatora i De Jode: Z dziejów kartografii*, t. XVI. *Od atlasu do kolekcji. W 440. Rocznice I wydania atlasu Abrahama Orteliusa*, s. 87–99
- » „*Od Mappografii*” do BDK. *Ewolucja opisu dokumentów kartograficznych w polskich bibliografiach XIX–XX w.*, „*Rocznik Biblioteki Narodowej*” t. 41, 2011, s. 245–288
- » *Maria Janowska (1956-2009) – wzór życzliwości i zawodowej sumienności*, w: „*Rocznik Biblioteki Narodowej*” t. 41, 2011, s. 323–331
- » *Karol Łopatecki, Wojciech Waiczak: Mapy i plany Rzeczypospolitej XVII w. znajdujące się w archiwach w Sztokholmie...* Warszawa: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego..., recenzja w: „*Polski Przegląd Kartograficzny*” t. 43, 2011, nr 3, s. 298–300

TOMASZ SZUBIAKIEWICZ

- » *Deutschsprachige Titel in polnischer Übersetzung: Bibliographie 2010* (praca opublikowana na stronie internetowej Niemiecko-Polskiego Instytutu w Darmstadt <http://www.deutsches-polen-institut.de/Downloads/ansichten/Deutschsprachige-Titel-in-polnischer-Uebersetzung-2010.pdf>)
- » (wstęp i opracowanie publikacji) W. Nowakowski, *Oblicza Japonii. Bibliografia japoników opublikowanych na terenie Polski do 1945 roku* (publikacja elektroniczna EBIB <http://www.nowyebib.info/publikacje-ebib/wydawnictwa-ebib/765-oblicza-japonii-bibliografia>)

EMILIA SZYDŁOWSKA

- » Recenzja: Łukasz Gołębiewski, *Śmierć książki*, „*Rocznik Biblioteki Narodowej*” T. XLI, s. 349–350

WOJCIECH TOMASZEWSKI

- » *Kronika życia muzycznego w Warszawie w latach 1831–1835*, Warszawa 2011

DANUTA URBAŃSKA

- » Recenzja *Rynek książki w Polsce 2010. T. 1–4*, Warszawa, 2010, „*Bibliotekarz*” 2011 nr 3, s. 26–27

SEBASTIAN WIERNY

- » *Traditional and Internet Readership in Poland*. „*Polish Libraries Today*” 2011 vol. 8, p. 46–50

BARTŁOMIEJ WŁODARCZYK

- » *Tematy formalne w Języku Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej*, „*Bibliotekarz*”, nr 4/2011, s. 16–19
- » *Współpraca Pracowni Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej z użytkownikami*, w: *Współpraca bibliotek: na szczeblu lokalnym, regionalnym, międzynarodowym* / pod red. Mai Wojciechowskiej, Gdańsk 2011, s. 47–54

BOŻENA ELŻBIETA WOJNOWSKA

- » Redakcja artykułów (10 autorów) do „Polskiego Rocznika Muzykologicznego” (pod tyt. *Kompozytor na obczyźnie. W dwóchsetlecie urodzin Fryderyka Chopina*), T. 8, Warszawa 2011
- » (wspólnie z Mieczysławem Mejorem) *Sebastian Klonowic, Hebdomas, to jest siedm tegodniowych piosnek* [Kraków 1581], Warszawa 2010 (komentarze, redakcja, transkrypcja pieśni)

KATARZYNA WOLFF

- » *The Poles and Books. Book Circulation in Poland in 2000–2006*. „Polish Libraries Today” 2011 vol. 8, p. 46–50
- » *Stanisław Siekierski*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” T. XLI, s. 317–318
- » *Współczesny czytelnik – między mediatyzacją a indywidualizacją. Kilka refleksji o wspólnocie narracji lekturowych i ich głównych mechanizmach*, w: *Czytanie. Czytelnictwo. Czytelnik*. Red. A. Żbikowska-Migoń przy współudź. A. Łuszek, Wrocław 2011, s. 101–117

MARIA WREDE

- » *Projekt „Inwentarz Archiwum Instytutu Literackiego Kultura”*, „Rocznik Biblioteki Narodowej”, Warszawa 2011, t. XLI, s. 311–316

MARIA WRÓBLEWSKA

- » wstęp oraz redakcja katalogu *Kolekcja fonograficzna Profesora Jana Piotra Pruszyńskiego*, Warszawa, Biblioteka Narodowa 2011
- » *Projekt digitalizacji zbiorów dźwiękowych Biblioteki Narodowej*, w: *Chrońmy dziedzictwo fonograficzne: materiały z Ogólnopolskich Konferencji Radom 14–15 listopada 2008 r., Gdańsk 5 listopada 2009 r.*, Warszawa 2011, s. 116–120
- » *Zbiór poloników fonograficznych w Muzeum Polskim w Chicago*, w: *Chrońmy dziedzictwo fonograficzne: materiały z Ogólnopolskich Konferencji Radom 14–15 listopada 2008 r., Gdańsk 5 listopada 2009 r.*, Warszawa 2011, s. 162–172

ZOFIA ZASACKA

- » *Adolescent reading for pleasure*, w: *Proceedings of 2nd Baltic Sea Reading Conference – 15th Nordic Reading Conference*. Ed. by: V. Kaartinen, C. Kiili and M. Mäkinen, Turku, Finlandia, 11–13 sierpnia 2010 (<http://www.parnet.fi/~finra/>)
- » *Chłopięce i dziewczęce sposoby czytania książek – z ogólnopolskich badań czytelnictwa gimnazjalistów*, w: *Sukces w edukacji. Personalizacja nauczania. II Międzynarodowy Kongres Edukacji Zróżnicowanej*, red. M. Skibińska, Warszawa 2011, s. 202–211
- » *Czytanie dla przyjemność – podobieństwa i dystanse wśród nastolatków*, w: *Status i znaczenie czasu wolnego. Refleksje, dylematy, polemiki*, red. D. Mroczkowska, Warszawa 2011, s. 151–170
- » *Czytelnictwo młodzieży*, „Bibliotekarz” 2011 nr 1, s. 13–19
- » *Doświadczenia czytelnicze gimnazjalistów – biblioteki publiczne i szkolne jako źródło czytanych książek*. „Bibliotekarz Lubuski” 2011 nr 1, s. 14–20
- » *Gimnazjaliści czytelnicy książek i ich wybory lekturowe*, „EBIB” 2011 nr 4 (122) (www.nowyebib.infobiuletyn)
- » *Lektury gimnazjalistów – od codzienności do unikania*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 7/8, s. 3–6
- » *Nastoletni czytelnicy – wspólnota symboliczna i społeczne dystanse*, w: *Czytanie, czytelnictwo, czytelnik* red. A. Żbikowska-Migoń przy współudź. A. Łuszek, Wrocław 2011, s. 159–174
- » *Od codzienności do unikania – lektury gimnazjalistów*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 7, s. 3–6

ANNA ZDANOWICZ

- » *The First Polish Studies of Reading 1881–1939*, „Polish Libraries Today” 2011 vol. 8, s. 67–73
- » *Lektury inteligencji w II Rzeczypospolitej na podstawie materiałów pamiętnikarskich (zarys)*, w: *Czytanie. Czytelnictwo. Czytelnik*. Red. A. Żbikowska-Migoń przy współud. A. Łuszczyk, Wrocław 2011, s. 413–425
- » *Ruch myśli i „więzienie druku”. Uwagi na temat książek i prasy w powojennych felietonach „Liberum veto” (1923–1929)*, w: *Aleksander Świętochowski*, red. K. Stępnik, M. Gabryś, Lublin 2011, s. 161–173
- » *Szkody płynące z lektury. O rozterkach propagatorów czytelnictwa zapisanych w poradnikach lekturowych sprzed 1939 r.*, w: *Bibliologia polityczna*, red. D. Kuźmina. Warszawa 2011, s. 9–158

TŁUMACZENIA/PRZEKŁADY

MICHAŁ CZERENKIEWICZ

- » Edmund Halley, *Oda na cześć wspaniałej ozdoby naszej epoki i narodu, niniejszego dzieła matematyczno-przyrodniczego, autorstwa znakomitego męża, sir Izaaka Newtona*, tłumaczenie w: Isaac Newton, *Matematyczne zasady filozofii przyrody*, przeł. J. Wawrzycki, wstęp: M. Heller, A. K. Wróblewski, Kraków: Copernicus Center Press, Konsorcjum Akademickie, 2011

TOMASZ OSOSIŃSKI

- » Helen Geyer, *Tęsknota za odległym. W Turyngii nie tylko Arkadia* (Die Sehnsucht in die Ferne – Nicht nur Arkadien in Thüringen), tłum. Tomasz Ososiński, w: „Muzykalia” XII 2011, Zeszyt Niemiecki 3 (red. Michał Bristiger)
- » Ron Winkler, *Wiersze*, tłum. Tomasz Ososiński, w: Festiwal „Miasto Poezji”, Lublin 2011
- » R. M. Rilke, *Kismet (z życia cyganów)*, tłum. Tomasz Ososiński, w: „Notatnik satyryczny” 12/2011, s. 8–9
- » R. M. Rilke, *Starcy*, tłum. Tomasz Ososiński, w: „Notatnik Satyryczny” 1-3/2011, s. 16–17
- » Gottfried Benn, *Nigdy samotniej i inne wiersze*, tłum. Tomasz Ososiński i in., Wrocław 2011

MAŁGORZATA WALESZKO

- » [Tłumaczenie na ang.], „Bibliotekarz” 2011, nr 1–12,

PUBLIKACJE WOLONTARIUSZY

MARTYNA FIGIEL

- » *Biblioteka Polska w Paryżu – skarbnicą emigracji polskiej*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 12, s. 31–33
- » *Nigdy i nigdzie bez książki. 120. rocznica urodzin Józefa Grycza i 20. rocznica śmierci Alodii Kaweckiej-Gryczowej*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 4, s. 14–16
- » *Chopinie raz jeszcze*, „Poradnik Bibliotekarza” 2011 nr 2, s. 29–30

HANNA ŁASKARZEWSKA

- » *Lublinianin w Moskwie – Paweł Ettinger, wszechstronny kolekcjoner, znawca sztuki, propagator kultury polskiej*, w: *Lublin a książka. Cz. 2: Centrum i peryferie*, pod red. Antoniego Krawczyka, Lublin, 2011, s. 245–258
- » *Współpraca polskich i ukraińskich środowisk bibliotekarskich z problemami roszczeń w tle*, „Roczniki Biblioteczne” R. 54 (2010), s. 193–236
- » *Z Lyonu do Krakowa. Historia kolekcji chopinianów Edouarda Ganche’a*, „Cenne, Bezcenne/Utracone” 2011 nr 3, s. 6–12

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Międzynarodowa aktywność Biblioteki Narodowej przejawia się zarówno w formie udziału pracowników w konferencjach naukowych, jak i w działalności podejmowanej na forum bibliotekarskich organizacji międzynarodowych, we współpracy z bibliotekami narodowymi innych państw, w udziale w europejskich projektach bibliotek cyfrowych, a także w zakresie wspierania polonijnych placówek bibliotecznych i kulturalnych, w poszukiwaniu poloników w bibliotekach zagranicznych oraz w uczestnictwie w międzynarodowych targach książki.

W czasie przypadającej w 2011 r. polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej Biblioteka Narodowa zorganizowała dwa ważne wydarzenia, mające status spotkań eksperckich: 28 Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilów – Association internationale de bibliophilie – AIB oraz Konferencję European Cultural Commons.

Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilów organizowany przez BN w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski oraz zastępca dyrektora Ewa Potrzebicka prezentują najcenniejsze zbiory BN podsekretarzowi stanu w MKiDN dr Monice Smoleń, 23 września 2011

28 Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilów – Association internationale de bibliophilie – AIB (23 września 2011)

Celem prestiżowego spotkania członków Stowarzyszenia była wymiana wiedzy, doświadczeń i kontaktów na najwyższym poziomie eksperckim. W obradach Kongresu uczestniczyła m.in. podsekretarz stanu w MKiDN dr Monika Smoleń. AIB jest organizacją elitarną, zrzeszającą – wśród blisko 500 osób z kilkudziesięciu krajów – przede wszystkim najznamienitszych prywatnych bibliofilów, ale także bibliotekarzy, antykwariuszy i wydawców zajmujących się książką dawną. Członkami Stowarzyszenia są także instytucje kultury i najznakomitsze biblioteki, między innymi: Biblioteka Narodowa, Bibliothèque nationale de France, Library of Congress, British Library i Biblioteca Apostolica Vaticana. BN zaprezentowała uczestnikom jedno z najcenniejszych skarbów Narodowej Książnicy: Nowy Testament z VIII w., ormiański *Ewangeliarz ze Skewry* (tzw. Lwowski), *Ewangeliarz Anastazji*, iluminowany *Psalterz Potockich* (Wilanowski) *Mszał Erazma Ciołka*, XV-wieczne mapy atlasu Ptolemeusza, listy i autografy muzyczne Fryderyka Chopina, ręcznie iluminowaną *Sforziadę* Giovanniego Simonetty, gotycki metaloryt *Śmierć* i sceny z *Credo*, *Statut Łaskiego*, *Kancjonał Zamoyskich* (zbiór pieśni z XVI w.). Podczas pobytu w Polsce uczestnicy konferencji zobaczyli także najcenniejsze kolekcje książek w bibliotekach Krakowa, Tyńca, Jasnej Góry, Torunia, Gdańska, Pelplina i Warszawy.

Khalil Rouhana, przedstawiciel Komisji Europejskiej, podczas wystąpienia na międzynarodowej debacie eksperckiej nad strategią powszechnego dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego Europy zorganizowanej przez Europejską Bibliotekę Cyfrową *Europeana* w Bibliotece Narodowej, 12 października 2011

Konferencja *European Cultural Commons* (12 października 2011 r.)

Konferencja o charakterze debaty eksperckiej nad strategią powszechnego dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego Europy została zorganizowana wspólnie przez BN i Europejską Bibliotekę Cyfrową *Europeana*. Wzięli w niej udział wybitni specjaliści w dziedzinie nowych technologii, przedsiębiorcy i przedstawiciele międzynarodowych instytucji, które zajmują się udostępnianiem w Internecie dziedzictwa kulturowego w postaci cyfrowej oraz autorzy strategii rozwoju Europy i doradcy polityczni, a także goście z USA, Izraela i innych państw. Przy okazji konferencji BN zorganizowała w dniach 13–14 października na zlecenie MKiDN warsztaty poświęcone tematyce digitalizacji i bibliotek cyfrowych, w których wzięli udział przedstawiciele bibliotek narodowych państw Grupy Wyszehradzkiej (Czechy, Polska, Słowacja, Węgry) oraz goście z Austrii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Estonii, Gruzji oraz Słowenii.

Udział BN w organizacjach międzynarodowych

Od wielu lat Biblioteka Narodowa jest członkiem najważniejszych organizacji bibliotekarskich:

- » Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (International Federation of Librarians' Associations – IFLA)
- » Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (Conference of European National Librarians – CENL)

- » Ligi Europejskich Bibliotek Naukowych (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – LIBER)
- » Europejskiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych (Consortium of European Research Libraries – CERL)
- » Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (Conference of Directors of National Libraries – CDNL)
- » Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Muzycznych (International Association of Music Libraries – IAML)
- » Międzynarodowego Stowarzyszenia Archiwów Dźwiękowych i Audiowizualnych (International Association of Sound and Audiovisual Archives – IASA)
- » Stowarzyszenia Bibliotek Specjalnych i Ośrodków Informacji (Association of Special Libraries and Information Bureau – ASLIB)
- » Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliofilów (Association internationale de bibliophilie – AIB)
- » Bibliographical Society
- » Bibliotheca Baltica – międzynarodowej organizacji bibliotek rejonu Morza Bałtyckiego
- » International Internet Preservation Consortium (IIPC) – stowarzyszenia, którego celem jest archiwizacja zasobów światowego Internetu oraz popularyzacja narzędzi i standardów archiwizacyjnych w tym zakresie
- » międzynarodowej sieci narodowych ośrodków ISBN, ISMN i ISSN
- » Innovative Users Group (IUG) – grupy skupiającej biblioteki korzystające z oprogramowania Innovative Interfaces Inc.

W 2011 r. przedstawiciele BN uczestniczyli w konferencjach, spotkaniach i wydarzeniach ważnych dla europejskiego i światowego środowiska bibliotekarskiego. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, wybrany w czerwcu 2009 r. przez członków Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych na trzyletnią kadencję do Zarządu Biblioteki Europejskiej – The European Library Management Committee, uczestniczył w grudniu 2011 r. w posiedzeniu tego gremium. W sierpniu 2011 r. dyrektor BN wziął udział w Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CDNL). We wrześniu 2011 r. zastępca dyrektora BN ds. rozwoju Katarzyna Ślaska uczestniczyła w imieniu dyrektora Makowskiego w Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (CENL) w Kopenhadze, a także wspólnie z kierownikiem Zakładu cBN *Polona* Agnieszką Leszyńską w konferencji poświęconej projektowi *Europeana v.2.0* w Cupramontana we Włoszech. Jan Dionizy Mejor uczestniczył w maju i w listopadzie w dwóch spotkaniach The European Library Coordination Group w Hadze oraz w Belgradzie.

W dniach 12–19 sierpnia dyrektor BN dr Tomasz Makowski, zastępca dyrektora ds. rozwoju Katarzyna Ślaska, kierownik Zakładu Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej Magdalena Rud i Grażyna Jaroszewicz z Instytutu Bibliograficznego wzięli udział w konferencji Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) w San Juan w Puerto Rico. We wrześniu 2011 r. na zaproszenie dyrektora BN z wizytą w Polsce gościła sekretarz generalna IFLA Jennefer Nicholson, która wzięła udział w Europejskim Kongresie Kultury we Wrocławiu. Podczas kongresu dyrektor BN, przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich Elżbieta Stefańczyk oraz Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz

podpisali list intencyjny w celu zgłoszenia kandydatury Wrocławia do konkursu na organizację Światowego Kongresu Bibliotekarstwa i Informatyki IFLA.

W 2011 r. przedstawiciele BN weszli w skład decyzyjnych gremiów międzynarodowych organizacji bibliotekarskich. W marcu 2011 r. dyrektor BN dr Tomasz Makowski został powołany do Komitetu Stałego Sekcji Bibliotek Narodowych Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA), a w czerwcu Grażyna Jaroszewicz z Instytutu Bibliograficznego została członkiem Komitetu Stałego Sekcji Bibliografii IFLA na kadencję 2011–2015. W marcu 2011 r. dr Marcin Roszkowski z Instytutu Bibliograficznego został członkiem European RDA Interest Group (EURIG), w skład której wchodzi przedstawiciele europejskich bibliotek narodowych, a jej zadaniem jest analiza założeń i procesu wdrażania Resource Description and Access, nowego standardu opisu zastępującego angloamerykańskie przepisy katalogowania AACR2 oraz współpraca z Joint Steering Committee for Development of RDA.

W 2011 r. zrealizowano łącznie 102 wyjazdy zagraniczne (w 2010 r. – 106). Część z nich była finansowana ze środków projektów europejskich (Europeana) oraz z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2011 r. BN gościła wielu przedstawicieli bibliotek z innych państw, m.in. z Łotwy, Czech, Litwy, Słowacji, Rosji, Kazachstanu, Włoch i Chin.

Międzynarodowe konferencje, spotkania i warsztaty z udziałem pracowników BN w 2011 r.

- » Warsztaty poświęcone metadansom dla dostarczycieli treści portalu *Europeana*, Holandia, Haga, 16–17 stycznia (Joanna Potęga)
- » Konferencja poświęcona podsumowaniu projektu *Europeana Travel*, Austria, Wiedeń, 7–9 kwietnia (Agnieszka Leszyńska, Marta Dmitruk)
- » Warsztaty poświęcone projektowi *Vermandel*, Niemcy, Berlin, 27 lutego – 1 marca (Aleksandra Kujawa-Eberharter, Beata Janowska)
- » Konferencja użytkowników systemu INNOPAC/MILLENNIUM, USA, San Francisco, 12–17 kwietnia (Adam Lenarczyk)
- » Konferencja Inforum 2011, Czechy, Praga, 23–27 maja (Wanda Klenczon, Marcin Roszkowski)
- » Konferencja „Digitisation of Cultural Heritage and long term preservation”, Węgry, Budapeszt, 22–24 czerwca (Dariusz Paradowski)
- » First Meeting of MSEG Working Group on Digitisation Statistics, Luksemburg, 26–28 czerwca (Joanna Potęga)
- » Konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Muzycznych (IAML), Irlandia, Dublin, 23–20 lipca (Jolanta Byczkowska-Sztaba)
- » Spotkanie Nordic/Baltic ISBN, Szwecja, Sztokholm, 23–20 lipca (Ireneusz Mendruń)
- » Konferencja Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) San Juan w Puerto Rico, 12–20 sierpnia (Tomasz Makowski, Katarzyna Ślaska, Grażyna Jaroszewicz, Magdalena Rud)
- » XXXIII Sesja Stała Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie, Szwajcaria, Rapperswil, 14–17 września (Tomasz Makowski)
- » Konferencja otwierająca projekt *Europeana v.2.0*, Włochy, Cupramontana, 12–14 września (Katarzyna Ślaska, Agnieszka Leszyńska)
- » International UDC Seminar „Classification and ontology”, Holandia, Haga, 18–21 września (Jolanta Hys)

- » DC-2011 11 International Conference on Dublin Core and Metadata Applications „Metadata Harmonization: Bridging Languages of Description”, Holandia, Haga, 21–24 września (Marta Dmitruk, Wanda Klenczon, Magdalena Krynicka)
- » Konferencja Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CENL), Dania, Kopenhaga, 25–27 września (Katarzyna Ślaska)
- » Konferencja TPDŁ, Niemcy, Berlin, 25–30 września (Jakub Kostynowicz, Paweł Mazur)
- » Spotkanie kierowników narodowych ośrodków ISSN, Bośnia, Sarajewo, 4–7 października (Ireneusz Mendruń)
- » Konferencja IMPACT, Wielka Brytania, Londyn, 23–26 października (Agnieszka Leszyńska, Jakub Kostynowicz)
- » Warsztaty dotyczące przygotowania projektu „The Language of Bindings”, Wielka Brytania, Londyn, 24–26 października (Aleksandra Kujawa Eberharter, Tomasz Ososiński)
- » Konferencja Europejskiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych (CERL), Włochy, Rzym, 10–13 listopada (Tomasz Ososiński, Bartłomiej Czarski)
- » Konferencja „Digitalna kniźnica”, Słowacja, Liptovsky Mikulas, 23–25 listopada (Dariusz Paradowski, Jakub Kostynowicz)
- » Konferencja „Semantic WEB in Bibliotheken”, Niemcy, Hamburg, 28–30 listopada (Dariusz Paradowski, Marcin Roszkowski)

Współpraca międzynarodowa w ramach umów dwustronnych

Biblioteka Narodowa ściśle współpracuje z bibliotekami narodowymi, uniwersyteckimi i instytucjami kulturalnymi z innych państw, m.in. z: Białorusi, Chin, Czech, Estonii, Iranu, Izraela, Litwy, Łotwy, Gruzji, Maroka, Mołdawii, Rosji, Słowacji, Szwecji, Ukrainy, Uzbekistanu.

W 2011 r. podpisano kolejne porozumienia o współpracy z bibliotekami narodowymi i naukowymi innych państw. W ramach obchodów 20-lecia Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy między Polską a Niemcami, w obecności ministrów kultury Polski i Niemiec, podpisano 21 czerwca umowę o współpracy między BN a Biblioteką Państwową w Berlinie (Staatsbibliothek zu Berlin – Preussischer Kulturbesitz). W ramach współpracy bibliotekę berlińską odwiedzili pracownicy BN Aleksandra Kujawa-Eberharter, Tomasz Ososiński, Maria Brynda i Piotr Jaworski.

7 października w Paryżu dyrektor BN dr Tomasz Makowski oraz dyrektor Biblioteki Narodowej Francji (Bibliothèque nationale de France) Bruno Racine podpisali umowę o partnerstwie obu instytucji. Pierwszym owocem podpisanej umowy stało się uruchomienie 18 października internetowej wystawy, *Jan Piotr Norblin – ryciny*, prezentującej grafiki wybitnego francuskiego rytownika i grafika, działającego w Polsce w końcu XVIII w. Jana Piotra Norblina, przygotowanej wspólnie przez obie instytucje.

W dniu 11 grudnia podpisano umowę o współpracy pomiędzy BN a Naukową Biblioteką Państwowego Uniwersytetu im. Michała Łomonosowa w Moskwie.

Na mocy aneksu do umowy podpisanego między BN a Rosyjską Biblioteką Narodową w Sankt Petersburgu w 2009 r. pracownicy BN Irena Afanasjew, dr Krzysztof Kossarzecki i Sławomir Szyller kontynuowali w 2011 r. prace na rzecz wydania katalogu zbiorów dawnej Biblioteki Załuskich oraz innych bibliotek polskich, wywiezionych do Petersburga w XVIII i XIX wieku

Podpisanie umowy o współpracy między Biblioteką Narodową a Biblioteką Państwową w Berlinie (Staatsbibliothek zu Berlin – Preussischer Kulturbesitz) w obecności ministrów kultury Polski i Niemiec, 21 czerwca 2011

Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i dyrektor Bibliothèque nationale de France Bruno Racine podpisują umowę o partnerstwie obu instytucji, Paryż, 7 października 2011

Wizyta w BN dyrektora Biblioteki Narodowej Chin Zhou Hepinga
(na zdjęciu – w pracowni odkwaszania zbiorów), 17 października 2011

i nadal tam pozostających, po zwrocie zasadniczej części zbiorów rękopiśmiennych do Polski na mocy Traktatu Ryskiego z 1921 r.

Kontynuowano także wymianę książek i czasopism z partnerami zagranicznymi. Najbardziej ożywione kontakty międzynarodowe w tej dziedzinie prowadzono z następującymi placówkami: Bibliothèque nationale de France (Paryż), Kungligabiblioteket (Sztokholm), Deutsche Forschungsgemeinschaft (Bonn), The University of Chicago Library (Chicago), Library of Congress (Waszyngton), The British Library (Londyn), Bodleian Library (Oksford), Národní knihovna (Praga) i Rosyjską Biblioteką Narodową (Sankt Petersburg), a także z bibliotekami polonijnymi m.in. w Paryżu i Londynie.

W ramach zakupów i wymiany wydawnictw ciągłych zarejestrowano łącznie 2086 tytułów (w 2010 r. – 1901). Do zbiorów pozyskano 63 nowe tytuły, głównie polonika (w 2010 r. – 32). Na wymianę zagraniczną zakupiono 658 woluminów książek za 21 119 zł (w 2010 r. – 401 za 13 705 zł). W celach wymiany zagranicznej, tak samo jak w 2010 r., prenumerowano 195 tytułów czasopism w 601 egzemplarzach, wydając łącznie 124 287 zł (w 2010 r. – 118 574 zł). W zakresie wymiany wydawnictw naukowych BN otrzymała 215 wol. wydawnictw naukowych (głównie ze Szwajcarii, Włoch, Belgii i Francji) i 485 jednostek czasopism. W ramach wymiany wydawnictw urzędowych otrzymano z Belgii, Czech, Niemiec, Szwajcarii i Stanów Zjednoczonych 6357 jedn. druków urzędowych. Jednocześnie BN przekazywała bibliotekom zagranicznym publikacje własne oraz liczne proponowane i zamawiane wydawnictwa polskie, a także polskie druki urzędowe otrzymane od instytucji centralnych (4180 jedn.).

Prace na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami Polski

INWENTARYZACJA ARCHIWUM INSTYTUTU LITERACKIEGO „KULTURA” W MAISONS-LAFFITTE

W 2011 r. pracownicy BN (Anna Milewicz, Maria Brynda, Paulina Pludra-Żuk, Magdalena Bocheńska-Chojecka, Maria Karolina Mischczuk, Joanna Borysiak, dr Krzysztof Kossarzecki, Grażyna Jaroszewicz, Paulina Czyżewicz) kontynuowali pod kierunkiem Marii Wrede prace na rzecz pełnej inwentaryzacji i konserwacji spuścizny Instytutu Literackiego „Kultura” w Maisons-Laffitte. W 2011 r. uporządkowano i opisano zespoły dokumentów tworzące archiwum, prowadzono prace nad melioracją i uzupełnianiem opisów w bazie danych oraz uzupełniano i poddano melioracji kartoteki wzorcowe. Stan baz na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosił: korespondencja – 21 915 rekordów, teki redakcyjne i materiały różne – 32 195 rekordów opisów, kartoteki wzorcowe – 12 288 haseł. Poddano także dezynfekcji wszystkie rękopisy przenoszone do nowego magazynu oraz zakupiono specjalne opakowania do zbiorów fotografii. Podjęto także działania porządkowe mające na celu rozpoczęcie procesu dezynfekcji pozostałych zbiorów. Prace zespołu specjalistów z BN oraz archiwistów Archiwów Państwowych stanowią wypełnienie zobowiązań wynikających z umowy podpisanej w 2009 r. przez dyrektora BN, dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, dr. Sławomira Radonia, i prezydenta Stowarzyszenia Instytutu Literackiego „Kultura”, Henryka Giedroycia. Projekt przewiduje sporządzenie Inwentarza Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura”, zawierającego pełną informację o zbiorach Instytutu, oraz zapewnienie właściwych warunków ich przechowywania, ochrony konserwatorskiej i udostępniania, także za pośrednictwem specjalnie stworzonej bazy komputerowej. W archiwum placówki znajdują się cenne źródła dokumentujące działalność Instytutu oraz życie polskiej emigracji politycznej w okresie powojennym, wśród nich: akta osobiste Jerzego Giedroycia, fragmenty spuścizny po Witoldzie Gombrowiczu, Konstantym Jeleńskim, Juliuszu Mieroszewskim, Jerzym Stempowskim, zbiór fotografii II Korpusu PSZ na Zachodzie, dokumentacja fotograficzna, audiowizualna i dźwiękowa.

INWENTARYZACJA ARCHIWUM GUSTAWA HERLINGA-GRUDZIŃSKIEGO

W 2011 r. kontynuowano rozpoczęte przed rokiem prace nad uporządkowaniem i opracowaniem inwentarzowym spuścizny po wybitnym polskim pisarzu i działaczu emigracyjnym Gustawie Herlingu-Grudzińskim. Prace, prowadzone przez trzyosobowy zespół specjalistów w składzie Joanna Borysiak i Maria Karolina Mischczuk z BN oraz Aleksandra Mueller z Fundacji Biblioteca Benedetto Croce, stanowią wypełnienie umowy, którą 25 czerwca 2010 r. podpisali dyrektor BN dr Tomasz Makowski, członek Zarządu Fundacji Biblioteca Benedetto Croce w Neapolu Lidia Croce oraz Marta Herling – córka Gustawa Herlinga-Grudzińskiego odpowiedzialna za znajdujące się w Neapolu i powierzone Fundacji Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Honorowy patronat nad projektem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Bezcenne rękopisy, korespondencja, materiały biograficzne i autobiograficzne, materiały warsztatowe oraz liczne nagrania audiowizualne, fotografie i wycinki prasowe, pozostałe po wybitnym pisarzu, eseście i krytyku literackim, będą uporządkowane i opisane w formie bazy danych. Powstaną także ich cyfrowe kopie, umożliwiające wieczyste archiwizowanie oraz wykorzystanie tych materiałów w pracach edytorskich, naukowych i do publikacji w ramach koedycji przygotowywanych przez

List Gustawa Herlinga-Grudzińskiego wysłany z sowieckiego łagru w 1941 r. (zbiory Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Neapolu porządkowane przez pracowników BN)

Spotkanie z wdową po Gustawie Herlingu-Grudzińskim Lidią Herling-Croce podczas wizyty dyrektora BN w archiwum pisarza w Neapolu (na zdjęciu od lewej: Marta Herling, córka pisarza, prof. Włodzimierz Bolecki, Lidia Herling-Croce, dr Tomasz Makowski, Aleksander Muller, Joanna Borysiak), 5 grudnia 2011

Fundację z innymi podmiotami. Prace, które zakończą się w 2013 roku, finansuje Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Biblioteka Narodowa.

W latach 2010 – 2011 zbiory poddano koniecznej dezynfekcji i przewieziono do siedziby Fundacji „Biblioteca Benedetto Croce” w Palazzo Filomarino – docelowego miejsca przechowywania archiwum. Pozwoliło to na rozpoczęcie i zrealizowanie kroków następnych – opracowania i opisania w komputerowej bazie danych rękopisów literackich pisarza, bogatej korespondencji z Jerzym Giedroyciem, Lidią i Adamem Ciołkoszami, Józefem Czapskim, Zofią i Zygmuntem Herz, Konstantym Jeleńskim, Kazimierzem Wierzyńskim, Józefem Wittlinem. Łącznie wpisano do bazy danych 1320 listów, liczących wraz z załącznikami 2046 kart. Ponadto uporządkowano maszynopisy pogaderek Herlinga-Grudzińskiego dla Radia Wolna Europa oraz wycinki prasowe w języku polskim do 1965 r. W 2012 r. przewidziana jest digitalizacja rękopisów literackich pisarza oraz jego korespondencji z Jerzym Giedroyciem. Podsumowanie dotychczasowych prac nad projektem oraz plany na kolejne lata były głównym tematem spotkania dyrektora BN dr Tomasza Makowskiego z wdową po pisarzu Lidią Herling-Croce oraz jego córką Martą Herling, które odbyło się w Neapolu na początku grudnia 2011 r.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI POLONIJNYMI

Polonia i jej dorobek kulturalny są od lat przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece Narodowej, która kontynuuje także dokumentowanie tzw. zbiorów przemieszczonych: polskich, pozostałych poza granicami kraju, a także tych, które – przynależne do dziedzictwa kulturalnego krajów sąsiednich – znajdują się obecnie w polskich księżnicach. BN udziela wszechstronnej pomocy w opracowywaniu i ochronie emigracyjnych zbiorów oraz popularyzuje działające za granicą instytucje kultury polskiej.

W sierpniu 2011 r. dyrektor BN dr Tomasz Makowski i Henryk Citko z Zakładu Rękopisów zapoznali się z archiwum Czesława Miłosza, które znajduje się w zbiorach rodzinnych syna Noblisty Antoniego Miłosza w San Francisco. We wrześniu i październiku 2011 r. zespół specjalistów z BN katalogował druki i rękopisy muzyczne (Jolanta Byczkowska-Sztaba, Mariola Nałęcz) oraz dokumenty dźwiękowe (Maria Wróblewska, Karolina Skalska) znajdujące się w Muzeum Polskim w Chicago. W grudniu zastępca dyrektora BN ds. ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebicka i Monika Bobkiewicz z Zakładu Czasopism złożyły wizytę w Bibliotece Polskiej im. Ignacego Domeyki w Buenos Aires w celu opracowania ekspertyzy konserwatorskiej zbiorów oraz możliwości współpracy z BN. W Polskim Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych w Rzymie przebywał w kwietniu z wizytą studyjną kierownik Sekretariatu Organizacyjnego Mikołaj Baliszewski, a w sierpniu Ewa Nowak z Zakładu Zbiorów Ikonograficznych prowadziła prace nad katalogowaniem kolekcji fotografii Henryka Siemiradzkiego. Kontynuowano także współpracę z Instytutem Józefa Piłsudskiego w Ameryce, w którym od lipca do grudnia kierownik Zakładu Bibliografii Polskiej 1901–1939 Grażyna Federowicz wspierała prowadzenie prac porządkowych nad księgozbiorem oraz czasopismami, a także nad katalogowaniem zbiorów. 8 maja 2011 r. dyrektor BN i Jan Kasprzyk z Sekretariatu Naukowego byli gośćmi corocznej Gali Instytutu, która odbyła się w Konsulacie RP w Nowym Jorku z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Podczas wizyty w Nowym Jorku dyrektor BN uczestniczył także w spotkaniu ministra Bogdana Zdrojewskiego z dyrekcją New York Public Library oraz odwiedził Polish Institute of Arts and Sciences of America.

We wrześniu 2011 r. dyrektor BN wziął udział w corocznych obradach Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie, która odbyła się w Rapperswilu, a w grudniu podczas wizyty w Rzymie odbył spotkania z władzami Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych, Kolegium Polskiego na Awentynie i Biblioteki Uniwersyteckiej Urbaniana w celu omówienia dalszej współpracy tych instytucji z BN. Odbył także spotkanie z władzami Fundacji Rzymskiej Margrabiny Umiastowskiej, która m.in. funduje stypendia dla pracowników BN (w tym roku na miesięcznym pobycie w Rzymie była Kornelia Czudaj Mirowska z Zakładu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów). W październiku dyrektor BN przewodniczył posiedzeniu Rady Bibliotecznej Biblioteki Polskiej w Paryżu.

Dyrektor BN przekazuje Walentynie Janta-Półczyńskiej pierwszy egzemplarz tomu XXII Katalogu Rękopisów BN zawierającego archiwum jej męża Aleksandra Janty-Półczyńskiego, Nowy Jork, 7 maja 2011

Coroczna Gala Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku. Prezes Instytutu Magdalena Kapuścińska przekazuje na ręce Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego dar Instytutu dla Biblioteki Narodowej – pięć cennych woluminów z XVIII i XIX wieku, 8 maja 2011

WYDARZENIA

Biblioteka Narodowa jest od wielu lat cenionym ośrodkiem spotkań, dyskusji, multimedialnych prezentacji i wydarzeń kulturalnych. Udziela także gościny twórcom, artystom i uczonym realizującym w tym miejscu swe plany badawcze i zawodowe ambicje. Biblioteka stwarza okazję uczestnictwa w organizowanych wystawach, koncertach, promocjach książek, spotkaniach z pisarzami i wydawcami. Te formy działalności BN stają się ważnymi wydarzeniami na kulturalnej mapie Polski i Warszawy, wywołują duże zainteresowanie środowisk naukowych i artystycznych oraz skupiają uwagę mediów.

Pakt dla Kultury

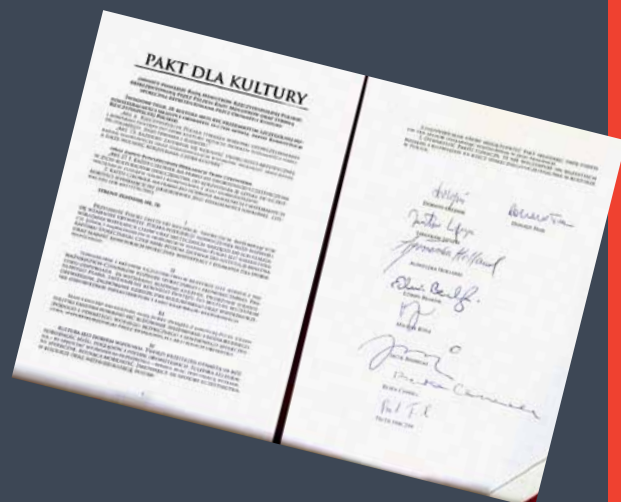
Biblioteka Narodowa włączyła się w organizowany w maju 2011 r. Kongres Obywateli Kultury, na który złożyło się m.in. kilkanaście paneli dyskusyjnych, warsztatów i sesji plenarnych z udziałem animatorów kultury, artystów, edukatorów, naukowców, dziennikarzy, polityków i przedsiębiorców. W debacie *Czytam więc jestem. Kultura otwartego społeczeństwa informacyjnego*, która odbyła się w Teatrze Dramatycznym w Warszawie wziął udział dyrektor BN dr Tomasz Makowski. W dyskusji, prowadzonej przez Beatę Stasińską, uczestniczyli także: Edwin Bendyk – dziennikarz tygodnika „Polityka”, wykładowca Collegium Civitas, Mirosław Filiciak – medioznawca z Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej, Zina Jarmoszuk – Dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa MKiDN oraz Anna Blumsztajn – dyrektorka Wielokulturowego Liceum Humanistycznego im. Jacka Kuronia w Warszawie. Podczas panelu dyskutowano nad stanem czytelnictwa w Polsce oraz formami jego naprawy, m.in. przez wdrożenie wieloletniego programu, w którym znalazłyby się zadania naprawcze obejmujące zarówno edukację, system biblioteczny, jak i edukację medialną na rzecz czytelnictwa.

Kongres Obywateli Kultury, debata *Czytam więc jestem. Kultura otwartego społeczeństwa informacyjnego*, z udziałem dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego, Edwina Bendyka, dr. Mirosława Filiciaka, Beaty Stasińskiej, dr Ziny Jarmoszuk i Anny Blumsztjan, Warszawa, 13 maja 2011

Przekazany do zbiorów Biblioteki Narodowej oryginał Paktu dla Kultury, podpisany przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska oraz uczestników Kongresu Obywateli Kultury

Uroczyste przekazanie do zbiorów Biblioteki Narodowej oryginalnego egzemplarza Paktu dla Kultury. Przemawia Agnieszka Holland, Pałac Rzeczypospolitej, 18 maja 2011

Efektom obrad Kongresu było przyjęcie Paktu dla Kultury, który 14 maja 2011 r. podpisał Prezes Rady Ministrów Donald Tusk. W dokumencie zadeklarowano, że środki przeznaczone na zadania związane z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego najdalej do 2015 roku nie będą niższe niż 1% wszystkich wydatków z budżetu państwa. W Pakcie zapisano także zobowiązanie dotyczące czytelnictwa: Rząd przy udziale strony społecznej opracuje i wprowadzi w życie wieloletni program na rzecz czytelnictwa i podniesienia kompetencji językowych. Pakt dla Kultury został 18 maja 2011 r. oficjalnie przekazany do zbiorów specjalnych Biblioteki Narodowej. W uroczystości, która odbyła się z tej okazji w Pałacu Rzeczypospolitej uczestniczyli organizatorzy Kongresu Obywateli Kultury i sygnatariusze Paktu: Beata Chmiel, Agnieszka Holland, Andrzej Mencwel, Adam Pomorski, Krzysztof Sadowski i Beata Stasińska.

Uroczystość przekazania do zbiorów BN spuścizny
po Krzysztofie Komedzie, Pałac Rzeczypospolitej, 6 lipca 2011

Rękopisy Krzysztofa Komedy w BN. Początki Archiwum Jazzu Polskiego

Bogatą spuściznę po Krzysztofie Komedzie Trzcińskim, zawierającą rękopisy muzyczne, notatki, korespondencje, fotografie i dokumenty osobiste przekazali 6 lipca 2011 r. do zbiorów BN spadkobiercy artyści Irena Orłowska i Tomasz Lach. Uroczyste podpisanie umowy darowizny odbyło się w Pałacu Rzeczypospolitej z udziałem podsekretarza stanu w MKiDN dr Moniki Smoleń oraz licznie przybyłych przedstawicieli polskiego środowiska jazzowego. Spuścizna Komedy jest początkiem tworzonego w BN Archiwum Jazzu Polskiego. Wśród przekazanych dokumentów znalazły się partytury muzyki do filmów: *Jutro premiera*, *Walter P-38*, *Zbrodniarz i panna*, *Smarkula*, *Prawo i pięść*, *Bariera*, *Nieustraszeni pogromcy wampirów*, *Riot*, *Dziecko Rosemary*, a także rękopisy pojedynczych utworów Komedy: *Crazy Girl* z filmu *Nóż w wodzie*, *Svantetic*, *Night-time Daytime Requiem* oraz muzyka do spektakli teatralnych *Niebezpieczny wiek* oraz *Śniadanie u Tiffany'ego*. W archiwum znajdują się też rękopisy zawierające nieznaną aranżację standardów jazzowych oraz nigdy niewykorzystane przez artystę autorskie kompozycje. Obszerna dokumentacja zgromadzona w archiwum zawiera zarówno korespondencję Krzysztofa Komedy z firmami fonograficznymi, wytwórniami filmowymi, teatrami, filharmoniami oraz jazz-klubami, jak i listy prywatne do żony Zofii oraz rodziców, pisane głównie podczas pobytu w Skandynawii i Stanach Zjednoczonych. W przekazanym BN zbiorze fotografii są oficjalne portrety muzyka, ale także zdjęcia prywatne z czasów dzieciństwa, wczesnej młodości, licznych

podróży oraz koncertów. Wśród osobistych dokumentów Komedy znalazły się między innymi świadectwa szkolne, legitymacje oraz indeks z okresu studiów na Akademii Medycznej w Poznaniu. Dopełnieniem zbioru są taśmy szpulowe zawierające nagrania utworów Kompozytora. Archiwum Krzysztofa Komedy zostanie poddane przeglądowi konserwatorskiemu, a następnie szczegółowo opracowane i udostępnione badaczom. Znaczna część archiwum Krzysztofa Komedy zostanie także zaprezentowana w Internecie.

Na kształtem tworzonego w BN Archiwum Jazzu Polskiego dyskutowali muzycy, krytycy i działacze jazzowi podczas specjalnej debaty zorganizowanej przez BN 12 września 2011 r. W spotkaniu prowadzonym przez dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego uczestniczyli m.in. Tomasz Lach, Krzysztof Sadowski, prezes Polskiego Stowarzyszenia Jazzowego i Paweł Brodowski, redaktor naczelny „Jazz Forum”. Uczestnicy debaty uznali potrzebę jak najszybszego stworzenia Archiwum Jazzu Polskiego, m.in. ze względu na to, że niezabezpieczone archiwa prywatne narażone są na rozproszenie i zniszczenie. Uznano również, że odpowiednią instytucją do przechowywania, opracowania, digitalizacji i udostępniania tego Archiwum jest BN.

Święto Biblioteki Narodowej

Z okazji 83. rocznicy ustanowienia przez Prezydenta RP Ignacego Mościckiego Biblioteki Narodowej 23 lutego 2011 r. odbyło się święto Narodowej Książnicy. Wśród honorowych gości spotkania znaleźli się m.in.: Juliusz Braun, reprezentujący Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – radca generalny MKiDN, parlamentarzyści, radni, przedstawiciele środowisk bibliotekarskich na czele z Elżbietą Stefańczyk, przewodniczącą Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Janem Krajewskim, prezesem Polskiego Związku Bibliotek. Specjalny list gratulacyjny skierował do uczestników spotkania Marszałek Sejmu RP Grzegorz Schetyna. Wręczono także odznaczenia państwowe i resortowe najbardziej zasłużonym pracownikom BN. Medalem „Za długoletnią służbę” przyznanym przez Prezydenta RP odznaczeni zostali: Ewa Jarzębska, Elżbieta Kuca, Wiesława Lachowska, Małgorzata Nowakowska, Małgorzata Nowik, Donata Rams i Wiesław Skrzyński. Odznaką honorową „Zasłużony dla kultury polskiej” przyznaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyróżnieni zostali: Teresa Golan, Krystyna Gromadzińska, Izabela Jabłońska, Maria Kaczyńska, Elżbieta Kakiet, Agata Pietrzak, Urszula Stasiak i Krystyna Szlak, a Dyplomami Ministra uhonorowano Alicję Majchrzak, Annę Rodak-Śniecińską oraz Małgorzatę Tomaszewską. Podczas uroczystości dyrektor BN dr Tomasz Makowski przedstawił także sprawozdanie z działalności BN w 2010 r. oraz wręczył zasłużonym pracownikom BN okolicznościowe dyplomy uznania. Odbył się także kolejny Salon Bibliotekarzy, którego gościem była Wanda Klenczon, kierownik Instytutu Bibliograficznego.

Udział BN w Warszawie Singera

Utworky z nut zachowanych w zbiorach Biblioteki Narodowej znalazły się w repertuarze dwóch niezwykłych koncertów, jakie odbyły się w ramach festiwalu kultury żydowskiej Warszawa Singera 3 i 4 września 2011 r. Złożony z międzynarodowych gwiazd zespół The Ger Mandolin Orchestra, nawiązujący do tradycji autentycznej żydowskiej orkiestry mandolinowej działającej przed 80 laty w Górze Kalwarii, dzięki współpracy specjalistów z BN (m.in. Włodzimierza Pigły i Katarzyny Raczkowskiej) zdołał zrekonstruować klimat nieistniejącej już społeczności

Pracownicy BN uhonorowani dyplomami Dyrektora BN z okazji
Dnia Biblioteki Narodowej, 23 lutego 2011

wielokulturowego miasta. Biblioteka Narodowa objęła patronat nad tym wydarzeniem. The Ger Mandolin Orchestra to zespół stworzony przez Avnera Yonai, którego dziadek Dawid Rybak był przed wojną dyrygentem orkiestry w Górze Kalwarii. Repertuar zespołu tworzą m.in. utwory, które znaleziono podczas kwerendy w zbiorach BN. Ich wspólne dzieło jest w założeniu hołdem i „żywym pomnikiem” całej społeczności żydowskiej przedwojennej Góry Kalwarii, a w szczególności muzyków, którzy stali się ofiarami Holokaustu.

Wystawy tradycyjne

PRZEBUDZENIE – KONSERWACJA ZABYTKOWYCH XVII/XVIII/XIX-WIECZNYCH MAP, PLANÓW I RYSUNKÓW ZE ZBIORÓW KLASZTORU SIÓSTR WIZYTEK W WARSZAWIE

Na wystawie udostępnionej w dniach 18 kwietnia – 4 maja 2011 r. w Pałacu Rzeczypospolitej, zaprezentowano szerokiej publiczności 84 cenne obiekty będące własnością Zakonu Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny Klasztoru Sióstr Wizytek w Warszawie, które dzięki pomocy finansowej udzielonej przez Urząd m. st. Warszawy były w latach 2009– 2010 poddane szczegółowym pracom laboratoryjnym, konserwatorskim i dokumentacyjnym w Zakładach Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych oraz w Laboratorium Konserwatorskim Zbiorów Bibliotecznych Biblioteki Narodowej. Pokazane na wystawie mapy, plany i rysunki ukazujące klasztor z kościołem i ich okolicę od Krakowskiego Przedmieścia aż do brzegu Wisły w wiekach

Praca Nicolasa Grosppierre'a – jeden z eksponatów wystawy *Coś, które nadchodzi. Architektura XXI wieku*, zorganizowanej przez Fundację BęcZmiana w gmachu głównym BN w listopadzie i grudniu 2011

XVII – XIX, a także rzadkość – unikalna XVII wieczna edukacyjna „gra pobożna”, opuściły mury klasztoru klauzurowego po raz pierwszy. Dzięki inicjatywie BN Stołeczny Konserwator Zabytków wpisała poddane konserwacji obiekty do rejestru zabytków. Kustoszem wystawy był dr Hubert Kowalski.

CHORWACJA NA STARYCH I NOWYCH MAPACH

Na wystawie prezentowanej w gmachu głównym BN w dniach 7 października – 4 listopada 2011r. pokazano historyczne i współczesne mapy związane z Chorwacją. W wernisażu wystawy, który odbył się w przededniu święta niepodległości tego kraju, uczestniczyli ambasador Republiki Chorwacji Ivan del Vechio, prof. dr hab. Wojciech Wilkowski z Politechniki Warszawskiej, zastępca dyrektora Państwowego Zarządu Geodezyjnego Republiki Chorwacji Ivan Landek oraz autor wystawy, prof. Davorin Kereković, sekretarz GIS Forum Croatia w Zagrzebiu. Ekspozycja była kontynuacją inicjatywy prof. Davorina Kerekovića, dzięki której 4 maja 2010 r. w Zagrzebiu otwarta została wystawa Polska na dawnych i nowych mapach.

COŚ, KTÓRE NADCHODZI. ARCHITEKTURA XXI WIEKU

W modernistycznych wnętrzach Biblioteki Narodowej: w czytelnich, korytarzach, na patio, a nawet w szufladkach katalogów, organizator wystawy – Fundacja BęcZmiana umieściła eksponaty wystawy, na którą złożyły się instalacje, fotografie, filmy wideo, przygotowane przez współczesnych artystów i architektów: Huberta Czerepoka, Rafała Dominika, Stanisława Fi-

Wernisaż wystawy *Polacy w Portugalii w latach 1940–1945* z udziałem ministra do spraw kombatantów dr. Jana Stanisława Ciechanowskiego oraz ambasadora Portugalii w Polsce Jose Duarte Sequeira e Serpa, BN, 7 grudnia 2011

jałkowskiego, Tomasza Gancarczyka, Maurycego Gomulickiego, Nicolasa GrosPierre'a, Małgorzatę Kuciewicz, Macieja Landsberga, Konrada Pustołę, Gregora Różańskiego, Tomasza Szerszenia, Filipa Zagórskiego i Rafała Żwirka. Nowatorska forma wystawy, czynnej od 22 listopada 2011 do 31 stycznia 2012, miała skłonić widzów do refleksji nad przestrzenią, w której żyjemy i nad zmianami, które przynosi XXI wiek. Jak napisali w katalogu wystawy jej twórcy: *Żeby wiedzieć, czym będzie architektura przyszłości, musimy najpierw dowiedzieć się, czym ma być społeczeństwo przyszłości. [...] Energia poszukiwań krąży dziś w świecie. I właśnie tę cechę XXI wieku chcieliśmy uchwycić na wystawie. Dlatego główną jej część prezentujemy w Bibliotece Narodowej, odpowiedzialnej za gromadzenie wiedzy, tak przydatnej w momencie poszukiwań inspiracji lub przestrogi.*

POLACY W PORTUGALII W LATACH 1940–1945

Wystawę fotograficzną poświęconą ponad sześciu tysiącom polskich uchodźców, którzy znaleźli w czasie II wojny światowej schronienie w Portugalii zorganizował w dniach 7 grudnia 2011 – 6 stycznia 2012 w BN Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. W uroczystym otwarciu ekspozycji uczestniczyli m.in. minister Jan Stanisław Ciechanowski – kierownik Urzędu do spraw Kombatantów, José Duarte Sequeira e Serpa – Ambasador Portugalii w Polsce, Artur Orzechowski – wicedyrektor Departamentu Polityki Europejskiej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a także licznie przybyli reprezentanci korpusu dyplomatycznego, akredytowanego w RP.

Wystawy wirtualne

TRAVELLING THROUGH HISTORY

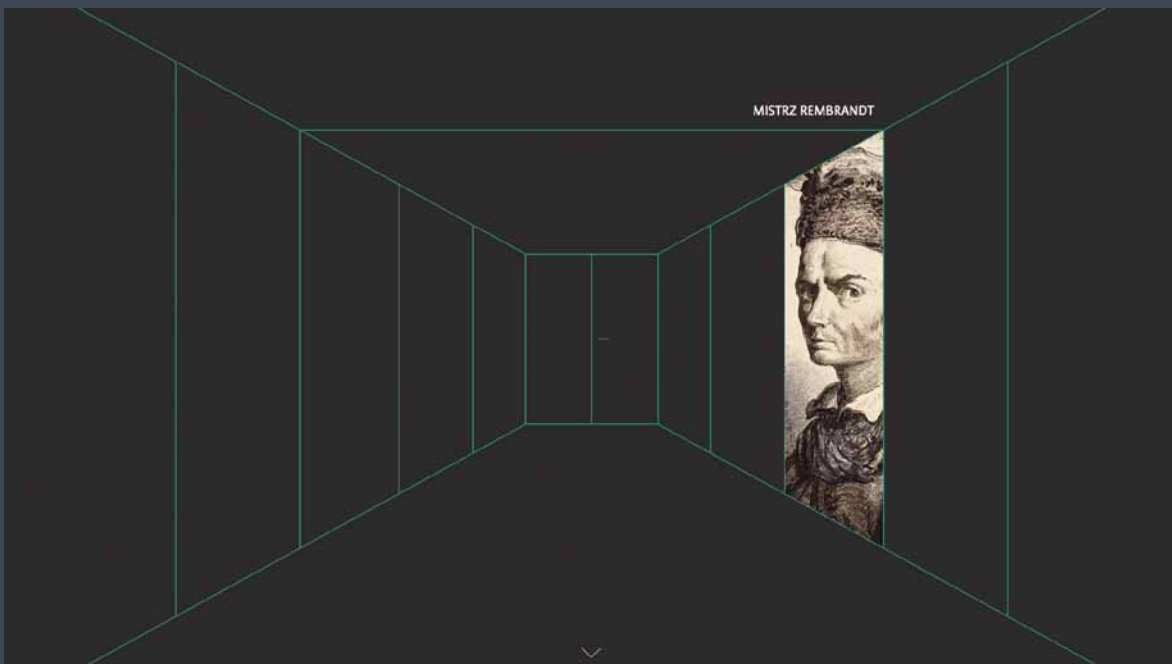
Na wystawie, udostępnionej w Internecie 4 maja 2011 r., zaprezentowano ponad 500 obiektów (map, przewodników, kart pocztowych i innych dokumentów związanych z dziejami turystyki i podróży) pochodzących ze zbiorów 13 europejskich bibliotek, w tym Biblioteki Narodowej, zdigitalizowanych w ramach projektu Europeana Travel. Głównym organizatorem wystawy była Biblioteka Europejska (TEL). Wśród najcenniejszych prezentowanych obiektów dokumentujących podróże od końca XIV w. po czasy współczesne, znalazły się: oprawiony w skórę album fotografii, relacjonujący podróż brytyjskiego archeologa Arthura Evansa po Chorwacji, Bośni i Hercegowinie (zbiory University College w Londynie), księga gości odwiedzających dom Bernarda Paludanusa (1550–1633), holenderskiego naukowca i lekarza, zawierający również ilustracje z widokami Wenecji wykonanymi przez włoskich artystów (zbiory Holenderskiej Biblioteki Królewskiej), mapa w kształcie róży, gdzie łodygę kwiatu tworzy Wiedeń – stolica imperium Habsburgów, a jego płatki rozwijają się w Czechach (zbiory Biblioteki Morawskiej w Brnie). Ze zbiorów BN zaprezentowano m.in. relację z pobytu w Ziemi Świętej autorstwa Anzelma Polaka (wydaną w 1696 r.), *Peregryzację arabską* Bernharda von Breidenbacha (Kraków, 1610), przewodnik Józefa Krasieńskiego dla odwiedzających Polskę z 1821 r. opatrzony rycinami, opisami miast, planami, a także praktycznymi informacjami dla podróżujących oraz relacje z licznych podróży i przygód Jana Nepomucena Potockiego, jednego z pierwszych badaczy historii i archeologii Słowiańszczyzny.

JAN PIOTR NORBLIN. RYCINY

Na wystawie, udostępnionej w Internecie 18 października 2011 r., zaprezentowano blisko 250 rycin wybitnego francuskiego rytownika i grafika, działającego w Polsce w końcu XVIII w. Jana Piotra Norblina. Wystawę przygotowały wspólnie Biblioteka Narodowa i Bibliothèque nationale de France, a wydarzenie to zainaugurowało współpracę obu placówek w ramach podpisanej 7 października 2011 r. umowy o partnerstwie. Ekspozycja podzielona została na dwie uzupełniające się części: WYSTAWA – to wirtualny przegląd zagadnień związanych z działalnością Norblina w Polsce, zaś dział KATALOG prezentuje tematyczny zbiór 250 rycin, w tym wykonanych do nich autorskich odbitek stanowych i retuszowanych. Dla odbiorcy francuskiego wystawa była okazją do zapoznania się z sylwetką wykształconego w Paryżu, osiemnastowiecznego artysty, który popadł w swoim kraju w zapomnienie. Widzowi polskiemu umożliwiła spotkanie z pracami mniej znanymi, gdyż przechowywanymi w większości we Francji.

REALIZM

W PÓŹNIEJSZYCH PRACACH GRAFICZNYCH CORAZ MOCNIEJ DO GŁOSU DOCHODZI, PODPATRZONA RÓWNIEŻ U REMBRANDTA, MANIERA REALISTYCZNA. DOSKONAŁYCH PRZYKŁADÓW PRZENIKLIWEGO SPOJRZENIA NORBLINA DOSTARCZAJĄ NAM LICZNE PRZEDSTAWIENIA TYPÓW POLSKICH, STUDIA PORTRETOWE I SCENY RODZAJOWE.

„Jedna starość w barokowej”
„Jedna młodość”
„Promień światła schabowy”

JAN PIOTR NORBLIN | Rytyca

Rancisz w Warszawie

Przewóz rybitwy

W parku w placow.

Drugi drugi do szoku.

Młodzi rembrandt

Światło

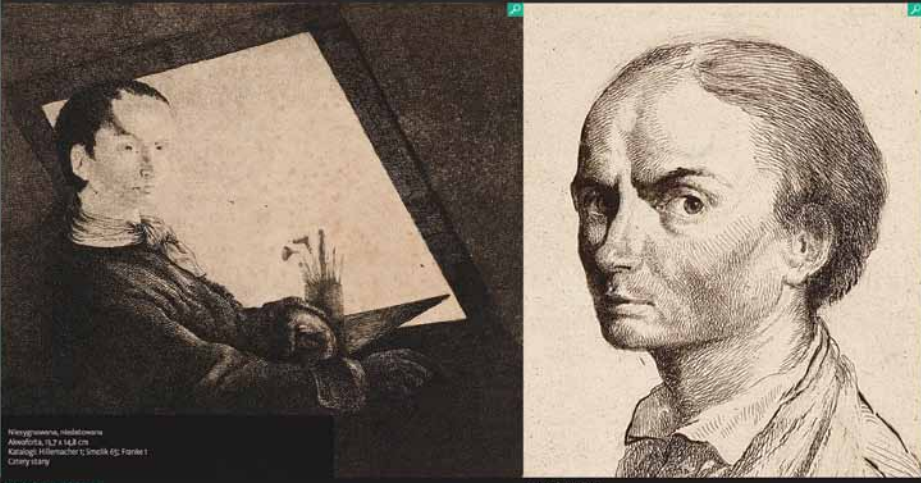
Realizm

Technika

Tematy portret

Tematy

AUTOPORTRYTY

Wzrost: 170 cm, ciemnoniebieska
Almoforta, 13,7 x 14,8 cm
Katalog: Helleracher i, bnechik sp. Forde i
Cena: 1500 zł

Portret własny przed obrazem

Portret własny w profilu

PEJZAŻE

Wielki

JAN PIOTR NORBLIN | Rytyca

Spotkania z pisarzami, promocje książek, debaty i nagrody literackie

BN była organizatorem ważnej i cieszącej się dużym zainteresowaniem czytelników i mediów debaty poświęconej twórczości Leopolda Tyrmanda. Spotkanie *Dlaczego Tyrmand? Dziś?*, odbyło się w Pałacu Rzeczypospolitej 9 listopada 2011 r. z udziałem Piotra Dobrołęckiego (Magazyn Literacki „Książki”), Macieja Garczyńskiego (AMS), Karoliny Głowackiej (TOK FM), Jarosława Klejnockiego (Muzeum Literatury), Alicji Kowalskiej (Elle), Zuzanny Łapickiej-Olbrychskiej (TVP1), dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego i inicjatorki spotkania Doroty Malinowskiej-Grupińskiej (Wydawnictwo MG).

W ramach cyklu Salon Księgarzy, organizowanego przez Stowarzyszenie Księgarzy Polskich, Izbę Księgarstwa Polskiego i BN, odbyły się w 2011 r. trzy spotkania. Gośćmi pierwszego z nich (16 lutego 2011) byli Maria i Andrzej Ochalski właściciele warszawskiego Domu Aukcyjnego Okna Sztuki. W kolejnym (25 maja 2011) o problemach związanych ze stanem czytelnictwa w Polsce opowiadał dyrektor Instytutu Książki Grzegorz Gauden. Ostatnie spotkanie (29 września 2011 r.) poświęcone było 90-leciu Towarzystwa Bibliofilów Polskich, a jego gośćmi byli działacze Towarzystwa prof. Edward Towpik i Mieczysław Bieleń.

Narodowa Książnica była także miejscem wręczenia prestiżowych nagród przyznawanych autorom i wydawcom książek. W styczniu odbyła się w BN uroczystość wręczenia nagród Magazynu Literackiego „Książki” dla laureatów Książki Roku 2010 i Wydawcy Roku 2010. W listopadzie, po raz pierwszy w BN, odbyła się ceremonia wręczenia Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego przyznawanej przez Narodowe Centrum Kultury i Fundację Agora za najlepszą książkę historyczną. Nagrodę otrzymał prof. Andrzej Friszke za książkę *Anatomia buntu*, w której opisał początki działalności opozycji demokratycznej w PRL w końcu lat 60. ubiegłego wieku Nagrodę wręczono w Pałacu Rzeczypospolitej, w którym znajduje się spuścizna po Kazimierzu Moczarskim.

W 2011 r. w BN odbywały się także promocje książek. We wrześniu w Pałacu Rzeczypospolitej odbyło się spotkanie autorskie z Bogusławem Chrobotą, dziennikarzem i szefem publicystyki telewizji Polsat, poświęcone jego esejom o Saharze i jej mieszkańcom, odkrywcom, wojownikom i świętym, które zawiera tom *Mistyka pustyni*. Fragmenty książki zaprezentował Michał Żebrowski. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa rysunków Cypriana Norwida i Wacława Rzewuskiego inspirowanych orientem oraz koncert muzyki skomponowanej i wykonywanej przez autora wraz z zaprzyjaźnionymi muzykami.

W grudniu odbyła się promocja nowego wydania baśni *Dziadek do Orzechów i Król Myszy* E. T. A. Hoffmanna, które zostało przygotowane przez wydawnictwo Media Rodzina. Spotkanie stało się także okazją do dyskusji o literaturze adresowanej do najmłodszych czytelników, w której wzięli udział prof. Grzegorz Leszczyński – literaturoznawca, ekspert w dziedzinie literatury dla dzieci, dr Eliza Pieciul-Karmińska – autorka tłumaczenia, Aleksandra Kucharska-Cybuch – autorka ilustracji, Bronisław Kledzik – dyrektor i redaktor naczelny wydawnictwa Media Rodzina. Wysłuchano także fragmentów książki w interpretacji Jana Peszka, które w formie audiobooka towarzyszyło edycji.

Kwestie tożsamości i narodowości były głównym tematem spotkania promocyjnego poświęconego najnowszej publikacji Michała Jagiełły *Razem czy osobno? Przewodnik po lekturach t. II*, opublikowanej jako kontynuacja jego opracowania *Narody i narodowości. Przewodnik po lekturach t. I*. Spotkanie prowadzone przez prof. Ryszarda J. Burka, dyrektora Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, odbyło się w BN 8 grudnia 2011 r.

Panel dyskusyjny *Dlaczego Tyrmad? Dziś?* zorganizowany przez BN i Wydawnictwo MG, z udziałem m.in. Ewy Doroty Malinowskiej-Grupińskiej, Pałac Rzeczypospolitej, 9 listopada 2011

Uroczystość wręczenia nagród „Magazynu Literackiego Książki” i ogłoszenie laureatów nagród Książki Roku 2010 i Wydawcy Roku 2010, Biblioteka Narodowa, 26 stycznia 2011

Salon Księgarzy z udziałem Grzegorza Gaudena, dyrektora Instytutu Książki, 25 maja 2011

Uroczystość wręczenia Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego prof. Andrzejowi Friszke za książkę *Anatomia buntu*, Pałac Rzeczypospolitej, 10 listopada 2011

Promocja książki Bogusława Chraboty *Mistyka pustyni* w Pałacu Rzeczypospolitej, 13 września 2011

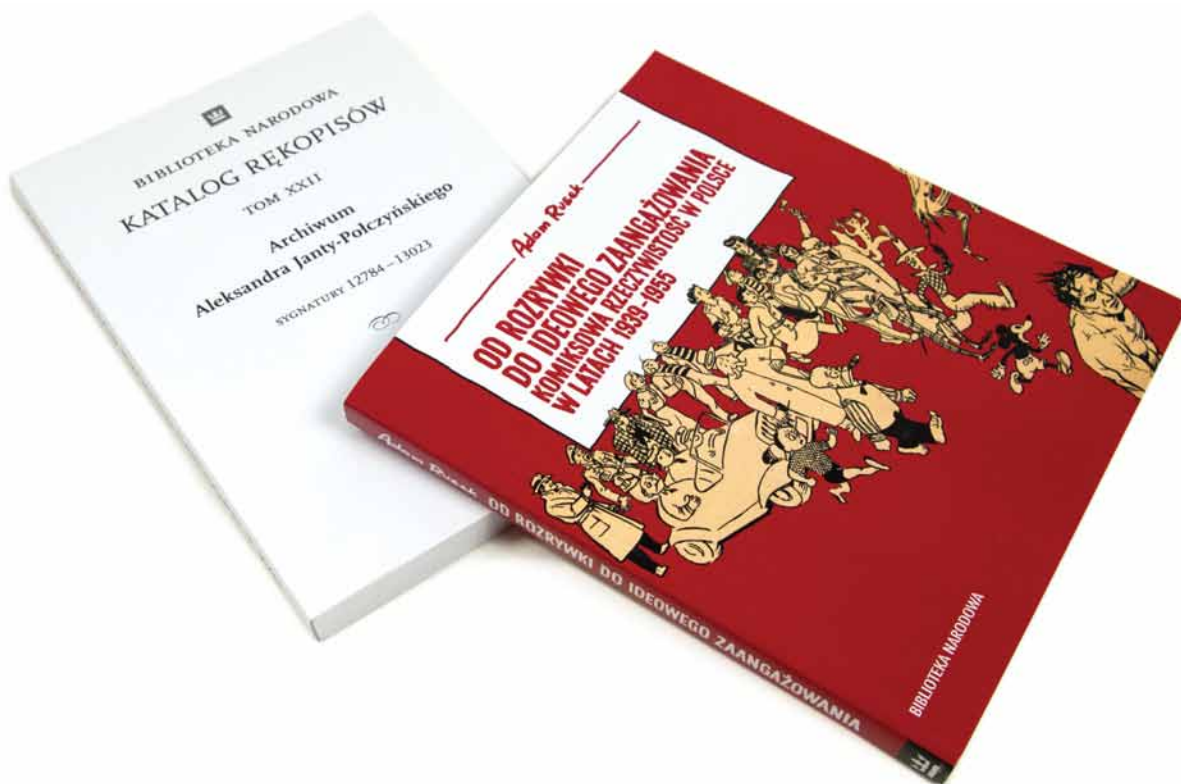

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Dorobek edytorski Biblioteki Narodowej to publikacje będące wynikiem jej działalności naukowej i informacyjnej, prowadzonej przede wszystkim przez Instytut Bibliograficzny, Instytut Książki i Czytelnictwa i zakłady zbiorów specjalnych. W 2011 r. ukazało się 5 wydawnictw ciągłych, 10 publikacji zwartych oraz wiele artykułów i akcydensów prezentujących i promujących zbiory i działalność Narodowej Książnicy. Publikowane są one w formie tradycyjnej i coraz częściej elektronicznej. Wiele tytułów ukazuje się w wydawanych od lat seriach. Wydawnictwo Biblioteki Narodowej publikuje także prace wydawane w koedycji z innymi oficynami. Rok 2011 był pierwszym rokiem działalności wydawniczej po zamknięciu własnej drukarni. Druk publikacji odbywał się w drukarniach wyłonionych w drodze przetargu. Pełna informacja o ofercie wydawniczej Biblioteki Narodowej oraz elektroniczne wersje publikacji BN są dostępne na stronie internetowej BN.

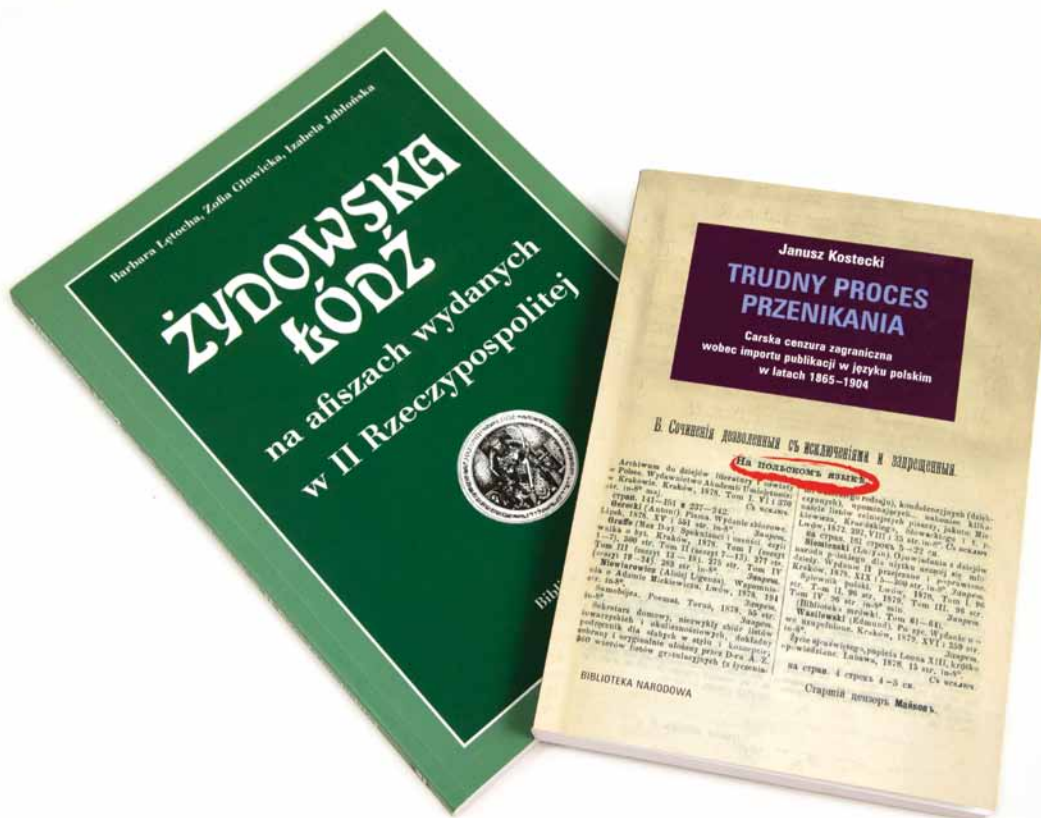
Wybrane publikacje BN wydane w 2011 r.

Archiwum Aleksandra Janty-Połczyńskiego opracowały: Czesława Dorota Pomianowska i Agnieszka Fabiańska
(seria: Katalog rękopisów tom XXII)

Prezentowany tom obejmuje spuściznę Aleksandra Janty-Połczyńskiego, pisarza, poety, dziennikarza, podróżnika, antykwariusza i aktywnego działacza Polonii amerykańskiej. W katalogu znajdują się materiały dotyczące jego biografii, działalności i twórczości oraz bogata korespondencja, zarówno prywatna, jak i związana z działalnością antykwariatu, który prowadził od początku lat 60. XX wieku wraz z Aleksandrem Hertzem i przy współudziale żony Walentyny Janta-Połczyńskiej, samodzielnie prowadzącej po śmierci męża antykwariat. W katalogu uwzględniono również dużą część jej spuścizny. Opracowany materiał obejmuje głównie lata wojny oraz dokumentację działalności i twórczości powojennej Janty. Pozostałości rozporozalonego archiwum przedwojennego Janta przekazał do Biblioteki Raczyńskich. Pierwszy egzemplarz katalogu Dyrektor BN dr Tomasz Makowski przekazał Walentynie Połczyńskiej podczas swej wizyty w Nowym Jorku w maju 2011 r.

Od rozrywki do ideowego zaangażowania. Komiksowa rzeczywistość w Polsce w latach 1939–1955 Adam Rusek

Praca poświęcona historii polskiego komiksu w połowie XX wieku, autorstwa znawcy tematu, badacza jednego z gatunków kultury popularnej w Polsce – cyklicznych historyjek rysunkowych. Autor przedstawił w książce chronologię publikowania obrazkowych opowieści i dokonał ich charakterystyki formalnej i – znacznie obszerniej – treściowej, interesująco opisując znamienne przemiany, jakim podlegały niektóre z tych ilustrowanych opowieści. Książka, atrakcyjna również pod względem graficznym, zawiera liczne zestawienia oraz wykaz wszystkich odnalezionych utworów. Jej podstawę źródłową stanowią periodyki i wydawnictwa książkowe z lat okupacji i wydzielonego okresu powojennego.

Żydowska Łódź na afiszach wydanych w II Rzeczypospolitej. Dokumenty ze zbiorów Biblioteki Narodowej (Jewish Lodz in Posters published in Interwar Poland)

Barbara Łętocha, Zofia Głowicka, Izabela Jabłońska

Dwujęzyczna (polsko-angielska) publikacja prezentuje 123 afisze ze zbiorów Zakładu Dokumentów Życia Społecznego BN, wydane w Łodzi w okresie międzywojennym. Afisze te stanowią cenne i oryginalne źródło wiedzy o Żydach w odrodzonej Polsce; zapraszają na spotkania z pisarzami, na odczyty i wiece, wzywają do udziału w akcjach na cele charytatywne, apelują do wyborców, informują o imprezach sportowych, zachęcają do wyboru szkoły. Ułożone chronologicznie, dają obraz bogatego i intensywnego życia społeczności żydowskiej, która stanowiła wówczas ponad 30% mieszkańców Łodzi.

Trudny proces przenikania. Carska cenzura zagraniczna wobec importu publikacji w języku polskim w latach 1865–1904
Janusz Kostecki

Książka ukazuje zakres ingerencji carskiej cenzury w import publikacji w języku polskim. Uświadamia, na ile lektury polskich obywateli Cesarstwa Rosyjskiego mogły być tożsame z doświadczeniami czytelniczymi rodaków zza kordonu, w jakim stopniu mogli się oni stykać z tymi samymi wartościami, jaką rolę odrywały książki w procesie międzyzaborowej integracji społeczeństwa polskiego. Odpowiada na pytanie, po które publikacje dostępne mieszkańcowi Krakowa, Lwowa, Poznania lub Torunia mógł legalnie sięgnąć czytelnik np. z Warszawy, Wilna, Kalisza, Piotrkowa czy majątku pod Lublinem, a które z nich w ogóle nie trafiały do zaboru rosyjskiego albo skazane były na obieg konspiracyjny.

Kronika życia muzycznego w Warszawie w latach 1831–1835

Wojciech Tomaszewski

Pierwsza publikacja, z planowanego cyklu prac uzupełniających i porządkujących fakty związane z warszawskim życiem muzycznym w XIX wieku, uwzględniająca przede wszystkim wydarzenia opisywane w ówczesnej prasie warszawskiej: „Dzienniku Powszechnym”, „Gazecie Codziennej”, „Gazecie Warszawskiej”, „Korespondencji Warszawskiej”, „Kurierze Warszawskim” oraz „Pamiętniku Muzycznym Warszawy”. W opisach został zachowany układ chronologiczny wydarzeń muzycznych. Cytowane źródła pozwalają lepiej poznać klimat epoki i życie kulturalne ówczesnej Warszawy. Kronikę wzbogacają indeksy: miejsc wykonywania muzyki, nazwisk, repertuaru oraz nazw geograficznych.

Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu w zbiorach Biblioteki Narodowej

opracował Andrzej Kaszlej (seria: Inwentarze Rękopisów Biblioteki Narodowej, 2)

W pracy, wydanej w serii Inwentarze Rękopisów Biblioteki Narodowej, zaprezentowano obiekty z Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu, najcenniejszej zachowanej biblioteki unickiej na ziemiach polskich, której zbiory przechowywane są w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Tworzą one największy w Polsce zespół ksiąg cyrylickich. Inwentarz dopełniają indeksy oraz konkordancje sygnatur i odsyłaczy bibliotecznych. Atrakcyjne uzupełnienie stanowią ilustracje stron unikatowych obiektów.

„Notes Konserwatorski” nr 14
redakcja – Agata Lipińska

Kolejny numer „Notesu” nawiązuje do konferencji „Rękodzieło i nowoczesne technologie. 80 lat konserwacji zbiorów w Bibliotece Narodowej”, która odbyła się w październiku 2009 r. Znalazły się w nim m.in. referaty dotyczące aktualnych kierunków kształcenia konserwatorów papieru i problemów związanych z konserwacją zbiorów bibliotecznych w XX wieku. Numer zawiera również artykuły poświęcone ochronie zbiorów, jej historii oraz wynikom badań naukowych, modyfikujących postępowanie opiekunów zbiorów i konserwatorów. W części odwołującej się do praktyki konserwatorskiej i metodologii ukazano prace konserwatorskie przy odmiennych technologicznie obiektach na podłożu papierowym, pochodzących z bibliotek, archiwów i muzeów. Uzupełnieniem numeru są omówienia ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji i warsztatów związanych z zagadnieniami ochrony i konserwacji zbiorów bibliotecznych i archiwalnych.

Autobiografie lekturowe studentów
Roman Chymkowski

Publikacja stanowi podsumowanie etapu socjologicznych prac badawczych, przeprowadzonych w latach 1999–2003, nad sposobami odbioru dzieł literackich przez młodzież studującą na warszawskich uczelniach wyższych. Badaniami objęto 102 osoby – studentów Uniwersytetu Warszawskiego, Politechniki Warszawskiej, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego i Szkoły Głównej Handlowej – które w wywiadach-rozmowach z Romanem Chymkowskim ujawniają swoje nawyki i zwyczaje czytelnicze. Analizując sposoby i stylistykę opowiadania o doświadczeniach lekturowych w środowisku studenckim, Autor stara się pokazać, „co ludzie robią z książkami i co książki robią z ludźmi”.

Bracia Załuscy. Ich epoka i dzieło.
**Zbiór studiów pod redakcją naukową
 Doroty Dukwicz**

Tom zawiera jedenaście studiów nawiązujących do konferencji naukowej „Bracia Załuscy – ich epoka i dzieło”, zorganizowanej w 1998 r. przez Bibliotekę Narodową dla uczczenia dwusetnej rocznicy otwarcia Biblioteki Publicznej. Rozprawy omawiające dzieje rodziny Załuskich, zwłaszcza Andrzeja Stanisława oraz Józefa Andrzeja, odsłaniają wiele interesujących, często nieznanych faktów z historii Rzeczypospolitej pierwszej połowy XVIII w. Autorzy artykułów analizują działalność polityczną braci Załuskich, ich stosunek do innowierców, kontakty z zakonem jezuitów, a także ich aktywność w dziedzinie nauki i kultury – zainteresowania bibliofilskie, ich rolę jako twórców i inspiratorów działań artystycznych i mecenasów sztuki. Zamieszczone w tomie studia pokazują, że książkę biskup krakowski Andrzej Stanisław i jego brat biskup kijowski Józef Andrzej są postaciami wielowymiarowymi, które wciąż zasługują na zainteresowanie badaczy.

Organizacja zakupu nowości książkowych, zbiorów audiowizualnych oraz dokumentów elektronicznych w bibliotekach publicznych. Raport z badań. **Pod redakcją Barbary Budyńskiej i Zofii Zasackiej** (seria: Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa nr 38)

Autorzy publikacji, pracownicy naukowcy Pracowni Badań Czytelnictwa IKiCz, przedstawiają wyniki badań dotyczących zmian organizacyjnych w zakresie kształtowania księgozbiorów własnych bibliotek jako konsekwencji wprowadzonej w 1990 roku decentralizacji zakupu książek. Celem badań było uzyskanie odpowiedzi na pytanie: jak zorganizowane są procedury pozyskiwania nowości wydawniczych stosowane w bibliotekach publicznych. Badacze interesowali się wyborami lekturowymi użytkowników bibliotek, mówiące o przydatności zakupionych nowości. Ważnym kontekstem dla podstawowego celu badania było poznanie praktyk czytelniczych osób korzystających z bibliotek publicznych oraz ich oczekiwań wobec tych instytucji. Istotny problem badawczy stanowiła kwestia stopnia adekwatności zasobów bibliotecznych do potrzeb czytelniczych lokalnych społeczności. Badania odbywały się dwuetapowo. W podsumowaniu pierwszego etapu zaprezentowano wyniki dotyczące gromadzenia przez wyszczególnione kategorie bibliotek zbiorów tradycyjnych oraz zbiorów „nowych mediów”: dokumentów audiowizualnych i elektronicznych. Drugi etap badania dotyczył analizy zakupu nowości w 2005 r., a następnie ich wykorzystania w latach 2005–2009.

Wydawnictwa BN w księgarniach i na targach książki

Publikacje BN są sprzedawane w księgarniach naukowych na terenie całego kraju, a także podczas targów książki, konferencji, wystaw, uroczystych spotkań odbywających się w siedzibie BN, również w księgarni firmowej znajdującej się w gmachu głównym Narodowej Książnicy. Docierają do bibliotek w kraju i za granicą.

W 2011 roku do szczególnie owocnych należały Targi Książki w Krakowie i Targi Książki Historycznej w Warszawie, w ramach tych ostatnich odbył się I Salon Bibliotek. Wydawnictwo BN uczestniczyło w tym wydarzeniu, zapraszając swoich autorów na spotkania z czytelnikami.

Udział Biblioteki Narodowej w targach książki w 2011 r.

XVII Targi Wydawców Katolickich w Warszawie	8 – 10 kwietnia
Warszawskie Targi Książki	12 – 15 maja
15. Targi Książki w Krakowie	3 – 6 listopada
XX Targi Książki Historycznej w Warszawie	24 – 27 listopada

SERIE WYDAWNICZE BIBLIOTEKI NARODOWEJ (DRUKOWANE I ELEKTRONICZNE)

- » Druki Bibliofilskie
- » Inwentarze Rękopisów Biblioteki Narodowej
- » Katalog Mikrofilmów
- » Katalog Rękopisów Biblioteki Narodowej
- » Katalogi Zakładu Zbiorów Ikonograficznych BN
- » Katalogi Zakładu Zbiorów Muzycznych BN
- » Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa
- » Materiały Metodyczne JHP BN
- » Polonika XVI–XVIII wieku w Bibliotekach Rzymskich
- » Prace Działu Zbiorów Specjalnych BN
- » Prace i Materiały Informacyjne ?
- » Prace Instytutu Bibliograficznego
- » Studia i Materiały z Historii Kartografii
- » Z Badań nad Czytelnictwem
- » Z Dziejów Kultury Czytelniczej w Polsce
- » Zabytki Polskiej Kartografii
- » Zbiory i Prace Polonijne Bibliotek Polskich
- » Zbiory Rękopisów w Polsce

WYDAWNICTWA BIBLIOTEKI NARODOWEJ OPUBLIKOWANE W 2011 R.

WYDAWNICTWA CIĄGŁE:

- » „Sprawozdanie Biblioteki Narodowej za rok 2010”
- » „Ruch Wydawniczy w Liczbach” LV: 2009
- » „Rocznik Biblioteki Narodowej” XLI
- » „Polish Libraries Today” vol. 8
- » „Notes Konserwatorski” nr 14

WYDAWNICTWA ZWARTE:

- » Adam Rusek *Od rozrywki do ideowego zaangażowania. Komiksowa rzeczywistość w Polsce w latach 1939–1955*
- » Wojciech Tomaszewski *Kronika życia muzycznego w Warszawie w latach 1831–1835*
- » Barbara Łętocha, Zofia Głowicka, Izabela Jabłońska *Żydowska Łódź na afiszach wydanych w II Rzeczypospolitej. Dokumenty ze zbiorów Biblioteki Narodowej*
- » Andrzej Kaszlej *Inwentarz rękopisów Kapituły Greckokatolickiej w Przemysłu w zbiorach BN (wersja polska), seria: Inwentarze Rękopisów Biblioteki Narodowej, 2*
- » *Archiwum Aleksandra Janty-Połczyńskiego*, oprac. Czesława Pomianowska, Agnieszka Fabiańska, seria: Katalog Rękopisów Biblioteki Narodowej, XXII
- » Janusz Kostecki *Trudny proces przenikanie. Carska cenzura zagraniczna wobec importu publikacji w języku polskim w latach 1865–1904*
- » *Katalog starych druków biblioteki Papieskiego Kolegium Polskiego w Rzymie*, oprac. Michał Spandowski, seria: Polonika XVI–XVIII wieku w Bibliotekach Rzymskich, 1
- » Roman Chymkowski *Autobiografie lekturowe studentów*
- » *Bracia Załuscy. Ich epoka i dzieło*. Zbiór studiów pod redakcją naukową Doroty Dukwicz
- » *Organizacja zakupu nowości książkowych, zbiorów audiowizualnych oraz dokumentów elektronicznych w bibliotekach publicznych. Raport z badań*. Pod redakcją Barbary Budyńskiej i Zofii Zasackiej, seria: Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa, 38

AKCYDENSY

Wydano ponad 1,5 miliona egzemplarzy różnych akcydensów: broszur, folderów, dyplomów, zaproszeń, materiałów szkoleniowych, wizytówek, plakatów, druków informacyjnych, formularzy, rewersów a także artykułów reklamujących BN (długopisy, ołówki, torby itp.).

Ponadto prowadzono prace projektowe i typograficzne wynikające z zamówień na druki specjalne z Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W BN wykonano w 2011 r. m.in.:

- » faksymile karty z *Katalogu arcybiskupów gnieźnieńskich* przedstawiającej św. Stanisława – w skórzanej oprawie ze srebrną zapinką (dar Prezydenta RP dla papieża Benedykta XVI)
- » faksymile dwóch sąsiadujących kart z *Objawień św. Brygidy* w skórzanym, ozdobnym pudle (dar Prezydenta RP dla króla Szwecji)
- » faksymile strony z dzieł Józefa Flawiusza z herbem opactwa tynieckiego – w skórzanej, ozdobnej oprawie introligatorskiej (dar Prezydenta RP dla opata benedyktynów na Monte Cassino)
- » reprint karty „14 punktów Wilsona” w oprawie passe-partout za szybą w drewnianej ramie
- » faksymile mapy *Arabia Felix* z *Geografii* Klaudiusza Ptolemeusza, w połączanej ramie, w skórzanym pudle, z tekstem przewodnim w języku arabskim (dar Prezydenta RP dla emira Kataru)
- » faksymilia 5 przedwojennych gazet na wystawę o prezydencie Ignacym Mościckim (232 strony czasopism w różnych formatach)
- » reprint (2 egz.) *Konstytucji dla Europy* Wojciecha Jastrzębowskiiego w skórzanej obwolutie i płóciennym pudle wyścielanym welurem

ZADANIA ZLECONE PRZEZ MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Biblioteka Narodowa na podstawie stosowanych regulacji prawnych, pełni w obszarze kultury wiele funkcji, mających charakter centralny.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 28 lutego 2011 r. w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Dyrektor Biblioteki Narodowej jest organem upoważnionym do wydawania opinii, czy ruchomość – materiał biblioteczny – stanowi zabytek oraz do wskazania państwowej instytucji kultury, której materiał winien być przekazany.

Ponadto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2008 r. Biblioteka Narodowa została upoważniona do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów bibliotekarza i bibliotekarza-pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę, Dyrektor Biblioteki Narodowej wydaje zezwolenia na wywóz za granicę materiałów bibliotecznych mających więcej niż 50 lat. Nowelizacja ustawy w czerwcu 2010 r. podniosła próg wartości jednostkowej zabytków, co zmniejszyło liczbę wniosków wpływających w tej sprawie do BN. W 2011 r. wydano 14 zezwoleń czasowych na wywóz za granicę na wystawy 126 materiałów bibliotecznych oraz 13 eksponatów filatelistycznych. Działający w BN Ośrodek Ochrony Dóbr Kultury odbył 10 posiedzeń, podczas których rozpatrywała 14 podań o wydanie zezwolenia na wywóz łącznie 139 pozycji bibliotecznych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 19 marca 1998 r. Biblioteka Narodowa jest instytucją upoważnioną do prowadzenia centralnego wykazu bibliotek naukowych. BN prowadzi w odrębnej bazie EWIDENCJA, obok wykazu bibliotek naukowych, wykaz bibliotek należących do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Na koniec 2011 r. baza liczyła 3960 rekordów bibliotek, w tym 2571 rekordów bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną oraz 1389 rekordów bibliotek naukowych. Status biblioteki naukowej ma jednocześnie 30 bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną. Baza jest dostępna w sieci lokalnej BN oraz na stronie internetowej BN.

szystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie (w 2010 r. wydano zezwolenie na wywóz dla 1007 obiektów).

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 22 października 2009 r. Biblioteka Narodowa zarządziła programem „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”, który stał się programem własnym Narodowej Książnicy.

Ponadto na mocy decyzji MKiDN z października 2009 r. Biblioteka Narodowa stała się też Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce. W ramach realizacji zadania BN prowadziła prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności dla użytkowników, udzielano konsultacji instytucjom zajmującym się digitalizacją, prowadzono praktyki i szkolenia w zakresie digitalizacji i tworzenia bibliotek cyfrowych. Szczegóły związane z realizacją zadania zostały opisane w rozdziałach *Biblioteki cyfrowe* oraz *Ochrona i konserwacja zbiorów*.

Od lipca 2010 r. BN jest także upoważniona przez MKiDN do przyznawania wspólnie z Instytutem Książki prestiżowego Certyfikatu Biblioteka+ bibliotekom publicznym z gmin liczących do 15 tysięcy mieszkańców. Uzyskanie certyfikatu jest prestiżowym wyróżnieniem, potwierdzającym, że biblioteka funkcjonuje zgodnie z najlepszymi światowymi standardami zarówno pod względem infrastruktury, wykorzystania nowoczesnych technologii, jak i obsługi czytelnika. Certyfikat zapewnia też preferencyjne traktowanie wyróżnionych placówek w programach bibliotecznych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Biblioteka Narodowa, na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kontynuowała także w 2011 r. prowadzenie obsługi administracyjnej Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Krajowa Rada Biblioteczna (KRB)

Zgodnie z zapisami *Ustawy o bibliotekach* do zadań Krajowej Rady Bibliotecznej, której kadencja trwa pięć lat, należy: opiniowanie aktów prawnych dotyczących bibliotek, koordynowanie ogólnokrajowych przedsięwzięć bibliotecznych, stymulowanie rozwoju najważniejszych kierunków polskiego bibliotekarstwa, opiniowanie działań i inicjatyw istotnych dla rozwoju bibliotek oraz okresowa ocena działalności bibliotek i skuteczności polityki bibliotecznej. W skład Rady powoływani są przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego: dyrektor Biblioteki Narodowej, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, czterej przedstawiciele bibliotek publicznych wskazani przez MKiDN, czterej przedstawiciele bibliotek szkolnych, pedagogicznych i naukowych wskazani przez Ministra Edukacji Narodowej, dwaj przedstawiciele środowisk naukowych wskazani przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz trzej przedstawiciele środowisk bibliotekarskich i twórczych. Przewodniczącym Krajowej Rady Bibliotecznej jest od 2009 r. dyrektor BN dr Tomasz Makowski.

CZŁONKAMI KRB NA LATA 2009–2014 SĄ:

- » Sylwia Czacharowska – dyrektor Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej w Olsztynie
- » dr hab. Anna Gruca – Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego
- » Jan Krajewski – prezes Polskiego Związku Bibliotek
- » Małgorzata Kłos – dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Gdańsku
- » prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej
- » prof. dr hab. Jan Malicki – dyrektor Biblioteki Śląskiej
- » Piotr Matywiecki – przedstawiciel Pen Clubu
- » Andrzej Ociepa – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu
- » Jacek Nowiński – dyrektor Biblioteki Elbląskiej
- » prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata – Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW
- » Elżbieta Stefańczyk – przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
- » Teresa Szymorowska – dyrektor Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu
- » Danuta Tatarczak – Publiczne Gimnazjum nr 4 w Siedlcach
- » Iwona Włodarska – VIII Liceum Ogólnokształcące w Warszawie.

W 2011 r. odbyło się pięć posiedzeń KRB. Prace Rady koncentrowały się przede wszystkim na przygotowanej przez parlament nowelizacji *Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*. Ponadto odbywały się posiedzenia zespołów roboczych powołanych przy KRB do spraw opracowania raportu o stanie bibliotek w Polsce oraz do spraw edukacji i kwalifikacji bibliotekarskich.

Rada do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego

Zadaniem powołanej w 1999 r. Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego jako organu opiniodawczo-doradczego dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest: opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich zbiorów do narodowego zasobu bibliotecznego oraz przedstawianie ministrowi propozycji dotyczących zatwierdzenia tych wniosków,

opiniowanie systemu informacji o narodowym systemie bibliotecznym, opracowanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących zasobu. Przewodniczącym Rady ds. NZB jest Dyrektor Biblioteki Narodowej. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, decyzją z dnia 2 listopada 2007 r. powołał członków Rady ds. NZB na drugą kadencję 2007–2011, w składzie: dr Andrzej Biernat, dr Mariusz Dworsatschek, dr Tomasz Makowski, prof. dr hab. Jan Malicki, doc. dr hab. Adam Manikowski, Ewa Potrzebicka, prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, Grażyna Anna Piotrowicz. W 2011 r. odbyło się jedno, a zarazem ostatnie w tej kadencji, posiedzenie Rady w całości poświęcone opiniowaniu projektu Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o Narodowym Zasobie Bibliotecznym.

Program „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”

W październiku 2009 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyraził zgodę na uruchomienie przez Bibliotekę Narodową programu „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” w ramach zadań własnych BN. W styczniu 2010 r. Minister powołał Zespół sterujący ds. zakupu nowości wydawniczych dla bibliotek oraz zatwierdził regulamin programu. Dyrektor BN powołał w strukturze BN osobny Zespół do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”. Zgodnie z dotychczasową praktyką wojewódzkie biblioteki publiczne przedłożyły w styczniu 2011 r. propozycje podziału dotacji dla poszczególnych bibliotek wraz z przyjętymi kryteriami. Dofinansowaniem objęto 2455 bibliotek, głównie placówek wiejskich i działających na obszarach marginalizowanych, na łączną kwotę 15 milionów złotych (w 2010 r. – dofinansowano 2434 biblioteki na kwotę 10 milionów złotych).

XIII

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Schemat Organizacyjny (stan na 31 grudnia 2011 r.)

RADA NAUKOWA

Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski

KOLEGIUM

- » Instytut Bibliograficzny – Wanda Klenczon
- » Sekretariat Organizacyjny – Mikołaj Baliszewski
- » Oddział Finansowo – Księgowy – Główny Księgowy Beata Szczygieł
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Radca Prawny – Barbara Karpowicz-Ćwiek
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Audytor Wewnętrzny BN – Marcin Laskowski,
Aneta Szymanek – Wołek
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Sekretarz Dyrekcji – Dominik Cieszkowski
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych –
Maria Remisz
- » Samodzielne Stanowisko Pracy do spraw BHP – Zenon Kondratowicz,
Andrzej Ziemiszewski
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Doradca Dyrektora BN – prof. Jadwiga Kołodziejaska
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Pełnomocnik ds. Współpracy z Bibliotekami
Publicznymi – vacat
- » Zespół ds. Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”
– Bożena Wojtas

ZASTĘPCA DYREKTORA DO SPRAW OCHRONY I UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW

Ewa Potrzebicka

- » Oddział-Intrologatornia Specjalistyczna – Beata Włosińska
- » Oddział Kontroli Zbiorów – Marta Chodowska
- » Oddział Magazynów Bibliotecznych – Hanna Ławska-Płaska
- » Oddział Wypożyczenia Krajowego i Zagranicznego – Dorota Fortuna
- » Oddział Zasobu Wymiennego – Joanna Piekarska
- » Zakład Czytelń – Krzysztof Dzieliński
- » Zakład Informacji Naukowej – Maria Małgorzata Michalska
- » Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych – Agata Lipińska
- » Zakład Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych – Joanna Ważyńska
- » Zakład-Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych – Donata Rams

ZASTĘPCA DYREKTORA DO SPRAW GROMADZENIA I OPRACOWANIA ZBIORÓW

Elżbieta Stefańczyk

- » Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 – Grażyna Federowicz
- » Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism – Beata Wiczorkowska
- » Zakład Czasopism – Krzysztof Alberski
- » Zakład Dokumentacji Księgoznawczej – Marzena Przybysz
- » Zakład Dokumentów Życia Społecznego Zofia Głowicka
- » Zakład Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów – Hanna Kęsicka
- » Zakład Katalogów Centralnych – Hanna Biedrzycka
- » Zakład Książki – Anna Kałudka
- » Zakład Opracowania Rzeczowego – Aldona Borowska
- » Zakład Retrokonwersji – Anna Pijewska

- » Zakład Statystyki Wydawnictw – Magdalena Brodowska-Wasiak, Joanna Potęga (od 1 maja 2011)
- » Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych – Maria Wróblewska, Agnieszka Kraśnicka-Kiesiel (od 1 maja 2011)
- » Zakład Zbiorów Kartograficznych – Barbara Przyłuska
- » Zakład Zbiorów Muzycznych – Mariola Naęcz
- » Zakład Znormalizowanych Numerów Wydawnictw – Ireneusz Mendruń

ZASTĘPCA DYREKTORA DO SPRAW NAUKOWYCH *dr Monika Mitera*

- » Instytut Książki i Czytelnictwa – prof. dr hab. Marcin Drzewiecki
- » Oddział-Archiwum Zakładowe BN – Maria Remisz
- » Oddział Spraw Pracowniczych – Jolanta Krakowiak (od 1 stycznia 2011)
- » Oddział Służby Ochrony BN – Bogusław Walicki
- » Oddział Udostępniania Zbiorów Specjalnych – Barbara Dzierżanowska
- » Sekretariat Naukowy – Katarzyna Nakonieczna
- » Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej – Magdalena Rud
- » Zakład Rękopisów – Henryk Citko, p.o. Barbara Dzierżanowska (od 1 lipca 2011)
- » Zakład Starych Druków – dr Tomasz Ososiński
- » Zakład Zbiorów Ikonograficznych – Agata Pietrzak
- » Zakład-Wydawnictwo BN – Joanna Nowicka
- » Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Kontroli Wewnętrznej – Alfred Kabata
- » Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Obronnych – Sławomir Wilemski

ZASTĘPCA DYREKTORA DO SPRAW ROZWOJU *Katarzyna Ślaska*

- » Zakład Technologii Informatycznych – Anna Szymańska-Sielużycka
- » Zakład Dokumentów Elektronicznych – Anna Wasilewska
- » Zakład Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* – Joanna Potęga, Agnieszka Leszyńska (od 1 maja 2011)
- » Zakład Reprografii i Digitalizacji – Hanna Wróblewska
- » Zakład Zbiorów Mikrofilmowych – Monika Komuda
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Bibliotekarz Systemowy – Zofia Żurawińska
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Administrator Bezpieczeństwa Informacji – Adam Lenarczyk
- » Samodzielne Stanowisko Pracy – Administrator Systemu Ochrony Informacji Niejawnych – Dariusz Paradowski

ZASTĘPCA DYREKTORA DO SPRAW ADMINISTRACYJNO-TECHNICZNYCH

Grażyna Spiechowicz-Kristensen

- » Oddział Administracyjno-Gospodarczy – Katarzyna Ostenda
- » Oddział Inwestycji i Remontów – Artur Galiński (od 1 stycznia 2011)
- » Oddział Kancelaria – Marzena Sokołowska
- » Oddział Planowania i Zamówień Publicznych – Sławomir Majcher

GŁÓWNA KSIĘGOWA *Beata Szczygieł*

- » Oddział Finansowo Księgowy

Pracownicy Biblioteki Narodowej (według struktury zatrudnienia, stan na 31 grudnia 2011 r.)

Liczba etatów ogółem	845,76
Liczba pracowników ogółem	878
Bibliotekarze i pracownicy naukowi	535
Pracownicy wydawnictwa	23
Informatycy	21
Służba ochrony BN	52
Pracownicy obsługi (administracyjnej, finansowej, technicznej)	159*
Pracownicy ze stopniem naukowym	23
Pracownicy z wyższym wykształceniem	505

*159 osób to administracja bez osób zatrudnionych na stanowiskach robotniczych wg struktury zatrudnienia za 2011. Razem ze stanowiskami robotniczymi jest to liczba 238 osób.

Zarządzenia Dyrektora Biblioteki Narodowej wydane w 2011 r.

- » Zarządzenie 1 z dnia 3.01.2011 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Instytutem Książki i Czytelnictwa, Oddziałem Spraw Pracowniczych oraz Sekretariatem Naukowym
- » Zarządzenie 2 z dnia 3.01.2011 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem–Archiwum Zakładowe BN, Oddziałem Służby Ochrony BN i Zakładem–Wydawnictwo BN oraz Samodzielnym Stanowiskiem Pracy ds. Obronnych i Samodzielnym Stanowiskiem Pracy ds. Kontroli Wewnętrznej
- » Zarządzenie 3 z dnia 3.01.2011 r. w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem Udostępniania Zbiorów Specjalnych, Zakładem Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, Zakładem Rękopisów, Zakładem Starych Druków i Zakładem Zbiorów Ikonograficznych
- » Zarządzenie 4 z dnia 3.01.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Oddziału Inwestycji i Remontów
- » Zarządzenie 5 z dnia 4.01.2011 r. w sprawie nadania symboli komórkom organizacyjnym Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 6 z dnia 10.01.2011 r. w sprawie nadania symboli pracownikom w ramach Zakładu Znormalizowanych Numerów Wydawnictw
- » Zarządzenie 7 z dnia 11.01.2011 r. w sprawie wprowadzenia zmian w „Instrukcji sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Bibliotece Narodowej”
- » Zarządzenie 8 z dnia 11.01.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Oddziału Spraw Pracowniczych

- » Zarządzenie 9 z dnia 12.01.2011 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 10 z dnia 13.01.2011 r. w sprawie wprowadzenia Rejestru pełnomocnictw w Bibliotece Narodowej
- » Zarządzenie 11 z dnia 13.01.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania Rejestru pełnomocnictw Biblioteki Narodowej do Oddziału Spraw Pracowniczych
- » Zarządzenie 12 z dnia 17.01.2011 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”
- » Zarządzenie 13 z dnia 17.01.2011 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 14 z dnia 18.01.2011 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Instytutu Bibliograficznego
- » Zarządzenie 15 z dnia 18.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Finansowo-Księgowego
- » Zarządzenie 16 z dnia 18.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Książki
- » Zarządzenie 17 z dnia 18.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów
- » Zarządzenie 18 z dnia 18.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Dokumentów Życia Społecznego
- » Zarządzenie 19 z dnia 18.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Opracowania Rzeczowego
- » Zarządzenie 20 z dnia 18.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Retrokonwersji
- » Zarządzenie 21 z dnia 21.01.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem Udostępniania Zbiorów Specjalnych, Zakładem Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, Zakładem Rękopisów, Zakładem Starych Druków i Zakładem Zbiorów Ikonograficznych
- » Zarządzenie 22 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Katalogów Centralnych
- » Zarządzenie 23 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Bibliografii Polskiej 1901-1939
- » Zarządzenie 24 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Bibliografii Zawartości Czasopism
- » Zarządzenie 25 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Statystyki Wydawnictw
- » Zarządzenie 26 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Kartograficznych
- » Zarządzenie 27 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czytelń
- » Zarządzenie 28 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Kontroli Zbiorów
- » Zarządzenie 29 z dnia 28.01.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Wypożyczenia Krajowego i Zagranicznego
- » Zarządzenie 30 z dnia 1.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Dokumentacji Księgoznawczej

- » Zarządzenie 31 z dnia 1.02.2011 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Zakładu Dokumentacji Księgoznawczej
- » Zarządzenie 32 z dnia 1.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czasopism
- » Zarządzenie 33 z dnia 1.02.2011 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Zakładu Czasopism
- » Zarządzenie 34 z dnia 1.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Informacji Naukowej
- » Zarządzenie 35 z dnia 1.02.2011 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Zakładu Informacji Naukowej
- » Zarządzenie 36 z dnia 4.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych
- » Zarządzenie 37 z dnia 4.02.2011 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Zakładu Konserwacji Zbiorów
- » Zarządzenie 38 z dnia 4.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych Bibliotecznych
- » Zarządzenie 39 z dnia 4.02.2011 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Zakładu Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych
- » Zarządzenie 40 z dnia 11.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału – Kancelaria
- » Zarządzenie 41 z dnia 11.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Dokumentów Elektronicznych
- » Zarządzenie 42 z dnia 11.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Mikrofilmowych
- » Zarządzenie 43 z dnia 11.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Technologii Informatycznych
- » Zarządzenie 44 z dnia 11.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Zasobu Wymiennego
- » Zarządzenie 45 z dnia 11.02.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Sekretariatu Organizacyjnego
- » Zarządzenie 46 z dnia 11.02.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Oddziału Finansowo-Księgowego
- » Zarządzenie 47 z dnia 17.02.2011 r. zmieniające zarządzenie nr 46 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 11 lutego 2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Oddziału Finansowo-Księgowego
- » Zarządzenie 48 z dnia 23.02.2011 r. w sprawie określenia wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia zorganizowanego przez Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej
- » Zarządzenie 49 z dnia 25.02.2011 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego Bibliotekarza Systemowego
- » Zarządzenie 50 z dnia 28.02.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego Bibliotekarza Systemowego
- » Zarządzenie 51 z dnia 28.02.2011 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

- » Zarządzenie 52 z dnia 9.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Magazynów Bibliotecznych
- » Zarządzenie 53 z dnia 9.03.2011 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Oddziału Magazynów Bibliotecznych
- » Zarządzenie 54 z dnia 9.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- » Zarządzenie 55 z dnia 9.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Introligatornia Specjalistyczna
- » Zarządzenie 56 z dnia 9.03.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania przez Oddział Administracyjno-Gospodarczy do Zakładu Technologii Informatycznych spraw i dokumentacji dotyczącej łączny DSL oraz naprawy drukarek
- » Zarządzenie 57 z dnia 14.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Ikonograficznych
- » Zarządzenie 58 z dnia 14.03.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów
- » Zarządzenie 59 z dnia 14.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu–Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych
- » Zarządzenie 60 z dnia 17.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona
- » Zarządzenie 61 z dnia 17.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Służby Ochrony BN
- » Zarządzenie 62 z dnia 18.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Starych Druków
- » Zarządzenie 63 z dnia 18.03.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Badań Czytelnictwa
- » Zarządzenie 64 z dnia 18.03.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw
- » Zarządzenie 65 z dnia 18.03.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- » Zarządzenie 66 z dnia 22.03.2011 r. w sprawie wprowadzenia Zasad dokonywania samooceny kontroli zarządczej oraz opracowania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w Bibliotece Narodowej za 2010 rok
- » Zarządzenie 67 z dnia 22.03.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Administracyjno-Gospodarczego
- » Zarządzenie 68 z dnia 28.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Sekretariatu Naukowego
- » Zarządzenie 69 z dnia 28.03.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Inwestycji i Remontów
- » Zarządzenie 70 z dnia 29.03.2011 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy do spraw obronnych i zarządzania kryzysowego.
- » Zarządzenie 71 z dnia 30.03.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty ds. projektów w Sekretariacie Organizacyjnym
- » Zarządzenie 72 z dnia 6.04.2011 r. w sprawie uchylecia niektórych zarządzeń Dyrektora Biblioteki Narodowej

- » Zarządzenie 73 z dnia 6.04.2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z szatni Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 74 z dnia 7.04.2011 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania Planu operacyjnego funkcjonowania Biblioteki Narodowej w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa (kryzysu polityczno-militarnego) i wojny
- » Zarządzenie 75 z dnia 12.04.2011 r. w sprawie powołania komisji przetargowej ds. sprzedaży środków trwałych
- » Zarządzenie 76 z dnia 12.04.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- » Zarządzenie 77 z dnia 12.04.2011 r. w sprawie powołania Pionu Ochrony Informacji Niejawnych w Bibliotece Narodowej
- » Zarządzenie 78 z dnia 12.04.2011 r. zmieniające zarządzenie nr 51/2010 z dnia 16 września 2010 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Dyrektora BN ds. Ochrony Informacji Niejawnych
- » Zarządzenie 79 z dnia 12.04.2011 r. w sprawie utworzenia Kancelarii dokumentacji niejawnej w Bibliotece Narodowej
- » Zarządzenie 80 z dnia 15.04.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw
- » Zarządzenie 81 z dnia 15.04.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*
- » Zarządzenie 82 z dnia 19.04.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Zespołu do opracowania Planu operacyjnego funkcjonowania Biblioteki Narodowej w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa (kryzysu polityczno-militarnego) i wojny
- » Zarządzenie 83 z dnia 19.04.2011 r. w sprawie ustalenia norm wyposażenia pracowników w środki higieny osobistej
- » Zarządzenie 84 z dnia 20.04.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Udostępniania Zbiorów Specjalnych
- » Zarządzenie 85 z dnia 2.05.2011 r. Zarządzenie Dyrektora Biblioteki Narodowej z dn. 2 maja 2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Dokumentów Elektronicznych
- » Zarządzenie 86 z dnia 11.05.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Reprografii i Digitalizacji
- » Zarządzenie 87 z dnia 11.05.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Bibliotekarz Systemowy
- » Zarządzenie 88 z dnia 24.05.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosa w Instytucie Bibliograficznym
- » Zarządzenie 89 z dnia 24.05.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty w Sekretariacie Naukowym
- » Zarządzenie 90 z dnia 27.05.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*
- » Zarządzenie 91 z dnia 3.06.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Spraw Pracowniczych
- » Zarządzenie 92 z dnia 3.06.2011 r. w sprawie uchylecia zarządzenia w sprawie trybu zagospodarowania i likwidacji środków trwałych, przedmiotów nietrwałych i materiałów oraz odpadów produkcyjnych.

- » Zarządzenie 93 z dnia 7.06.2011 r. o zmianie zarządzenia Dyrektora Biblioteki Narodowej nr 90/2011 z dnia 27 maja 2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona
- » Zarządzenie 94 z dnia 15.06.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji przetargowej ds. sprzedaży środków trwałych
- » Zarządzenie 95 z dnia 15.06.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Rękopisów
- » Zarządzenie 96 z dnia 20.06.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej BN
- » Zarządzenie 97 z dnia 30.06.2011 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz określenia jego składu, zakresu działania i trybu pracy
- » Zarządzenie 98 z dnia 7.07.2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z bezprzewodowego dostępu do sieci Internet w siedzibie Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 99 z dnia 11.07.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania dokumentacji działań i spraw związanych z kontrolą zarządczą w Bibliotece Narodowej z Oddziału Planowania i Zamówień Publicznych do Sekretariatu Naukowego
- » Zarządzenie 100 z dnia 11.07.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Planowania i Zamówień Publicznych
- » Zarządzenie 101 z dnia 11.07.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Sekretariatu Naukowego
- » Zarządzenie 102 z dnia 25.07.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Bibliotekoznawstwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa
- » Zarządzenie 103 z dnia 8.08.2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przekazywania stanowisk kierowniczych w Bibliotece Narodowej
- » Zarządzenie 104 z dnia 8.08.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza – kierownika Zakładu Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów
- » Zarządzenie 105 z dnia 10.08.2011 r. zmieniające Instrukcję organizacji i działania Archiwum Zakładowego Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 106 z dnia 24.08.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Starych Druków
- » Zarządzenie 107 z dnia 24.08.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Sekretariatu Organizacyjnego
- » Zarządzenie 108 z dnia 24.08.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Spraw Pracowniczych
- » Zarządzenie 109 z dnia 7.09.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania dokumentacji związanej z obsługą formalną staży i praktyk krajowych z Sekretariatu Organizacyjnego do Oddziału Spraw Pracowniczych
- » Zarządzenie 110 z dnia 7.09.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych
- » Zarządzenie 111 z dnia 7.09.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko adiunkta w Pracowni Bibliotekoznawstwa Instytutu Książki i Czytelnictwa

- » Zarządzenie 112 z dnia 23.09.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko adiunkta w Pracowni Bibliotekoznawstwa Instytutu Książki i Czytelnictwa
- » Zarządzenie 113 z dnia 23.09.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Dokumentacji Księgoznawczej
- » Zarządzenie 114 z dnia 23.09.2011 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej
- » Zarządzenie 115 z dnia 23.09.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przekazania wtórników dokumentów kadrowych z Oddziału Finansowo-Księgowego do Oddziału Spraw Pracowniczych
- » Zarządzenie 116 z dnia 3.10.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko adiunkta w Pracowni Bibliotekoznawstwa Instytutu Książki i Czytelnictwa
- » Zarządzenie 117 z dnia 4.10.2011 r. w sprawie wprowadzenia cennika opłat stosowanych przez Bibliotekę Narodową w międzynarodowym wypożyczeniu międzybibliotecznym
- » Zarządzenie 118 z dnia 18.10.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w zespole zadaniowym ds. opracowania egzemplarza obowiązkowego w Zakładzie Książki
- » Zarządzenie 119 z dnia 18.10.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika w Zakładzie Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych
- » Zarządzenie 120 z dnia 18.10.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Bibliotekoznawstwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa
- » Zarządzenie 121 z dnia 28.10.2011 r. zmieniające Instrukcję kancelaryjną Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 122 z dnia 7.11.2011 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji elementów metalowych powstałych w wyniku demontażu dźwignów osobowych w budynkach B i C oraz w wyniku adaptacji pomieszczeń dla repozytorium cyfrowego z budynku B Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 123 z dnia 29.11.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji ds. przekazania dokumentacji związanej z obsługą formalną staży i praktyk krajowych z Sekretariatu Organizacyjnego do Oddziału Spraw Pracowniczych
- » Zarządzenie 124 z dnia 6.12.2011 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów
- » Zarządzenie 125 z dnia 7.12.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza/kustosza w Instytucie Bibliograficznym
- » Zarządzenie 126 z dnia 14.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komitetów redakcyjnych czasopism Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 127 z dnia 14.12.2011 r. w sprawie powołania komitetu redakcyjnego „Rocznika Biblioteki Narodowej”
- » Zarządzenie 128 z dnia 14.12.2011 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji sprzętu komputerowego uszkodzonego oraz przestarzałego technologicznie
- » Zarządzenie 129 z dnia 15.12.2011 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza/kustosza w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism

- » Zarządzenie 130 z dnia 23.12.2011 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Sekretariatu Organizacyjnego
- » Zarządzenie 131 z dnia 29.12.2011 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 132 z dnia 29.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania symboli komórkom organizacyjnym Biblioteki Narodowej
- » Zarządzenie 133 z dnia 29.12.2011 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Sekretariatem Organizacyjnym
- » Zarządzenie 134 z dnia 29.12.2011 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad samodzielnym stanowiskiem pracy – Bibliotekarz Systemowy i zespołem zadaniowym Bibliotekarza Systemowego
- » Zarządzenie 135 z dnia 29.12.2011 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Bibliografii Polskiej 1901-1939, Zakładem Bibliografii Zawartości Czasopism, Zakładem Czasopism, Zakładem Dokumentów Życia Społecznego, Zakładem Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, Zakładem Książki, Zakładem Opracowania Rzeczowego i Zakładem Retrokonwersji
- » Zarządzenie 136 z dnia 29.12.2011 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Dokumentacji Księgoznawczej, Zakładem Katalogów Centralnych, Zakładem Statystyki Wydawnictw, Zakładem Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych, Zakładem Zbiorów Kartograficznych, Zakładem Zbiorów Muzycznych i Zakładem Znormalizowanych Numerów Wydawnictw
- » Zarządzenie 137 z dnia 29.12.2011 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad samodzielnym stanowiskiem pracy ds. BHP
- » Zarządzenie 138 z dnia 30.12.2011 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. współpracy z bibliotekami publicznymi
- » Zarządzenie 139 z dnia 30.12.2011 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Książki
- » Zarządzenie 140 z dnia 30.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Opracowania Rzeczowego
- » Zarządzenie 141 z dnia 30.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Instytutu Bibliograficznego
- » Zarządzenie 142 z dnia 30.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia pracowni w ramach Instytutu Bibliograficznego
- » Zarządzenie 143 z dnia 30.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału-Kancelaria
- » Zarządzenie 144 z dnia 30.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czasopism
- » Zarządzenie 145 z dnia 30.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia pracowni w ramach Zakładu Czasopism
- Zarządzenie 146 z dnia 30.12.2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów.

Zaprezentowane na stronach 33–43 obiekty związane z twórczością i życiem Krzysztofa Komedy, które stanowią część spuścizny kompozytora przekazanej Bibliotece Narodowej w darze przez Tomasza Lacha i Irenę Orłowską, pochodzą z Archiwum Jazzu Polskiego utworzonego w BN.

REDAKTOR NACZELNY

Jan Józef Kasprzyk

REDAKCJA MERYTORYCZNA TEKSTU

Małgorzata Kozłowska

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD

Diana Gawronkiewicz / Podpunkt

AUTORZY FOTOGRAFII

Marek Karewicz, Jan Józef Kasprzyk, Jan Kriwol, Grzegorz Mazurowski, Marek Niziński, Wojciech Plewiński, Tadeusz Salwa, Elżbieta Tchórznicka

Printed in Poland

ISSN 0137–2734

Wszystkie prawa zastrzeżone

©Biblioteka Narodowa. Warszawa 2011

Opracowanie: Wydawnictwo Biblioteki Narodowej

al. Niepodległości 213, 02–086 Warszawa

e-mail: promocja@bn.org.pl